

အဋ္ဌကထာကျမ်းပြု

ကျေးဇူးရှင် မူလမင်းကွန်း

ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိ

စီစဉ်ရေးသားသူ

တောင်တွင်းဘိက္ခု

အရှင်တိက္ခာစာရ

ပထမအကြိမ်

ဒုတိယအကြိမ်

သာသနာ ၂၅၃၅၊ ကောဇာ ၁၃၅၄၊ ခရစ် ၁၉၉၂။

သထုံမင်းကွန်းခါတုစေတီတော် မွန်းမံရန်ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
.....	အပြင်နိဒါန်း
.....	အတွင်းနိဒါန်း

ပထမပိုင်း

၁။	မွေးဖွားရာဇာတိနှင့်မိဘနှစ်ပါး		၁
၂။	ကျောင်းအပ်ပုံ	၃
၃။	ရဟန်းဘဝသို့ရောက်ပုံ	၉
၄။	မန္တလေးမြို့သို့ကြွရောက်ပညာရှာပုံ	၁၀
၅။	အောက်မြို့အောက်ရွာများသို့ထွက်ခွာလာခြင်း	၁၁
၆။	လူဝတ်ဘဝသို့ရောက်ပုံ	၁၄
၇။	ဝတ်ကြောင်ပုဆိုး ကောင်းကျိုးမပေး	၁၅
၈။	အညာသို့ပြန်ကြွတော်မူခြင်း	၁၇
၉။	မတစ်ထောင် တစ်ကောင်ဖွား	၂၁

ဒုတိယပိုင်း

၁၀။	ယောက်ျားမြတ်ဇာနည်		၂၂
၁၁။	မွေးရာဇာတိရွာသွားပုံ	၂၄
၁၂။	သတိပဋ္ဌာန်တရားပြန့်ပွားရေး	၃၅
၁၃။	ဆရာတော်ကြီး သထုံကြွခြင်း	၄၁
၁၄။	ဇေတဝန်ဟု ထင်ရှားလာပုံ	၄၇
၁၅။	မူလမင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ မဟာစည်ဆရာတော် နည်းခံပုံ	၅၀
၁၆။	မင်းကွန်းဆရာတော်၏ သာသနာရေးလမ်းစဉ်	၅၆

တတိယပိုင်း

၁၇။	ပေဋကောပဒေသကျမ်းကြီးရေးသားပုံ	၅၉
၁၈။	နိဿယ ၃-တွဲ ရေးပုံ	၆၄
၁၉။	ဘဝခန္ဓာ ဆုံးချိန်	၆၈
၂၀။	ဓမ္မတာလမ်းစဉ်ကိုကျော်လွန်သော ရုပ်ကလာပ်တော်			၇၁
၂၁။	မူလမင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးအလောင်း အဖူးလာသောမြေ	၇၁
၂၂။	သာသနာအကျိုးဆောင်ရွက်ပုံ	၇၆

စတုတ္ထပိုင်း

၂၃။	မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး ရေးသားသော ကျမ်းများ	၈၀
၂၄။	ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူပုံ	၈၃
၂၅။	ပရိယတ် ပဋိပတ်	၈၇
၂၆။	ရှေးအရှင်မြတ်တို့၏ တေးထပ်	၉၁

အပြင်နိဒါန်း

မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကို အစအဆုံးကြည့်ရှုရာ သာသနာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ထက်ထက်မြက်မြက် ဆောင်ရွက်တော်မူပုံ၊ ဇွဲသတ္တိရှိတော်မူပုံ၊ ဂိုဏ်းဂဏစိတ်မထားဘဲ တရားသဘော တွင်ကျယ်ရေး၌သာ အလေးပြုတော်မူပုံများကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိကို စီစဉ်ရေးသားတော်မူသော အရှင်မြတ်မှာ စာရေးသားခြင်း၌ အလေ့အထနည်းခဲ့စေကာမူ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်ပတ်သက်သမျှသော အကြောင်းအရာတို့၌ စေ့စပ်သေချာစွာလေ့လာစုံစမ်းခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ် သုတေသနပြုခြင်း၊ စူးစိုက်သက်ဝင်ခြင်းတို့ကို၊ စာအသွားအလာက သက်သေခံထားသဖြင့်၊ အားရဖွယ်ကျေနပ်ဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်တော်အရ မြန်မာဘာသာဖြင့် အတိအကျညွှန်ပြဟောကြားတော်မူသဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်ဘက်က ပေါက်ရောက်သူတွေများကာ မြန်မာနိုင်ငံတော် ၌ သတိပဋ္ဌာန်ကိုအကြောင်းပြုပြီး ရိပ်သာတွေအမြောက်အမြားဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရုံမျှမက မင်းကွန်းဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းဟူ၍လည်း အသီးအခြားမှတ်ယူပြောဆိုလာကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုအကြောင်းပြု၍ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း၊ ပခုက္ကူဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုအကြောင်းပြု၍ ပခုက္ကူနိကာယ၊ အုတ်ဖိုဆရာတော်ကြီးကိုအကြောင်းပြု၍ အုတ်ဖိုဒွါရဝါဒီ ဂိုဏ်းဟူ၍ ထင်ရှားပေါ်လာသကဲ့သို့ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုအကြောင်းပြု၍ မင်းကွန်း ဇေတဝန်ဂိုဏ်း၊ မင်းကွန်းဇေတဝန်နည်းဟူ၍ ထင်ရှားပေါ်လာခဲ့သည်။ ဤကိုထောက်ထားလျှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ပဋိပတ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဂိုဏ်းကြီးတစ်ခု၏ ခေါင်းဆောင်ရှေ့သွားတစ်ဆူ ဖြစ်တော်မူသည်ဟု ဆိုသင့်ပေသည်။ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဟူသောနာမည်သည် သာသနာတော်ခေတ်အတွင်းဝယ် တိမ်ကောခြင်း မရှိဘဲ နေတစ်ဆူ၊ လတစ်စင်းကဲ့သို့ ခိုင်မြဲသွားမည်ကား ယုံမှားဖွယ်မရှိတော့ချေ။

ဤရွှေ့ဤမျှ ကျေးဇူးဂုဏ်ကြီးမားတော်မူသော ပရိယတ်ပဋိပတ်စွယ်စုံမဟာထေရ်ကြီး၏ အကြောင်းအရာထေရုပ္ပတ္တိကို နောင်လာသူတို့မှတ်သားနိုင်ရန် စွမ်းအားရှိသမျှရေးသားစီရင်ရာ၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ဂုဏ်နှင့်စာလျှင် မဟာသမုဒ္ဒရာရေကို မြက်ဖျားဖြင့်ခပ်ယူသကဲ့သို့ပင် ရှိချေမည်။ သို့ဖြစ်စေကာမူ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၌ ကြည်ညိုသောသဒ္ဓါစေတနာကို အရင်းတည်ပြီးလျှင် မင်းကွန်း ဇေတဝန်ဟူသော နာမည်သကတ်သည် လဝန်းတွင်ယုန်ရုပ်ထင်သကဲ့သို့ အစဉ်မပြတ်ထင်ရှားပေါ်လွင်စေရန် ရည်သန်ရေးသားတော်မူခြင်းဖြစ်၍ စင်စစ်ကျေနပ်ဖွယ်အားရဖွယ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်လက်သားတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်တွင်ရှိပြီးဖြစ်၍ ဤထေရုပ္ပတ္တိတွင် လိုသောအချက်များရှိခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ ဤမျှနှင့် မကျေနပ်ခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ ဖြည့်စွက်ရေးသားကြပါလျှင် ဝိဝဇ္ဇာဝိရောစန္ဒီဆိုသည့်အတိုင်း သာလွန်၍ ထွန်းလင်းတင့်တယ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ရေးသားအပ်ပါသတည်း။

၁၃၁၉ - တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်
ဦးဘသန်း (မော်လမြိုင်)
ဝဏ္ဏကျော်ထင်
ဒုတိယစာပြင်မှူးချုပ်
ကမ္ဘာအေး ၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းနိဒါန်း

လွန်ခဲ့သော ၃-နှစ်ကျော်အချိန်က သထုံမြို့တွင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူခဲ့သည်ကို ရေဒီယို၊ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ အသွယ်သွယ်သော မဂ္ဂဇင်းတို့မှထုတ်ဖော်ကြေညာကာ အစိုးရနှင့်တကွ ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး အုံးအုံးကျက်ကျက် သူ့ထက်ငါတိုးပေးဖွဲ့မြော်ကြကာ အံ့ချီးဖွယ်ရာ အဖြာဖြာသော ဂုဏ်တော်များကိုလည်း ထင်ရှားစွာတွေ့မြင်ကြရသည်ကို ထုတ်ဖော်ပြောပြရန် မလိုတော့ပါ။ သာသနာဝင်တွင် မှတ်တမ်းတင်ရမည့် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီးပင် ဖြစ်ပါပေသည်။

ထိုအရှင်မြတ်ကြီး၏ မွန်မြတ်သောလမ်းစဉ်နှင့် ထူးချွန်သောစွမ်းရည်တော်များကိုကား ထုတ်ဖော် ရေးသား၍ပင် ကုန်နိုင်ဖွယ်ရှိမည်မထင်ပေ။ သို့စင်ကလောက် စွမ်းမြောက်ဂုဏ်အင်နှင့်ပြည့်စုံလင့်ကစား၊ အစအဆုံးပြည့်စုံသောအဖြစ်သနစ်များကို မည်သူမျှ ရေးသားထုတ်ဖော်ခြင်းမပြုခဲ့ကြပေ။ ဤစာရေးသူမှာ ထိုမူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီး၏ နောက်အကျဆုံးသောတပည့်ရင်းဖြစ်သည့်အလျောက် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီး၏အဖြစ်သနစ်များကိုထုတ်ဖော်ရန် အတန်တန်စိတ်အကြံဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာ လွန်ခဲ့သော ၁၃၁၉-ခု သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁၀-ရက်နေ့ကစတင်၍ သထုံမြို့မင်းကွန်းဇေတဝန်ကျောင်းမှထွက်ခွာခဲ့ပြီး ကျေးဇူးရှင်မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏အကြီးဆုံးအရင်းဆုံးဖြစ်သော ပဲခူးမြို့ ဆံတော်တွင်း ဆရာတော် ဦးကေလာသအရှင်မြတ်ကြီးထံဝင်ရောက်ကာ မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီး၏အထွေထွေအဖြစ်သနစ် များကို မေးမြန်းလျှောက်ထားပြီး ရေးသားမှတ်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် ရန်ကုန်သို့ရောက်ရှိရာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး၏တပည့်ရင်းဖြစ်ကြသော မင်းကွန်းဆရာတော်၊ မဟာစည်ဆရာတော်ကြီးများထံတွင် မင်းကွန်း ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ဖြစ်စဉ်များကိုလျှောက်ထားမေးမြန်းခဲ့ပြီး ကျေးဇူးရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မွေးဖွားရာဇာတိအရပ်လည်းဖြစ်၊ နေထိုင်တည်ထောင်ခဲ့ဖူးသော ဌာန၊ တိုက်တာ ကျောင်းများလည်းရှိသော စစ်ကိုင်းမင်းကွန်းအရပ်သို့သွားရောက်ကာ ရင်းနှီးသူဆွေမျိုးညာတိများနှင့် ကျောင်းနေဘက်ပညာသင်ဘက်ဖြစ်သူပုဂ္ဂိုလ်များအား မေးမြန်းစုံစမ်းကာ အထွေထွေမှတ်သားရေးယူခဲ့ပါသည်။

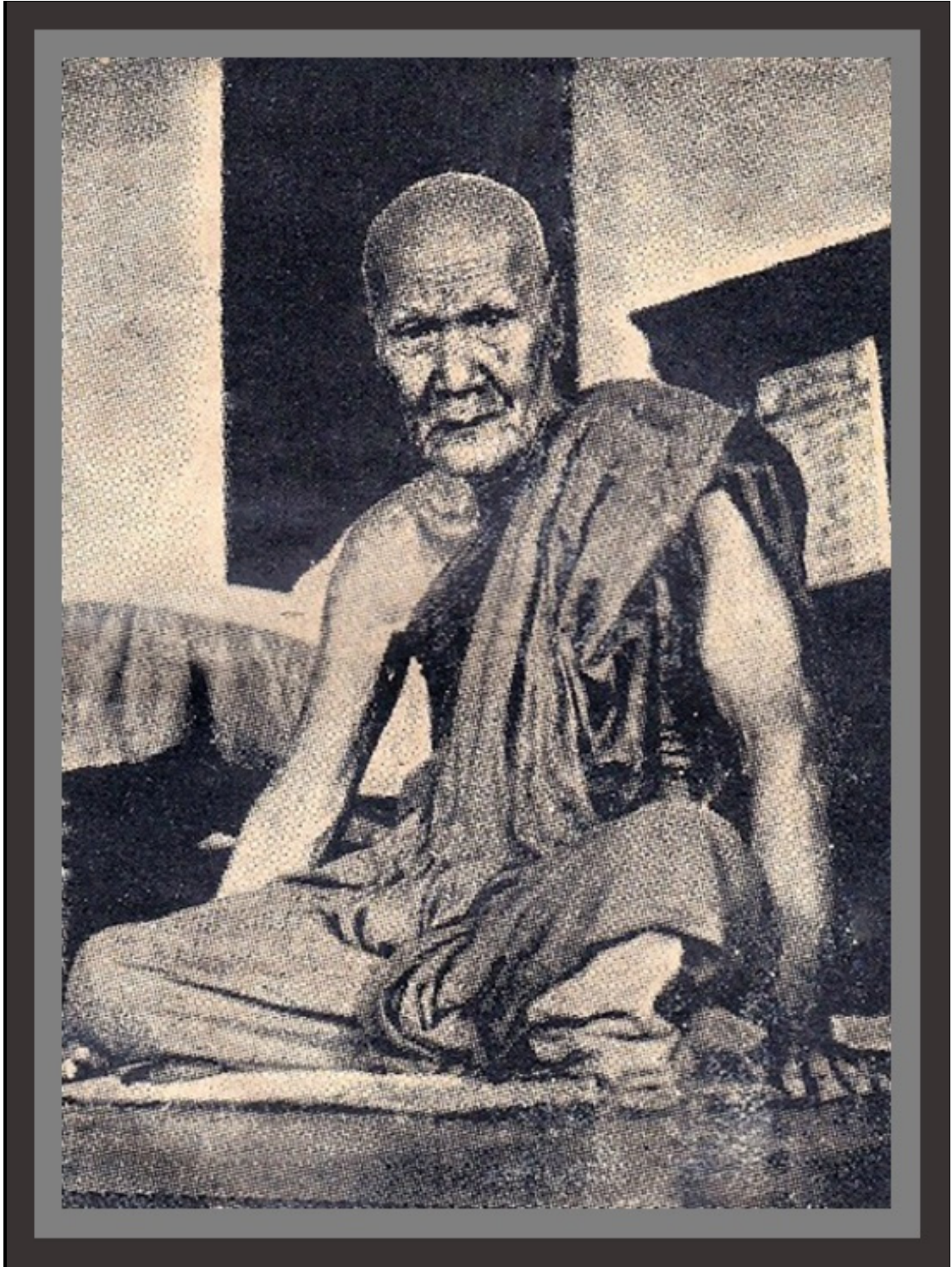
ထိုမှတစ်ပါး ဤစာရေးသူကိုယ်တိုင်လည်း ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံတွင် ၇-နှစ်ကျော်ကျော် အမြဲမပြတ်ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးခဲ့ရသဖြင့် အကြောင်းအားလျော်စွာ ကိုယ်တော်တိုင်မိန့်ကြားချက်များကိုလည်း အတော်များများမှတ်သားသိရှိခဲ့ရပေ၏။ ထိုကိုယ်တွေ့အရာများနှင့်တကွ ထိုထိုသက်ဆိုင်သူများထံမှ ရရှိခဲ့သော အခြင်းအရာများကိုစီစဉ်ကာ ကျေးဇူးရှင်ကြီးအားပူဇော်သောအားဖြင့် ပြည်သူအများသိထင်ရှားအောင် ထုတ်ဖော်ရေးသားအပ်ပါသတည်း။

တောင်းပန်ချက်

ဤစာရေးသားသူမှာ ရှေးအခါက ရေးသားလေ့လာကျွမ်းကျင်သူမဟုတ်ခဲ့ပါ။ လောကရေးရာဝေါဟာရများကိုပါ နားရည်ဝပြီးသူလည်း မဟုတ်ခဲ့သဖြင့် မသင့်သောအရာများမှ ကင်းလွတ်လိမ့်မည်ဟု ဝန်မခံရဲပါ။ အကယ်၍ ထိုထိုမလျော်ရာ ပါသမျှကို စာရှုသူအများအား ခွင့်ပြုကြရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

၁၃၁၉-ခု၊ တပေါင်းလ၊

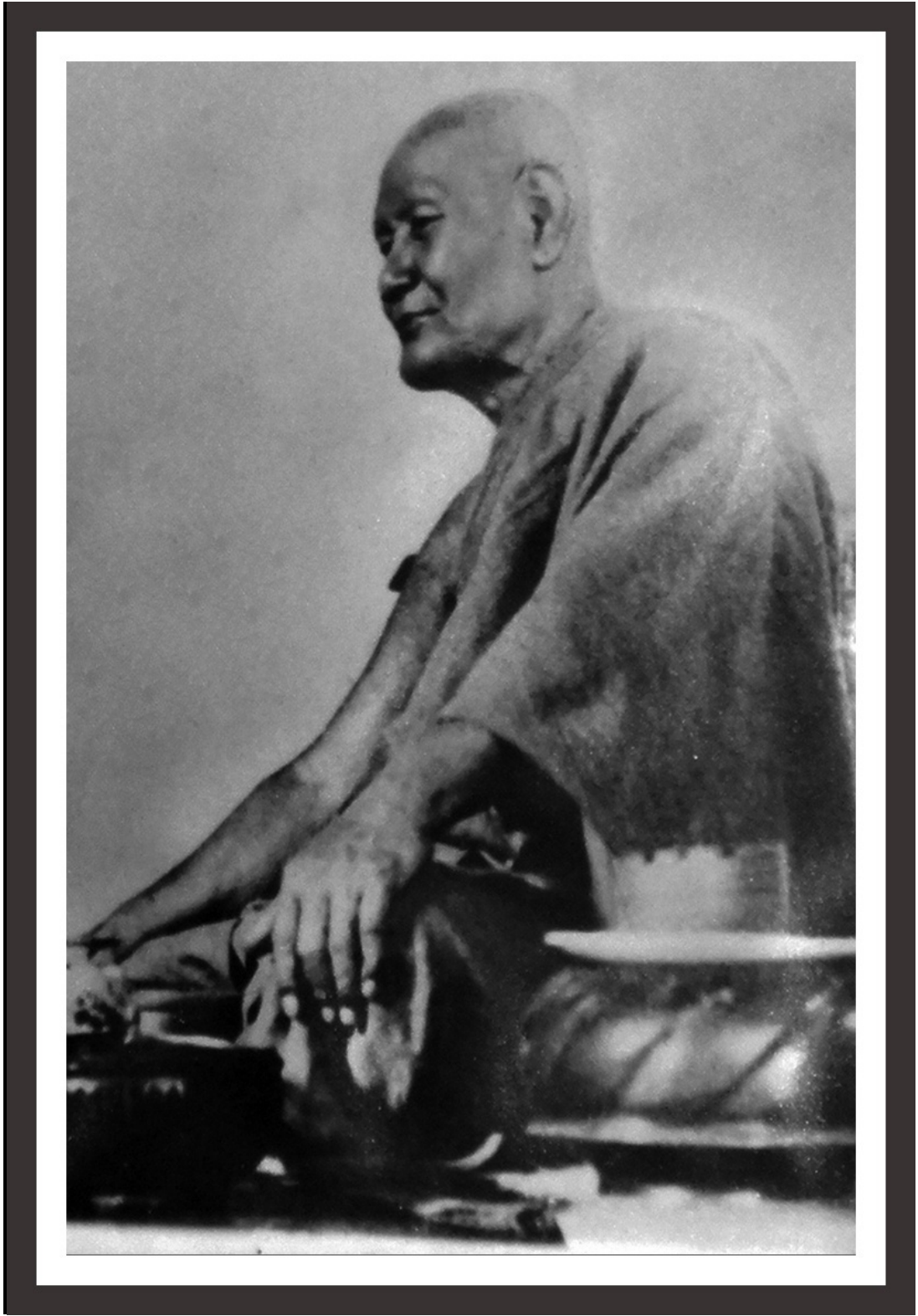
အရှင်တိက္ခာစာရ
တောင်တွင်းဘိက္ခု
မင်းကွန်းဇေတဝန်
သထုံမြို့။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
အရှင်နာရဒထေရ် (၁၂၃၀-၁၃၁၆)

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

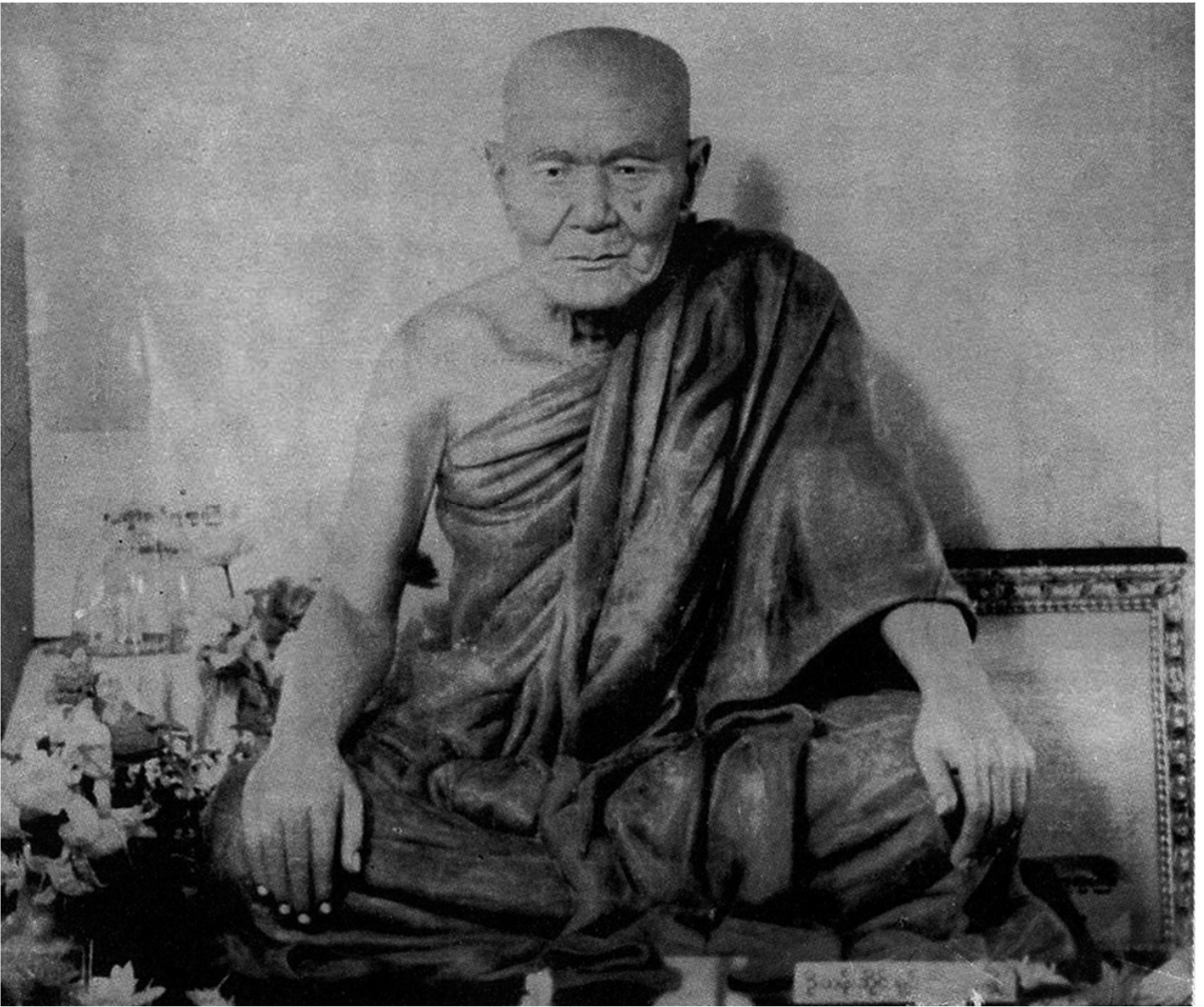

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

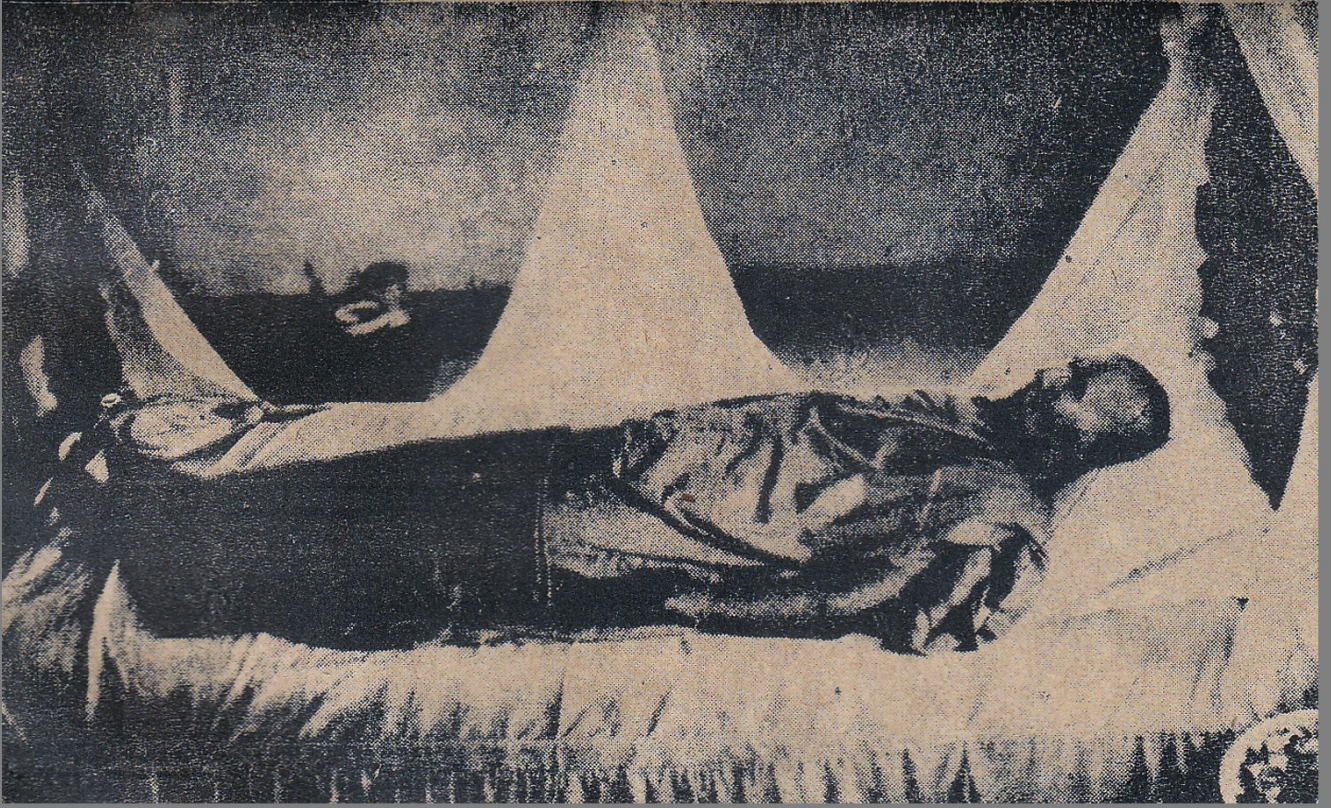
ဗုဒ္ဓ မထည့် စာရွက် ထပ်ကျမ်းဖြူ

သထုံ၌ စာထပ်ဆိုစာရွက်စာတမ်းတို့၊
ထက်တော် ၈၂-၅၆ ၃-လတွင် ရိုက်ကူးသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရုပ်တုတော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရုပ်ကလာပ်တော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရုပ်ကလာပ်တော်အား အဖူးမျှော်လာသောမြေ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်
ဒုတိယဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး နှစ်ပါးတို့၏
ဓာတုစေတီတော်များ

မူလမင်းကျွန်းဇေတဝန် ကမ္ဘဌာန်းတိုက် မုခ်ဦး

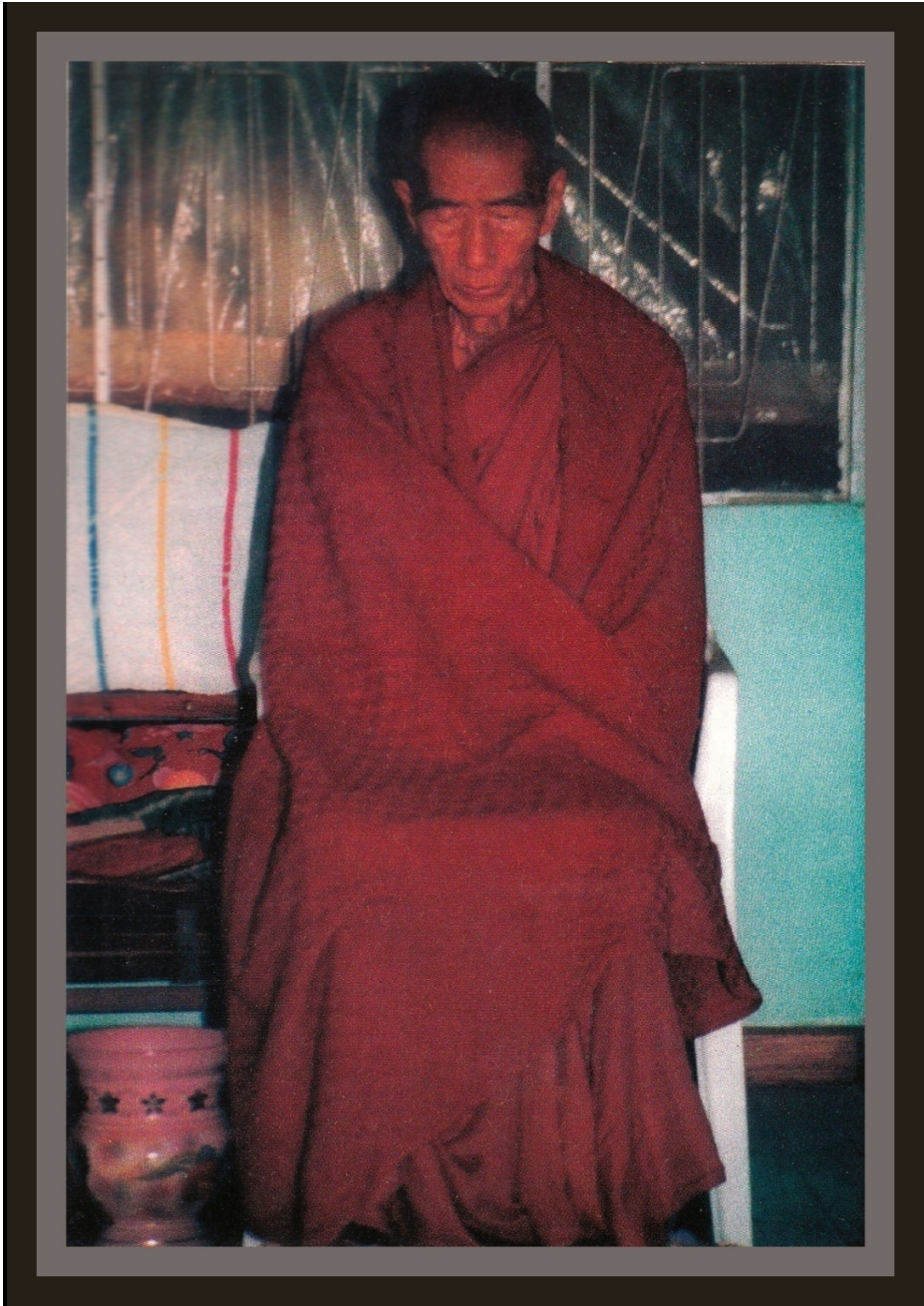
မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ချောင်း (မင်းကွန်း)

မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်အတွင်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရှေးဦးစွာသီတင်းသုံးတော်မူရာ
မူလစံကျောင်း

မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်အတွင်း
မင်းကြီးဦးဘိုးစလှူဒါန်းသောကျောင်း

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရုပ္ပတ္တိကျမ်းပြုအရှင် (ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ၈-နှစ်ခန့်
အနီးကပ်ပြုစုခွင့်ရရှိခဲ့သော တပည့်ရင်း)
ဒုတိယဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်တိက္ခာစာရထေရ်
(၁၂၇၂-၁၃၅၈)

ကျေးဇူးရှင် မူလမင်းကွန်း ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝေရုပ္ပတ္တိ

ပထမပိုင်း

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဖွားရာ ဇာတိနှင့် မိဘနှစ်ပါး

အဋ္ဌကထာကျမ်းပြု၊ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီးသည် မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်း ဇေယျာပုရတိုင်း စစ်ကိုင်းမြို့၏မြောက်ဘက် မြန်မာတာ ၅-တိုင် (မိုင်အားဖြင့် ၁၀-မိုင်) ဝေးသော မင်းကွန်းအနောက်ဘက် ကန်ကြီးကုန်းရွာ၌ အဖဦးညို၊ အမိဒေါ်ပိုင်တို့မှ ၁၂၃၀-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၅-ရက်၊ စနေနေ့ညနေ ၆-နာရီ အချိန်၊ ကရကာလင်၊ ကုန်စန်း၊ မာဃနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်လျက် မီးရှူးသန့်စင်ဖွားမြင်ခဲ့သော ဒုတိယမြောက် အံ့လောက်ဇာနည်၊ သာကီနွယ်စစ်၊ ဖြစ်မည်ဧကန်၊ အမှန်ညွန့်ဖူး၊ မြတ်သားထူးတစ်ဦး ဖြစ်တော်မူလေသည်။

မှတ်ချက်။ ဖခင်ဦးညိုကား ကန်ကြီးကုန်းရွာ၏ တောင်ဘက်တစ်မိုင်ကွာဝေးသော ကျောက်ပန် ရွာသားဖြစ်၍ မိခင်ဒေါ်ပိုင်ကား ကန်ကြီးကုန်းရွာသူဖြစ်၏။ ၎င်းပြင်အလျဉ်းသင့်၍ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တော်တိုင် ရေးသားခဲ့သော ဖွားရာဇာတိရွာနှင့် မိဘနှစ်ပါးအကြောင်းကို အောက်ပါပါဠိနှင့် မြန်မာပြန်အတိုင်း အနည်းငယ် ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဇေယျာပုရဿ ဝါမဟတ္ထေ တတော ယဋ္ဌိ ပဉ္စသဟဿဒူရေ၊ ပနသဖလဋ္ဌိသဒိသသိလာခါဏုဝဇ္ဇဋ္ဌာနေ ဌိတဂါမတ္တာ၊ သိလာပနသဂါမောနာမ ပိတုဂါမော။ တတော ဥတ္တရေ ပဉ္စသတကုသလဓနပရိဝတ္တဋ္ဌာနေ ဒွိန္ဒုဟေဋ္ဌုပရိမဟာ တဋ္ဌာကာနံ သမိပထလဋ္ဌိတဂါမတ္တာ မဟာတဋ္ဌာက ထလာဂါမောနာမ မာတုဂါမော။

တတော ဥဘတော သုဇာတေန တသ္မိယေဝ မဟာတဋ္ဌာက ထလာဂါမေ ဝိဇာတဇာတေန သန္ဓာဂါရေ၊ မဇ္ဈေရညပြုတ္တိမဝိဟာရေ ဝသန္တပုဗ္ဗတ္တာ သန္ဓာဂါရ ဘိက္ခုတိ ရဋ္ဌိနာမကေန သုဝဏ္ဏနဂရေ ဝသန္တပုဗ္ဗတ္တာ သုဝဏ္ဏနဂရ ဘိက္ခုတိ ရဋ္ဌိနာမကေန။ သုဝဏ္ဏဘူမိသထုလ နဂရေဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ အန္တောဒိဂုဏ ပါကာရာနံ အန္တရေ ဇေတဝနေ ဝသန္တပုဗ္ဗတ္တာ ဇေတဝန ဘိက္ခုတိ ရဋ္ဌိနာမကေန ဒါနိသန္ဓာဂါရေ ဗုဒ္ဓဂူဟာ ကန္ဓရေ ဇေတဝနေ ဝသန္တန နာရဒ နာမကေန ထေရေန။

ဇေယျာပုရဿ၊ စစ်ကိုင်းမြို့၏။ ဝါမဟတ္ထေ၊ မြောက်လက်ဖြစ်သော (မြောက်အရပ်လည်းဟူ) တတော၊ ထိုစစ်ကိုင်းမြို့မှ။ ယဋ္ဌိပဉ္စသဟဿဒူရေ၊ တာ ၅-တိုင်ဝေးသော။ ပနသဖလဋ္ဌိသဒိသသိလာခါဏု

ဝဋ္ဋဋ္ဌာနေ၊ ပိန္နဲသီးနှင့်တူသော ကျောက်ငုတ်၊ ပိန္နဲစေ့နှင့်တူသော ကျောက်လုံးရှိသော အရပ်၌။ ဌိတာဂါမတ္တာ၊ ရွာတည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပိတုဂါမော၊ အဘရွာသည်။ သီလပနသ ဂါမောနာမ၊ ကျောက်ပန်ရွာမည်၏။ တတော၊ ထိုကျောက်ပန်ရွာမှ။ ဥတ္တရေ၊ မြောက်ဖြစ်သော။ ပဉ္စသတကုလလနေပရိဝဋ္ဋဋ္ဌာနေ၊ ကုလလေးတာပြန် (၅၀၀)ကွာသော အရပ်၌။ ဒွိန္နိဟေဋ္ဌ၊ ပရိမဟာတဋ္ဌာကာနံ၊ အောက်ကန်ကြီးအထက်ကန်ကြီး ၂-လုံးတို့၏။ သမိပထလဌိတဂါမတ္တာ၊ အနီးကုန်း၌ ရွာတည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မာတုဂါမော၊ အမိရွာသည်။ မဟာတဋ္ဌာ ကတလဂါမောနာမ၊ ကန်ကြီးကုန်းရွာမည်၏။

တတော ဥဘတော၊ ထို အမိအဖ နှစ်ပါးစုံမှ သုဇာတေန၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ တသ္မိယေဝ မဟာတဋ္ဌာကထလဂါမေ၊ ထိုကန်ကြီးကုန်းရွာ၌သာလျှင်။ ဝိဇာတဇာတေန၊ ဖွားရာဇာတိဖြစ်သော။ သန္ဓာဂါရေ၊ မင်းကွန်း၌။ မဇ္ဈေရညပစ္စိမဝိဟာရေ၊ အလည်တောရအနောက်တိုက်၌။ ဝသန္တပုဗ္ဗတ္တာ၊ နေဖူးသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ သန္ဓာဂါရ ဘိက္ခုတိ ရုဋ္ဌိနာမကေန၊ မင်းကွန်းဘုန်းကြီးဟုတွင်သောအမည်ရှိသော။ သုဝဏ္ဏနဂရေ၊ မြို့လှ၌။ ဝသန္တ ပုဗ္ဗတ္တာ၊ နေဖူးသည်အဖြစ်ကြောင့်။ သုဝဏ္ဏနဂရ ဘိက္ခုတိ ရုဋ္ဌိနာမကေန၊ မြို့လှဘုန်းကြီး ဟုတွင်သောအမည်ရှိသော သုဝဏ္ဏဘူမိသထုလနဂရေ၊ သုဝဏ္ဏဘုံသထုံမြို့၌။ ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ၊ အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌။ အန္တောဒိဂုဏ် ပါကာရာနံ၊ အတွင်းမြို့ရိုး ၂-ထပ်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၌။ ဝသန္တ ပုဗ္ဗတ္တာ၊ နေဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇေတဝနေ ဘိက္ခုတိရုဋ္ဌိ နာမကေန၊ ဇေတဝန်ဘုန်းကြီးဟုတွင်သောအမည်ရှိသော။ ဒါနိ၊ ယခု။ သန္ဓာဂါရေ၊ မင်းကွန်း၌။ ဝုဠဂုဟာ ကန္တရေ၊ ဂူကလေးချောင်း၌။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၌။ ဝသန္တေန၊ နေသော။ နာရဒနာမကေန၊ နာရဒ အမည်ရှိသော။ ထေရေန၊ မထေရ်သည်။ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေဋကောပဒေသ အဋ္ဌကထာစသော ကျမ်းများ၌ ရေးသားဖော်ပြခဲ့လေသည်။)

အသရေဆောင်ဌာနကြီး

ထိုဆရာတော်ကြီး၏ဖွားရာဇာတိ မင်းကွန်းအရပ်ကား၊ ရှေးအထက်ထက် ရာဇဝင်အဆက်ဆက်ကပင် သူတော်စင်အများတို့၏ခိုမှီးရာ ကြီးမားလှသောခေါင်းလောင်းကြီးများ၏ တည်ရာဌာန၊ ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာ အမျိုးသားများ၏ အသရေဆောင်ဌာနကြီးအဖြစ်ဖြင့် ယခုတိုင်ထင်ရှားတည်ရှိပါသည်။

မျိုးရိုးစဉ်လာ

ဆရာတော်ကြီး၏မိခင်ဖခင်တို့သည် မျိုးရိုးစဉ်လာအားဖြင့် ဘိုးဘွားအဆက်ဆက်မှ ဆင်းသက်လာကာ လောကီဘက်၌လည်း ဂုဏ်မငယ်လှဘဲ ထည်ဝါသူများဖြစ်ကြ၍ သဒ္ဓါ သီလစသော သူတော်များ၏ဥစ္စာ ရတနာအများ ကြွယ်ဝကြလျက် အဘက်ဘက်မှ ကိစ္စကြီးငယ်များကိုလည်း ဦးဆောင်ပြုလုပ်ကာ တာဝန်မှူး တစ်ဦးအနေဖြင့် ရပ်ရွာ၏ယုံကြည်လေးစားမှုကိုအများဆုံးရကြသော ဂုဏ်သရေရှိသူတော်စင်ကြီးများ ဖြစ်ကြ

လေသည်။ ထို ဦးညို-ဒေါ်ပိုင်တို့အား အစဉ်အားဖြင့်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော သားသမီးတို့ကား။ (၁) မထွန်းဇံ၊ (၂)မောင်သာဗျော (ယခုဆရာတော်ကြီး၏အလောင်းလျာ)၊ (၃)မဝန်၊ (၄)မမကြီးတို့ဖြစ်ကြလေသည်။

သာသောအခွင့်အရေး

ဤသို့ သားသမီး ၄-ယောက် အစဉ်အလျောက်ဖွားမြင်ရာတွင် ဒုတိယမြောက်သားယောက်ျား မောင်သာဗျောကား ပါရမီရှင်၊ ဖြစ်အင်လျော်စွာ၊ နှစ်ဖြာသောမိဘနှင့် အစ်မ၊ နှမစသော ဉာတိတစ်စုတို့၏ ချစ်ကြည်မှု၊ ခင်မင်ယုယမှု၊ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုစသော အထွေထွေများစွာအရာရာ၌ သူများထက်သာလွန်သော အခွင့်အရေးများကို ရရှိခဲ့လေသည်။ လောကဓမ္မတာအားဖြင့်လည်း အရာရာ၌ နည်းသောအရာဝတ္ထုကို တန်ဖိုးထား၍ အများအာရုံပြုကြမြဲသို့၊ ထို့အတူ သမီးအများတွင် ထွန်းပေါ်၍လာသော သားထူးတစ်ယောက်ကို ပိုမိုခင်မင်ယုယပြုစောင့်ရှောက်ကြသည်ပင် ဖြစ်ပေမည်။

ကျောင်းအပ်ပုံ

ဦးညို-ဒေါ်ပိုင်တို့သည် ဒုတိယမြောက် ကံထူးထောက်၍ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော မောင်သာဗျောကို ထိုထိုအရာ၌ အများထက်ပိုမိုကာ ခင်မင်ယုယပြုစောင့်ရှောက်လာရာ အစဉ်သဖြင့်ကြီးရင့်လျက် ၈-နှစ်သား အရွယ်သို့ရောက်ရှိသော် မိဘတို့၏ဝတ္တရား ကျောင်းထားရန်အချိန်တန်ပြီဖြစ်၍ သင့်လျော်ရာ ဆရာသမားများထံ အပ်နှင်းရန် နှစ်ဖြာသောမိဘတို့ သဘောတူညီညွတ်ကာ ကျောက်ပန်း၊ ကန်ကြီးကုန်း ၂-ရွာတို့၏အလယ်ကြား၌ တည်ရှိသော စောက်ကျောင်း၊ ဆရာဘုန်းကြီးထံသို့ မိဘနှစ်ဖြာစုံညီစွာသွားရောက်၍ လျှောက်ထားပြီး မောင်သာဗျောကို လောကအလျောက်အောက်မကျရန်ရည်သန်၍ စွန့်လွှတ်ခဲ့ခွာ ကျောင်းသားအဖြစ် အပ်နှင်း ကြလေသည်။

ရှေးထုံးစဉ်လာ-ဗုဒ္ဓဘာသာ

ရှေးထုံးစဉ်လာအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာတိုင်းရင်းဘိုးဘွားစဉ်ဆက် ဆင်းသက်၍လာပုံကား မိမိတို့၏ကိုးကွယ်သော ဆရာဘုန်းကြီးများထံ သားသမီးအဆက်ဆက် ကောင်းစားရေးအတွက် ငဲ့ကွက်မရှိ အပ်နှံထားမြဲ လမ်းစဉ်ဖြစ်၏။ ထိုထိုမိဘများ၏ လူမမည်ကလေးသူငယ်များကို လက်ခံသိမ်းပိုက်သူ ဘုန်းကြီးများကလည်း ဝတ္တရားအလျောက် ဘာသာရေးယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြေခံစာပေများကို သင်ကြားကာ လိမ္မာကောင်းမွန်သော စာရိတ္တများကိုပါ ဆရာပီပီ မနားတမ်း ဆုံးမပဲ့ပြင်သွန်သင်ကြပေသည်။ စောက်ကျောင်းဆရာတော်သည် ကျောင်းသားအဖြစ်နှင့် ရောက်ရှိလာကြသော ထိုထိုမိပေါင်းစုံ သားများအား

ကျောင်းသားဘဝမှစတင်၍ စာရိတ္တအခြေခံမူလဗုဒ္ဓဘာသာစာပေများကို အချိုးကျ ကောင်းမွန်စွာ သင်ကြားပြသ ဆုံးမသွန်သင်လျက် ဆရာပီပီတည်ကြည်သောလမ်းစဉ်ဖြင့် အခွင့်အားလျော်စွာ ထောက်ထားပြီး မြောက်စား ချီးမြှင့်ကာ အရာရာ၌တိုးတက်စေရန် ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ ညွှန်ကြားဦးဆောင်တတ်သော ဆရာတော်တစ်ပါးပင် ဖြစ်လေသည်။

အများနှင့်မတူ

မကောင်းမြစ်ထာ၊ ကောင်းရာညွှန်လတ်၊ အတတ်လည်းသင်၊ ပဲ့ပြင်ဆုံးမ စသောဆရာ၏အင်္ဂါညီညွတ်စွာ စောင့်ရှောက်သွန်သင်ခံလျက်ရှိကြသူ ကျောင်းသားအများ မိပေါင်းစုံသားတို့တွင် နောင်ခေတ်သာသနာ၌ ထူးခြားစွာစွမ်းဆောင်မည့် ဆရာတော်၏အလောင်းလျာမောင်သာပျောလည်း ပါဝင်ပေ၏။ ဆရာဘုန်းကြီးသည် တပည့်အစားစား၏ ပင်ကိုဉာဏ်မူထား၍ သင့်လျော်ရာစာပေများကိုသင်ကြားစေရာ အများနှင့်မတူ တစ်မူ ထူးခြားလျက် ထက်မြက်သောဉာဏ်နှင့် ပြင်းထန်သောလုံ့လ(ခွဲ)ဝီရိယရှိလှသော မောင်သာပျော၏အခြင်းအရာကို ရိပ်မိကာ သီးခြားမြောက်စားလိုသောသဘောဖြင့် နောင်ရေးကိုမျှော်တွေး၍ အများနှင့်မတူ မှု့စွဲပြီး အရေးယူညွှန်ပြ သင်ကြားခဲ့လေသည်။ ဤသို့ဆရာဘုန်းကြီးသည် တပည့်အသီးသီး၏ဉာဏ်အခြေခံ အနံ့အထက်တို့ကို ထောက်လျက် ချင့်ချိန်ကာ ပညာရပ်များသင်ကြားပေးခဲ့ရာ မောင်သာပျောမှာ ၄-နှစ်ခန့်အကြာတွင် ကျောင်းသားများသင်အပ်သော စာပေအားလုံး ကုန်ဆုံးပြီးမြောက်၍ သဒ္ဒါကြီးရှစ်စောင်၏ သုတ်၊ ဝုတ္တိ၊ ဥဒါဟရဏ်တို့ကိုပင် ဆိုရိုးကျအစုံနှင့် နှုတ်ငုံရခဲ့လေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ရှေးထုံးစဉ်လာ ဘုန်းတော်ကြီးများထံ သင်အံလေ့ကျက်ရသော ကျောင်းသားများ၏ စာပေကား၊ ကမချ သင်ပုန်းကြီးနှင့် မင်္ဂလသုတ်ပါဠိအနက်၊ နမက္ကာရပါဠိအနက်၊ အတွင်းအပြင်အောင်ခြင်းပါဠိ အနက်၊ ပရိတ်ကြီး၊ လောကနီတိ၊ သတ်ပုံ၊ ဇာတ်ကြီး ၁၀-စောင်စသည်တို့ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့ကို ကျောင်းသား ဘဝမှသင်ကြားပြီးမြောက်သူများအား သဒ္ဒါသဂြိုဟ်စသော အထက်စာများကိုတက်ရလေသည်။ အထက်ပါ ကျောင်းသားဘဝငယ်ရွယ်စဉ် သင်ကြားရသောစာပေများထဲ၌ ဘာသာရေးနှင့်စာရိတ္တတရားများ လုံလောက်စွာ ပါခဲ့ပေ၏။

ထူးချွန်သောတပည့်

ကျောင်းထားချိန်မှစ၍ မောင်သာပျောသည် ကျောင်းသို့မရောက်မီကပင် သူတစ်ပါး၏ အရိပ်အကဲကို နားလည်ရိပ်စားမိသူဖြစ်ရကား ကျောင်းရောက်ချိန်၌ ဆရာဘုန်းကြီး၏ အလိုက်သိတပည့်ဖြစ်ကာ ထားရှိသော ဝတ္တရားနှင့်သင်ပြသောစာများကို ဝတ္တရားမပျက်လေးစားသင်ယူလျက် အရာရာမှာအလိုက်သိစွာ ကြိုးစား ဆောင်ရွက်သဖြင့် ဆရာဘုန်းတော်ကြီးကပင် အများနှင့်မတူ ထူးချွန်သောတပည့်အနေနှင့် ချီးမြှင့်ခဲ့ပေ၏။

(မှတ်ချက်။ ။ ဤနေရာ၌ ရှေးသာသနာဝင်၏လမ်းစဉ်အရ ဖော်ပြရသော် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿ၊ ရှင်နာဂသေနမထေရ်များ၏အလောင်းလျာ သူငယ်လေးများကို နောင်သာသနာရေးကို မျှော်တွေး၍ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများသော်မှ စောင့်ရှောက်မြှောက်စားကြသော ရှေးနည်းတူ စောက်ကျောင်းဆရာတော်၏ မြှောက်စားမှုကိုလည်း မှတ်ယူသင့်ပေသည်။ ဆန္ဒာဂတိလိုက်သည်မဆိုသာ။)

ဇွဲသတ္တိသိလို၍

ကျောင်းသားဘဝသူငယ်မျှသာရှိသေးသော မောင်သာဗျောသည် သဒ္ဓါကြီးရှစ်စောင်၊ သုတ်၊ ဝုတ္တိ၊ ဥဒါဟရဏ်ကို နှုတ်ငံဆောင်နိုင်ပြီး သဒ္ဓါကြီးနှင့်ဆိုင်ရာ ပုဒ်စစ်၊ သုတ်စစ်၊ သံဝဏ္ဏနာ၊ နည်းလေးဆယ်၊ အသွယ်သွယ်သော နိယံများကိုပါ သင်ကြားပြီးမြောက်၍ စောက်ကျောင်းဘုန်းကြီးက ၎င်း၏ဉာဏ်စွမ်းနှင့် ဝီရိယဇွဲသတ္တိကိုသိလို၍ သဂြိုလ်ကိုမသင်မီ မာတိကာညဝါ ဆိုစေခဲ့လေသည်။ (သဂြိုလ်ကိုမသင်မီ မာတိကာ စသောညဝါများကို ပေါက်မြောက်အောင်ရွတ်ဆိုခဲ့သည်ကို ဤစာရေးသူအား ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင်ပင် မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ဖူး၏။)

ကိုရင်ဘဝသို့

ဘဝထိုထို ဥဒဟိုက ပြုလိုပုည သမ္ဘာရုံညီ ပါရမီအဆောက်အအုံတို့ လောက်လုံစွာရရှိခဲ့၍ ဖမိ နှင့်ဆရာအရှင်တို့ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုဖြင့် အဆင့်ဆင့်ကြီးရင့်ခဲ့ရာ ရှင်သာမဏေ(ကိုရင်)ဖြစ်ချိန် ၁၄-နှစ် အရွယ် တင့်တယ်လှသောရုပ်ခန္ဓာနှင့် အခြေခံစာများလဲရရှိပြီးဖြစ်ကာ သာမဏေ(ရှင်)ဘဝရောက်ရန် မိဘနှစ်ပါး တိုင်ပင်ညီညွတ်လျက် ထက်လှသောသဒ္ဓါစေတနာတို့ဖြင့် သင်္ကန်းသပိတ်စသောပရိက္ခရာများနှင့် အရပ်ရပ်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုများကိုပါ စီမံဆောင်ရွက်ပြီး ဆရာဘုန်းကြီးကိုလျှောက်ထား၍ မောင်သာဗျောကို သာမဏေရ ပဗ္ဗဇ္ဇခေါ် ရှင်ပြုအလှူမင်္ဂလာကို ဆင်ယင်ကျင်းပလျက် ပင့်ဖိတ်၍ရောက်လာကြသော ဆရာတော်များနှင့် လူပရိတ်သတ်များကိုလည်း နှစ်သက်ဖွယ်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုအစုစုနှင့် ချိုချဉ်ခဲဖွယ် သွယ်သွယ်ရပ်ရပ် လေးမြတ်ဖွယ်ဘောဇဉ်များကို လှူဒါန်းကျွေးမွေးကာ သာမဏေဘုံရောက် ဝိုင်းဝန်းချီးမြှောက်ကြလေသည်။ စောက်ကျောင်းဆရာဘုန်းကြီးပင်ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ သာမဏေပြုရာ (ရှင်နာရဒ)ဟူသော ဘွဲ့မည်သတ်မှတ်ခေါ်ဆို ပညတ်လေသည်။

ဒွေမာတိကာ စာဝါ

ဤသို့လျှင် စာပေများကို နေ့စဉ်မပျက်ဆက်လက်သင်ကြားလာရာ ကျောင်းသားဘဝမှ အခြေခံမူလ စာများ သင်ကြားပြီးမြောက်၍ သာမဏေ(ရှင်)ဘဝရချိန်မှစ၍ သာမဏေနှင့်လျော်စွာ လိင်-ဒဏ်-သေခိယ- ခန္ဓကဝတ်များကိုပါသင်ကြားပြီး ဘိက္ခုပါတိမောက်၊ ဘိက္ခုနီပါတိမောက်ခေါ် ဒွေမာတိကာစာများကိုပါ ဆက်လက်သင်ကြား၍ ပါရမီအလျောက် မကြာမီ ပြီးမြောက်အောင်မြင်ခဲ့လေသည်။

ဝိနည်းပါဠိတော် ၅-ကျမ်းလုံး

အရင်းခံပါရမီကလည်း ထက်သန်၊ ပြင်းထန်သော လုံ့လဝီရိယကလည်းရှိ၊ ဆရာ၏ဝတ္တရားများကို လည်းအလိုက်သိ ပြည့်စေခဲ့သော ကိုရင်နာရဒသည် အရာရာသောကိစ္စများ၌ အများနှင့်မယှဉ်သာအောင် အကွာကြီးကွာခြားလျက်ရှိရာ ဆရာဘုန်းကြီးကလည်း အလိုက်သိစွာသော တပည့်ရှင်နာရဒ၏စွမ်းရည်ကို ကြည့်ကာ ပါတိမောက်စာဝါများပြီးဆုံး၍ ဝိနည်းပါဠိတော်ကြီးများကိုပင်ဆက်လက်သင်ကြားလာရာ သာမဏေ ဝါ ၄-ဝါလောက်အရကပင် ဝိနည်း-၅ကျမ်းလုံး ပြီးဆုံးအောင်မြင်လေသည်။

ဖခင် ဦးညို

သာသနာတော်အတွက် နောင်ရေးကိုမျှော်လင့်လျက် အားတက်ခဲ့သော ဆရာဘုန်းကြီးသည် ဝီရိယဇွဲ ကလည်းပြင်းထန်၊ စွမ်းဉာဏ်ကလည်းထက်မြက်၊ အဘက်ဘက်မှ အားထားရန်အချက်တွေ ပြည့်နှက်လှသော တပည့်ရှင်နာရဒအား တစ်ဝါပြီးတစ်ဝါ အားလပ်ခွင့်မရသာအောင် စာဝါများကို အားရပါးရ သင်ကြားချီးမြှောက် နေစဉ် ဖခင်ဦးညိုသည် သတ္တဝါမှန်သမျှ ကံစီမံရာ-ခံစံကြရသဖြင့် မလွဲရှောင်သာ ဓမ္မတာအလျောက် (သားသမီးနှင့်ပစ္စည်းအိုးအိမ် လက်ရှိစည်းစိမ်များကိုပါ ခွဲခွာချန်ထား၍) သေမင်းနောက်သို့ ကောက်ကောက် မှန်စွာလိုက်သွားလေရာ ဆရာဘုန်းကြီးလည်း ကိုရင်နာရဒ၏ဝမ်းနည်းစိတ်ငယ်မှုတို့ကို တရားပြ၍နားချ ဖြေဖျောက်ပြီး အနည်းနည်းသောပြယုဂ်ပုံစံသက်သေခံထုတ်ဖော်၍ သင်္ခါရတရားများ၏ဓမ္မတာဖြစ်စဉ်ကို ထင်မြင်အောင်ဟောပြောကာ စိတ်ပြေလက်ပျောက် စာဝါများပြန်ကောက်လျက် မပျက်မကွက်ဆက်လက်သင်ယူခဲ့ လေသည်။

အဆင်မပြေသော ဘဝ

ဖခင်ဒါယကာကြီးအတွက် စိတ်ဝိတက်ရှုပ်ထွေးလျက်နှင့် နေ့မပျက်သင်ယူမြဲဖြစ်သော စာဝါများကို ဆရာဘုန်းကြီးထံ အချိန်မှန်သွားရောက်သင်ယူလျက်ရှိစဉ် များမကြာမီ ၇-လလောက်အကွာ၌ မိခင်ဒေါ်ပိုင် မှာလည်း ဖခင်ကြီးနည်းတူ မည်သူမျှတားမရ သွားရမြဲဓမ္မတာ မလွဲမရှောင်သာသော မရဏသဘောသို့

လိုက်ပါသွားပြန်ရာ ဆရာဘုန်းကြီးနှင့် ကိုရင်နာရဒတို့သည် အဆင်မပြေသော ဘဝ၊ လောက၏ဓမ္မတာ သဘာဝနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့လျက် ရှိနေကြရလေသည်။

လူဝတ်လဲရပုံ

သာသနာနောင်ရေးအတွက် မျှော်လင့်ချက်ဖြင့်အားတက်ကာ စာဝါများကိုကြိုးစားခဲ့ပြီး ဆရာ ဘုန်းကြီး၏ ညွှန်ကြားပြသဆုံးမမှုတို့ကိုလည်း လေးစားလိုက်နာလျက်ရှိသော ကိုရင်နာရဒသည် ၁၇-နှစ် သားအရွယ်လောက်၌ မိခင်ဖခင်ကျေးဇူးရှင်များ ခွဲခွာ၍သေရွာသို့လိုက်ပါကြသဖြင့် ၎င်းနှင့်အတူ ကျန်ရစ်ခဲ့သူ မောင်နှမတစ်တွေလည်း အနေတစ်မျိုးခက် ဆရာဘုန်းကြီးလည်း နောက်တစ်နည်းအဖြေရခက်၍ စိတ်ပျက်ကာ ကိုရင်နာရဒအားလည်း ဝိတက်တွေဖိစီး၍ သာမဏောဘဝနှင့် စိတ်မရွှင်အဆင်မပြေတော့ဘဲ လူဝတ်လဲလိုက်ရ တော့သည်။

အတိတ်ကံဟောင်း အကြောင်းလျော်စွာ

အတိတ်ကံဟောင်းအကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ကြရသောသတ္တဝါမှန်သမျှ၌ မိမိတို့ကြံဆသောအတိုင်း မဆုတ်မဆိုင်း တိတိကျကျဖြစ်ရမည်။ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု မည်သူမျှ တာဝန်ခံအနေနှင့် သေချာသောဆုံးဖြတ် ဝေဖန်ခြင်းမျိုးကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြုလုပ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ လိုသလိုမဖြစ်နိုင်သော ဓမ္မတာလမ်းစဉ်ကြီးကား လယ်ပြင်ရှိ ဆင်ကောင်ကြီးအလား ထင်ရှားနေပေသည်။ အစိုးတရ ဖန်ဆင်းနိုင်သူမှာ ကံသာလျှင်အကြောင်းမှန်ဖြစ်၍ တစ်ရံတစ်ခါ အကောင်းလှည့်နှင့်တွေ့ကြုံလျက် တစ်ရံတစ်ခါ အဆိုးနှင့်ရင်ဆိုင်ကြရခြင်းကား သတ္တဝါတိုင်း ဖြစ်လေသည်။ အစမထင်သံသရာမှ ပါလာကြသော ကံအနန္တတို့ကား အလှည့်သင့်အခွင့်သာသလို ထိုထို ဘဝသို့ အစဉ်မကွာ လိုက်ပါစီမံမြဲဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် အခွင့်ကောင်းရ၍ ချမ်းသာကြသော အလှည့်၌ လည်း စိတ်ကြီးဝင်မာန်တက်ရန်မဟုတ်ဘဲ အကြောင်းမသင့် ဒုက္ခနှင့်တွေ့ကြုံရသောအလှည့်၌လည်း ဝမ်းနည်း အားငယ်ရန်မဖြစ်သင့်ပေ။ (ဆင်းရဲချမ်းသာ၊ နှစ်ဖြာဒွန်တွဲ၊ လောကထဲ၌၊ ဖြစ်မြဲမှန်စွာ၊ ဓမ္မတာတည်း။)

မမျှော်လင့်သော အဖြစ်မျိုးနှင့်

မမျှော်လင့်သော အဖြစ်မျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်တိုးနေရသော ရှင်လူထွက်မောင်သာဗျောသည် မလွဲရှောင်သာ တော့ဘဲ သာမဏောဘဝမှလူဝတ်လဲရပြီး အဖြစ်အားလျော်စွာ မိဘနှစ်ပါးပစ်သွားသဖြင့် အုပ်ထိန်းသူကင်းမဲ့နေ သော အစ်မကြီးနှင့်နှမငယ်များအား ဝတ္တရားအလျောက် စောင့်ရှောက်နေထိုင်ကာ လူတို့ဘာဝ လောကရေးရာ အဖြာဖြာသောကိစ္စများ၌လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် နေ့ရက်ရှည်ကြာ စားသောက်ဖွယ်ရေး ဝန်မလေးလှ သော်လည်း တစ်နည်းတစ်လမ်းအားဖြင့် မိမိတို့စွမ်းသလောက် ရှာဖွေကြကာ အခါတစ်ပါး၌မောင်သာဗျောသည်

အောက်မြို့အောက်ရွာ ဦးရီးတော်များနေထိုင်ရာ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့သို့ စီးပွားရှာထွက်ခဲ့လေသည်။ ဤသို့ အထက်အညာမှထွက်ခွာလာရာ ဦးရီးတော်များထံ ရက်၊ လ၊ အတော်ကြာ နေထိုင်စဉ် စိတ်အဆင်မပြေ သောအဖြစ်ကြောင့် စကားမပြောတုတိုဘောလုပ်ကာ အိပ်ရာမထနေသည်ကား ၂-ရက်မျှကြာသည်ဟု ဤစာရေးသူအား ဆရာတော်ကြီးပင် မိန့်ဖူးလေသည်။ (မှတ်ချက်- ဤသို့မထမစားဘဲ နှစ်ရက်ဆက်၍ အိပ်နေသည်ကို ဦးရီး၏ဇနီး အဒေါ်တော်သူက မထဘဲ မစားဘဲ နေနိုင်သည်ထက် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်သော်မှ မသွားဘဲနေနိုင်သည်ကို အထူးပင်ချီးကျူးသတဲ့)။

ငဲ့ကွက်မှုတွေနှင့်

ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ ဦးရီးများထံ လအတော်ကြာနေထိုင်ပြီး အညာသို့ပြန်ရောက်လျှင် အစ်များနှင့်အတူ နှမငယ်များကို ကူညီစောင့်ရှောက်၍ အထွေထွေသောကိစ္စ သောကရေးရာအဖြာဖြာနှင့်တွေ့ကြုံကာ တစ်ရံတစ်ခါ စိတ်အဆင်ပြေမှုများနှင့်ရှုပ်ထွေးပြီး တစ်ကိုယ်တည်းစဉ်းစားခန်းဝင်မိလျက် တစ်ဖက်မှ ငဲ့ကွက်မှုလေးတွေနှင့် လည်းမကင်း အတင်းငြင်းဆန်၍ ရုန်းကန်လိုသောစိတ်လည်း တရိပ်ရိပ်တိုးတက်ခဲ့လေသည်။

အမြဲမကွာလိုက်ပါကူညီလျက်

အဆင်မပြေ၍ လူဝတ်ဘဝသို့ ရောက်ရသော်လည်း အမြဲမကွာလိုက်ပါကူညီလျက်ရှိသော ပါရမီကုသိုလ် ထိုထိုကံဟောင်းများအား မောင်သာဗျောအား မမေ့သာအောင် အမြဲပင်ဆွဲဆောင် တိုက်တွန်းနေသောကြောင့် နာရီမပြတ်စက္ကန့်မခြား နေ့ရက်အားဖြင့် အဆင့်ဆင့်တက်၍ကြီးရင့်ခဲ့ရာ ၁၉-နှစ်ကျော်ကျော် ၂၀-အတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းရောက်ရှိသဖြင့် အခွင့်သင့်အခါကြုံ စိတ်အာရုံအဆင်ပြောင်း၍ သူတော်ကောင်းတို့လမ်းစဉ်ကို စဉ်းစားမိပြီး ရဟန်းဘဝသို့ရောက်ရှိရန် အဖန်ဖန်ဖြစ်ပေါ်၍လာသောစိတ်အစဉ်သည် ဒီရေအသွင်သို့တိုးတက်ပြီး အစ်မကြီးထံ ရဟန်းပြုရန်အကြောင်း ခွင့်တောင်းလေသော် ရှေးရှေးသောဘဝအစဉ်မှကူညီခဲ့သူ ပါရမီရှင်များဖြစ်ကြသည့် လျော်စွာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခွင့်လွတ်ကာ မောင်တော်၏ရဟန်ဖြစ်ရေးကို အားလုံးသောညီအစ်မသုံးဖော်တို့ အကူအညီပေးလျက် စွမ်းရာဘက်မှ နှစ်သက်စွာဆောင်ရွက်ကြလေသည်။

ဆရာတော် ဦးလက္ခဏထံ

လောကီဖွဲ့နှောင် လူဝတ်ကြောင်ကို ခွာရှောင်မနေး ရဟန်းတော်ဖြစ်ရေးကို အစဉ်တွေးလျက်ရှိသော မောင်သာဗျောသည် လောကီဝတ်ကြောင် ခွာရှောင်လိုစိတ် နိက္ခမဉာဏ် ထက်သန်၍လာရာ ကန်ကြီးကုန်းရွာ၏ အရှေ့တောင်မန်ကျီးစု တောရကျောင်း၌ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော တစ်ဝမ်းကွဲနှောင်တော် ဆရာတော်ဦးလက္ခဏ

ထံသို့ အလျင်သွားကာ ရဟန်းပြုရန်လျှောက်ထားတောင်းပန်ပြီး ရှင်သာမဏေအဖြစ် ပြုလေသည်။

ရဟန်းဘဝသို့ရောက်ပုံ

နောင်တော်ဦးလက္ခဏသည်လည်း အားရဝမ်းသာ ကိုရင်နာရဒ၏ နိက္ခမဉာဏ်ထက်သန်စွာဖြစ်ပေါ်၍ လာသောစိတ်အစဉ်ကို အလျင်မနှေးအကူအညီပေးရန် စီမံဆောင်ရွက်၍ မိခင်ကြီးဒေါ်ပိုင်၏ညီမဝမ်းကွဲတော်သူ ကျောက်ပန်ရွာမှ ဒေါ်အံဇာ-ဦးပေါ်စံတို့က သာသနာ့အမွေခံရဟန်းဒါယကာပြုလုပ်၍ နောင်တော်ဦးလက္ခဏကို ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာပြုလုပ်ပြီး ကာရကသံဃာပေါင်းများစွာတို့နှင့် ဝိုင်းဝန်းကူညီကာ ဝတ္ထု ဥတ် ကမ္မဝါ သိမ် ပရိသတ် ငါးရပ်သောအင်္ဂါပြည့်စုံပါသဖြင့် သာမဏေရကိုရင်နာရဒသည် ယုတ်နိမ့်လှသော ရှင်ဘဝမှ မြင့်မြတ်သော ရဟန်း(ပဉ္စင်း)ဘဝသို့ ၁၂၄၉-ခုနှစ်၌ ကောင်းမွန်စွာရောက်ရှိခဲ့လေသည်။

ရှေးပါရမီ စုံညီကုမ

ရှေးပါရမီ စုံညီကုမထောက်ပံ့ကြ၍ ဉာဏဗလစွမ်းထက်လှသော ရဟန်းတော်ဦးနာရဒသည် ယခင်သာမဏေဖြစ်စဉ်မှ ကောင်းမွန်စွာသင်ကြားလေ့လာပြီးသော စာပေအရပ်ရပ်၌ တတ်သိကျွမ်းကျင်မှုကား လုံးဝပျောက်ပျက်မသွားခဲ့ပေ။ အနည်းငယ်ပြန်လည်လေ့လာကာမျှဖြင့် အရိပ်ပြအကောင်ထင်ဥပမာကဲ့သို့ ပေါ်လွင်သိမြင်ပြီးဖြစ်ရာ ဦးလက္ခဏထံအောက် အခြေခံစာများအတွက် ကိစ္စပြီးလျက် ဆက်လက်မသင်ရ တော့ဘဲ အထက်စာများဖြစ်သော ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းများကိုသာ သက်ဆိုင်ရာတွဲစပ်၍ လေ့လာရလေသည်။

မပင်မပန်း ဆုံးခန်းတိုင်အောင်

ဦးနာရဒသည် ရဟန်းဖြစ်ချိန်မှစ၍ ရုပ်အသွင်တစ်မျိုးနှင့် စိတ်အစဉ်တစ်မျိုးပြောင်းကာ ကျောင်းနေ ကျောင်းအိပ် ကျောင်းစိတ်နှင့် ကျောင်းရိပ်ခိုပြီး ထိုထိုစာဝါများကို နောင်တော်ထံမှာပင် အစဉ်မပျက် နေ့ရက်မှန်မှန် ထက်သန်လှသော စေတနာသဒ္ဓါတို့ဖြင့် မဖင့်မနှေးကြံတွေးအံ့ရွတ် မချွတ်လုံ့လ ဉာဏ်ကုမ၍ နေ့ညမှန်စွာ ကြိုးစားလာခဲ့ရာ ပိဋကတ်အဖြာဖြာတွင် ငြိုငြင်စွာသင်ကြားရသော အရာဟူ၍မရှိ၊ ပကတိဉာဏ်စွမ်း ဖြင့် မပင်မပန်း ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် ပေါက်ရောက်အောင် သင်ယူနိုင်ခဲ့လေသည်။

တောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းပုံ

တစ်မိပေါက် တစ်ယောက်ထွန်း ဆိုလောက်အောင်ပင် သဒ္ဓါဆန္ဒဝီရိယနှင့် ဇေနတိက္ခ ဂမ္ဘီရဉာဏ် ထက်သန်ထူးချွန် ကဲလွန်ပိုမောက် အံ့လောက်ယောက်ျား တံခွန်လွှား၍ အများရှေ့ဆောင် အခေါင်ထိပ်တင် ဖြစ်အင်မှန်စွာ နောင်ခေတ်အခါတွင် သာသနာကျိုး ကိုယ့်အကျိုးနှင့် များကျိုးတစ်ဖုံ ကုန်လုံလောက်င

ဖြည့်စွမ်းမမည့် ဗလသိဒ္ဓိ ရှိသည့်ဇာနည် သာကီမျိုးနွယ် ဂုဏ်ပေါင်းကြွယ်မည် အမှန်ဖြစ်ပေသော ဦးနာရဒသည် နောင်တော်ထံ၌ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစသောကျမ်းဂန်တို့၏ သွားနည်းလာနည်းနိဿယကို အပြီးတိုင် လေ့လာသင်ယူပြီးဆုံးခဲ့၍ ၎င်းမန်ကျီးစုတောရကျောင်း နောင်တော်ဦးလက္ခဏထံမှရွှေ့ပြောင်း၍ မင်းကွန်း ဦးပုကြီးတောင်ခေါ် တောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းတိုက် ၃-ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော်ဦးရာဇိန္ဒထံသို့ သွားရောက်နေထိုင် ကာ ၎င်းဦးရာဇိန္ဒထံ၌ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစသော သင်ရိုးကျမ်းစာများကို ဆရာနည်းရရန် ထပ်မံ သင်ကြားလေ့လာခဲ့ပေသည်။

ပြည့်စုံအောင် သင်ယူခဲ့ပုံ

ပိဋကတ်အကျော် ဆရာတော်ဦးရာဇိန္ဒထံ၌ သင်ရိုးအဖြာဖြာကျမ်းစာများကို အောက်အထက်မွေ့နှောက် လျက် ခဲရာခဲဆစ် ဖုအထစ်ဟူသမျှ အဝဝ စိတ်ဖြာပြီး ဝါကျနည်းများစွာတို့ကိုပါ အခါခါမေးစိစစ်၍ ယုံမှားရှိသမျှ မုချလွတ်ကင်း ရှင်းလင်းဆုံးဖြတ်၊ သိမှတ်ကွဲပြား ခွဲခြားဝေဖန် နိုင်လောက်အောင်ပင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ဥပမာ-ဥပမေယျတို့ဖြင့် အထွေထွေထုတ် လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပိုင်နိုင်စွာသဘောကျ ရရှိသည်တိုင်အောင် အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ပြည့်စုံအောင် သင်ယူခဲ့လေသည်။

တောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းတိုက်လွဲအပ်ပုံ

ပဋိဘာန်ဉာဏ်ထက်သန်သူ ဦးနာရဒ၏ ဉာဏ်ရည်ကြံ့ရည် တည်ကြည်သောစိတ်ဓာတ်ကို အသိအမှတ် ပြုကာ တောင်ပေါ်ကြီးဦးရာဇိန္ဒသည် အခွန်ရှည်စွာ တည်နိုင်မည့်သာသနာရေးကို အစဉ်တွေးလျက် ထက်မြက် သောဉာဏ်၊ ပြင်းထန်သောလုံ့လ၊ ခိုင်မြဲသောစိတ်ဓာတ်၊ အရပ်ရပ်စွမ်းရည်နှင့်ပြည့်ညီသော ဦးနာရဒအား တောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းတိုက်အားလုံးကို သိမ်းကြုံးလွှဲအပ်ကာ တပည့်များစွာတို့ကိုလည်း စာဝါများချပို့ပေးစေခဲ့ လေသည်။

မန္တလေးသို့ ကြွရောက်ပညာရှာပုံ

ဦးနာရဒသည် ဦးရာဇိန္ဒ၏အမိန့်ကို လေးစားလိုက်နာလျက် မိမိ၏အတွက်ကိုလည်း မပျက်စေမူ၍ သူတစ်ပါး၏အကျိုးကိုလည်း တစ်မျိုးစောင့်ရှောက်ကာ ပရိယတ်ကျမ်းစာများကို သင်ကြားပို့ချလျက် သာသနာရေးအတွက် ထက်မြက်လှသော သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့် စွမ်းအားရှိသမျှ ဆောင်ရွက်လာခဲ့ရာ ကာလအတော်ကြာပြီဖြစ်၍ တောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းတိုက်မှတစ်ဖန် မန္တလေးရွှေမြို့တော်သို့ သွားရောက်ကာ ပိဋကတ်ကျမ်းစာဆရာနည်းအဖြာဖြာကို သင်ယူဆည်းပူးလိုသောဆန္ဒအလျောက်ပေါ်ပေါက်ခဲ့၍ တောင်ပေါ်ကြီး ဆရာတော်အား ခွင့်ပန်လျှောက်ထားသဖြင့် အနူးအညွတ်ခွင့်လွှတ်လိုက်လေရာ မကြာမီပင် အရှေ့ဘက်ကမ်းရှိ

ရတနာပုံမန္တလေးမြို့သို့သွားရောက်၍ မိုးကောင်းတိုက်၌ဦးစွာနေထိုင်ကာ ပိဋကတ်အကျော်အမော် ပဏ္ဍိတ် တံဆိပ်တော်ရ-မရ ဆရာတော်များထံ ကပ်ရောက်ခိုဝင် လိုအင်ဆန္ဒရှိသမျှသော ကျမ်းစာအဖြာဖြာကို ဆရာနည်းရရန် အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်လက်ဆုပ်ပိုင်ပိုင် သိစွမ်းနိုင်အောင် မနေမနား ကြိုးစားသင်ကြားလျက် သူတစ်ပါးအတွက်လည်း ငဲ့ကွက်ကာ စာဝါများပို့ချခဲ့လေသည်။

ကျောင်းတိုက်အဆင့်ဆင့် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း

ပိဋကတ်တက္ကသိုလ်ခေါ်ဆိုလောက်ပြီး ကျက်သရေအဖုံဖုံတို့နှင့်ပြည့်စုံသော မန္တလေးမြို့တွင် ထင်ရှား တည်ရှိနေသော မိုးကောင်းတိုက်၌ အလိုက်သင့်နေထိုင်ကာ ပရိယတ်ကျမ်းစာများကို မိမိကိုယ်တိုင်လည်း သင်ယူလျက် သူတစ်ပါးအတွက်လည်း တစ်ဖက်မှင့်ညှာသောအားဖြင့် စာဝါများကို ပို့ချပေးခဲ့ရာမှ စာသင်သား လောက အဆင်ပြေသလိုနေထိုင်ကြရသည်အားလျော်စွာ မိုးကောင်းတိုက်မှတစ်ဖန် ဒက္ခိဏဝန်ကျောင်းတိုက်သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကာ အထက်ကနည်းလျှင် စာသင်စာချ နှစ်ဝသော သာသနာရေးကိစ္စများကို နေ့ညမအား ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

မြဲတောင်တိုက်သို့ ရွှေ့ပြောင်းပုံ

တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာ တစ်ရွာတစ်ပုဒ်ဆန်းဆိုသော စကားအလာကဲ့သို့ ဆရာအသီးသီးတို့၏ စာပေသင်ကြားနည်းများလည်း မူကွဲလျက်ရှိလေသည်။ ထိုထိုဆရာများထံ နည်းခံသင်ယူကြသော စာသင်သား များမှာ တစ်ဆရာတည်းတွင် အားရတင်းတိမ်မှု မရရှိကြပေ။ ထို့ကြောင့် တစ်ဆရာမှတစ်ဆရာသို့ သင့်သလို ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သင်ယူကြရခြင်းသည် မြန်မာပြည်သာသနာဝင်၏ဓမ္မတာပင် ဖြစ်လေသည်။ ရှေးယခင် အဆက်ဆက်က ပိဋကတ်တက္ကသိုလ်ခေါ်ဆိုလောက်သောမန္တလေး၌ ဆရာအသီးသီးတို့ သင်ပြနည်းသည် တစ်မျိုးစီသာဖြစ်ခဲ့၍ စာသင်သားအများပင် တစ်ဆရာမှတစ်ဆရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသင်ယူကြရသည်။ ယခု ပြဆိုခဲ့သော ရှေးအစဉ်စာသင်နည်းကိုပုံမှီ၍ ဦးနုဒလည်း ပိဋကတ်တော်မဟော်ပဏ္ဍိတ် တံဆိပ်တော်ရ မရ ဆရာတော်များထံ အတန်တန်ရွှေ့ပြောင်းသင်ယူခဲ့ရာ ဒက္ခိဏဝန်တိုက်မှတစ်ဖန် မြဲတောင်တိုက်သို့ တတိယအကြိမ်ရွှေ့ပြောင်းကာ မြဲတောင်တိုက်မှတစ်ဖန် စံကျောင်းတိုက်သို့ ဆရာနည်းအဖြာဖြာကို ပိုင်နိုင်စွာ လေ့လာခဲ့လေသည်။

အောက်မြို့အောက်ရွာများသို့ ထွက်ခွာလာခြင်း

ဤသို့သောနည်းဖြင့် ပိဋကတ်အကျော်ဆရာတော်များထံ အထွေထွေနည်းခံသင်ယူပြီး ဆရာနည်းအဝဝ

လိုအင်ဆန္ဒ စိတ်တိုင်းကျ ကျေနပ်မှုရသောအချိန်၌ အောက်မြို့အောက်ရွာများသို့ လှည့်လည်သွားရောက်၍ ပိဋကတ်အရာ ဆရာနည်းအမျိုးမျိုး အသိဉာဏ်တိုးပြီး တစ်မျိုးအားဖြင့် ဒေသန္တရများကိုပင် ကျွမ်းကျင်မှု ရှိစေရန်ရည်ရွယ်ပြီး အောက်ဘက်သို့ထွက်ခဲ့ရာ အဆက်ဆက်တစ်မြို့မှတစ်မြို့သို့ ကူးပြောင်းလျက် နောက်ဆုံး ရွှေတောင်မြို့သို့ အကြောင်းအားလျော်စွာရောက်ခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်အခါက အောက်ပြည်တစ်ခွင်၌ အတော်ပင် ထင်ရှားကျော်ကြားဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားသော ဝေဠုဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရွှေတောင်မြို့ဝေဠုဝန်ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးလျက်ရှိသဖြင့် ဝေဠုဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံသို့ ဝင်ရောက်တည်းခိုလေသည်။

ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်ကို လွှဲအပ်ပုံ

ဤသို့ ဝေဠုဝန်ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးနေထိုင်ရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်သို့ ခရီးဆိုက်ရောက် နေသော အာဂန္တုဦးနာရဒသည် လျှောက်ပတ်အချိန်၌ ဆရာတော်ကြီးထံသို့ ရိုသေလေးစားစွာကပ်ရောက်၍ လျှောက်ထားတောင်းပန်သည်ကား ဆရာတော်ထံဆည်းကပ်ဝတ်တွား၍ အဆုံးမခံယူလိုကြောင်းနှင့် ပရိယတ် ကျမ်းစာများကိုလည်း နိဿည်းမီလိုကြောင်းများကို အသနားခံလျှောက်ထားတောင်းပန်လေသော် အလိုက်ကြည့် သိမှုနှင့် ရိုသေလေးစားမှုစသော မူရာသွင်ပြင်ကို ဆင်ခြင်ထောက်ထားလျက် လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက် များကို လက်သင့်ခံသောအနေနှင့် အထွေထွေသောအကြောင်းအရာ မေးစိစစ်ဖွယ်များနှင့် လေ့လာခဲ့ဖူးသော စာပေများကို စုံစမ်းမေးမြန်းသည်ကို မဆုတ်မဆိုင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ အပြည့်အစုံလျှောက်ထားသဖြင့် ဝေဠုဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် များစွာပင်နှစ်ထောင်းအားရ သဘောတော်ကျလှသည့်အတွက် အဝဝသော ပိဋကတ်ကျမ်းစာတို့ကိုလည်း ချပို့ပေးရာ ဦးနာရဒကလည်း ဆရာရင်းအလားသဘောထားလျက် မိမိ၏ ယုံမှားရှိသမျှ ဒွိဟလွတ်ကင်း ဉာဏ်မြင်းလင်း၍ အသိရင်းသည်တိုင်အောင် အခွင့်အရေးအားလျော်စွာ မေးလျှောက်ချက်များစွာကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ဝေဖန် ဧကန်ဧက မုချပရိယာယ် အသွယ်သွယ်သောနည်းတို့ဖြင့် အပြီးတိုင် ထုတ်ဆောင်ဖြေရှင်း၍ ကျေအေးခြင်းရှိစေခဲ့ရာ ဝေဠုဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဦးနာရဒ၏ လေးနက်ထက်မြက် ခွဲဝှက်ဝေဖန် ပဋိဘာဏ်ဉာဏ်၊ အစွမ်းသန်ပုံကိုသိလေရာ ပိဋကတ်အလျောက် စွမ်းဉာဏ်ရောက်၍ ချီးမြှောက်ထိုက်စွာ သာသနာအကျိုး ပွားတိုးဧကန် အမှန်ပင်ဖြစ်ပေမည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့မှတ် အာရုံကပ်၍ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးကိုပင် အုပ်စီးစောင့်ရှောက်ရန် ဦးနာရဒအားလွှဲအပ်သည်ဟု ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ဖူးလေသည်။

အညာတောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းသို့ ပြန်ကြွခြင်း

ဝေဠုဝန်ဆရာတော်ကြီး၏တပည့်ရင်းအလား သဘောထား၍ ယုံကြည်ကိုးစားမှုကိုရရှိကာ တပည့်

အများကိုလည်း စာဝါများပို့ချလျက် အဘက်ဘက်မှ ကျောင်းတိုက်ကြီးနှင့်ပရိယတ်ကိုပါ တိုးပွားစည်ပင်ရေးကို စွမ်းသလောက်စောက်ရှောက်ခဲ့သော ဦးနုရဒသည် အောက်ဒေသနှင့် မိမိ၏သပ္ပာယ်မညီမျှဖြစ်ကာ မနေသာ တော့ဘဲ၊ ရှောင်လွှဲရတော့မည်ဖြစ်ရာ ဝေဠုဝန်ဆရာတော်ကြီးအား အကြောင်းမှန်ဖြင့် ခွင့်ပန်လျှောက်ထားပြီး အထက်ညာသို့ထွက်လာခဲ့၍ မူလနေခဲ့သော မင်းကွန်းတောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းတိုက် သုံးဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော် ဦးရာဇိန္ဒထံသို့ ဝင်ရောက်မှီခိုနေထိုင်ကာ ရှေးနည်းတူပင် သာသနာတော်အတွက် အဘက်ဘက်မှအကျိုးထူး ထွက်ရန် အမှန်ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရဲတင်းမတွန့်.

ရဟန်းငယ်မျှသာဖြစ်သော ဦးနုရဒသည် အရွယ်အားလျော်စွာ ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို ထိုထိုမြို့ရွာ အသီးသီးမှ ပဏ္ဍိတ်အမော်ဆရာတော်များထံ အထွေထွေနည်းခံသင်ယူပြီး ကျေနပ်လောက်စွာ အရာရာပင် ဉာဏ်ရှင်ထောက်လှမ်း ခွဲခြမ်းဝေဖန်နိုင်သောမိမိ၏စွမ်းအင်ကို အမှန်သိမြင်ကာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အနု၊ မဓု၊ ယောဇန ကျမ်းများစွာကို အဖြာဖြာသောနည်းတို့ဖြင့် ဆုတ်ဆိုင်းမရှိ နှိုင်းညှိတန်တန် ဝေဖန် ချင့်ထောက် ထက်အောက်ပြန်လှန် ဖန်ဖန်ခေါက်ခေါက် ထုတ်ချင်းဖောက်လေ့လာခဲ့ရာ ဘုရားရှင်၏ဒေသနာ ဓမ္မအကျဉ်းမျှကိုဟောကြားပြရုံဖြင့် အကျယ်ဖြန့်ကာဝေဖန်ဟောပြသော သာဝကအများတွင် အရှင်မဟာကစ္စည်း မထေရ်သည် အမှန်ဆုံးအမြတ်ဆုံး၏အဖြစ်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏နှုတ်တော်မှ ဧတဒဂ္ဂဘွဲ့ထူးကို ချီးကျူးသတ်မှတ် နှင်းအပ်တော်မူခြင်းကို ခံယူရရှိခဲ့ပေသော ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါး၊ အဘိညာဏ် ၆-ပါး၊ သမာပတ် ၈-ပါးတို့ နှင့်စုံညီပြည့်ဝသော ထိုအရှင်ကစ္စည်းမထေရ်မြတ်ဟောတော်မူအပ်သော အကြင် ပေဋကောပဒေသာကျမ်းသည် သာသနာသုံးရပ်၌ တပ်အပ်ထင်ထင် တွေ့မြင်တည်ရှိခဲ့ပေ၏။ ထိုပေဋကောပဒေသာကျမ်း၏အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာကျမ်းကား သာသနာဝင်အဆက်ဆက်၌မတွေ့မြင်ဘဲ ငုပ်ကွယ်လျက်ရှိခဲ့လေသည်။ အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသသည် ပါဠိတော်အဖြာဖြာ အဖွင့်အဋ္ဌကထာကျမ်းကား သာသနာဝင်အဆက်ဆက်၌ မတွေ့မြင်ဘဲ ငုပ်ကွယ်လျက် ရှိခဲ့လေသည်။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသသည် ပါဠိတော်အဖြာဖြာ အဖွင့်အဋ္ဌကထာတို့ကို ထင်ရှားစွာဖွင့်ဆိုရေးသားခဲ့သော်လည်း ဤပေဋကောပဒေသာအဋ္ဌကထာကိုကား နောက်ခေတ်မဟာထေရ်များ အတွက် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ခြွင်းချန်၍ထားခဲ့ဟန် အမှန်ဖြစ်ပေမည်ဟု ထင်မြင်ယူဆမိကာ မြန်မာ့ရာဇဝင် အဆက်ဆက် ပုဂံ၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ မန္တလေးခေတ်များ၌ ပိဋကတ်မဟော် ရဟန်းတော်အများ ထင်ပေါ်ကျော်ကြား ထွန်းကားခဲ့ပါသော်လည်း အဋ္ဌကထာကျမ်းများကို ရေးသားဖွင့်ဆိုခဲ့သည်ဟု မတွေ့မြင်ခဲ့ပေ။ ပုဂံခေတ်တွင် ပိဋကတ်အကျော်အမော်ထိပ်သီး ကျမ်းတတ်ဆရာတော်ကြီးများသည် ဋီကာကိုသာရေးသားခဲ့သည်ကို တွေ့ရ ၏။ သာလွန်မင်းတရားကြီးလက်ထက်၌မူ တောင်ဖီလာဆရာတော်သည် ဝိနည်းဆိုင်ရာ ဋီကာကျမ်းကိုသာ

ရေးသားခဲ့ပေ၏။ မကြာမီရှေးခေတ်ကပင် မြန်မာပြည်၌ အများဆုံးသောကျမ်းစာများကို ရေးသားတော်မူခဲ့သော လယ်တီဆရာတော်ကြီးပင်လျှင် ဒီပနီဇီကာကျမ်းကိုသာ ရေးသားတော်မူခဲ့ပေ၏။ မြန်မာပြည်ဖွား ရဟန်းတော် များသည် မာဂဗဘာသာ အဋ္ဌကထာကို ရေးသားစီရင်တော်မူခဲ့ကြသည်ဟု ဗမာ့ရာဇဝင်၌မတွေ့မြင်ခဲ့ပေ။ ဦးနာရဒသည် ပဉ္စင်းငယ်မျှ ၆-ဝါရအရွယ်တော်ကပင် လယ်တီဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီး စီရင်ရေးသားတော် မူခဲ့သော ပရမတ္ထဒီပနီဇီကာကိုတွေ့ရှိရာ မိမိသာကျမ်းပြုရသော် အဋ္ဌကထာကျမ်းကိုသာ ရေးသားစီရင်မည်ဟု တောသုံးထောင်သေဋ္ဌနင်းခြင်သော်မင်းကဲ့သို့ ရဲတင်းမတွန့် မရွံ့မကြောက် ဟိန်းဟောက်မနသီ ကြံစည်တော်မူ ခဲ့လေပြီ။

လူဝတ်ဘဝသို့ ရောက်ပုံ

ဦးနာရဒသည် တောင်ပေါ်ကြီးဦးရာဇိန္ဒထံတွင် ပရိယတ်ကျမ်းစာများကိုပို့ချလျက် နေ့ရက်မကွာ ဆောင်ရွက်နေစဉ် အတိတ်ကံဟောင်းအကြောင်းဖန်ကာ လူဝတ်ကြောင်ဘဝသို့ကူးပြောင်းရန် ကြံစည်သည်ကို ဆရာနှင့်တကွသက်ဆိုင်သူများသိ၍ နည်းအမျိုးမျိုးပြ၍ ဟောကြပြောကြတားမြစ်နားချကြပါသော်လည်း နားမဝင်စိတ်မပါ။ မိမိ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုသာမူတည်ပြီး သာသနာတော်ထမ်းရဟန်းဘဝမှ ရွှေ့လျောလိုသော ဆန္ဒ လွန်မင်းစွာအားကြီးလှသဖြင့် အစ်မကြီးများထံ လူဝတ်လဲရန် ပုဆိုးအင်္ကျီများကိုသာတောင်းခံလေရာ အစ်မဖြစ်သူက လူမထွက်ရန် တောင်းပန်ပါသော်လည်း ထွက်လိုသောဆန္ဒ ထွက်ရမဖြစ်မည်ဟု အဖြေပေးကာ အစ်မကြီးလည်း ရှေးယခင်ကပင် အလိုစိတ်ကြိုက်လိုက်ခဲ့သူဖြစ်ရာ မလွဲရှောင်သာတော့ဘဲ ဤအကြိမ်၌လည်း မောင်၏စိတ်ကြိုက်ကို လိုက်လျောကာ ပုဆိုး-အင်္ကျီ-ပဝါ(ခေါင်းပေါင်း)စသော လူဝတ်ကြောင်တို့၏အသုံး အဆောင်များကို စီစဉ်ပေးလိုက်ရာ ရဟန်းတော်ဦးနာရဒသည် ထိုဝတ်စုံများကိုရရှိချိန်၌ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး သောလမ်းစဉ်အတိုင်း မဆိုင်းမတွန့်နင်းဆွေးတောမူမပြုတော့ဘဲ လူဝတ်လဲကာ ရဟန်းတော်ဘဝမှ ရွှေ့လျော ခဲ့ပြီး အစ်မကြီးနှင့်နှမများအိမ်သို့ ပြန်ရောက်ခဲ့လေသည်။

လူတို့ဘဝ လူများနည်းတူ

လူဝတ်ကြောင်ဘဝသို့ ရောက်ရှိလာသော လူပြန်တော်ဦးသာဗျောသည် လူတို့ဘဝ လူများနည်းတူ လူမှုရေးရာအဖြာဖြာကို ဆောင်ရွက်ရမြဲဖြစ်ရာ တစ်နေ့သောအခါ ရှင်ပြု(အလှူပွဲ)တစ်ခု၌ စာရင်းကိုင် တာဝန်ကျကာ လာလာတိုင်းသော အကူအညီများကို စာရင်းယူရေးသားနေသူအဖြစ်နှင့် ဆောင်ရွက်နေစဉ် သီတင်းသုံးဖော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော မိတ်ဆွေရင်းရဟန်းတော်များကတွေ့မြင်၍ ပြုံးရယ်ကြသတဲ့၊ ပြုံးရယ်ကြရင်း အကြောင်းရင်းကား လူရည်မလည် လူးဝါးမဝသဖြင့် အချိုးမကျဖြစ်နေသော ဦးသာဗျောမှာ ခါးဝတ်

ပုဆိုးကလည်း နီတာရဲအရောင်၊ ခေါင်း၌ရစ်တင်လျက်ရှိသော ပါဝါခေါင်းပေါင်းကလည်း ၎င်းနည်းတူ အနီရောင်ဖြစ်ပြီး အထက်နှင့်အောက်ရဲရဲတောက်ဆင်မြန်းထားသဖြင့် မြင်ပန်းမလှဘဲ လူပြန်တော်ဘဝ အဆင်မပြေသောဝတ်ဆင်ပုံများကို တွေ့ကြုံခဲ့ကြသော သီတင်းသုံးဖော်မိတ်ဆွေရဟန်းတော်များအား ရယ်ဖွယ် အလား ဖြစ်နေလေသည်။ ဤအထက်ပါအခြင်းအရာများကို ထိုစဉ်အခါက ပြုံးရယ်မိခဲ့သော ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးက ထုတ်ဖော်မိန့်ကြားလိုက်လေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်လက္ခဏာ

ဇာတ်နိပါတ်ရာဇဝင်၌ပါဝင်လျက်ရှိသော ရှေးသူတော်စင် အလောင်းတော်များသည် ပြုလုပ်တိုင်းသော အရာများ၌ အသက်ကိုသော်မှပမာဏမပြုဘဲ ရဲရဲဝံ့ဝံ့မတွန့်မဆုတ် ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကြိုးစားမှုနှင့် မလျော့သော လုံ့လ ဇွဲ သတ္တိ ရှိကြပေသည်။ မိမိတို့ပြုလိုရာကို ဖြစ်မြောက်အောင် ပြုလုပ်ကြသော လမ်းစဉ်ရှိခဲ့ပေ၏။ ဤနည်းတူပင် ဦးသာဗျောသည်လည်း မူလပင်ကိုစိတ်ရင်းဖြင့် ပြင်းထန်သူဖြစ်ရာ စိတ်ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာသော အလိုအားလျော်စွာ ပြုလုပ်မြဲဖြစ်ပေသည်။ ဤသည်ပင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်ဟု မှတ်ယူအပ်ပေသည်။။

အကြောင်းရင်းခံ လောကဓံ

အကြောင်းရင်းခံလောကဓံကြောင့် ဝတ်ကြောင်ဖြစ်လိုသောဦးသာဗျောသည် လောကရေးရာ အဖြာဖြာ တွင် ကောင်းမွန်စွာ နားလည်မှုမရှိလှသော်လည်း အစ်မကြီးများနှင့်အတူ ကူညီဆောင်ရွက်ကာ နှမငယ်များကို စောင့်ရှောက်လျက် စီးပွားရေးဘက်တွင်လည်း တစ်နည်းတစ်ဖုံဝိုင်းဝန်းကာ လူမှုရေးရာဓမ္မတာအလျောက် စားသောက်နေထိုင်ရေးတို့ကို ဝန်မလေးသော်လည်း အထွေထွေပါဝင်ဆောင်ရွက်ရပုံကား လယ်ယာနှင့်တစ်ဖုံ၊ ကုန်သည်နှင့်တစ်ခါ အခွင့်အားလျော်စွာ သင့်သလိုစီးပွားရှာခဲ့ရလေသည်။

ဝတ်ကြောင်ပုဆိုး ကောင်းကျိုးမပေး

လူဝတ်ကြောင်ဘဝတွင် အစဉ်မအေး စီးပွားရေးအထွေထွေရှုပ်ပွေလျက် အားရက်ပင်မရအောင် ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်နေရသောအဖြစ်မျိုး၌ စာရင်းဝင်လျက်ရှိသော ဦးသာဗျောသည် တစ်ခါသော် အထက်အညာမှ ကုန်များကို ဆောင်ယူကာ အောက်မြေအောက်ရွာဖြစ်သော ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ ဦးရီးများထံ သွားရောက်ပြီး ရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်ရာ ဦးရီးများက ပါလာသောကုန်များကို ရောင်းချပေးရသတဲ့၊ ဤအထက်ပါ အခြင်းအရာများကို စစ်ကိုင်းမင်းကွန်းကန်ကြီးကုန်းရွာ ဉာတိများထံမှ ကြားသိရ၏။ တစ်မျိုးကြားရပုံကား စစ်ကိုင်းမင်းကွန်းမှ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့သို့ ကိုယ်ပိုင်သမ္ဗန်ငှက်ဖြင့်ဆောင်ယူကာ ဧရာဝတီမြစ် မြစ်ခရီးစဉ် တစ်လျှောက်၌ စီးပွားရှာထွက်လေသည်ဟု ကြားသိခဲ့ရ၏။ ဤသို့လျှင် တစ်မျိုးမှတစ်မျိုးသို့ အဆင်ပြောင်းကာ

စီးပွားရှာလောကီရေးအတွက် အားလပ်ကွက်မရအောင် ဆောင်ရွက်နေရသော လူ့ဘဝနှင့် တစ်နှစ်ကျော် ကြာခဲ့သော်၊ ဦးသာဗျောအား ရဟန်းမူရာသွင်ပြင်ကလည်း အလျှင်းမကုန်သေး၊ ထိုထိုရေးကံ ဖန်တီးမှုဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပူးသော ပါရမီကုသိုလ်ဟုန်တို့ကလည်း တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လျက် တစ်ဖက်မှလည်း ကူညီအားပေး သောအနေနှင့် မင်းကွန်းအလည်တောရ ဦးမဇ္ဈိသာက ရဟန်းဘောင်သို့ပြန်လည်ရန် တိုက်တွန်းသဖြင့် သဘောကျစိတ်ပြောင်းပြီး တောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းဦးရာဇိန္ဒထံကပ်ရောက်ကာ ရှင်သာမဏေပြုလုပ်ပြီး ဦးရာဇိန္ဒ ကိုပင်ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ နောက်ထပ်ရဟန်း(ပဉ္စင်း)ဘဝသို့ ကောင်းမွန်စွာရောက်ရှိခဲ့လေသည်။

(မှတ်ချက်။ ။ လူ့ဘဝရောက်ရသောဦးသာဗျောသည် အိမ်ထောင်ရေးကိစ္စလုံးဝမပါဘဲ နှမငယ်များ အတွက် ဝိတက်မအေးဖြစ်ကာ လူဝတ်လဲခဲ့သည်ဟု ယူဆမိပါ၏။ အကြောင်းကား အငယ်ဆုံးဖြစ်သော နှမ မမကြီးသည် အိုးအိမ်တည်ထောင်မှုမပြုဘဲရှိရာ နောက်ဆုံး၌ သီလရှင်အဖြစ်သို့ရောက်ပြီး အစ်ကိုကြီး ဦးသာဗျောသည်လည်း ရဟန်းဘဝသို့ ထပ်မံရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ လောကဓမ္မတာအားဖြင့် မိဘမဲ့သည့် ငယ်သူများကို ငဲ့ညှာထောက်ထားသနားကြမည်အမှန်ပင်။)

ဦးနာရဒအား လူဝတ်မလဲမီတစ်ချိန်က တောင်ပေါ်ကြီးကျောင်း၌နေစဉ် အိပ်မက်မြင်မက်သည်ကား မိမိ၏အောက်သွားပြုတ်ကျသည်ဟုမြင်မက်သဖြင့် စိတ်ဝိတက်ဖြစ်ကာ ၂-မိုင်လောက်ဝေးကွာသော နှမများ ရှိရာ ကန်ကြီးကုန်းရွာသို့ အရေးတကြီး ခရီးပြင်း တစ်ပါးတည်းကြွရောက်၍ ငယ်သူများ၏သတင်းကို ထောက်လှမ်းခဲ့ဖူးလေသတဲ့၊ ဤအခြင်းအရာများကိုထောက်ထားသော် နှမများအား ငဲ့ညှာသော လက္ခဏာ ထင်ရှားလှပေသည်။ လောကဓံတရားမှ မလွန်မြောက်နိုင်ကြသေးသူမှန်သမျှ တည်ငြိမ်မှုရရန် မလွယ်ကူလှပေ။ ခိုင်မြဲပါသည်ဟု ထည်ထည်ဝါဝါပြောကြားပါသော်လဲ ကိုယ်တွေ့မကြုံမီ ယုံကြည်ရမလိုဖြစ်ပြီး ကိုယ်တွေ့နှင့် ကြုံသည့်အခါ၌ ကုန်းတော့မှပေါ်ဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်လေသည်။ ဦးနာရဒသည် ကောင်းဆိုးနှစ်တန် လောကဓံမှ မလွန်ဆန်နိုင်သေးသောအချိန်၌ လောကဓမ္မတာတွေ့ကြုံရမြဲမှန်သောကောင်းဆိုးများကို တွေ့ရှိ ခံစားခဲ့ရပြီးဖြစ်၍ နားလည်မှုရကာ နောင်အခါ၌ ယဉ်ကျေးသောစိတ်အစဉ်နှင့် ပြုပြင်ရန် တစ်မျိုးလွယ်ကူ ပေလိမ့်မည်။ သူ့သူငါငါ မိမိတို့၏စိတ်အစဉ်ကို ယဉ်ကျေးအောင်မပြုပြင်နိုင်ပါက လောကဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံး၌ ကုန်စင်အောင်ကောင်းနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ရဟန်းဘဝသို့ နောက်တစ်ကြိမ်ရောက်လာသူ ဦးနာရဒသည် ဦးရာဇိန္ဒထံ ရှေးယခင်ကပင် သင်ကြားလေ့လာခဲ့ပြီးသော ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို အပြန်အလှန် အဖန်ဖန်လေ့လာလျက် သာသနာတော် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အရှိန်ယူခဲ့လေပြန်ရာ အချိန်အားဖြင့် တစ်ဝါခန့်ကြာလေခဲ့လေပြီ။ ထိုအချိန်ကား အောက်၌ဖော်ပြလတ္တံ့သော လက်ပံတန်းမြို့မှ စာချပင့်တော့မည့်ဆဲဆဲအချိန် ဖြစ်လေသည်။

လက်ပံတန်းသို့ စာချကြွခြင်း

တောင်ပေါ်ကြီးကျောင်းဦးရာဇိန္ဒြေတော်ရင်း၌ အပ်နှင်းထားသော တာဝန်အရပ်ရပ်နှင့် (ဤ၌ အပ်နှင်းထားသော တာဝန်များကား ကျောင်းတိုက်တွင်ပေါ်လာတိုင်းသော နဝကမ္မကိစ္စများကို ဆရာတော်ကြီး၏ကိုယ်စား စီစဉ်ဆုံးဖြတ်ရန် လွှဲအပ်၍ထားသောတာဝန်များဖြစ်၏။) နေ့ညမပြတ်ပို့ချအပ်သော စာဝါများကို မနားမနေ သာသနာရေးမူ ဝန်လေးသည်မဟုတ်ဘဲ ထူးကဲသောလုံ့လဖြင့် ကြိုးစားဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေစဉ် လက်ပံတန်းမြို့မှ ဆရာတော်ဦးဂန္ဓမာအရှင်မြတ်က ဦးနာရဒအား စာချအဖြစ် ပင့်ဆောင်ခေါ်ယူရာ တောင်ပေါ်ကြီးဆရာတော်၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လက်ပံတန်းသို့ကြွရောက်၍ စာဝါများကို ကောင်းမွန်စွာချပို့ပေးခဲ့လေသည်။

ထက်မြက်သော ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှု

ဦးနာရဒ၏ သာသနာအတွက် အဘက်ဘက်မှထက်မြက်လှသော ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှုတို့ကို တွေ့မြင်ကြရသော ဆရာတော်အများသည် အားရဝမ်းသာကျေနပ်မှုရရှိကြပြီး အသီးသီးသောချီးမြှောက်လိုမှုတို့ကား ဟိုမှသည်မှဆရာအများ အလှအယက်ပေါ်ထွက်လျက် ရှိလေသည်။ သို့သော် ဦးနာရဒ၏စိတ်အစဉ်၌ ကား မည်သို့သော လမ်းထွင်ပြုပြင်မည်ကို ယခုအချိန်၌မပေါ်ထင်သေးသော်လည်း နောင်ကာလ၌ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလျက် အားတက်ဖွယ်သော သာသနာတော်ရောင်ထွန်းပြောင် တောက်ပစွာတွေ့ကြုံရမည် အမှန်ပင်ဖြစ်လေသည်။

အညာသို့ပြန်ကြွတော်မူခြင်း

ဤသို့ ပရိယတ်သာသနာရေးကို အားပေးချီးမြှောက်ရန်အတွက် တစ်ဖက်မှဆရာတော်များ၏အကူအညီကို ပြုစုဆောင်ရွက်ရန် စိတ်ရင်းမှန်နှင့် လက်ပံတန်းမြို့ ဦးဂန္ဓမာထံ စာချအဖြစ်နှင့်သွားရောက်နေထိုင်ကာ တပည့်များစွာ လာရောက်ကြသူများအား မနေမနား စာဝါများကို စွမ်းအားအလျောက်ပို့ချခဲ့ရာ တစ်ဝါမျှအကြာ၌ သပ္ပာယ်မမျှဖြစ်၍ ဦးဂန္ဓမာအား အကြောင်းပြကာ ကျေအေးသာယာခွင့်တောင်း၍ အထက်အညာသို့ပြန်ခဲ့ပြီး မင်းကွန်းအလယ်တောရဆရာတော်ထံ ခွင့်ပန်နေထိုင်ခဲ့လေသည်။

စာကြည့်ဝါသနာ

ဦးနာရဒသည် လက်ပံတန်းမြို့မှပြန်ခဲ့ပြီး အလယ်တော်ရဦးမဉ္ဇူသာထံတွင် ခိုဝင်ဆည်းကပ်လျက် သပ္ပာယ်တူရိယာချိန်၌ တိုက်တာ၏တာဝန်အရပ်ရပ်ကို မူလစိတ်ဓာတ်အလျောက် စောင့်ရှောက်ဆောင်ရွက်လျက် ဝါသနာပါလှသော ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကိုလည်း မနေမနားကြည့်ရှုလေ့လာခဲ့လေသည်။ ဤအရာ၌ ဆရာတော်ကြီးသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ပြောခဲ့ဖူးပုံကား တို့တောင်ပေါ်ဆရာတော်ဟာ စာကြည့်ဝါသနာပါလှသဖြင့် အမြဲမကွာ စာကြည့်ခဲ့၏။ သူမကြည့်ဖူးသောစာဟူ၍ မရှိသလောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုဆရာတော်ကို

အားကျ၍ တို့လဲ စာကြည့်ခဲ့လေသည်ဟု ဤစာရေးသူအား မိန့်ကြားခဲ့ဖူးပေ၏။

မီးခဲပြာဖုံး ဆိုထုံးစကား

မီးခဲပြာဖုံး ဆိုထုံးစကားပုံအလားကဲ့သို့ ဝါသနာအလျောက် ပေါက်မြောက်ခဲ့ပြီးသော ပရိယတ်ကျမ်းစာ အဖြာဖြာကို နေ့ညမကွာလေ့လာနေစဉ် ထိုထိုဘဝဖြည့်ခဲ့ဖူးသော ပါရမီသမ္ဘာတို့ကို မမေ့ရလေအောင် လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းကြသောကြောင့် ပရိယတ်ကျမ်းစာများကို လေ့လာကြည့်ရုံမျှနှင့် ရဟန်းကိစ္စ လိုအပ်သော ဆန္ဒကား မုချပြီးစီးနိုင်မည်မဟုတ်။ အားထုတ်မှုဖြစ်သော ပဋိပတ်လမ်းစဉ်သို့ သက်ဝင်ကျင့်ကြံမှ ဖြစ်နိုင်ရန် ရှိပေမည်ဟု စိတ်အစဉ်၌ထင်မြင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေရာ ဆရာသမားထံဆည်းကပ်ရန်အခါကို ငဲ့လင့်ခဲ့သော်လည်း နေ့ခြားသဖြင့် မေ့သွားခဲ့ပြန်၏။ ဤနည်းလျှင် ပါရမီကံတို့က အဖန်ဖန်လှုံ့ဆော်ခဲ့သော်လည်း တစ်ရံတစ်ခါ လောကသားတို့ဓမ္မတာအလျောက် မေ့ပျောက်မြဲဖြစ်ကြပေ၏။ ပါရမီအား လုံးကုန်ပြည့်စုံတော်မူပြီးသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားလောင်းသော်မှ နိမိတ်ကြီး ၄-ပါးထင်လျက်နှင့် နေ့ရက်တွေကြာ မေ့ပျောက်ခဲ့ရရှာသေး၏။ သာမန်လူစားပုဂ္ဂိုလ်များအား ဆိုဖွယ်ရာပင်မရှိပေ။ ဦးနာရဒသည် ဦးမဇ္ဇု၏ယုံကြည်ကိုးစားမှုဖြင့် တိုက်တာကိုပင် လွှဲအပ်ခြင်းခံရ၍ အဝဝတာဝန်များကို မနေမနားဆောင်ရွက်နေရကား ပျောက်ပျက်မေ့လျော့မည် အမှန်ပင်။

ကိစ္စထွေလာ တိုက်ဝန်တာ

နဝကမ္မအဝဝနှင့် ကိစ္စထွေလာ တိုက်တာ၏တာဝန်ကိုပါ အမြဲမကွာဆောင်ရွက်လာရာ အဖြာဖြာသော ပဋိပတ်ကျင့်ရေးသို့ စိတ်အစဉ်ကျရောက်လျက် တစ်နေ့တစ်နေ့တရွေ့ရွေ့အားဖြင့် မမေ့သာအောင် သံဝေ ဆောင်ပြီး ငြီးငွေ့ချက်ပြင်းထန်ကာ စိတ်အကြံဖြစ်ပေါ်နေသော ပဋိပတ်ကျင့်ရေးမတင်မကျရှိလျက် ရဟန်းကိစ္စ မုချပြီးဆုံးမည်မဟုတ်။ ပဋိပတ်အလုပ်ကျင့်အားထုတ်မှ မုချဧကန် စိတ်ရည်သန်သော နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက် ပြုနိုင်မည်ကို ယုံကြည်သတ်မှတ် စွဲကပ်ဉာဏ်ထင် စိတ်စဉ်ဖြစ်အင်ကား ပဋိပတ်တရားအားထုတ်မှု၌ နည်းညွှန်လမ်းပြမရှိက မှန်ကန်စွာဖြစ်မြောက်ရန်မလွယ်ကူပေဟူ နေ့ကွဉာဏ်ကူထောက်၍ အတွေးရောက်ခဲ့ရာ မနေသာတော့ဘဲ အဆောလျင်စွာ ဆရာတော်ဦးမဇ္ဇုထံသွားရောက်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန်အကျင့်မှန်ကို နာခံလိုပါကြောင်းဖြင့် အသနားခံလျှောက်ထားတောင်းပန်လေသော် ဦးမဇ္ဇုက ဦးနာရဒရေ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ အမှန်လွတ်မြောက်ပြီး မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သောတရားကား သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်သာ ဖြစ်လေသည်။ ဝဋ်ဒုက္ခမှမုချလွတ်မြောက်လိုသော် ဤသတိပဋ္ဌာန်အကျင့်တရားကိုသာ မအားမလပ် မပြတ် ပွားများပါလေဟု မိန့်မှာလိုက်လေသည်။ (ဤ၌ ဦးမဇ္ဇုသည် သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်တရားကို ဤပုံဤနည်းဖြင့် အားထုတ်ရသည်ဟူ၍ကား ခွဲခြား၍မမိန့်ခဲ့ပေဟု ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင်မိန့်ကြားဖူးလေသည်။)

ရှေ့ဆောင်လမ်းပြခဲ့ခြင်း

စစ်ကိုင်းတောင်တန်း မင်းကွန်းဘက်၌ ပဋိပတ်ဉာဏ်အရာ၌ ပထမရေးဦးစွာ (သီးလုံးဆရာတော် ဘုရားကြီးမှအစပြုပြီး) ၎င်းသီးလုံးဆရာတော်ဘုရား၏တပည့်ကြီးများမှ ထင်ရှားသောတပည့်ကြီးငါးဦး အနက်တွင် “အလယ်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တောင်ပေါ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး”တို့ နှစ်ပါးအထံတော်၌ ယခုထင်ရှားပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရဟန်းငယ်ဘဝဖြင့် ပရိယတ္တိကို နည်းနာနိသျည်း သြဝါဒခံယူသင်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

တစ်နေ့သော် ထိုသို့ သင်အံကျက်မှတ်နေစဉ်အချိန်တွင် အလယ်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကြွရောက်လာပြီး အဘယ်အကျိုးကိုလိုလား၍ ယခုကဲ့သို့သင်အံကျက်မှတ်ခြင်းကိုပြုလေသနည်းဟု မေးမြန်းရာ ယခုမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “နိဗ္ဗာန်မြတ်ကို လိုလားပါသောကြောင့် သင်အံကျက်မှတ် ရကြောင်း” လျှောက်ထားသောအခါ အလယ်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီးက “နိဗ္ဗာန်မြတ်ကို လိုလားခဲ့လျှင် ဘူတံ ဘူတတော ပဿတိနှင့်ပင်ရနိုင်ကြောင်း” မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။ ထိုသို့မိန့်ကြားချက်ကို မင်းကွန်း ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကျေနပ်တင်းတိမ်မှုမရှိခဲ့ဘဲ ဆက်လက်၍သာ ပရိယတ်ကို သင်ကြားမြဲတိုင်း သင်ကြားလျက်ရှိတော်မူလေသည်။

ဤသို့ ဆက်လက်၍သင်ကြားတော်မူခဲ့ရာ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်သုံးပုံကို ချောက်ချားအောင် တတ်မြောက်ခဲ့ပြီးနောက် စစ်ကိုင်းဘက်၌ပင်လျှင် ရဟန်းတော်ပေါင်းသုံးရာကျော်ခန့်ကို ပရိယတ္တိသင်အံပို့ချခြင်း အမှုကို ပြုလျက်ရှိစဉ် (သံဃသာမဂ္ဂိ)ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရာ ရဟန်းတော်များကို သွန်သင်ဆုံးမသြဝါဒပေးရာ၌ ယခင်ကကဲ့သို့ ပြေပြစ်ချောမောမှုမတွေ့ရဘဲ အခက်အခဲနှင့်တွေ့ကြုံလာရတော့သဖြင့် “ပဋိပတ္တိ”ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကျင့်သုံးတော့မည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်တော်မူပြီး ငါးနှစ်ပတ်လုံးပင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂဏ္ဍိ စသည်တို့ကို အပြန်ပြန်အလှန်လှန် အဖန်ဖန်ရှေ့နောက် ညှိနှိုင်း၍ မွေ့နှောက်ရှာဖွေခဲ့ရာတွင် ပဋိပတ်အရာ၌ (ဘူတံ ဘူတတော ပဿတိ)ဟူသောမိန့်ခွန်းနှင့် လွတ်ကင်းသောတရားကို လုံးဝမတွေ့ရချေသောကြောင့် ယခင်မိန့်ကြားသြဝါဒပေးသွားတော်မူခဲ့သော မိမိ၏ဆရာတော်ဖြစ်သော အလယ်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်ကို အတိုင်းမသိ ချီးကျူးသတိရခြင်း ဖြစ်မိလေတော့သည်။

ထိုအချိန်အခါမှစ၍ “ဘူတံဘူတတော ပဿတိ ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်အလာ တိုင်း” ကျင့်သုံးအားထုတ်တော်မူနေဆဲအချိန်တွင် ဘုရားဟောပါဠိတော်များကို ရှေးဗုဒ္ဓမတညုကျမ်းပြုဆရာ အရှင်သူမြတ်များက (အဋ္ဌကထာ)များ အသီးသီးဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပြီးဖြစ်သော်လည်း “ပေဋကောပဒေသ ပါဠိတော်”ကို မူကားဖွင့်ဆိုခြင်းမရှိသေးဘဲ ချန်လှပ်ထားကြောင်းကိုတွေ့ရှိရသဖြင့် မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ထိုကဲ့သို့ မဖွင့်ဆိုခဲ့ကြခြင်းသည် မိမိအတွက် ဖွင့်ဆိုရန်ချန်လှပ်ထားခဲ့သည်ဟု ဉာဏ်တော်၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့

လေသည်။ ထို့နောက် တရားမြတ်ကို ထင်မြင်ပေါက်မြောက် အောင်မြင်ခြင်းကိုရရှိခဲ့လေသောကြောင့် ယခုကဲ့သို့ နောင်လာနောက်သားရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့အား မှီခိုအားကိုးနိုင်စိမ့်သောငှာ ကာယကံမြောက်ဖြင့် တစ်လီ၊ ဝစီကံမြောက်ဖြင့် တစ်မျိုး၊ မနောကံမြောက်ဖြင့် တစ်ဝ၊ ပေဋကောပဒေသ အဋ္ဌကထာအစရှိသော ကျမ်းစာများဖြင့်တစ်သွယ် အနည်းနည်းအဖုံဖုံ လမ်းမျိုးစုံလင်စွာဖြင့် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြခြင်းကို ပြုတော်မူခဲ့ လေသည်။

တစ်ကိုယ်တည်းကျင့်ရန်

ပါရမီအရင်းခံနှင့် ပင်ကိုဉာဏ်ထက်သန်၍ ကျမ်းဂန်အရပ်ရပ်၌လည်းနဲ့စပ်ကျွမ်းကျင် ဆရာရှင်အသီးသီး တို့၏ ယူနည်းဆနည်း ဝေဖန်ညှိနှိုင်းနည်းတို့ကိုလည်း လက်ဆုပ်မိမိရရှိသူဖြစ်ရကား တစ်ထွာပြတစ်တောင်မြင် အရိပ်ပြအကောင်ထင်ဟူသော ရှေးဟောင်းစကားကဲ့သို့ ဦးနာရဒသည် အလယ်တောရဆရာတော်ကြီး၏ ပဋိပတ်ကျင့်ရေး အမြွက်မျှပေးသောနည်းကို ဉာဏ်ရှိသူတို့ခမ္မတာ ကျေနပ်စွာရှိလှ၍ မိမိ၏နေရာသို့ပြန်ခဲ့ပြီး သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်ကို မူထား၍ သက်ဆိုင်ရာ အဋ္ဌကထာဋီကာစသောကျမ်းဂန်အရပ်ရပ်တို့နှင့် အထပ်ထပ် ညှိနှိုင်းလျက် အဘက်ဘက်မှချွတ်ချော်မှုမဖြစ်ရန် အတန်တန်ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီး တစ်ကိုယ်တည်းဧကစာကျင့်သုံး လေ့လာရန်ရန်သန်၍ သက်တော် ၃၇-နှစ်အရွယ်မှစတင်၍ ပရိသတ်ရောပြုမ်းရာ အလယ်တောရမှဖဲထွက်ကာ ၎င်းတိုက်၏အနောက် ၄-ဖာလုံလောက်အကွာ လူနည်းရာဌာနတွင် ယခုအခါအလယ်တောရအနောက်တိုက်ဟု ခေါ်တွင်လျက်ရှိသောနေရာ၌ တစ်ပါးမျှသာနေလောက်သော တစ်ခန်းကျောင်းငယ် (ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းငယ်) လေးကို ဂူးလေးချောင် သီလရှင်ဆရာကြီးဒေါ်အိနှင့်တကွ တပည့်အပေါင်းတို့က ကောင်းမှုရှင် ကျောင်းအစ်မများ အဖြစ်ဖြင့် တည်ဆောက်ကာ အလယ်တောရဆရာတော်ကြီးအား ကျေနပ်စေရန်ခွင့်ပန်ပြီး တစ်ကိုယ်တည်းသာ ဧကစာအနေနှင့် အရိုးကြေကြေ အရေခြောက်ခြောက် နောက်မဆုတ်သော သမ္မပ္ပဓာန်အားစွမ်းဖြင့် ပဋိပတ် အကျင့်လမ်းကို ကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့လေသည်။

သမုံးချပ်ချောင် ပြောင်းပုံ

ပရိယတ်ကျမ်းစာများကို မျက်နှာလွဲကာ ပဋိပတ်တရားခွင့်သို့ စိတ်အစဉ်ကျရောက်လျက် ထက်ထက် သန်သန် မနေမနားကြိုးစားနေချိန် ပရိသတ်အများနှင့်မဆက်ဆံဘဲ တစ်ကိုယ်တည်းသင့်လျော်ရုံမျှသော အာဟာရတို့ကိုသာစားသုံးမှီဝဲ၍ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေစဉ် ပတ်ဝန်းကျင်မှပရိသတ်များ၏ ဆက်ဆံမှုအသံများ ကြားရပြန်သောကြောင့် ၎င်းနေရာမှတစ်ဖန် သမုံးပင်ကိုအစွဲပြု၍ သမုံးချပ်ခေါ်သော တောင်မျှောင်ချပ်ကြား အများနှင့်မနီးကပ်သော တောကျကျဌာနတစ်ခု၌ ရှေးနည်းတူပင် တစ်ခန်းကျောင်းငယ်လေးဖန်တီး၍

တစ်ကိုယ်တည်းသီတင်းသုံးလျက် စိတ်နှလုံးမွေ့လျော်မှုရကာ ၃နှစ်တာအကြာပင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် မဆုတ်
မနစ် မဖြစ်မနေ သေစေအထိ စွမ်းရှိရှိနှင့် ကြိုးစားတော်မူလေရာ ရှေးပါရမီစုံညီကူမ ဝီရိယဖြင့် ဆန္ဒပြင်းထန်
အကြောင်းမှန်တို့ကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ် စွမ်းအားသန်၍ အမှန်ဒိဋ္ဌသဘာဝတို့၌ လှလှပိုင်ပိုင်
ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်ရောက် မဖောက်မပြန်အမှန်သိမြင်ရာ ဤတရားဖြင့် မမှားစကန် ဉာဏ်မှန်လျောက် မဂ်ရောက်
ဖိုလ်ဝင် သိမြင်နိုင်သည်ဖြစ်ပေ၏ဟု ယုံကြည်သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြားတော်မူလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သက်တော် ၃၇-နှစ်မှစ၍ သတိပဋ္ဌာန် အပ္ပမာဒအကျင့်နှင့် ၃-နှစ်မျှကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ရာ
ကိုယ်တိုင်ထွန်းပေါက် ဉာဏ်အမြင်ရောက်သောကြောင့် သက်တော်-၄၀၅၅ ပဋိပတ်လမ်းစဉ်ကို အမြင်မှန်ရကာ
မိမိ၏ဆန္ဒ စိတ်တိုင်းကျဖြစ်ရသည်ဟု ကိုယ်တိုင်တော်မိန့်မြွက်တော်မူဖူးလေသည်။

မတစ်ထောင် တစ်ကောင်ဖွား

ဆရာတော်ကြီးသည် ကျောင်းသားမှ သာမဏေဘဝနှင့် ရဟန်းငယ်ကာလကျအောင် ပရိယတ္တိ
ကျမ်းစာများကို အများနှင့်မတူ ထူးထူးချွန်ချွန် အားသွန်ကြိုးစား မနေမနားဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ သာသနာတော်
ဘက်မှ အားတက်ဂုဏ်ယူဖွယ်ပင် ဖြစ်ပေ၏။ အရွယ်တော်သီသီလေးရင့်ကျက်၍ စဉ်းစားဉာဏ်ထွက်ချိန်
သက်တော်-၄၀ နီးလောက်၌ အလုပ်ခွင်ပဋိပတ်တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်တော်မူရာ လိုအင်ဆန္ဒပြည့်ဝသော
အဆင့်အတန်းသို့ လက်လှမ်းမီရောက်ရှိခဲ့ပုံသည်လည်း မြန်မာ့ရာဇဝင်နှင့် သာသနာဝင်၌ အမှန်ပင်ဥဒါန်းတွင်
လောက်သော အခြင်းအရာတစ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုဆရာတော်ကြီး၏ အရွယ်တော်တစ်ဝက်မျှ မကျမီကာလ၌
ပင် သာသနာတော်ထမ်းအရှင်ကောင်းများ လမ်းစဉ်ကို တိတိကျကျမွန်မြတ်လှသော စိတ်များဖြင့် မ,တစ်ထောင်
တစ်ကောင်ဖွားဆိုစကားအလား ယောက်ျားမြတ်ပီပီ အာဇာနည်ရဲရဲတောက် တစ်မိုးအောက် တစ်ယောက်ဆို
လောက်သောလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်မြတ်ကြီးဖြစ်ပေသည်။

အထူးမှတ်တမ်း

ဤအပိုင်း၌ စာရေးသူကြားသိရဖူးသောအဖြစ်များနှင့် ဟိုမှသည်မှစုံစမ်းရှာဖွေ၍ရသမျှသော အဖြစ်
သနစ်များကို လျော်စွာရေးသားဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ ပြည့်စုံလုံလောက်ပီဟူကား ဝန်မခံလိုပါ။ ထိုထက်
ပိုလွန်ကောင်းမြတ်သော ကျေးဇူးရှင်ကြီး၏အဖြစ်သနစ်များကို လိုလားလျက်ရှိနေပါသေးသည်။

ပထမပိုင်း ပြီးပြီ။

ဒုတိယပိုင်း

ယောက်ျားမြတ်ဇာနည်

ယောက်ျားမြတ်အာဇာနည်တို့မည်သည် ပဝေဏီအဆက်ဆက်ထက်မြက်သော စိတ်ရင်းနှင့် ဝီရိယ ပြင်းထန်ကြသဖြင့် အဝဝလိုအင် အမှန်ပင်ပြီးမြောက်မြဲဖြစ်ကြသလို ထိုထိုကိစ္စများ၌ စွမ်းအင်ရှိသမျှ မဖြစ်မနေ ကြိုးစားပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော် မုချဇကန် အမှန်ဖြစ်မည်ကို ယုံကြည်စိတ်ဓာတ် စွဲမှတ်ကျင့်သုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးသော ဦးနာရဒသည် ရှေးယခင်ငယ်စဉ်ကပင် ဇွဲသတ္တိရှိရှိနှင့် မိမိ၏ဆန္ဒအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာသောအရာကို မနေမနားကြိုးစားခဲ့သည့်အားလျော်စွာ ပရိယတ်အရာ၌လည်း အများနှင့်မတူ ထူးခြားပေါက်မြောက်ခဲ့သူဖြစ်ကာ ပဋိပတ်အကျင့်လမ်း၌လည်း တစ်ဂဏန်းကပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီး သာသနာကြီး၏ နောက်တစ်ခေတ်ဝယ် ထင်ရှားကျော်ကြား ဂုဏ်ကြွားသောရဟန္တာတစ်ပါးဟု ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် လူထု အများကပင် ယုံကြည်သက်ဝင် ဥဒါန်းတွင်ရစ်ခဲ့မည်အမှန်ဖြစ်သော ဦးနာရဒသည် မိမိ၏ယုံကြည်ဆုံးဖြတ် ချမှတ်သိရှိပြီးသော ဧကာယနမဂ်ခေါ် သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်မြတ်ဖြင့် တပ်အပ်ဇကန် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့အမှန်ရောက်ပုံကို စနစ်တကျဟောပြသွန်သင် နည်းစဉ်ကျင့်သုံး ဆုံးမညွှန်ကြားလိုသော ဆန္ဒတော် ဖြစ်ကာ သတ္တဝါအထွေထွေ ဝေနေယျများ သနားငဲ့ညှာ ကယ်မရန်ရည်သန်လျက် မိမိအတွက် ဆက်လက်၍ အားထုတ်တော်မမူသေးဘဲ တန်နားကာ တရားခွင်မှထွက်ပြီး နီးစပ်ရာတပည့်မှစ၍ ဟိုမှသည်မှ ဆည်းကပ် ဖူးမြော်ကန်တော့ရန် လာရောက်သူများကို တရားဦးအနေနှင့် တစ်လလေးသီတင်း အရင်းခံအကျင့်တရား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အားထုတ်ပုံအမှတ်တရားများ (သွား ... သွားတယ်မှတ်၊ ရပ်... ရပ်တယ်မှတ်၊ ထိုင် ထိုင်တယ်မှတ်၊ အိပ်... အိပ်တယ်မှတ်၊ ဤသို့စသောတရားများ)ကို သေသေချာချာဂဗာနဏ လမ်းညွှန်ပြ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ (မှတ်ချက် ။ ။ ဆရာတော်ကြီးသည် အတ္တာနမေဝ ပဋ္ဌမံ ပဋိရူပေ နိဝေသယေစသော ဘုရားရှင်၏အဆုံးအမနှင့်လျော်ညီစွာ ဦးစွာပထမ ကိုယ်တိုင်လေ့လာ၍ ပိုင်နိုင်လောက်သော ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးမှ ဤနည်းဤလမ်းဖြင့် မလွဲတမ်းအကျင့်မှန်ဟု ကျမ်းဂန်လာတိုင်း ညွှန်ပြတော် မူသည်။ ထိုကျမ်းတို့ကား သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်နှင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်နှင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ မဟာဋီကာနှင့် ထိုထိုသုတ်များပင် ဖြစ်သည်။)

မိမိ၏လိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်ဝ၍

ဤသို့လျှင် မိမိ၏လိုအင်ဆန္ဒပြည့်ဝ၍ ဝေနေယျအများအတွက် တရားခွင်မှထွက်ခဲ့ပြီး အသီးသီးသော တပည့်ကြီးငယ်နှင့် အသွယ်သွယ်လာရောက်ကြသူများအား တရားဦးလမ်းစဉ်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏အဆုံးအမ ဓမ္မပဒပြသည်နှင့်လျော်ညီစွာ ရှေးဦးပထမ မိမိကိုယ်တိုင် ယုံမှားကင်းအောင် ကျင့်သုံးဆောက်တည်ထားရှိပြီးမှ

ဝဋ်ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်လိုသူများ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးအကျင့်တရားဖြင့် ကျင့်ကြံသူများ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်တိုင် အမှန်ရောက်နိုင်(ရနိုင်)သည်ဟု ရဲရဲတောက်ညွှန်ကြားလျက် နေ့ဆက်ရက်ဆက် ထက်မြက်လှသော စေတနာမေတ္တာများဖြင့် အခါခါထုတ်ဖော်မြွက်ကြားကာ အလယ်တောရအနောက်တိုက်ဌာနမှစတင်ပြီး သက်တော်လေးဆယ်ရွယ် တင့်တယ်သောအားအင်တော်နှင့် ပြည့်စုံသောအချိန်၌ ဉာဏ်ယှဉ်တော်မူလျက် ဝိမုတ္တိယုဂသာသနာခေတ်ကာလနှင့်လျော်ညီစွာ သတ္တဝါအများ၏အကျိုးကိုမျှော်ကိုး၍ ပဋိပတ်သာသနာအတွက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

တဝဲလည်လည် ငုပ်ချည်ပေါ်ချည်

ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ တဝဲလည်လည် နစ်ချည်ပေါ်ချည် အတည်မကျ အမြင်မှန်မရသေးသူများအတွက် သနားစိတ်ဖက်၍ နေ့ရက်ကြာရှည်အလီလီဟောပြောဆုံးမသော ဆရာအနေနှင့် အထွေထွေသောတပည့်အပေါင်း နှင့် အကြောင်းအားလျော်စွာ ရောက်လာကြသူများကိုပါ သတိပဋ္ဌာန်တရားကျင့်ပုံ၊ ကြံပုံ၊ အားထုတ်ပုံ အလုံးစုံကို အဟုန်ပြင်းပြင်းနှင့် ရွှေဂူတွင်းကမာန်သွင်း၍ထွက်ခဲ့သော ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရဲတင်းသော အသံတော်ကို ထုတ်ဖော်ကာ “ဧကာယနော အယံဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ” စသော ဘုရားဟောဖော် သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိဒေသနာတော်ကို သေချာဂန သဘောကျအောင်ဟောပြု၍ အမောကြီးမောရပါသော်လည်း တပည့်ရင်းချာမှ စ၍ ထိုစဉ်အခါက နာလိုသူကျင့်လိုသူကို မဆိုထားဘိ၊ အပြစ်မဆိုသူများကိုမှ မတွေ့ရ၊ အမြင်အမျိုးမျိုးနှင့် (သူခိုးကလူဟစ်သလို) မရိုးသောတရားဟု အမှားကိုဝေဖန်ကာ ရယ်ဖွယ်ရာအနေနှင့် အထွေထွေပြောင်လှောင် ပြောဆိုကြသတဲ့။ (မှတ်ချက်။ ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ထင်ရှားသော မြန်မာ စကားများဖြင့် ဟောကြားသည်ကို အနီးနေဆည်းကပ်သူတပည့်များကပင် အမြင်မှားကာ တောစကား တောင်စကား မသင့်သောအားဖြင့် ပြောကြားကြ၏။ သို့သော် ထိုသို့ပြောကြားသူများသည် နောက်တစ်ချိန်၌ မိမိတို့သာအမှားဖြစ်၍ ဝန်ခံကြကာ တရားတော်ကိုနားရည်ဝသူများ ဖြစ်လာကြလေသတဲ့။)

နောင်တရ၍ ဝမ်းနည်းကြပုံ

ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ပေါ်ထွန်းစအချိန်အခါနှင့် အလားတူဟန်ကို အနည်းငယ်ဝေဖန်ပြရသော် ဗုဒ္ဓဖြစ်စက လောက၌ ဗုဒ္ဓတွေပေါများလှ၍ လူအများမှာ ယုံမှားထွေရာဖြစ်လျက်ရှိရာ ဗုဒ္ဓအစစ်ကိုသော်လည်း ၎င်းနည်းယုံမှားလျက် တပည့်ရင်းချာလူယုံတော်ဖြစ်ကြသူ ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးသားတို့သည်ပင် အမြင်မှန်မရမီအချိန်က ယုံမှားကြလျက် အမြင်မှန်ရကြမှ ဗုဒ္ဓကို ယုံမှားများကင်းလွတ်၍ တပည့်ပီပီဝန်ခံကြပေသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ အနည်းနည်းဟောပြောသော ကိုယ်ကျင့်တရားများကိုလည်း တပည့်ရင်းချာမှစ၍ ယုံမှားဖြစ်ကာ မိမိတို့

တရားရည်ဝလာသောအချိန်ဝယ် ရှေးယခင်က ထင်မှားခဲ့သောအရာများအတွက် နောင်တရကာ ဝမ်းနည်းလျက် ရှိကြလေသတဲ့။

မူလဇာတိ ဇွဲသတ္တိ

ဆရာတော်ကြီးသည် မူလဇာတိ ဇွဲသတ္တိရှိသူဖြစ်ရာ မိမိ၏သနားသောစိတ်ထားဖြင့် ဟောကြားပြသ ဆုံးမအပ်သောတရားကို လိုလားလိုက်နာ ကျင့်ကြံအားထုတ်လိုသူမပေါ်ပေါက်သေးသော်လည်း နောင်အရေးကို မျှော်တွေး၍ တဖြည်းဖြည်းနားသွင်းသောအနေနှင့် နားရည်ဝဖြစ်ကြရန် တစ်စတစ်စဟောပြောလာရာ တစ်နှစ် လောက်ကြာခဲ့လေပြီ။ ဤသို့တစ်နှစ်တာမျှကာလကြာအောင် ဆွဲဆောင်၍ တစ်စတစ်စဟောပြောပါသော်လည်း နာကြားရသူများ၏အသိဉာဏ်၌ ထင်မြင်သေးနပ် မဟုတ်အမှား ရယ်ဖွယ်ရာတရားလို့သာ မှတ်ထင်လျက် ရှိကြပေသေး၏။ သို့သော် ဆရာတော်ကြီးကား မလျော့သောလုံ့လဖြင့် မဆုတ်မနစ်ဖြစ်ရမည်အမှန်ဟု ဇွဲသန်သန် အခြေမပျက်ဘဲ အချိန်ဆွဲ၍ ဟောမြဲတိုင်းဟောခဲ့လေသည်။

ဆွေမျိုးများထံ စိတ်အကြံ

အစမူလဖြစ်သော အလယ်တောရအနောက်တိုက်၌ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ကို ကျင့်ရန်ကြံရန် စိတ်ရင်း မှန်နှင့် အတန်တန်ဟောပြောညွှန်ကြားသော်လည်း လိုက်နာကျင့်ကြံလိုသူများ မပေါ်ပေါက်သဖြင့် မိမိ၏မွေးရာ ဇာတိဆွေမျိုးများရှိရာသို့သွားရောက်ကာ ဉာတိအများကို တရားနှင့်ချီးမြှောက်ကယ်တင်ရန် စိတ်အကြံဖြစ်ခဲ့ လေသည်။ ဖြစ်ပေါ်လာသောစိတ်အကြံအလျောက် သွားရောက်ရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချမှတ်ခဲ့လေ၏။ ထိုအချိန်၌ ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် ဓမ္မာစရိယဖြစ်ရုံမျှမက နောင်တော်ပင်တော်စပ်သူဖြစ်သော မန်ကျီးစုတောရကျောင်းဆရာတော် ဦးလက္ခဏအား အိပ်မက်မြင်မက်သည်မှာ ဆင်ဖြူတော်တစ်စီး၊ မိမိ၏ထံနီးခြေရင်း၌ ဝပ်စင်းကပ်ရောက် လာသည်ဟု မြင်မက်တော်မူသတဲ့။ ဤပုံမြင်မက်သောအခြင်းအရာကို ဦးလက္ခဏသည် နီးစပ်သူများအား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

မွေးရာဇာတိရွာသွားပုံ

မွေးဖွားရာဇာတိရှိ ဉာတိတစ်စုတို့အပေါ်၌ သနားစိတ်သက်၍ တရားရေစင်သွန်းဖျန်းလိုသော ဦးနာဒရသည် မိမိ၏စိတ်အလျောက်ပေါ်ပေါက်လာသော ဆန္ဒတော်အတိုင်း မဆိုင်းမတွ မွေးဖွားရာဇာတိ ဖြစ်သော ကန်ကြီးကုန်းရွာသို့ကြွ၍ ၎င်းရွာ၏အရှေ့တည့်တည့် ကျောက်ပြုတ်ကုန်းနေရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ငယ်လေးတစ်ခုတည်ဆောက်ပြီး တစ်ကိုယ်တည်းဧကစာကျင့်သုံး၍ ဆွေမျိုးအားလုံးတို့အား သတိပဋ္ဌာန်

တရား၏အကျိုးများကို အကျယ်အားဖြင့်ဟောကြားကာ ကျင့်ပုံကြံပုံအားထုတ်ပုံများကို အတော်စုံစုံလေး မြန်မာသုံးဝေါဟာရများဖြင့် ထင်ထင်ရှားရှားထုတ်ဖော်ဟောကြားငြားလည်း ရှေးအခါက ဤလိုဟောပြောသော အရာ မတွေ့ရ မကြားရ နားရည်ဝခြင်းမရှိကြသော ဆွေမျိုးဉာတိအပေါင်းအား ကျေနပ်အားရသဘောကျမှု မဖြစ်ဘဲ အလွဲထင်ကာ ရယ်ဖွယ်ရာတရားအနေနှင့် သွား .. သွားတယ်၊ စား .. စားတယ်။ ဝါး .. ဝါးတယ်။ မျို .. မျိုတယ်။ ဆို့ .. ဆို့တယ်။ တို့ ... တို့တယ်။ ဆိတ်... ဆိတ်တယ်လို့ပင် သောင်တင်ရေမရ ပြောင်လှောင်ကာ ပြောဆိုကြသတဲ့။

မလျော်ရှက်ဖွယ် ပြက်ရယ်ကြသည်

ဆွေတော် မျိုးတော် ချစ်ကျွမ်းဖော်တို့၏ မလျော်ရှက်ဖွယ်၊ ပြက်ရယ်လှောင်ပြောင်ပြုကြသော အရာများကား ဤမျှသာမဟုတ်သေး။ “ဒီဘုန်းကြီးဟာ သူများမဟောတဲ့တရား ဟောလားဟောရဲ့၊ သူများ မပြတဲ့တရား ပြလားပြရဲ့၊ သူများမပေးတဲ့တရား ပေးလားပေးရဲ့၊ သူများမကျင့်တဲ့တရား ကျင့်လားကျင့်ရဲ့” စသည်ဖြင့် ရင်းချာခင်မင်သူ ဉာတိအများကပင် အထင်တစ်မျိုးထင်ပြီး အဆင်မတည့်သော ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် အဆန်းထင် အမြင်မှားကာ ပြောကြခြင်းကလည်း မင်းကွန်းတစ်ရပ်လုံး အဆန်းဆုံးသတင်းဖြစ်လျက် ရှိလေသည်။ ဟောပြောသောတရားသည် ဘုရား၏နှုတ်တော်ထွက် ရှေးရိုးသက်သက်ဖြစ်သော်လည်း နာကြားရ သူများအဖို့ အစအဦးရှေးအခါက ကြားဖူးသောတရားအထူးဟူ၍သာ မှတ်ထင်လျက်ရှိကြပေသည်။ အစသော် ကား တရားသဘာဝနားရည်မဝသေး၍ အမြင်မှန်မရကြသော်လည်း နောင်ကာလ၌မူ အမြင်မှန်ရ၍ နားလည် ကြလိမ့်မည်ဟူသော သဘောထားဖြင့် ဟောကြားမြဲဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ကို တွင်တွင်ကြီး ဟောပြုလျက်ရှိလေသည်။

တည့်တည့်ကြီး မိန့်တော်မူပုံ

ဤသို့လျှင် ဖွားရာဇာတိရှိသည့် ပေါင်းဖော် ဆွေတော်မျိုးတော် ချစ်ကျွမ်းဖော်တို့အား သနားငဲ့ညှာ ချစ်လှစွာပင် သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ကို တွင်တွင်ကြီး ဟောပြောနားချခဲ့ပါသော်လည်း သဘောကျသူမပေါ်ထင်ဘဲ အပြစ်တင်စကားပြောကြားပုံများကို အမြဲမပြတ် ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးသူ လူယုံတော်တပည့်တစ်ယောက်က “အရှင်ဘုရားကို ဒီဘုန်းကြီးဟာ အဆန်းထွင်ကာ သူများမဟောတဲ့တရား ဟောလားဟောရဲ့။ သူများမပြတဲ့ တရားပြလားပြရဲ့၊ သူများမပေးတဲ့တရား ပေးလားပေးရဲ့။ သူများမကျင့်တဲ့တရား ကျင့်လားကျင့်ရဲ့” စသဖြင့် လူရှင်အများ ကဲ့ရဲ့သောအားဖြင့် ပြောကြားနေပါပြီဘုရားဟု နားတော်အရောက်လျှောက်ထားသည်ကို သည်းခံသောစိတ်နှလုံး အမြဲလျှင်ကျင့်သုံးတော်မူလေ့ရှိသော ဦးနာရဒသည် ပြုံးရွှင်သောမျက်နှာတော်

အမှုအရာနှင့် အေး ... သူတို့ပြောတာဟုတ်သကဲ့သို့ တုံ့ပြန်ကာ အနုမောဒနာပြုပြီး ဆက်လက်၍ မိန့်ကြားတော်မူသည်ကား “သူတစ်ပါး မဟောသေးသောတရားကိုဟောမှ နာသူများမှာ မနာရဖူးသေးသော တရားကို နာရတာပဲကွယ်။ သူတစ်ပါး မပေးသေးသောတရားကိုပေးမှ လိုချင်သောသူမှာ သူတစ်ပါးမရသေး တဲ့တရားကို ရတာပဲကွယ်။ သူတစ်ပါး မကျင့်သေးတဲ့ တရားကိုကျင့်မှ သူတစ်ပါးမသိမမြင်သေးသော တရားကိုသိမြင်ရပြီး အကျိုးထူးများခံစားရတာပဲကွယ်” ဟု တည့်တည့်ကြီးမိန့်တော်မူလိုက်လေသတဲ့။ အတုယူဖွယ်ကောင်းလှသော အဖြေမိန့်ခွန်းတော်ဖြစ်ပေသည်။

ထင်ကြေးမပေါက် နောက်ဆုတ်ရပုံ

မွေးဖွားရာဇာတိဖြစ်သော ကန်ကြီးကုန်းရွာ၏အရှေ့ဘက် ကျောက်ပြုတ်ကုန်းတောရကျောင်း၌ သီတင်းသုံးလျက် အဘက်ဘက်မှတော်စပ်ကြသော ဉာတိအပေါင်းနှင့် အကြောင်းအားလျော်စွာရောက်လာ သူများအား မေတ္တာစိတ်အရင်းထား၍ ဝဋ်ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်နိုင်သော သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်တရားကို ပွားများ အားထုတ်ကြရန် ကူညီစောင့်ရှောက် ကယ်မသောအားဖြင့် ဟောကြားပြသပေးဝေငှသော်လည်း နှစ်သက် သဘောကျ လက်ခံသူဟူ၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှမပေါ်ပေါက်သဖြင့် ဂူကလေးချောင် အလယ်တောရ မူလတရားပြရာ အနောက်တိုက်သို့ပင် ထင်ကြေးမပေါက်ဘဲ နောက်ဆုတ်ပြန်ခဲ့ရလေသည်။

အမြဲမကွာ တိုက်တွန်းဟောကြားပုံ

ဘုရား၏သာသနာမြတ်သည် ခေတ်ငါးရပ်ဆက်စပ်ကာ လည်လျက်ရှိရာ ယခုအချိန်အခါသည် ဝိမုတ္တိယုဂခေတ် အစပြန်၍လှည့်ခဲ့သဖြင့် ပဋိပတ်အကျင့်တရားများ ထွန်းကားရန်ဖြစ်လျက် ခေတ်မစားသေးမီ အလီလီဟောပြု၍ သဘောကျနားလည်သူ မများသေးသော်လည်း (မသိသူကျော်သွား၊ သိသူဖော်စား) လောကစကားအလျောက် မဖောက်မပြန်သော တရားမှန်ကား ပညာရှင်ထိုက်သူများ၌သာ တန်ဖိုးရှိသဖြင့် သိသူထိုက်သူများပေါ်လာလိမ့်မည်ဟူသော ထင်မြင်ယုံကြည်ချက်ချကာ တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ အခွင့် အကြောင်းအားလျော်စွာ အဆင်ပြောင်းလျက် ကောင်းမြတ်သောသာသနာရေးလမ်းစဉ်ကို လေးစားကျင့်ဆောင် ခဲ့ရာ၌ အချိန်အတော်ကြာခဲ့လေပြီ။ မွေးရာဇာတိမှဆုတ်ပြန်ခဲ့၍ အလယ်တောရအနောက်တိုက်၌ ရှေးယခင် နည်းတူပင် သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်ကို တပည့်ရင်းများနှင့် ရောက်လာတိုင်းသောပုဂ္ဂိုလ်များအား အမြဲမကွာ တိုက်တွန်း ဟောကြားလျက်ရှိလေသည်။

ချောင်အရပ်ရပ်၌ ပျံ့နှံ့လျက်

ကြီးသောဆန္ဒ မလျော့သောလုံ့လဖြင့် ယောက်ျားမြတ်ဇာနည်ကြီးပီသော ဦးနာရဒသည် အများမကြိုက် သော်လည်း ထိုက်သူပန်အနေနှင့် အခြေမပျက်ဟောလျက်ရှိသော ၎င်း၏သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်တရားသည်ကား မင်းကွန်းဌာနနှင့် မွေးရာဇာတိအစရှိသော တောတောင်ချောင်အရပ်များသို့ ပျံ့နှံ့ကျော်ကြားလျက်ရှိနေလေသည်။

ထိုအချိန်အခါ၌ ဝိမုတ္တိယုဂခေတ်ကာလနှင့်ကြုံကြိုက်သဖြင့် လွတ်မြောက်ရန် ဝိပဿနာအကျင့်တရားများ ဖော်ထုတ်လျက် တစ်စတစ်စ လိုလားကြသူများပေါ်ပေါက်ခဲ့သော်လည်း ရှေးအစဉ်က တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ဤသို့သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်ရသည်မှာ မကြားစဖူး ထူး၍နေသော မှတ်ကျင့်တရား အားထုတ်နည်းဖြင့် မုချဧကန် အမှန်သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်သောအကျင့်ဟူ၍ကား အများနားမလည်နိုင်ကြပေ။ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး အကျင့်တရားကို ဤပုံ၍နည်းမှတ်၍ အားထုတ်ရသည်ဟု ဘယ်ကာလဘယ်အခါကမှ မကြားဖူး၊ မနာဖူး၊ မကြံဖူးကြသောကြောင့် အားထုတ်ရန်ဝေးစွာ နာကြားရမည်သော်မှ မလိုလားကြဘဲ ရှောင်လွှဲတိမ်းဖယ်၍ သွားကာ ရယ်ဖွယ်ရာသာဟု မှတ်ထင်ကြလေသည်။

မြန်မာ့ရာဇဝင် ယခင်အဆက်ဆက်

မြန်မာ့ရာဇဝင် ရှေးယခင်အဆက်ဆက်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာအမျိုးသားများ၏ ကျက်သရေဆောင် ဂုဏ်ရောင်ပြောင်ခဲ့ပြီး ယခုပြည်ထောင်စုအစိုးရခေတ်၌လည်း အခေါင်ထိပ်သီး တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးတို့ဖြင့် အမွန်အဦးခံယူရရှိသူအရှင်မြတ်များ၏ သီတင်းသုံးနေထိုင်ရာဌာန၏အဖြစ်ဖြင့် တင့်တယ် လျက်ရှိသော မန္တလေးမြို့ကြီး၏အနောက်မျက်နှာ စိမ်းရောင်စိုလျက်တောင်ညိုမှိုင်းမှိုင်း ဧရာဝတီနာမည်ကျော်ပရီး မြစ်မကြီးရစ်ဝိုင်း၍နေသော စစ်ကိုင်းမင်းကွန်းဌာနကြီးကား အသီးသီးသောမြို့ရွာဒေသများမှ စိတ်အေးစွာနေလို သူများလာရောက်ကာ ထိုထိုဆရာများထံ ဆည်းကပ်လျက် ဥပုသ်ရက်ရှည်ကျင့်သုံးသူအချို့နှင့် အချို့ကား ခေါင်းတုံးရိတ်ကာ ဝါသနာပါရာ သီလရှင်ရသေ့မများပြုလုပ်၍ ခပ်ကုပ်ကုပ်တရားကျင့်သူများနှင့် သင့်တင့်သော စာပေများကို ကြိုးစားကြသူများသည် ရှေးအစဉ်အလာမှစ၍ ယခုတိုင်ခေတ်မတိမ်ခဲ့ပေ။ ဤသို့နေထိုင်ကြသူ ပုဂ္ဂိုလ်အစားစားတွင် အကျင့်တရားလိုလားသူများလည်း ပါဝင်ခဲ့ပေ၏။ တစ်နေ့သော် မန္တလေးမြို့ သူရဲဈေးမှ လာရောက်၍ ရက်ရှည်ဥပုသ်စောင့်ကြသော ပွဲစာကြီးဦးသစ်နှင့် ပွဲကတော်ဒေါ်ကျော့ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးသားတို့ သည် ဂူကလေးချောင်အလယ်တောရဦးနာရဒထံ ခိုင်ဆည်းကပ်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အားထုတ်ပုံတရားများ ကိုနာကြားကြရာ မိမိတို့၏ဘဝပါရမီစုံညီတူမျှ သဘောကျနှစ်သက်ကြသောကြောင့် နာရုံမျှဖြင့် အားရတင်းတိမ် ခြင်းမရှိဘဲ အားထုတ်ကျင့်ကြံရန် သဒ္ဓါစိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ်ကြကာ ဆရာတော်အား ကျင့်ကြံအားထုတ်ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ကြသော် ဆရာတော်ဘုရားက သတိပဋ္ဌာန်တရား၏အကျိုးများကို သရုပ်ထုတ်ဖော်၍ မိန့်တော်မူပြီး အားထုတ်ပုံနည်းကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု အစုစုဝေဖန်၍ သတိပဋ္ဌာန်၌လာသော ဣရိယာပထပဗ္ဗ နှင့် သမ္မဇညပဗ္ဗ နှစ်ဖြာရောယှက်ကာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အားထုတ်ပုံများကိုမူတည်၍ ဦးစွာပွားများအားထုတ်ပုံကို သေချာဂန ဟောညွှန်ပြခဲ့လေသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် လာရောက်အားထုတ်ကြသော ယောဂီများအား ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားထုတ်စဉ်ကိုသာ ဦးစွာပွားများ အားထုတ်စေခဲ့၏။ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းအစဉ်

အလေ့အလာထင်သော် နာမ်တရားအစဉ် အာရုံပြုလျက် အလိုလိုထင်စေခဲ့၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ရူပမေဝ သမ္မသိ တဗ္ဗဟူ၍လည်းကောင်း၊ နာမ် သယမေဝ ပါကဋ္ဌဟောတိ ဟူ၍လည်းကောင်း အတိအလင်းမိန့်လျက် ရှိသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ကိုက်ညီစွာ ညွှန်ပြတော်မူလေသည်။)

ဘဝပါရမီ တူညီဆည်းပူး

ဤသို့လျှင် ဘဝပါရမီ တူညီဆည်းပူး ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက်တို့သည် ဆရာတော်ညွှန်ကြား သော တရားအလျောက် သဒ္ဓါစိတ်တွေပိုမောက်ပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဟောပြတိုင်းလိုက်နာကျင့်ကြံအားထုတ် ကြရာ တစ်ခါတစ်ရံဆရာတော်ဘုရားက တရားအစဉ်ကို မြန်မာစကားနှင့်ပင် ပေါ်လွင်စွာ လှမ်းဆဲခဏ လှမ်းတယ်မှတ်၊ လှမ်းတိုင်း၊ လှမ်းတိုင်း၊ လှမ်းတယ်မှတ်၊ ရပ်ဆဲ၊ ထိုင်ဆဲ၊ လျောင်း(အိပ်)ဆဲ စသည်နည်းတူ မှတ်ရမည်။ ဤသို့စသဖြင့် အခွင့်အရေးကိုကြည့်ပြီး နည်းညွှန်ဟောပြသည်ကို သဘောကျနားလည်လျက် အဆက်ဆက် နေ့မပျက်ရက်မပျက် နှစ်သက်ယုံကြည်စွာအားထုတ်ကြပေသည်။ ပါရမီရှင်နှစ်ဦးတပည့်ထူးတို့၏ ဣန္ဒြေအမူအရာ ရုပ်လက္ခဏာများကို အမြဲမကွာ ကြည့်ရှုပြုပြင်လျက်ရှိသော ဆရာတော်သည် တစ်ရံတစ်ခါ၌ ထင်မြင်တွေ့ရှိပုံများကို ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ကာ မကြာမကြာ ယောဂီများ၏အမူအရာကို ထောက်ထားပြီး စောင့်ရှောက်ပြုပြင်ခဲ့လေသည်။

မမှားအောင် ပြုပြင်လျက်ရှိပုံ

ယောဂီများ၏ အမူအရာလက္ခဏာကို အမြဲမကွာကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်လျက် ထင်ချက်ပေါ်ပေါက်သော သဘာဝအမြင်များကိုလည်း ဒေသနာတော်နှင့်ညှိနှိုင်းကာ အဘက်ဘက်မှ ခိုင်လုံသောအရာများကိုသာ ဟောကြားညွှန်ပြခဲ့ရာ တစ်ရံတစ်ခါ၌ ယောဂီများအား အောက်ပါအတိုင်းဟောကြားခဲ့ပေ၏။

(က) ဖြစ်အောင်လဲမပြုနဲ့၊ ပျက်အောင်လဲမပြုနဲ့၊ ဖြစ်တာပျက်တာလဲ သိပါစေ။ (ခ) ဖြစ်အောင် ပြုတော့ လောဘ၊ ပျက်အောင်ပြုတော့ ဒေါသ၊ ဖြစ်တာပျက်တာကိုမသိတော့ မောဟဟူ၍ သိသာထင်ရှား သော အသုံးများဖြင့် ဟောကြားလေ့ရှိပေ၏။ ဤသို့ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအသုံးများဖြင့် ဟောကြားညွှန်ပြ နေသည်ကို ယုံကြည်လေးနက်နှစ်သက်သော စိတ်အစဉ်နှင့် တရားခွင်၌ ဝင်ရောက်အားထုတ်လျက်ရှိသော ယောဂီများသည် တစ်ရံတစ်ခါ လေးလေးနက်နက် တက်ကြွသောစိတ်အစဉ်အား ထင်ရှားသောအာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံကာ အရာရာချိန်ဆ၍ သဘာဝနှင့်ဒေသနာလျော်စွာဝေဖန်၍ ယောဂီ၏သန္တာန်၌ ဉာဏ်ထင်ချက် မှန်မမှန်၊ အတန်တန် စိစစ်လေ့ရှိသော ဆရာလုပ်သူဦးနာရဒသည် မိမိ၏တပည့်များကို မမှားအောင်ပြုပြင် လျက်ရှိလေသည်။

သတိမလပ် မှတ်နေရသောတရား

ရှေးပါရမီအလျောက် ပေါ်ပေါက်သော ယုံကြည်မှုနှင့် ဆရာဟောပြောမှု၌ သဘောကျကျေနပ်မှုကိုပါ ပေါင်းစုသော အင်အားထုကြီးဖြစ်ကာ သတိမလပ်မှတ်နေရသော တရားများကို ဦးစွာပထမအားထုတ်ကြ သော ဦးသစ်-ဒေါ်ကျော့ နှစ်ဦးသောဇနီးမောင်နှံတို့သည် ဘဝရှေးကံ ကူညီဖန်၍ အမှန်တရားသဘောများ ကို ဉာဏ်အားထင်ထင် တွေ့မြင်သိရှိကြလေသောကြောင့် တရားပေးဆရာတော်၏ကျေးဇူးများကို လျှောက်ထား ၍မကုန်အောင် ယုံကြည်စွဲမှတ် ကျင့်အပ်သောတရား၏လည်း မုချဇကန်အမှန်ဖြစ်သည်ဟု ပီတိလှိုင်းဖိ တအိအိဖြစ်လျက် နှစ်သက်သောစိတ်အစဉ်ဖြင့် အမြဲပင်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကာ ပြောမယုံကြံဖူးမှသိ ဟူသောစကားကဲ့သို့ တရားတော်မြတ်၏ထူးခြားသောအရာသာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံခံစားကြရလေသည်။ ဤတွင် ဦးသစ်ဒေါ်ကျော့ခေါ် (မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်သူရဲဈေးရပ်မှ) ပွဲစားပွဲကတော်ကြီးတို့ ဇနီးမောင်နှံကား ဘုရားလက်ထက်က ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးအလား၊ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဒွိဝဂ္ဂီ ၂-ဦးသား ခေါ်ဆိုထိုက်သည့် တပည့်ဦးများဖြစ်ကြလေသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်မှတ်၍ အားထုတ်ရသောအကျင့်ကို အများက အမှားဟူ၍ယူဆလျက် ရှက်ဖွယ်ပင်ပြောင်လှောင်နေကြသည်ကို ပမာမထားဘဲ နင်လားငါလား တကယ်တမ်းကြိုးစားကြသော ဦးသစ်-ဒေါ်ကျော့တို့သည် မင်းကွန်းဌာနဆရာတော်ကြီး၏ တုန်လှုပ်ချောက်ချား ယုံမှားခြင်းကင်းသော အစဦးဆုံးတပည့်များ ဖြစ်ကြသတံ့။)

တပည့်ဦးတွေ ဌာနေပြန်ပြီ

ဆရာတော်ဘုရားသည် ဇွဲသတ္တိရှိရှိနဲ့ မိမိ၏စွမ်းရည်ကိုယုံကြည်ကာ မနေမနားကြိုးစားခဲ့ရာ ကာလ အတော်ကြာလျက် ပွဲဦးထွက်တပည့်များပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ကား မန္တလေးမြို့မှ ဦးသစ်-ဒေါ်ကျော့ဇနီးမောင်နှံတို့ ဖြစ်ကြလေသည်။ ထိုပါရမီရှင်နှစ်ဦးတို့သည် ရတနာသုံးပါးဆရာသမားနှင့် မိမိတို့တွေ့မြင်သိရှိထားသော တရားများကို ယုံမှားဒွိဟလုံးဝမရှိ ဝီစိကိစ္ဆာလွတ်ကင်းအသိရှင်းကား ခိုင်မြဲသော ဥပါသကာဥပါသကီ၏ အဖြစ်၌တည်ရှိကြလေသည်။ ဤသို့ မင်းကွန်းဌာနပင်ဖြစ်လင့်ကစား ထိုက်သူပန် ပုံဟန်စကားအတိုင်း မန္တလေးမြို့မှလာရောက်၍ ဈေးဦးပေါက် ပေါ်ထွက်သောဦးသစ်-ဒေါ်ကျော့တို့သည် မိမိတို့သိမြင်ရရှိထားသော တရား၏သန္နိဋ္ဌိကုဏ် ပြည့်စုံလုံလောက်မဖောက်မပြန် အမှန်ထင်ထင်တွေ့မြင်ခံစားရသော အဖြစ်သနစ်များကို ဝမ်းသာအားရဖြစ်ကာ ဆရာတော်အား ကြောင်းစုံခြင်းရာအဖြာဖြာကို ရိုသေစွာလျှောက်ထား၍ မိမိတို့၏ နေရပ်ဌာနသို့ပြန်ကြပြီး နီးစပ်သူများအား တရားသဘော၏ ပြောပြ၍မကုန်နိုင်သောဂုဏ်များကို အဖုံဖုံ ပြောပြ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပြောကြားကာ အားထုတ်ရန်ကိုပါ အထွေထွေတိုက်တွန်းနှိုးဆော်ကြလေသည်။ ဤသို့ တရား၏ဂုဏ်တော်များကိုထုတ်ဖော်ကာ (ဧဟိပဿိကော)လာပါရှုပါ အားထုတ်ကြည့်စမ်းပါ ဟူသော

အဖြာဖြာတိုက်တွန်းမှုတို့ကြောင့် ဦးညွန့်ဆိုသူဒါယကာတစ်ယောက်သည် နောင်တော်ဦးသစ်၏ တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားချက်ဖြင့် မန္တလေးမြို့မှထွက်ခဲ့ပြီး အနောက်ဘက်ဖြစ်သော မင်းကွန်းဌာနဂူလေးချောင် ဇေတဝန်ကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားထံ လာရောက်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတရားအားထုတ်ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ပြီး ပေးသောနည်းအတိုင်း မဆိုင်းမတွ သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လဖြင့် နေ့ညမခြား နာရီမိနစ်မလစ်ရအောင် ကျင့်ဆောင် အားထုတ်လေသော် မကြာမီပင် သဘာဝအမြင်မှန် ဝိပဿနာဉာဏ်ပေါ်ပေါက်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ယုံကြည်စွာ ကျေနပ်မှုရသော ဥပါသကာဘဝ၌ တည်ရှိလေသည်။

တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ပုလဲသီလလို

ဤသို့ သတိပဋ္ဌာန်အလာ အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်ကို အမြဲပင် တိုက်တွန်းညွှန်ကြားလျက်ရှိရာ အခါတစ်ပါး ရွှေကျင်ဇာတိဖြစ်၍ ဖြူးမြို့၌ အိုးအိမ်နှင့်တကွ စီးပွားရေးအခြေအနေအရ လောကရေးရာလျော်စွာနေထိုင်ရ ပေသော ဒါယိကာမကြီးတစ်ဦးသည် ပါရမီအကြောင်းအားလျော်စွာ စိတ်ထားပြောင်း၍ နောင်ကောင်းကျိုး ရည်ရွယ်ပြီး တစ်ကိုယ်တည်း မင်းကွန်းဌာနသို့လာရောက်ကာ ဥပုသ်ရက်ရှည်ဆောက်တည်လျက် သင့်လျော်ရာ တရားများကိုလည်း ဆရာသမား၏နည်းလမ်းအရအားထုတ်ခဲ့ရာ ရက်လကြာသော်လည်း လိုရာခရီး မိမိ၏ ဆန္ဒ ကျေနပ်မှုမရသဖြင့် သင့်လျော်စွာသော သီတင်းသုံးဖော်များအား တစ်ဆင့်စကားတစ်ဆင့်ကြားဖြင့် တရားသတင်းများ စုံစမ်းမေးမြန်းနေရာ တစ်ချိန်သော် ဂူလေးချောင်ဇေတဝန်ဆရာတော်၏ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို အမှန်ရနိုင်သော ဧကာယနမဂ်ခေါ် တစ်ကြောင်းတည်းတစ်ခုတည်းမလွဲနိုင်သော ခရီးဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အပ္ပမာဒအကျင့်တရားကို သွားရောက်နာကြားရာ မိမိစိတ်၌ သက်ဝင်ယုံကြည် အားထုတ် မည်ဟူသောဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ဆရာတော်ထံခွင့်ပန်လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်သည် ဦးသစ်၊ ဒေါ်ကျော့တို့အား ဟောသော တရားလမ်းစဉ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အရပ်သုံးစကားများဖြင့် အားထုတ်ရပုံအလုံးစုံကို သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်လာသည့်အတိုင်း ဣရိယာပထပဗ္ဗမှ သမ္မဇဉာဏ်တိုင်တောင် တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ပုလဲသီကုံး သလို အဖုံဖုံဟောပြုလေသည်။

ခိုင်မြဲသောဥပါသကီ သီလရှင်ကြီး

ဤသို့ဆရာတော်ဘုရား၏ ဟောကြားသော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးအကျင့်တရားကို စိတ်ဝင်စားလျက် နေ့ရက်ရှည်စွာနာရီမခြား မအားမလပ် အထပ်ထပ်အဖန်ဖန် ဇွဲသန်သန်အဟုတ် နောက်မဆုတ်ဘဲ အမြဲတမ်း အားထုတ်လေရာ တစ်ရံတစ်ခါ ဆရာတော်ခေါ်ယူ၍စစ်ဆေးမေးမြန်းလေသည်။ ယောဂီ၏ဣန္ဒြေနှင့်-ရင့်ကို ထောက်ချင့်လျက် အဘက်ဘက်မှစောင့်ရှောက်ပြုပြင်ကာ တစ်ရံတစ်ခါတွင် ဒေသနာတော်၏အစဉ်ကို မြန်မာစကားပြင်နှင့် အဆင့်ဆင့်ပိုင်းခြား၍ ကွဲပြားနားလည်ရန် ဝေဖန်ဟောပြုခဲ့ပေ၏။

ဤနည်းဖြင့် အသီးသီးသောယောဂီတပည့်များကို မိမိနှင့်အလားတူ အမြင်မှန်ရယူစေလိုသော စိတ်ထားဖြင့် ဟောသော ဆရာတော်၏နည်းအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံထားထုတ်လျက်ရှိသော ဖြူးဒါယိကာမကြီးသည် ထန်သည်းသောလုံ့လဖြင့်ကြိုးစားလေရာ မကြာမီပင် အခွင့်သင့်အခါကြုံ ရှေးပါရမီကံဟုန်တို့က အလုံးစုံကူညီ ပေးမကြသောကြောင့် ပါရမီရှင်ပီလှစွာ သဘာဝဉာဏ်ထက်သန် ကဲမောက်အမြင်မှန်ရောက်ခဲ့သဖြင့် ဝမ်းမြောက် လှစွာ ပီတိဇောဖြာလျက် သာသနာတော်၏အောင်ရိပ်သို့ စိတ်ချချခိုဝင်ကာ လူဝတ်ကြောင်ဘဝမှ သီလရှင်အဖြစ် ပြောင်း၍ သူတော်ကောင်းတို့လမ်းစဉ်ကို မိမိဉာဏ်အမြင်ရောက်သလောက် အထောက်အပံ့ပေးခဲ့သော သာသနာရေးတာဝန်ဆောင်တစ်ဦးအနေနှင့် အသက်-၄၀အရွယ်မှစတင်၍ အသက်-၈၄နှစ်တိုင်တိုင် ခိုင်မြဲသော ဥပါသိကာသီလရှင်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် တည်သွားလေသည်။

(မှတ်ချက်။ ။ ဆရာတော်ကြီးထံ၌ လူဝတ်ကြောင်ဘဝနှင့်တရားယူအားထုတ်၍ သဘာဝဉာဏ် အမြင်မှန်ရ၍ သီလရှင်ဘဝသို့ပြောင်းခဲ့ပြီး (နောင်ခေတ်၌) ဆရာကြီးဒေါ်ကုသလဟု မော်လမြိုင်မြို့တွင် ထင်ရှားခဲ့သူပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ဦးဖြစ်လေသည်။ ထိုဆရာကြီးဒေါ်ကုသလကို ဦးမြတ်ကျော်ရေး ကျမ်းစာများ၌ အထွေထွေပါဝင်လျက် ဂုဏ်တင်ခဲ့လေသည်။)

ကညွတ်ကွင်း ဦးခင်

ကညွတ်ကွင်းမြို့မှ ဦးခင်ဆိုသော ဒါယကာတစ်ယောက်သည် အကျင့်တရားဘက်တွင် အဆက်ဆက် အထုံဝါသနာပါသူဖြစ်ခဲ့၍ မရမနေသေပေစေ စိတ်ထားဖြင့် မရပ်မနားလှည့်လည်ကာ တစ်နေရာမှတစ်နေရာ သို့ရွှေ့ပြောင်းလျက် ကိုယ်ကျင့်တရားရှာ (ဆရာရှာ) ထွက်လာရာ စစ်ကိုင်းတောင်တစ်လျှောက် ချောင်စဉ် လျှောက်၍ တရားစခန်းထောက်လှမ်းစုံစမ်းခဲ့ရာ နောက်ဆုံး၌ မင်းကွန်းဌာနသို့ရောက်၍ တရားစနည်းနာ လျက်ရှိလေသည်။ ထိုအချိန်အခါက မင်းကွန်းဌာန၌ နေထိုင်ကြသူများသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ အပ္ပမာဒ အကျင့်တရားကို မှတ်၍မှတ်၍အားထုတ်ရသည်ဟူသော ဇေတဝန်ဘုန်းကြီး၏ညွှန်ကြားပြသသောနည်းကို အဆန်းကြီးပြုလုပ်ကာ ဝေဖန်နေကြလေသည်။ အောက်မြို့အောက်ရွာမှ ဝါသနာပရပွတို့ကြောင့် ရောက်လိုရာ ရောက်စေတော့ဟု မလျှော့သောလုံ့လနှင့်ထွက်ခဲ့သော ဒါယကာဦးခင်သည် ထိုထိုလူများ၏ ပြောစကားကို နားထောင်ကာ ဤအရာကား မိမိတွေ့ရှိခဲ့သမျှသောတရားတို့တွင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး မှတ်၍အားထုတ်ရသော တရားဟူ၍ မကြားဖူးမတွေ့ဖူးခဲ့ပေ။ ဤသို့မကြားဖူးမတွေ့ဖူး၊ ထူးတဲ့တရားကို သွား၍စုံစမ်းမည်ဟူသော စိတ်ထားဖြင့် တစ်ဆင့်မှတစ်ဆင့်သို့ ခရီးစခန်းမေးမြန်း၍လာရာ လျော်စွာပင် ဇေတဝန်ကျောင်းဆရာတော်ထံသို့ ခိုဝင်ကပ်ရောက်မိလေသည်။ ခိုဝင်ကပ်ရောက်မိရာ ဧည့်သည်တို့ ဝတ္တရားသိရှိရန် လျှောက်ဖွယ်စကားများကို စဉ်းစား၍လျှောက်ထားပြီး ဆရာတော်ဘုရား၏သတင်းများကိုလည်း တပည့်တစ်ဆင့် ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်၍

အနည်းငယ်မျှသောတရားများကို တပည့်အား သနားသဖြင့်ချီးမြှင့်မိန့်ကြားတော်မူပါဘုရားဟု ရိုသေစွာ လျှောက်ထားတောင်းပန်သည်ကို (ကွမ်းသီးကြိုက်တောင်ငူပို့) လူတို့၏စကားပုံလို အလိုလိုဟောချင်လျက် ဖြစ်နေသောဆရာတော်သည် ဟောနေကျဒေသနာ သတိပဋ္ဌာန်လာအပ္ပမာဒလမ်းစဉ်ကို ပေါ်လွင်သောမြန်မာသုံး စကားများဖြင့် ထင်ရှားအောင်ထုတ်ဆောင်ဟောပြလိုက်ရာ သဘောကျနှစ်သက်လျက်ရှိသော ဦးခင်သည် ပါရမီစရိုက်နှင့်အခိုက်သင့်ကြုံ ပီတိဟုန်တက်ကြွ၍ လျှောက်ထားပြန်ပုံကား တပည့်တော်အား အစဉ်သနား သဖြင့် အကျင့်တရားများအားထုတ်ရန် အခွင့်သနားတော်မူပါဘုရားဟုလျှောက်ထားသည်ကို သင့်လျော်စွာ စီစဉ်၍ တရားခွင့်သို့သွင်းကာ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကလမ်းစဉ် သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်လာ ဝိပဿနာအားထုတ်ပုံ များကို ရှေးယောဂီများနည်းတူပင် အစမှအဆုံး နိဂုံးချုပ်ဟောပြတော်မူလေသည်။

ပဗ္ဗဇ္ဇဘဝမျိုးကို စိတ်တစ်မျိုးပြောင်းပုံ

ဘဝအဆက်ဆက်မှ မပျက်တမ်းထုံခဲ့သော ပါရမီအဟုန်တို့က အစွမ်းကုန်တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ချက်တို့ ကြောင့် အထက်အညာသို့တရားရှာလာခဲ့သော ဦးခင်သည် ဆရာတော်အရှင်မြတ်၏ညွှန်ကြားအပ်သော သတိပဋ္ဌာန်အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်ကို စိတ်ဝင်စားကာ ဟောကြားသောအတိုင်း မဆိုင်းမတွ ထက်သန်လှသောဆန္ဒဖြင့် ဝီရိယကူမ၍ မရမနေ ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့လေရာ တစ်ရက်မှတစ်ရက်သို့ကူးပြောင်းလျက် အဆက်ဆက် နေ့ရက်မကွာ ၃-လလောက်ကြာခဲ့သော် ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်အလျောက် မဖောက်မပြန် အမှန်ထင်ထင် သိမြင်ပိုင်းခြားသော သဘာဝတရားတို့ကို အလိုဆန္ဒစိတ်တိုင်းကျ တွေ့မြင်ရသည်ဖြစ်၍ နှစ်လများစွာ အားထုတ်၍လာရာတွင် ယခုမှပင် လိုအင်ဆန္ဒစိတ်တိုင်းကျဖြစ်ရလေပြီဟု စိတ်ကြည်ရှင်ပျ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် ခြင်းဖြစ်ရကား အများနှင့်မတူ ငါတစ်မူလူဖြစ်ရကျိုးနပ်ပြီဟူသောဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ သာသနာတော်၌ခိုင်ရန် ပဗ္ဗဇ္ဇဘဝမျိုးသို့ စိတ်တစ်မျိုးပြောင်းလျက် ဖြစ်မြောက်ရန် စိတ်အကြံပြုမိလေသည်။

အပ္ပမာဒတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ရန်

ဦးခင်သည် သဘာဝရုပ်နာမ်တို့၏ ဟုတ်မှန်သောလက္ခဏာကို အမြင်မှန်ရကာ ဆရာတော်ဘုရားထံ သွားရောက်၍ မိမိဉာဏ်အား ပေါ်ပေါက်တွေ့မြင်သောအခြင်းအရာကို ဟုတ်မှန်စွာလျှောက်ထားပြီး နေရပ် သို့ပြန်ရန် ခွင့်ပန်ကန်တော့ကာပြန်ခဲ့ရာ မြို့လှသို့အရောက် ရှေးအခါကပင် ခင်မင်ရင်းနှီးလျက် ကတိဝတ်ပင် ထားရှိခဲ့ဖူးသော ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ မိတ်ဆွေရင်းနှီးစံဒွန်းအား ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် ရှင်မောဂ္ဂလာန်အရှင်မြတ်နှစ်ပါး ၏အလောင်းလျာဖြစ်ကြသောသူငယ်ချင်းမိတ်ဆွေများအလားတူ ဦးခင်လည်း သဘာဝလမ်းစဉ် မိမိ၏ဉာဏ်တွင် တွေ့မြင်သိရှိပုံအလုံးစုံကို ကုန်စင်အောင်ပြောကြားကာ မိတ်ဆွေကြီးလည်း ကျွန်ုပ်နည်းတူ အလျင်မနေ့

အရေးတယူ သွားရောက်အားထုတ်တော်မူပါဟု မေတ္တာတွေအပေါ်စားနှင့် ပြောကြားတိုက်တွန်းသည်ကို စိတ်ကြည်ရွှင်ပျသဘောကျသော ဦးစံဒွန်းသည် သွားရောက်ရန်ခရီးလမ်းအဆင့်ဆင့်ကို အခွင့်အရေးနှင့်တကွ စားသောက်နေထိုင်ရေးတို့ကိုပါ စုံလင်စွာမေးမြန်းလေရာ ခရီးစဉ်နှင့်စားသောက်နေထိုင်ရေးတို့ကို နည်းပေး ညွှန်ကြားပြောထားခဲ့ပြီး မိမိ၏မြို့ရွာကညွတ်ကွင်းသို့ အရောက်ပြန်ကာ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးကြ သူများအား တရားဖောက်သည်ချအနေနှင့် အထွေထွေအမှတ်တရားကို ဟောကြားလျက် ရည်ရွယ်ချက်ရှိခဲ့သော ပဗ္ဗဇ္ဇိတဒုလ္လဘကိုအရယူကာ ရဟန်းတော်ဘဝ၌ ဦးမေဓာဝီဟူသောဘွဲ့မည်နှင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အပွမာဒ တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ရန် အဖန်ဖန်တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ဦးစံဒွန်း မင်းကွန်းရောက်ခြင်း

ပါရမီရှေးကံ စီမံချက်ဖြင့် နေ့စဉ်ရက်ဆက် သူတော်တရားဘက်သို့ ညွတ်လျက်ရှိသော စိတ်အစဉ် သည်ကား ဒီရေတက်သောအလား တဖွားဖွားတိုက်တက်ကာ တားမနိုင်ဆီးမရ ပရပူပြင်းထန်နေပေသော ဦးစံဒွန်းသည် မိတ်ဆွေရင်းဦးခင်၏ သွန်သင်ညွှန်ကြားခဲ့သောစကားကို ကြားရသောအချိန်မှစတင်၍ စိတ်အစဉ်တွင် မင်းကွန်းဆရာတော်ထံ သွားလိုစိတ်အားကြီးကာ သားသမီးများအား အကြောင်းအကျိုးတရား ပြ၍နားချမှထားခဲ့ပြီး သွားရောက်၍ စားသောက်နေထိုင်ရေးများကိုပါစီမံဆောင်ရွက်ပြီး မနီးလှသော ခရီးဖြင့် မန္တလေးမြို့ကိုကျော်တက်၍ အနောက်ကမ်းဖြစ်သောမင်းကွန်းအရပ်သို့ချဉ်းကပ်ကာ ဆရာတော်ဘုရား နေထိုင်ရာဖြစ်သော ဂူလေးချောင်အလယ်တောရအနောက်တိုက်သို့ ဆိုက်မြိုက်ချောမောစွာ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ “ဆရာတော်ထံဆည်းကပ်ရန် အခွင့်အရေးကြည့်၍ ဧည့်သည်တို့ဝတ္တရား မချွတ်မှားရလေအောင် အသိဉာဏ် ရှေ့ဆောင်ပြီး မိမိ၏ခရီးစဉ်များနှင့် ဦးခင်၏ညွှန်ကြားချက်ဖြင့် တပည့်တော်ထွက်ခဲ့ပါသည်” စသောပလ္လင်ခံ စကားဖြင့် ဆရာတော်ဘုရား၏နည်းပေးဆုံးမ ညွှန်ပြသောတရားများကိုလည်း မှီခိုအားထားပွားများရှုမှတ် လိုပါကြောင်းများကိုပါ အသနားခံ မချန်မခြင်း အလင်းပင်လျှောက်ထားလေသည်။

ကျင့်ကြံအပ်သော သတိပဋ္ဌာန်

ဆရာတော်ဘုရားသည်လည်း တရားအားထုတ်လာသူ ဒါယကာဦးစံဒွန်းအား ရက်အနည်းငယ်မျှ ခရီးပန်းဖြေနားနေစေပြီး နည်းမှန်လမ်းမှန်ကျင့်ကြံအပ်သော သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်တရားကို ထင်ရှားပေါ်လွင် သိမြင်မှတ်သားလွယ်သောဝေါဟာရများဖြင့် နားလည်ရန် အောက်ပါအတိုင်း ထုတ်ဖော်ဟောကြားလေသည်။ ဝိပဿနာတရားသည် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို အမှန်ရောက်နိုင်သောအကျင့်များဖြစ်၍ သံသရာဝဋ် ဆင်းရဲမှ အမြန်လွတ်မြောက်လိုသော် အင်တိုက်အားတိုက် မနေမနားပွားများရမည်ဖြစ်ပေ၏။

ပွားများအားထုတ်ရမည့် ဝိပဿနာတရားဟူသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို အမြဲမပြတ် တစ်စပ်တည်းမှတ်နေရ၏။ မှတ်ပုံသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်လာ ဣရိယာပထပဗ္ဗအလို လှမ်းသောခဏ လှမ်းတယ် မှတ်။ ရုပ်သောခဏ ရုပ်တယ်မှတ်၊ အိပ်သောခဏ (လျောင်းသောခဏ) အိပ်တယ်မှတ်။ ဤလို သွား-ရုပ်-ထိုင်-အိပ် လေးပါးသောဣရိယာပထနှင့် သမ္မဇေညပဗ္ဗနှစ်ဋ္ဌာနလုံး၌လာသော ဣရိယာပုထံ ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်သော မှတ်ဖွယ်ကိုယ်အမူအရာတို့ကို နည်းပြဟောကြားတော်မူချက်ကို ယုံကြည်လေးနက် နှစ်သက်သောစိတ်အစဉ်ဖြင့် ဆရာအရှင်ဟောပြောဆုံးမအပ်တိုင်း မှတ်သားနာယူပြီး စားသောက်နေထိုင်ရေးများကို လျော်စွာစီမံ၍ မရမနေကြိုးစားအားထုတ်မည်ဟူသောအနေနှင့် တရားခွင်သို့ဝင်ရောက်ကာ မနေမနားပွားများ အားထုတ်လေသည်။ ဆရာတော်သည်လည်း ယောဂီ၏အခြေအနေကိုကြည့်ကာ လျော်စွာသောအကူအညီကို ပေးလျက် အဘက်ဘက်မှကြည့်ရှုပြုပြင်ရာ တစ်ရံတစ်ခါ အမှတ်စဉ်အချိုးမကျ၍ ဤပုံဤနည်းဟု ပြုပြင်ခဲ့ရ၏။ တစ်ရံတစ်ခါ လုံ့လလျော့နေရာ တက်ကြွလာရန် လှုံ့ဆော်ပေးရ၏။ တစ်ရံတစ်ခါ လွန်ကဲနေရာညီမျှလာအောင် ဆွဲဆောင်ပေးရ၏။ ဤနည်းဖြင့် အမြဲမကွာ ဖေးမစောင့်ရှောက်လျက် တစ်ရက်မှတစ်ရက်သို့ ကူးတက်ကာ လအားဖြင့်လည်း ကြာခဲ့လေပြီ။ ဤနည်းလျှင် မမေ့သာအောင် ဆက်စပ်၍မှတ်ရသော အမှတ်တရားတို့ကား မလပ်မအားပင် ထာဝစဉ်ရှုပ်၍ အလုပ်များနေပေ၏။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ယောဂီ၏ဣန္ဒြေနှင့်ကို ထောက်ချင့်လျက် နေ့ရက်ရှည်စွာ မမေ့သာအောင် ဆွဲဆောင်တိုက်တွန်းလျက်ရှိနေလေ၏။

ပျက်ဆီးမရ-ခိုင်မြဲသောဘဝ

ဇွဲသန်သန် ရက်ရှည်ဆွဲ၍ အားခဲကြိုးစားလျက်ရှိသော မြို့လှဦးစံဒွန်းသည် (ရှမ်းနှင့်ဆင်၊ လယ်ပြင် တွေ)ဟူသော လောကစကားအလား တရားကိုအထူးယုံကြည်လျက် အသက်ကိုသော်မှမင့်ညာဘဲ ထက်မြက် လှသောဆန္ဒနှင့် မရပ်မနားမအားမလပ် ဆက်စပ်အောင်အမှတ်ပြုလေရာ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ၊ သမာဓိနှင့်ဝီရိယ ချိန်ကျ၍ညီမျှခိုက်တွင် တွေ့မြင်ပိုင်းခြားအပ်သော ဘာဝနာဉာဏ်စဉ်များကား တစ်ဆင့်မှတစ်ဆင့်သို့ မြင့်လျက် တက်ခဲ့လေပြီ။ သို့သော် ဆုံးဖြတ်ပိုင်နိုင်မြဲခိုင်လောက်အောင်ကား မဆိုက်ရောက်သေးပေ။ ယောဂီ၏အခြေအနေ ကို အထွေထွေအကဲဖြတ်လျက်ရှိသော ဆရာတော်သည်လည်း နည်းပရိယာယ်အဝဝကြံဆပြုပြင်ရန် စီမံကိန်း ထုတ်ခဲ့လေသည်။ တစ်လမှတစ်လသို့ပြောင်းလျက်သာ ကာလအတော်ကြာခဲ့ပြီး ၈-လခန့်နီးနီးရှိခဲ့လေ၏။ သမာဓိအခြေခံများလည်းရင့်သန်ကာ ဝီရိယမှန်မှန်နှင့် သတိ၊ ပညာခြံရံပြီး ဝိပဿနာဘာဝနာ ဉာဏ်များအားရှိ၍ လာရာ သိမ်မွေ့စွာသောအမြင်မှန်သို့ အစဉ်ဆိုက်ရောက်ခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆရာတော်ဘုရားသည် ယောဂီ၏ဣန္ဒြေကိုချင့်မြော်၍ သင့်လျော်သောအာရုံသို့ ကူးပြောင်းရန်ခေါ်ယူပြီး ယောဂီအား နဝကမ္မမှုဖြင့် နေပူထဲ၌ စတုမဂ္ဂဆေးအမွေခိုင်းလျက် မွေသောအခါ လက်အမူအရာမွေမှုကို အာရုံပြု၍ မွေတယ်...မွေတယ်...

မွေတယ်ဟု မပြတ်မလပ် ဆက်စပ်အောင်မှတ်နေစေရာ ထိုအခိုက်အခါ၌ သမာဓိနှင့်ဝီရိယ၊ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ ချိန်ကိုက်တူမျှ၍ သဘာဝအစဉ်တရားတို့အပေါ် ထင်ရှားသောဉာဏ်အမြင်ရောက်ပြီး မဖောက်မပြန်အမှန်သိမြင် သူတော်စင်တို့ သက်ဝင်ယုံကြည်မြဲဖြစ်သော ရတနာသုံးပါး၌ ယုံမှားမှုများကင်းပျောက်ပြီး ဖျက်ဆီး၍မရ ခိုင်မြဲလှသော ဥပါသကာ၏ဘဝသို့ အစစ်အမှန်ရောက်ရှိလေသည်။

တရားဝါဒဖြန့်ကာ သာသနာရေး အလုပ်ခွင်

အားထုတ်ခဲ့သော ရက်လအစဉ်အားဖြင့် ၈-လကျော်မြောက်၍ ၉-လလောက်အကြာဝယ် ဉာဏ်အမြင် ထွင်းဖောက်၍ အလင်းသို့ရောက်သော ဦးစံဒွန်းသည် ဇွဲဝီရိယခိုင်မြဲစွာ ဘာဝနာအလုပ် မလျှော့တမ်းအားထုတ် ခဲ့သဖြင့် သိမြင်ရရှိသောတရားမှန်တို့ကို အဖန်ဖန်မပြတ် ပီတိဇောကပ်လျက် အထပ်ထပ်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ကာ ဆရာတော်အရှင်မြတ်အား မိမိ၏ဉာဏ်အမြင်များကို ကျေနပ်စွာလျှောက်ထား၍ နေရပ်သို့ပြန်ရန် ခွင့်ပန်ကာကန်တော့ပြီး သားသမီးများရှိရာ နေရပ်မြို့လှသို့ပြန်ခဲ့၍ အလှည့်သင့်အခွင့်သာသလို ထိုထိုမိတ်ဆွေ များနှင့်သားသမီးဆွေမျိုးအားလုံးကိုပါ သဘာဝလမ်းစဉ်ကို မိမိတွေ့မြင်သလို တွေ့မြင်ကြစေလိုသော စိတ်ထားဖြင့် တရားဝါဒဖြန့်ကာ သာသနာရေးအလုပ်ခွင်သို့ ပို့တင်ဆွဲဆောင်လျက် ရှိလေသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ ၉-လနီးပါးမျှအားထုတ်သူ မြို့လှဦးစံဒွန်းကား ဘာဝနာဉာဏ်ထက်သန်ထူးခြားသူဟူ၍ နောက်ကာလ၌ ထင်ရှားခဲ့လေသည်။)

သတိပဋ္ဌာန်တရား ပြန့်ပွားရေး

မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ထံမှပြန်ခဲ့သော ဦးစံဒွန်းသည် မိမိနေရပ်မြို့လှသို့ ရောက်ချိန်မှစ၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်များကို နေ့ညမအား အများနားလည်ရန်အဖန်ဖန်ဝါဒဖြန့်ခဲ့ရာ တစ်ဆင့် စကားတစ်ဆင့်နားဖြင့် အတော်များများပြန့်ပွားလေပြီ။ အချို့လူများလည်း စမ်းသပ်အားထုတ်ကြ၏။ အချို့လည်း ဝေဖန်လျက်အငြင်းထွက်ကာ ဒေသနာတော်များနှင့်ခုခံကြ၏။ ထိုတွင် ပရိယတ်များကိုကောင်းစွာ လေ့လာဖူးသူများလည်း ပါဝင်ခဲ့ပေ၏။ အချို့ဘုန်းကြီးများလည်း ခုခံသူအနေပါဝင်ကြပေ၏။ အချို့ပညာရှင် များကား ဆရာတော်ကြီး၏နိဿယပေးမှုကိုအလေးပြုလျက် နှစ်သက်သူများလည်း ပါဝင်ကြပေ၏။ ခေါင်းဆောင်ကြီးဦးစံဒွန်းသည် ဒေသနာအရပ်ရပ် အများနည်းတူမတတ်လှသော်လည်း သဘာဝဉာဏ် အမှန်သိသူဖြစ်၍ တိကျပြတ်သားသောအဖြေများနှင့် တည်ကြည်ခန့်ညားစွာ ဟောကြားသိမ်းသွင်းကာ တရားဌာနကြီးတစ်ခု တည်ထောင်ဖြစ်မြောက်ရေးကို အစဉ်တွေးလျက် စိတ်ဝိတက်မအေး ဖြစ်နေပေ၏။ အရာရာမှာ သည်းခံကာဆက်ဆံပြီး အနည်းနည်းအဖုံဖုံ စိတ်အာရုံကျရောက်ခဲ့သော သတိပဋ္ဌာန်တရား ပြန့်ပွားရေးကို စည်းဝေးတိုင်ပင်ကာ အင်အားထူထောင်လျက် ရှိကြလေသည်။

အားထုတ်စဉ် အကျင့်များ

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အားထုတ်စဉ်အကျင့်များကို ပြန်ပွားထွန်းကားရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှ ဝါဒဖြန့်နေသူဦးစံဒွန်း၏ လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းမှုကြောင့် တစ်စတစ်စတိုးပွား၍လာခဲ့သော အင်အားစုသည် များသည်ထက်များလာရာ ဌာနတစ်ခုတည်ထောင်ရေးနှင့် တရားအားထုတ်သူများအား ကူညီစောင့်ရှောက်ရေး တို့ကို သွေးဆောင်တိုက်တွန်းခဲ့သဖြင့် မြို့လှမှ ဦးဗျား၊ ဦးခင်၊ ဒေါ်အဲစသောပုဂ္ဂိုလ်များ မင်းကွန်းသို့သွား၍ ဆရာတော်ဘုရားထံနည်းခံကာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဝိပဿနာအကျင့်များကို ပွားများအားထုတ်ကြသတဲ့။

ဝိပဿနာသာသနာရောင်ခြည်

သာသနာတော်ကြီးနှင့်ကြုံကြိုက်၍ ထိုက်သောအကျိုးတရားများခံစားရရှိကြစေလိုသော စိတ်များဖြင့် နှစ်ရှည်လများ ကြိုးစား၍ဟောကြားလာခဲ့ရာ ဦးနာရဒသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးအကျင့်တရားများကို ပွားများအားထုတ်၍ အကျိုးထူးကိုရရှိခံစားကြစေလိုသော ဆန္ဒပြင်းထန်ဖွဲ့သန်သန်နှင့်လှုံ့ဆော်ခဲ့လေသောကြောင့် တစ်စတစ်စနှင့် တပည့်များ ဟိုမှသည်မှတိုးပွား၍ တရားအားထုတ်သူများလာရောက်ကြရာ မင်းကွန်းဌာန၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်တစ်ပါးအနေနှင့် “ဇေတဝန်ဘုန်းကြီး” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “သတိပဋ္ဌာန် အပ္ပမာဒ အမှတ်တရားပြဘုန်းကြီး” ဟူ၍လည်းကောင်း အမည်ထူးကို အမျိုးမျိုးတင်စား၍ခေါ်တွင်ကာ လူသိများခဲ့ လေပြီ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဝိပဿနာတရားပေးဆရာဘဝနှင့် သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာအောင် ထုတ်ဖော်ကာ လုပ်ငန်းခွင်သို့ပို့တင်လျက် အဆက်မပြတ်လာရောက်ကြသူ ယောဂီတပည့်များအား တရားပေး တရားစစ်နှင့် သင့်လျော်သောဒေသနာအစဉ်ကိုဟောပြု၍ သဘောကျကျေနပ်မှုရရန် ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီး အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ပြယုဂ်ဥဒါဟရုဏ်ပုံစံတို့နှင့်ကိုက်ညီစွာ ညွှန်ပြတော်မူသဖြင့် အဆင့်ဆင့်ကြားနာရသူများ စိတ်အားထက်သန်စွာ လိုလားလိုက်နာလာကြရာ တစ်စတစ်စ သဲလွန်စရပြီး ဝိမုတ္တိယုဂ်ခေတ်ကြီးနှင့်လျော်စွာ သံသရာဝဋ်မှလွတ်မြောက်လိုသူများ နိုးကြားပွင့်လင်းစပြု၍ ဝိပဿနာသာသနာရောင်ခြည် ပေါ်ထွန်းမည်ဖြစ်ခဲ့ လေသည်။

မရပ်မနား လည်၍သွားနေပုံ

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး အကြောင်းအကျိုးအားဖြင့်ဆက်စပ်လျက် မရပ်မနားလည်၍သွားနေသော သံသရာ စက်မှ ထွက်မြောက်ကင်းလွတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်သော ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရရန် တရားအားထုတ်သူများကား အခါခပ်သိမ်း ပေါများထွန်းကား (ခေတ်စား) ထင်ရှားခြင်းမရှိပေ။ သာသနာယုဂ ခေတ်ငါးဝရှိရာတွင် ဝိမုတ္တိယုဂ်ခေတ်၌သာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန် ဝိပဿနာအကျင့်တရားများ ထွန်းကားပေါ်လွင်မြဲ

ဖြစ်၍ သမာဓိယုဂ သီလယုဂ သုတယုဂ ဒါနယုဂခေတ်များ၌ ဝိပဿနာအကျင့်တရားများ ခေတ်မစားဘဲ ကွယ်ဝင်မြဲဖြစ်ပေ၏။ (လုံးဝကွယ်ပျောက်သည်မဆိုလို့) ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ သာသနာ-၅၀၀၀တွင် အထက်ပါ ခေတ်ငါးရပ် မပြတ်လည်လျက်ရှိရာ ယခုအခါ၌ ဝိမုတ္တိယုဂခေတ်အစ ပြန်၍လည်ကာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဂ်အကျင့်ကောင်းတရားများ ထွန်းကားပေါ်တွင်လာရမည်အမှန်ဖြစ်၏။ ဤအချိန်မျိုး၌ သံသရာဝဋ်မှ လွတ်လိုသူ ဝိပဿနာတရားလိုလားအားထုတ်သူများ ပေါများလာမည်အမှန်ဖြစ်၏။ သာမုတ္တံသိကဒေသနာခေါ် ဘုရားရှင်၏ နှုတ်တော်ထွက်တရားများ ထင်ရှားရှိနေသောကြောင့် ဝိပဿနာတရားများအားထုတ်ကြရာ၌ ပြောမှားဆိုမှားမပြုကြရန် သတိဆောင်အပ်ပေသည်။ အကယ်၍မလျော်သောအားဖြင့် ပြောမှားဆိုမှား ရှိခဲ့ငြားသော် တရားကျင့်သူများနှင့်လုံးဝမသက်ဆိုင်ဘဲ အမှားပြောဆိုသူ၏ တာဝန်သာဖြစ်ပေမည်။

ဖက်ဆစ်ဆန်ဆန် ပြောဆိုကြပုံ

ဇေတဝန်ဆရာတော် ဘုရားထံသို့ ထိုထိုသောမြို့ရွာများမှ သဒ္ဓါအလျောက် လာရောက်အားထုတ်သူ များတရား၏အရသာကို ကောင်းမွန်စွာတွေ့ရှိခံစားရကြသော်လည်း မင်းကွန်းဌာန၌ ထာဝစဉ်နေထိုင်သူများကား (ဟင်းမွေ့ယောင်းမ ဟင်း၏အရသာ မတွေ့ရသလို) ဘုန်းကြီးဦးနာရဒသည် သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်ဒေသနာ အစဉ်ကို အဆန်းထွင်၍ လှမ်းရင်လှမ်းတယ်မှတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရပ်ရင်ရပ်တယ်မှတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထိုင်ရင်ထိုင်တယ်မှတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အိပ်ရင်အိပ်တယ်မှတ်ဟူ၍လည်းကောင်း စသည်ဖြင့်နည်းညွှန်ပြကာ အားထုတ်စေရာ ဘယ့်နှယ်တရားလဲ၊ ကိုယ်သွားတာကိုယ်မသိဘဲရှိမလား၊ ကိုယ်ရပ်တာကိုယ်မသိဘဲရှိမလား၊ ဤလိုအသိမျိုးတော့ သူလဲသိ၊ ငါလဲသိ၊ လူသာမက ခွေးလဲသိ၊ ဝက်လဲသိတာပဲ။ ဒီတရားအားထုတ်နည်းဟာ ခွေးသိဝက်သိတရားအားထုတ်နည်းပေါ့ဟု အမြင်မှားကာ ပြောကြားကြ၏။ အချို့မူကား ဤတရားအားထုတ် နည်းသည် ရုပ်နာမ်၏အဖြစ်သဘောမျှသာ သိနိုင်ပေ၏။ အပျက်သဘောကို မသိနိုင်ပေဟူ၍လည်းကောင်း၊ အချို့ကလည်း ဤတရားကိုအားထုတ်ကြလျှင် အမှားဖြစ်နေ၍ နောင်သံသရာတွင်ကျင်လည်ရာ၌ အငတ် အပြတ်ဖြစ်နေတတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့စသောအားဖြင့် မိမိစိတ်တွင် ထင်မြင်ဦးတည်ရာ မရေရာသော စကားမျိုးတို့ဖြင့် တစ်ဇွတ်ထိုးဝေဖန်ကာ ဖက်ဆစ်ဆန်ဆန်ပြောဆိုလျက်ရှိကြသည်ကား သာမန်မျှ ဇွဲသတ္တိရှိသူ ဖြစ်ခဲ့သော် တံတွေးခွက်တွင် ပက်လက်မျောမည် အမှန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

ကိုယ်တွေ့ကြုံ ယုံကြည်မည်

ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏လက်ထက်တော်အခါကပင် ဧကာယနမဂ်တည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်အကျင့် လမ်းဖြင့် သာဝကအားလုံး နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုကာ ခိုင်ခံ့သွားကြလေသည်။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်

ခံယူတော်မူပြီး နောက်ကာလ၌လည်း သာဝကအားလုံး အထက်နည်းပင် ဧကာယနမဂ် သတိပဋ္ဌာန် အကျင့်လမ်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ခိုင်ကြလေသည်။ ယခုခေတ်၌လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုအမှန်လိုချင်သော် ဤသတိပဋ္ဌာန်ကိုပင် အားထုတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ယခုမှနောက်ခေတ်၌လည်း သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဖြင့်သာလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့အမှန်ရောက်ရမည် ဖြစ်၏။ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းမှလွဲ၍ (တစ်နည်း သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ကို လွှဲပြီး) နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန်မရှိ ဖြစ်ပေ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်၌ ဘုရားရှင်၏တရားတော်ကို အမှန်ယုံကြည်ပြီး အားထုတ်ကျင့်ကြံခဲ့သော် ဘုရားရှင်သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ နှစ်ဖြာသောအကျိုးတရားများ မမှားစကန် အမှန်ခံစားရ မည်ဖြစ်၏။ နည်းမှန်လမ်းမှန်ဓမ္မက္ခန္ဓာအရ ဆိုဆုံးမတတ်ညွှန်ပြတတ်သော ဆရာသမားများ၏ဩဝါဒလမ်းစဉ်ကို မတိမ်းမစောင်းလိုက်နာကျင့်ကြံသူများအား ထိုက်တန်သောအကျိုးတရားများ ကိုယ်တိုင်ထင်ထင် တွေ့မြင်ခံစားရ မည်ကား ယုံမှားဖွယ်ရာမရှိပေ။ ဘုရားဟောတရားနှင့် အများပြောစကား ကိုယ်တွေ့မကြုံ၍ မယုံသေး သော်လည်း ကိုယ်တွေ့နှင့်ကြုံခဲ့သော် ယုံကြည်မည်အမှန်ဖြစ်လေသည်။

မြို့လှမှ လာရောက်ပင့်ဆောင်ကြပုံ

အရွယ်တော်အားဖြင့် သက်တော်(၄၀)၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်အားဖြင့် ၁၂၇၀-ပြည့်နှစ်လောက်မှစ၍ မိမိ၏ဉာဏ်၌ သိမြင်ပိုင်းခြားအပ်ပြီး၍ အသီးသီးသောတပည့်ကြီးငယ်များအား သနားစိတ်ဖြစ်ကာ ရက်ရှည် လများ ဟောကြားတိုက်တွန်း၍လာခဲ့သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်တရားတော်ကြီးသည် တိုးတက်ထွန်းကားရန် အချိန်တန်ပြီဖြစ်သဖြင့် မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းဖြစ်သော မြို့လှမှ မင်းကွန်းဌာန ဇေတဝန်ဆရာတော်ထံသို့ လာရောက်၍တရားအားထုတ်ရာ လွန်စွာကျေနပ် ယုံကြည်ချက်ရခဲ့သော ဦးစံဒွန်း သည် မြို့လှ၌တရားဌာနတစ်ခုတည်ထောင်နိုင်ရေးကို အစဉ်တွေး၍အင်အားစုခဲ့ရာ ထိုက်တန်သောအင်အားစုများ ရရှိ၏။ ထိုအင်အားစုဖြင့် တရားဌာနတစ်ခုတည်ဆောက်ရန် အများသဘောတူ အတည်ပြုဆုံးဖြတ်၍ လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်တရား ပွားများအားထုတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်သတ်မှတ်ကာ တည်ဆောက်ကြလေသည်။ ထိုဌာန၌ ဦးစွာဆရာတော်ဘုရားအား ပင့်ဆောင်ကိုးကွယ်ကြရန် တိုင်ပင်ညီညွတ် ကြပြီး ဦးစံဒွန်းခေါင်းဆောင်သော မြို့လှဒါယကာတစ်စု မင်းကွန်းသို့သွားရောက်၍ တပည့်တော်များ မြို့ရွာ၌ ယောဂီများအား တရားချီးမြှောက်ရန် တစ်ဝါတစ်ချီ လှည့်လည်သီတင်းသုံး ဝါကပ်တော်မူပါရန်ဟု ဆရာတော်ထံ ခွင့်ပန်လျှောက်ထားကြလေရာ ဘုရားရှင်သော်မှ ဝေနေယျတို့၏အလိုဆန္ဒ လိုက်လျောကာ ငဲ့ညှာတော်မူသောထုံး နှလုံးတော်ပိုက်လျက် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားသည် ဒါယကာများ၏လျှောက်ထား ချက်ကို လက်ခံတော်မူရှာလေသည်။

မြို့လှ ကြွခြင်း

ဤသို့ မြို့လှဌာနမှ တရားဝါသနာပါသူ လူယောဂီတပည့်အများ လာရောက်၍ပင့်လျှောက်သည်ကို ခွင့်ပြုကာ ၁၂၇၃(၇၅-ဟုလည်းဆို၏)ခုနှစ်၌ ဝါဆိုမှ မြို့လှမြို့ ဗိုလ်တဲကုန်းကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနသို့ လိုက်ပါကြွရောက် ကာ လာသမျှတပည့်ဟောင်းတပည့်သစ်များကိုပါ ထိုက်တန်သောတရားစကားများဟောကြားပြီး သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်လာ အပ္ပမာဒလမ်းစဉ် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ရန်ဌာနသစ် တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ကြောင်းနှင့် နိဗ္ဗာန်ကိုအမှန်ရောက်လိုသူများ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ပွားများရန်ကို တိုက်တွန်းကြေညာသောအနေဖြင့် မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားတော်မူလေသည်။ (သတ္တဝါများအားသနားကာ ကယ်မလိုသောစိတ်ဖြင့် ပဋိပတ်သာသနာရေး အတွက် အောက်မြို့အောက်ရွာသို့ ဆရာတော်ထွက်ခဲ့ခြင်း၌ ဤအကြိမ်သည် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ဖြစ်လေသည်)

အင်တိုက်အားတိုက် လုံ့လစိုက်ပုံ

စေတနာပရပုနှင့် ဌာနကြီးတစ်ခုတည်ထောင်ကာ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကို ပင့်ဆောင်၍ ပဋိပတ္တိသာသနာ စည်ပင်ပြန့်ပွားရေးကို မနားမနေကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့သော ခေါင်းဆောင်ဦးစံဒွန်းသည် ဝိပဿနာတရားများထွန်းကား၍ သတ္တဝါအများချမ်းသာရာချမ်းသာကြောင်းဦးဆောင်ခဲ့ရာ ပထမအောင်မြင်ခဲ့သူ ဖြစ်ပေ၏။ မြို့လှဌာနမှ မူလအခြေခံရသူများနှင့် ရှေးယခင်မှ မင်းကွန်းဌာန၌အားထုတ်ခဲ့သူ ကညွတ်ကွင်းမှ မိတ်ဆွေရင်းကြီးဦးခင် (ရဟန်းတော်ဘဝရောက်ရှိနေသော ဦးမေဓာဝီ) စသည် နီးစပ်ခင်မင်ရာ မိတ်ဆွေများကို ဖိတ်ကြားချက်တည်ထောင်စဖြစ်သော မြို့လှကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနသို့ လာရောက်ကူညီဝိုင်းဝန်းကြရန်နှင့် တရားခွင့်၌ ဝင်ရောက်အားထုတ်ကြရန် အတန်တန်လိုက်လံတိုက်တွန်းနှိုးဆော်လျက် တစ်ဖက်မှ ဌာနဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် ရင်းနှီးစွာဆက်ဆံရေးများကိုလည်း တစ်နည်းသိမ်းသွင်းကာ အဖြာဖြာသောကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုတို့ဖြင့် ညီညွတ်ရေးရသော အင်အားစုကြီးဖြစ်လာရန် အထွေထွေအလုပ်များပြီး သာသနာတော်ကြီး တိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးကို မနေမနား အင်တိုက်အားတိုက်လုံ့လစိုက်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

ဝိပဿနာတရားစည်ကြီး ရိုက်တီးလျက်

စစ်ကိုင်းမင်းကွန်းဌာန၌ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပြဆရာအနေနှင့် နှစ်ရှည်လများ ပဋိပတ် သာသနာတော်ကြီးကို အားပေးကြိုးစားညွှန်ကြားခဲ့ရာ (ခေတ်မစား) နားလည်သူမပေါသော်လည်း တစ်ရွာ ပြောင်းမှသူကောင်းဖြစ်တယ်ဆိုသော လောကစကားကဲ့သို့ မြို့လှကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန၌ကား သဘာဝဉာဏ် အမြင်မှန်ရသူ တပည့်ရင်းများ၏ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ယောဂီတရားသမားများ တိုးပွားကာ မင်းကွန်း ဆရာတော်၊ မင်းကွန်းဘုန်းကြီးစသည်ဖြင့် နီးဝေးနှစ်ဌာန၌ ထင်ရှားကျော်ကြားခေတ်စားလျက် နာမည်ကြွားခဲ့

လေပြီ။ ယောဂီတပည့်များလည်း ဟိုမှသည်မှ တစ်စတစ်စတိုးပွားခဲ့ပြီး တပည့်ကြီးငယ်အသွယ်သွယ်တို့နှင့် ထယ်ဝါခန့်ညားသော ဆရာတော်တစ်ပါးဖြစ်ကာ အောက်အရပ်မြို့ရွာဌာနများ၌ ထင်ရှားကာ တရားပွဲများပင် အစဉ်မပြတ် တစ်ရပ်ပြီးတစ်ရပ် တထပ်ထပ်ဆင်နွှဲကျင်းပ၍ ပဋိပတ်အကျင့်သာသနာကို ပြန့်ပွားအောင် ဆောင်ရွက်ဆောင်ခဲ့လေသည်။ မြို့လှကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနမှ ဆက်စပ်ရာတပည့်များ၏ပင့်ဖိတ်မှုကြောင့် တရားဟော (ပဋိပတ်သာသနာပြု)ထွက်ခဲ့သောဌာနများကား ရေတာရှည်၊ သာဂရ၊ ဆွာ၊ ဖြူး၊ ဒိုက်ဦး၊ တောင်ငူ၊ ညောင်လေးပင်၊ ရွှေကျင်၊ ပဲနွယ်ကုန်း၊ ကညွတ်ကွင်း၊ ပဲခူး၊ မအူပင်၊ နတ္တလင်း၊ ကြို့ပင်ကောက်၊ ရွှေတောင်၊ ပြည်၊ ဟင်္သာတ၊ ရေနီ၊ ဇလား၊ ပျဉ်းမနား၊ ပျော်ဘွယ်စသည်တို့ဖြစ်ရာ ထိုမြို့ရွာအသီးသီးသို့ ဝိပဿနာ တရားစည်ကြီးရိုက်တီးလျက် ထက်မြက်လှသောအလိုတော်စိတ်ဓါတ်များဖြင့် ကြိုးစားတော်မူခဲ့ပေသည်။

လက်ပံတန်း ဦးပညာဇောတ

မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်သည် အထက်ပါမြို့ရွာများသို့ တရားဟောလှည့်လည်ကြွရောက်ရာ လက်ပံတန်းမြို့တွင် ဦးပညာဇောတဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌တည်းခိုကာ တရားပွဲများကိုလည်း ၎င်းဌာနမှာပင် ကျင်းပပြုလုပ်၍ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော် ပေါ်လွင်စွာဟောပြု၍ သဘောကျကျေနပ်မှုရကြသူပေါများသဖြင့် အားထုတ်ရန်လျှောက်ထားကြ၍ ဘုန်းကြီးဦးပညာဇောတ၏ကျောင်း၌ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနပြုလုပ်ကာ တရားဌာန ဖွင့်ခဲ့ပြီး ဘုန်းကြီးဦးပညာဇောတလည်း တရားခွင်သို့သက်ဝင်ကာအားထုတ်ပြီး ဇေတဝန်ဆရာတော် အပြန် ကျန်ခဲ့သောယောဂီများအား ဦးပညာဇောတသည်ပင် ဆရာအဖြစ်တည်ရှိကာ တရားဌာနတစ်ခု တိုးတက်၍ လာခဲ့လေသည်။

သည်းခံ၍ ဟောပြောခဲ့ပုံ

မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်သည် မြို့လှဗိုလ်တဲကုန်း ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန၌ ၂-ဝါမျှသီတင်းသုံးလျက် ထိုထိုအရပ်များမှ လာရောက်အားထုတ်ကြသောယောဂီတပည့်များကို တရားပေးတရားစစ်နှင့် အခွင့်သင့်ဟောပြု၍ သဘာဝတရားများ၏ ဖြစ်တတ်သောအခြင်းအရာကို ထင်ရှားပေါ်လွင်သောဝေါဟာရစကားများဖြင့် အများ နားလည်နိုင်ရန် ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီး နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် အားထုတ်ပုံများကို သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်နှင့် ထိုထို သက်ဆိုင်ရာ သုတ်၊ ပုဒ်များထုတ်ဆောင်၍ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစသည်တို့၏ဖွင့်ဆိုကြပုံများကိုပါ အထွေထွေ သာဓကဖြင့် တင်ပြရှင်းလင်း ယုံမှားကင်းလောက်အောင် ဆရာပီပီ စိတ်ရှည်ရှည်ဆွဲဆောင်ညွှန်ပြ ယုံကြည်မှု ရစေရန် သည်းခံ၍ဟောပြောခဲ့လေသည်။

သတ္တဝါများ၏အမြင်မှားမှု

သံသရာဝဋ်မှ မလွတ်နိုင်ကြဘဲ တဝဲလည်လည် အောက်အထက်ယောက်ယက်ဆန်မျှ ကျင်လည်ကာ ဖြစ်နေကြကုန်သော ဒုက္ခဘုံသားသတ္တဝါအများ၏ အမြင်မှားမှုကို ထင်ရှားဖော်ပြ၍ ဝဋ်ဒုက္ခမှလွတ်လိုကြသော် ဤသတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းဖြင့် ဆုံးခန်းတိုင်အောင်သော မိမိတို့၏ရည်မှန်းသော အကျိုးတရားများ မမှားစကန် အမှန်ရနိုင်(ရောက်နိုင်)ကြောင်းကို ထုတ်ဆောင်ဟောပြုလျက်ရှိသော မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်သည် ထိုထိုမြို့ရွာများမှ တပည့်ယောဂီများ၏ပင့်လျှောက်ချက်ဖြင့်ကြွရောက်ကာ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်အရ ကျင့်ပုံ၊ အားထုတ်ပုံများကို ထင်ရှားသောမြန်မာဝေါဟာရများဖြင့် ပေါ်လွင်စွာဟောပြုသည်ကို အချို့သူများ သဘောမကျ ကျေနပ်ချက်မရဘဲ စောဒကတက်ခြင်းများကိုလည်း ပြေလည်စွာဖြေရှင်းရပေ၏။ ယုံမှားဒွိဟရှိကြသူများအား ဒေသနာစကားဖြင့် ထင်ရှားအောင်ပြရ၏။ ထွေထွေရာရာများစွာသောသူတို့၏ မတူကြသောယူဆမှုများကား ဘုရားသော်မှ လုံးဝပျောက်အောင်ဖယ်ရှားရန် မလွယ်ပေ။ ထို့ကြောင့် အမြင်တစ်မျိုးနှင့် မရိုးသောစွပ်စွဲမှုများ ရှိခဲ့ပေသည်။ တစ်ခါသော် တပည့်ဖြစ်သူ ရွှေကျင်မှကျောင်းအစ်မဒေါ်ခင်၏ပင့်လျှောက်ချက်ဖြင့် တရားဟော ထွက်ခဲ့ရာ အချက်ရှာလိုသူလူတစ်စုကလာရောက်ကာ စောဒနာအမျိုးမျိုးတက်၍ မေးချက်များကို ဖြေရှင်းသော် လည်း ကျေနပ်ခြင်းမရှိလှ၍ တရားမဟောမီပင် တည်းခိုရာဌာနသို့ မလိုလားသူရွှေကျင်လူတစ်စု၏မယဉ်ကျေးမှု ဖြစ်သော ခဲ၊ ပုလင်းများနှင့် အတင်းပင်ပစ်ပေါက်သော အဖြစ်မျိုးနှင့်တွေ့ကြုံကာ အဆင်မပြေဖြစ်ခဲ့ရပေ၏။ ဇေတဝန်ဆရာတော်သည် ဝိပဿနာအကျင့်သာသနာကို စတင်ထူထောင်သည်မှစ၍ အဆင်မပြေသော အထွေထွေပြောဆိုပြုမူပုံများကို အတော်စုံစုံပင် တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော်လည်း အမြင်မှန်မရကြသေး၍ ပြုမူပြောဆိုမှုများကိုသည်းခံကာ မိမိ၏လုပ်ငန်းစဉ်တွင်ကျယ်ပြီး သာသနာတော်ကြီး၏ပွားစည်းရေးကိုသာ အဓိကထား၍ သတ္တဝါအများကို သနားစိတ်ဖြစ်ကာ မဆုတ်မနစ် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။

ဆရာတော်ကြီး သထုံကြွခြင်း

ဆရာတော်သည် မြို့လှဗိုလ်တဲကုန်း ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန၌ ၂-ဝါမျှသီတင်းသုံးလျက် အဆက်မပြတ် ဆည်းကပ်ရောက်လာကြသူများအား သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ဝိပဿနာတရားများကို ဟောကြားညွှန်ပြ၍ ကျေနပ်မှုရစေပြီး မော်လမြိုင်မြို့မှတပည့်များ၏ပင့်လျှောက်ချက်ဖြင့် ဦးစံဒွန်းကို နောက်ပါကပ္ပိယပြု၍ မြို့လှမှထွက်ခဲ့ရာ သထုံဘူတာရုံသို့အရောက် မေဃဝန်အောက်ကျောင်း ဘုန်းကြီးဦးကေလာသသည် ဆရာဖြစ်သူ တောင်ငူမှဘုန်းတော်ကြီးများအား မော်လမြိုင်မြို့သို့သွားရန် သထုံဘူတာရုံသို့လိုက်၍ပို့ရာ ဒုတိယတန်းရထားတွဲပေါ်၌ မြို့လှမှကြွခဲ့သောမင်းကွန်းဘုန်းကြီးနှင့် ၎င်းတို့ ၂-ပါး မျက်နှာချင်းဆိုင်တွေ့ရှိကြ ကာ နှုတ်ဆက်စကားပြောကြားကြပြီး ဦးကေလာသက စတင်၍မေး၏။

(မေး) အရှင်ဘုရား ဘယ်ကပါလဲဘုရား။

(ဖြေ) ဒို့ ... မြို့လှက။

(မေး) သို့ ... မင်းကွန်းဘုန်းကြီး မသိဘူးလား။

ဤလိုမေးရာ အနည်းငယ်ရပ်တန့်၍ ဒို့ပဲဟု အဖြေပေး၏။

မှတ်ချက်။ ။ (ဘုန်းကြီးဦးကေလာသသည် မြို့လှ၌ မင်းကွန်းဘုန်းကြီး ဝိပဿနာတရားပြနေသည်ဟု တပည့်ရဟန်းတစ်ပါး၏ပြောကြားမှုကြောင့်၊ မင်းကွန်းဘုန်းကြီးကို မတွေ့မီကပင် စိတ်အစဉ်ကျရောက်ကာ လေးစားကြည်ညိုပြီးဖြစ်သတဲ့)

(မေး) သို့ ဆရာတော် ယခုဘယ်ကြွမှာလဲဘုရား။

(ဖြေ) မော်လမြိုင်သွားမလို့။

(မေး) မော်လမြိုင် ဘာကိစ္စကြွတော်မူမှာလဲဘုရား။

(ဖြေ) တပည့်များပင့်လျှောက်ချက်ဖြင့် သွားရောက်၍ ဥတုရာသီအခြေအနေကောင်းမွန်က နေစမ်းမလို့ဟု မိန့်တော်မူသည်ကို ဦးကေလာသသည် မင်းကွန်းဆရာတော်အား အကြောင်းမှန်နှင့် တောင်းပန် လျှောက်ထားပုံကား သထုံမှစ၍မော်လမြိုင်တစ်လျှောက် တပည့်တော်မရောက်ဖူးသောအရပ် မရှိသလောက် ဖြစ်ပါသည်။ ဒီသထုံလောက် ဥတုရာသီညီမျှ၍ သပ္ပာယ်ဖြစ်သောဌာန မရှိပါဘုရားဟုပင်ဖြစ်၏။

ပင့်လို-နေစေလိုသော စေတနာဆန္ဒပေါများလှသဖြင့် ခပ်ကြွားကြွားလျှောက်ကာဆက်လက်၍ ဤသထုံမြို့၌ ဆရာတော်အစမ်းသဘောသီတင်းသုံးကြည့်တော်မူရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်သည်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်ကား ဗမာပြည်တွင် သာသနာတော်ဝင်အရ ဤသထုံမှစခဲ့၏။ ရှေးယခင်မှစတင်၍ ထင်ရှားသောမြို့ရွာဌာနကြီးလည်းဖြစ်ခဲ့၏။ ဥတုရာသီအားဖြင့်လည်းသင့်တော်ညီမျှလျက် လောကီဘက်၌လည်း အစာရေစာ ဝပြောသာယာပြီး၊ သာသနာတော်မြတ်ကြီးကိုလည်း လေးစားကြည်ညိုကြကာ မိဘရိုးရာမှပင် အစဉ်အဆက်ဆင်းသက်၍လာရာ ဗုဒ္ဓဘာသာမှန်စွာစေတနာသဒ္ဓါထက်လှစွာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ အများဆုံးတည်ရှိ သော မြို့ရွာဌာနကြီးပင် ဖြစ်ပေ၏။ ဤဌာနမှ သာသနာတော်လမ်းမှန် ထွန်းကားရန်ရည်သန်ကာ ဆင်ခြင်စိတ်ရောက် သဘောပေါက်ထင်မြင်လျက် ဦးကေလာသ၏လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုတော်မူလေသော် အားရဝမ်းသာရှိလှသော ဘုန်းကြီးဦးကေလာသသည် နောက်ပါဒါယကာ စာရေးကြီးဦးနော်နှင့် မင်းကွန်း ဆရာတော်၏ဝေယျာဝစ္စနှင့်ကပ္ပိယကိုပါ မီးရထားပေါ်မှပင့်ဆောင်ယူချပြီး ဦးကေလာသ၏နေရာ မေဃဝန် အောက်တိုက်သို့ ပင့်ဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဘုန်းကြီးဦးကေလာဟာ စိတ်တစူးဝါးကြီး

ဤသို့ဦးကေလာသည် မင်းကွန်းဆရာတော်ကို ရထားပေါ်မှ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပင့်ဆောင်၍ လာခဲ့သည်ကို ဦးကေလာသ၏ငယ်ဆရာများက ဦးကေလာသဟာ စိတ်တစူးဝါးကြီး (တဇ္ဇတ်ထိုးကြီး)ကို မိမိထင်ရာမြင်ရာဦးတည့်ရာ ဘာညာမဆင်ခြင်တော့ဘဲ တစ်ခါတည်းပြုလုပ်တော့တာပဲဟု ပြောဆိုမြည်တွန်ကြ သတဲ့။ ဤအခြင်းအရာအားလုံးကို ဦးကေလာသသည် ဤစာရေးသူအား ဟုတ်မှန်စွာဖော်ထုတ်၍ မိန့်တော်မူ လေသည်။ ဘုန်းကြီးဦးကေလာသနေထိုင်ရာ မေဃဝန်အောက်တိုက်သည် သထုံမြို့၏အရှေ့မြောက်ထောင့် တည့်တည့် မြို့နှင့် ၃-ဖာလုံခန့်ကွာဝေးသောအရပ်၌ဖြစ်၍ ဒွါရဝါဒီဆရာတော် ဦးသဒ္ဓမ္မပိုင်အရာမဖြစ်၏။ ၎င်းအရာမရှိ၍ ထိုစဉ်အခါက အတောင် ၆၀-ခန့်ရှည်လျားသော စင်္ကြံကျောင်းရှည်မှာပင် ခေတ္တသီတင်းသုံးစေ ရပေ၏။

တွေ့ဆုံစေရန် နတ်များပန်

ဦးကေလာသည် မင်းကွန်းဆရာတော်၏ဂုဏ်သတင်းများကို တပည့်ရဟန်းတော်တစ်ပါး၏ ဟောကြားချက်ဖြင့် မတွေ့မီကပင်ယုံကြည်သက်ဝင်လျက် ခင်မင်လေးစားလိုလားခဲ့မိရာ တွေ့ဆုံစေရန် နတ်များပန်ဖန်လေသည်အလား တွေ့ဆုံကာမျှနှင့်လေးစားကြည်ညိုကာ ပင့်ဆောင်၍လာခဲ့ပြီး မင်းကွန်း ဆရာတော်ကို သပ္ပာယ်ဖြစ်စေရန် မျှတလောက်သောနေရာဌာန၌ချထားကာ အခြားပြုဖွယ်ဝတ္တရားများကိုလည်း ဆရာရင်းတူစွာပြုစုစောင့်ရှောက်လျက် ရင်းနှီးသူဒါယကာများကိုလည်း တရားနာရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ပြီး ရောက်သောနေ့မှာပင် တရားဦးဟောရန်တောင်းပန်၍ ညတရားအဖြစ်ဖြင့် မင်းကွန်းဆရာတော်သည် ခရီးလမ်းပင်ပန်းမှုများကိုအာရုံမပြုဘဲ ဦးကေလာသအမျိုးရှိသော လာရောက်ကြသူ ဒါယကာ-ဒါယိကာမ ကြီးငယ်တစ်စုတို့အား စက္ခုဘိက္ခဝေ ၊ အဇာနံ အပဿံ ယထာဘူတံ အစဖြာသော မဟာသဠာယတန သုတ်ပါဠိအနက်အစုံကို အစမှအဆုံးနိဂုံးချုပ်သည်တိုင်အောင် မေတ္တာစိတ်အကြီးစားနှင့် ထင်ရှားစွာဟောကြား တော်မူသည်ကို ဦးကေလာသသည် လွန်စွာမှန်သက်အားရ သဘောကျလှသောကြောင့် တရားအဆုံး နိဂုံးချုပ်အပြီး၌ ဤသုတ်နှင့်တကွ မြန်မာပြည်နိဿယကိုပါ တပည့်တော်အား ချီးမြှင့်မစ ပို့ချပေးတော်မူပါရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်လေတော့သည်။

ဦးကေလာ၏ သဘောထား

ဦးကေလာသသည် အရာရာ၌ ဘွင်းဘွင်းနှင့်ရှင်းရှင်းကြီး ပြုလုပ်ပြောဆိုတတ်သော အလေ့သဘော ရှိ၏။ ဟုတ်မှန်ရာကို ရဲဝံ့စွာမငဲ့မညှာပြုလုပ်တတ်၏။ ရိုးသားဖြောင့်စင်းသော စိတ်ရင်းမှန် ရှိတော်မူ၏။

ပင်ကိုမူလသဘော၌ပင် အကျင့်တရားဘက်၌ သက်ဝင်သောစိတ်ရှိခဲ့၏။ မင်းကွန်းဆရာတော်နှင့်မတွေ့မီ ရှေးကာလကပင် ဝိပဿနာမှန်စွာ နည်းပေးလမ်းပြဆုံးမတတ်သော ဆရာများကို အမြဲထောက်လှမ်းစုံစမ်းလျက် ရှိ၏။ ဟိုမှသည်မှတရားသံကြားလျှင် ဦးစွာပင် စုံစမ်းလေ့လာခဲ့ပေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ရထားပေါ်၌ တွေ့မြင်ကာမျှဖြစ်သော မင်းကွန်းဘုန်းကြီးကို ရင်းနှီးလှသောဆရာကြီးအလား စဉ်းစားဝေဖန်ခြင်းမရှိဘဲ တပည့်ခံ၍ အတန်တန်သောတာဝန်များကိုပါအရေးမထားဘဲ လေးလေးစားစား စေတနာသဒ္ဓါတရားနှင့် အများ၏ကောင်းစားရေး၊ သာသနာတော်ထွန်းကားရေး၊ အသိဉာဏ်တိုးပွားရေး ဤသို့စသောအထွေထွေ အရေးတို့ကို မျှော်တွေးကာ ရှေ့ပြေးဦးဆောင်ပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။

ဘုမသိ ဘမသိ ဆရာတော်

ဦးကေလာသသည် ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို မှန်စွာလိုလားသောစိတ်ရင်းဖြင့် သူများ၏ပြောစကား ကြားရရုံမျှနှင့် ယုံကြည်အားထားပင့်ဆောင်၍လာခဲ့သော အခြင်းအရာများကို ဆရာရင်းဖြစ်သူများက မလျော်သောအားဖြင့် ပြောကြားကြသည်ကို ပမာဏမပြုဘဲ တစ်စုံတစ်ယောက်၏အကျိုးအပြစ်ကို အမှန်မသိက မိမိတို့ထင်မိထင်ရာပြောတတ်မြဲဓမ္မတာပင်ဟုဆင်ခြင်လျက် အဘက်ဘက်မှဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စများကို နေ့မအား၊ ညမအား အစီအစဉ်လုပ်ကာအလုပ်များလျက်ရှိ၏။ ဦးကေလာသပင့်လျှောက်ချက်ဖြင့် ဘုမသိဘမသိ လိုက်ခဲ့မိ သော မင်းကွန်းဆရာတော်ကား တရားဟောရသော် စိတ်တော်၌ အလွန်လျှင်ကျေနပ်လျက်ရှိ၏။ ယုံကြည်- မကြည် မိမိ၏တာဝန်မဟုတ်၊ နာကြားသူများ၏ကံသာပင်ဖြစ်သည်ဟု အမှတ်ထင်လျက်ရှိ၏။ ဤသို့ တစ်စတစ်စနှင့် ဦးကေလာသ၏လှုံ့ဆော်ချက်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘုန်းကြီး၊ တရားပေးဘုန်းကြီး၊ မင်းကွန်း ဘုန်းကြီးဟုအများသိပြီးဖြစ်ကာ ရက်အနည်းငယ်မျှကြာသော် ရဟန်းရှင်လူခပ်သိမ်းသူတို့ ထိုမှကျမှ အထွေထွေ လာရောက်ပြီး အသီးသီးမေးကြမြန်းကြ စုံစမ်းစစ်ဆေးကြသည်ကို တည်ကြည်လှစွာ ထည်ဝါခန့်ညား ခိုင်မာသောပါဠိတော်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာအဋ္ဌကထာများကိုပါ တရားလမ်းစဉ်သတိပဋ္ဌာန်လာအင်ကို အခြေ အတင်ဟောပြောတော်မူသဖြင့် သဘောကျကျေနပ်သူများလည်းပေါ်ပေါက်ကာ ကိုယ်တိုင်ဝင်ရောက်အားထုတ် စမ်းသပ်ရန် စီမံစဉ်းစားလျက်ရှိကြပေ၏။ (မှတ်ချက်။ ။ ဦးကေလာသသည် မိမိအလိုရှိသော မင်းကွန်းဆရာတော် ရောက်လာသောည၌ပင် တရားအစဉ်ဟောခဲ့သော မဟာသဠာယတနသုတ် ပါဠိအနက်ကို နောက်နေ့နံနက်မှစ၍ ရေးကျက်ခဲ့ရာ ယခုတိုင်ပင် နှုတ်၍ရလျက်ရှိ၏ဟု ဤစာရေးသူအား မိန့်ကြားလိုက်ပေ၏။ စတင်ကျက်ယူသော အချိန်နှင့် မိန့်ကြားသောအချိန်သည် အနှစ် ၄၀-ခန့်ကြာရှိ၏။)

သာသနပဇ္ဇောတိက တိုက်သို့

မြို့လှဌာနမှ မော်လမြိုင်မြို့သို့ရည်မှန်းလျက် ခရီးစမ်းထွက်ခဲ့ရာ သထုံဘူတာ၌ ဦးကေလာ၏စေတနာ ရင်းအမှန်နှင့် တောင်းပန်လျှောက်ထားသည်ကိုယုံကြည်ပြီး လိုက်ပါလာသော မင်းကွန်းဆရာတော်သည် မေဃဝန်အောက်တိုက်သို့ ဦးကေလာ၏စီမံချက်ဖြင့် အဆက်မပြတ်ရောက်လာကြသော တရားနာ-တရားစမ်း ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူများအား သတိပဋ္ဌာန်တရား အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်များကို ပိုင်းခြားဝေဖန်၍ မထိမ်မချန်ဟောခဲ့ရာ တစ်ယောက်ကစ၊ တစ်ရာဟူသော လောကစားအားလျော်စွာ တစ်စတစ်စနှင့် တစ်ဆင့်စကားတစ်ဆင့်ကြား၍ လာရောက်သူတွေများပြီး ခေတ္တမျှအစမ်းသဘောနေထိုင်သော မေဃဝန်အောက်တိုက်စင်္ကြံကျောင်း၌ ပရိသတ် အင်အားနှင့်မမျှ မလုံလောက်ဖြစ်ခဲ့ရာ ဦးကေလာသည် တရားနာလာသူများနှင့် တရားအားထုတ်လိုသူများ အတွက် နေထိုင်လောက်ရာဌာနများကို ထပ်မံ၍ရှာကြံရာ ရှေးအခါကထင်ရှားပြီး ပရိသတ်များစည်ကားခဲ့ဖူး၍ ထိုအချိန်၌ အနည်းငယ်အစောင့်အရှောက်လောက်သာရှိနေသော မေဃဝန်အောက်တိုက်၏ အနောက်မြောက် အရပ် တစ်ဖာလုံခန့်မျှကွာဝေးသော သာသနပဇ္ဇောတိကခေါ် ရှေးကျောင်းတိုက်ဟောင်း၌ ကြွင်းကျန်နေသော ကျောင်းတစ်ကျောင်းနှင့် ဇရပ်တစ်လုံး အသုံးမပြုနေထိုင်သူမရှိဘဲ အားလပ်၍နေသော ထိုအဆောက်အဦများ ကို စောင့်ရှောက်နေသူပိုင်ရှင်များအား သွားရောက်ခွင့်တောင်းရာ ဦးကေလာတို့သဘောကျနေနိုင်ပါကြောင်းဖြင့် အခွင့်ကောင်းရခဲ့ပြီးမကြာမီပင် မေဃဝန်အောက်တိုက် စင်္ကြံကျောင်းမှရွှေ့ပြောင်း၍ သာသနပဇ္ဇောတိကတိုက်၌ နေထိုင်ပြီး အသီးသီးသောတပည့်ကြီးငယ်တို့အား တရားအားထုတ်ရန် သတိပဋ္ဌာန်လမ်း ပေါ်လွင်စွာ ဟောပြောသည်ကို အချို့သဘောကျသူများ ဝင်ရောက်အားထုတ်ကြလေသည်။

တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တိုးတက်ခဲ့ပုံ

မင်းကွန်းဆရာတော်သည် တပည့်များတိုးပွားလာသဖြင့် မေဃဝန်အောက်တိုက်မှ သာသနပဇ္ဇောတိက တိုက်သို့ တစ်ဆင့်ရွှေ့ပြောင်းကာ တရားအားထုတ်လိုသူများကိုလည်း လက်ခံပြီး သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ဝိပဿနာအားထုတ်ပုံများကိုလည်း ထင်ရှားစွာဟောပြောပြည့်နှံကြား၍လာရာ ကျင့်ကြံအားထုတ်သူများ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့တိုးတက်ခဲ့ပြီး လက်ရှိနေရာလည်းမလုံမလောက်ဖြစ်ကာ ယာယီတံကျောင်းလေးများ ပြုလုပ်၍နေရလေသည်။ တစ်နေ့တစ်ခြား ပရိသတ်များလည်း စည်ကား၍လာရာ အချို့တစ်တွေသည် သစ်ပင်ချုံရိပ် တိတ်ဆိတ်ရာဌာနများသို့ ဝင်ရောက်နေထိုင်ရကာ တစ်စတစ်စနှင့်လူသိများပြီး ဝိပဿနာ အမှတ်တရားများ ခေတ်စား၍လာလေသည်။

တရားဌာနသစ်တစ်ခု တည်ထောင်ရန်

သတိပဋ္ဌာန်လာ ဝိပဿနာအကျင့်တရားများ တစ်နေ့တစ်ခြားခေတ်စား၍လာရာ အားထုတ်သူ များလည်း တိုးတက်လျက်ရှိပေ၏။ အချို့သောယောဂီများလည်း သဘာဝလမ်းစဉ်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရ၍ ယုံကြည်စိတ်ချသန္တိဋ္ဌိကအဖြစ်မျိုးနှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတက်ကြွ နှစ်သက်အားရရှိကြပြီး

မိမိတို့နှင့် နီးစပ်ရာပုဂ္ဂိုလ်များအား တရားအားထုတ်ရန်များကို စေ့ဆော်တိုက်တွန်းကြကာ စွမ်းရာဘက်မှ အကူအညီအစောင့်အရှောက်ပြုလုပ်ကြလျက် ယောဂီများ (တရားအားထုတ်သူများ)အားတက်ဖွယ်၊ လွယ်ကူသော စားသောက်နေထိုင်ရေးကိုပါ ကူညီစီစဉ်ပေးကြလေသည်။ တရားအားထုတ်သူ ယောဂီများအတွက် အကျိုးဆောင်လျက်ရှိသော ဦးကေလာလည်း ပရိသတ်အင်အားစုများ တစ်နေ့တစ်ခြားတိုးပွား၍လာသဖြင့် လက်ရှိနေရာ၌မလုံလောက်ရာ ရင်းနှီးသူတပည့်ဒါယကာများနှင့် တိုက်ပင်ညီညွတ်ကာ တရားဌာနသစ်တစ်ခု တည်ထောင်နိုင်ရန်ကိုပင် စိတ်ဝင်စားလျက်ကြံစည်မိလေသည်။

ဌာနသစ်တည်ထောင်ရန် ကြံစည်ကြပုံ

သာသနပဇ္ဇောတိကတိုက်၌ တရားအားထုတ်သူယောဂီများ အစဉ်မကွာတိုးပွားလာသဖြင့် နေရာဌာန မလုံလောက်မှုကြောင့် ဌာနသစ်တစ်ခုတည်ထောင်ဖြစ်မြောက်ရေးကို တွေးတောကြံစည်ကြရာ၌ အထက်အရပ်မှ တပည့်ဟောင်းဖြစ်ကြသော ဒိုက်ဦးမှဒေါ်ကွန်လည်း ပါဝင်ခဲ့၏။ ပဲနွယ်ကုန်းမှဦးဘိုးဟန်၊ ဒေါ်မုံတို့လည်း ပါဝင်ခဲ့၏။ ရွှေကျင်မှဒေါ်ခင်လည်း ပါဝင်ခဲ့၏။ သထုံမှဒေါ်ချိုတို့လည်း ပါဝင်ခဲ့၏။ လူဝတ်ကြောင်ဘဝနှင့် မင်းကွန်းဌာန၌အားထုတ်ခဲ့၍ ယုံကြည်ချက်ချကာ သီလရှင်အဖြစ်သို့ပြောင်းခဲ့သော မော်လမြိုင်သို့ရောက်ရှိနေသူ ဒေါ်ကုသလလည်း ပါဝင်ခဲ့၏။ ဤသို့လျှင် အမြို့မြို့မှတပည့်အပေါင်းတို့ပါဝင်သော တိုင်ပင်ညီညွတ်မှုကို ဦးကေလာသခေါင်းဆောင်၍ ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြစ်မြောက်ရန် အမြန်ဆုံးဖြတ်ကြကာ ဦးကေလာသည်ပင် ရှေးအခါကတွေ့ရှိထားသော ဘုန်းရှင်ကံရှင်များနှင့်သာထိုက်တန်သော သိရှိပြီးဌာနကို အများ၏အလိုဆန္ဒ သဘောကျ-မကျ၊ တူ-မတူ တိုင်ပင်ညီညွတ်ကာ သွားရောက်ကြည့်ရှုကြလေသည်။ (တပည့်အများ သွားရောက်ကြည့်ရှုကြသောဌာနကား ယခုတည်ရှိနေသော ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ နေရာဌာနပင်ဖြစ်လေ သည်။ ထိုဌာနသည် ကြည့်ရှုစုံစမ်းချိန်အခါက သစ်ပင်ကြီးငယ်အသွယ်သွယ်တို့နှင့် သွားရောက်ရန်သော်မှ မလွယ်လှသောချုံနွယ်များဖြင့် ရှုပ်ပွေလျက်ရှိသော အစိုးရ၏မြေနေရာလွတ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပေ၏။)

မင်းကြီးဦးဘိုးစ၏ ကူညီချက်

ဦးကေလာသဦးဆောင်ပြုလုပ်၍ တပည့်အများပါဝင်သော ဌာနသစ်အတွက် အများသဘောတူ သွားရောက်စုံစမ်းကြည့်ရှုကြသောနေရာကို ပတ်ဝန်းကျင်မှနီးကပ်သောလူနေဌာနများ မရှိ၍ တိတ်ဆိတ်သော ဝိဝေကလည်းဖြစ်၊ အရှေ့နှင့်တောင်မြောက်တို့မှ မြေမြို့ရိုးများဝိုင်းကာလျက်တည်ရှိသောကြောင့် လူသွား လူလာနည်းပါးပြီး ချောင်ကျသောနေရာလည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ကြည့်ရှုသူအားလုံး စိတ်နှလုံးနှစ်ခြိုက်ကာ သဘောတူညီကြလေသည်။ ဤသို့ကြည့်ရှုသူအားလုံး သဘောတူညီကြကာ မင်းကွန်းဆရာတော်အား

လျှောက်ထား၍ ဆရာတော်၏အလိုတော်ကျမကျ တော်မတော်လိုက်၍ ကြည့်ရှုဆုံးဖြတ်တော်မူစေပြီး သင့်လျော်ကြောင်းများကို ဆရာတော်အမိန့်ရှိသဖြင့် တပည့်ရင်းဆရာရင်း ယုံကြည်စိတ်ရင်းရှိကြသူများထဲတွင် မြေနေရာအတွက် အစိုးရထံသာသနာ့မြေဂရန်ရယူရန်တာဝန်ကို သထုံဒေါ်ချို၊ ရွှေကျင်ဒေါ်ခင်၊ ပဲခူးကုန်း ဦးဘုန်းဟန်-ဒေါ်မုံ၊ ဒိုက်ဦးဒေါ်ကွန်း၊ ဤလေးဦးတို့က တစ်ဦးလျှင် ၁-ဧကနှင့် ဒဿမ-၂၅စီ အသီးသီး တာဝန်ယူကာ စုစုပေါင်း ၅-ဧကမျှရှိသောမြေနေရာကို အမြန်ရရှိရေးအတွက် သထုံမင်းကြီးဦးဘိုးစ၏ ကူညီချက်ဖြင့် အစိုးရထံဂရန်ခံယူကြလေသည်။

ဘုံကျောင်းငယ်တစ်ဆောင် တည်ဆောက်ပုံ

ဦးကေလာလည်း ထိုအချိန်မှစ၍ ကျောင်းတိုက်ကမ္ဘာဌာန ဘုံထောင်ရန်နေရာကို အရှေ့အနောက် တောင်မြောက် နယ်လေးရပ်သတ်မှတ်ပိုင်းခြားပြီး၊ ကပ္ပိယကာရကများနှင့် ချုံနွယ်သစ်ပင်များကို မနေမနား အမြန်ပြီးမြောက်ရန် နေ့စဉ်ရက်ဆက် သုတ်သင်ရှင်းလင်းလျက် ဝက်သစ်ချသစ်ပင်ရင်း၌ ယာယီတဲကျောင်း ကလေးနှင့်နေထိုင်ကာ ဝိသကြံပုမာ ဖန်တီးလျက်ရှိလေသည်။ ရက်ပေါင်း ၄၀-ကျော်မျှကြာသောအချိန်၌ ဆရာတော်သီတင်းသုံးရန် ၁၀-ပေပတ်လည်မျှကျယ်သော အိပ်ခန်းငယ်လေး၌ ကျမ်းပြင်စင်္ကြံကပ်လျက်ရှိသော ကောင်းမှုရှင်အများစုပေါင်းပါဝင်သည့် ဘုံကျောင်းငယ်တစ်ဆောင်ကို ဦးစွာတည်ဆောက်ရာ ထိုအချိန်၌ မျက်နှာဖြူလူမျိုးအရေးပိုင်တစ်ယောက် လမ်းလျှောက်ရင်းဝင်ရောက်ကြည့်ရှုကာ ဘုန်းကြီးဦးကေလာအား မေးမြန်းသည်ကား ဘုန်းကြီးဘာလုပ်သလဲ (ဖြေ) ကျောင်းဆောက်တယ်၊ (မေး) ဘယ်သူထံမှအမိန့်ခံရရှိပါ သလဲ၊ (ဖြေ) အမိန့်စာမရရှိဘဲ ဆောက်နိုင်ပါသလား၊ ထိုအခါ ဘုန်းကြီးဦးကေလာသည် ရှေးအခါကပင် ကြားဖူးနားဝရှိ၍ သိနှင့်ပြီးသော ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီး၏သာသနာတော်ဝတ္တကမြေများ လှူဒါန်းခွင့်ပြုထား သည်ကို မျက်နှာဖြူအရေးပိုင်အား ဘုရင်မကြီး၏လှူဒါန်းခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ဂရန်ခံပြီး ရက်ပေါင်း ၄၈-ကျော်က သာသနာတော်ဆိုင်ရာအဆောက်အဦများဆောက်နိုင်သည်ဟူသော ရှေးကသိရှိထားပြီးသည့် ထုချေချက်များ ကို ဟုတ်မှန်စွာပြောကြားလေသော် လမ်းလျှောက်ရင်းအလျဉ်းသင့်တွေ့ကြုံ၍ မေးမြန်းစုံစမ်းမိသဖြင့် သဘောမှန်ကိုသိရှိပြီးသော အရေးပိုင်မျက်နှာဖြူသည် ကောင်းပြီကောင်းပြီဟု သဘောကျကျေနပ်သော အမူအရာကိုပြကာ ထွက်ခွာ၍သွားသည်ဟု ဤစာရေးသူအား ဘုန်းကြီးဦးကေလာသက မိန့်တော်မူပေ၏။

ဧတဝန်ဟု ထင်ရှားလာပုံ

ယောဂီအများတရားအားထုတ်ရန်နှင့် ဝိပဿနာအကျင့်သာသနာ တိုးတက်ထွန်းကားလာစေရန် စိတ်ရင်းမှန်နှင့် အမြန်ဖြစ်မြောက်ပြီးစီးရန် ရည်သန်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ဘုန်းကြီးဦးကေလာသည်

တရားဌာနသစ်ကြီးတွင် ရဟန်းတော်များနေထိုင်ရန်အတွက်နှင့် လူယောဂီများနေထိုင်ရန်တို့ကိုပါ ခွဲခြား၍ လျော်စွာသောအဆောက်အဦများကို သင့်လျော်ရာနေရာ ချထားစီစဉ်ခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်ဌာနကြီး၏အရှေ့ပိုင်း၌ ဆရာတော်သီတင်းသုံးနေထိုင်ရန်ကျောင်းနှင့် ရဟန်းတော်များနေထိုင်ရန်ကျောင်းများကိုစီစဉ်၍ အနောက်ပိုင်း၌ လူယောဂီများနေထိုင်ရန်ဧရိယာများကိုစီစဉ်ရာ အရှေ့ပိုင်း၌ရဟန်းတော်ယောဂီများအတွက် ကျောင်း၂-ဆောင်နှင့် လူယောဂီများအတွက် ဧရိယာ ၄-လုံးမျှ အနောက်ပိုင်း၌စီစဉ်ကာ ရေတွင်းများကိုပါ လျော်စွာစီစဉ်ဆောင်ရွက် လေတော့သည်။ ဤသို့အသီးသီးနေထိုင်ရန် အဆောက်အဦများကို ဖန်တီး၍ပြီးစီးသော် ဘုန်းကြီးဦးကေလာသ သည် မင်းကွန်းဆရာတော်အား နေထိုင်ရန်ပင့်လျှောက်တောင်းပန်ကြပြီး သာသနာပဇ္ဇောတိကကျောင်းတိုက်မှ တရားဌာနသစ်သို့ရွှေ့ပြောင်းကာ ထိုဌာနသစ်ကို အထက်မင်းကွန်းဌာနက အမည်နာမနှင့်ထပ်တူ (ဇေတဝန် ဟူသော) အမည်ကိုပင် တင်စားသောအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပညတ်သမုတ်အပ်လေသည်။

(မှတ်ချက် ။ ။ ဘုန်းကြီးဦးကေလာသ၏ နှုတ်မှတ်သက္ကရာဇ်မှာ မင်းကွန်းဆရာတော်သည် သထုံမြို့သို့ ၁၂၇၇-ခုနှစ်ရောက်ပြီး သာသနပဇ္ဇောတိကကျောင်းတိုက်မှာတစ်ဝါဆို၍ ၁၂၇၈-ခုနှစ်တွင် ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် တည်ဆောက်၍ ၎င်းနှစ် ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှာပင် ဝါကပ်ဆိုလေသည်ဟု အမိန့်ရှိ၏။ ဦးမြတ်ကျော် ရေးသားသောစာများနှင့် ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင်မိန့်တော်မူချက်မှာ ၁၂၇၅-ခုနှစ်သထုံရောက်၍ ၁၂၇၆- ခုနှစ် ဇေတဝန်တိုက်နှင့် ဓမ္မာရုံများတည်ဆောက်သည်ဟုအဆိုရှိ၏။ ဤအရာဌာန တိတိကျကျမဟုတ် သော်လည်း အရေးမကြီးလှ၍ အထက်ပါ ၂-မျိုးကို ယူလိုရာယူနိုင်ပါ၏။)

မဟာရာဇာ မနုဟာမင်း

မင်းကွန်းဆရာတော် သီတင်းသုံးရာ သထုံမြို့ဇေတဝန်ဟုအမည်တွင်လျက်ရှိသော ဌာနသစ်ကြီးကား ရှေးယခင်အခါက ရာဇဝင်ထင်ရှားခဲ့သော တန်ခိုးကြီးမဟာရာဇာမနုဟာမင်းမြတ်၏ သတ်မှတ်ပိုင်းခြားအပ်သော မြို့ရိုးသုံးတန်တို့တွင် အတွင်းမြို့ရိုးနှင့် အလယ်မြို့ရိုးတို့၏အကြား အရပ်မျက်နှာအားဖြင့် အရှေ့မြောက်ထောင့်၌ ဖြစ်၍ ၎င်းဌာန၏တည်ရာ၌ ရှေးဟောင်းရေကန်များနှင့် မြို့ရိုးများ၊ ကျုံးများ၊ အနိမ့်အမြင့် ဆင့်လျက်တည်နေ သောမြေနေရာများကို ယခုတိုင်တည်ရှိလျက် ကောင်းမွန်စွာတွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ယခုပြဆိုခဲ့သောနေရာ၌ ဇေတဝန်ဟူသောအမည်ဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လာ အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာတရားဌာနကြီးတစ်ခု တည်ထောင်ပြီးသောအချိန်မှစ၍ ယခုတိုင် ထိုထိုမြို့ရွာများမှ အလေ့ဝါသနာအထုံပါကြသော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် အသီးသီးလာရောက်ကြပြီး မိမိတို့၏အလိုဆန္ဒအလျောက် နေထိုင်ကာ အားထုတ်ကြလေသည်။

အစမှအဆုံး နိဂုံးချုပ်အပြီး

သထုံမြို့တွင် ဇေတဝန်တရားဌာနကြီး တည်ထောင်ဖန်တီးရာ၌ ဘုန်းကြီးဦးကေလာသသည် အစမှအဆုံးနိဂုံးချုပ်အပြီး ဝိသကြိုနတ်သားကြီးအလားမခြားတူစွာ ဖန်တီးတော်မူပေသော ဆရာတော်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုဆရာတော်သည် ယခုအချိန်၌ သက်တော်ရွယ်တော်ကြီးရင့်တော်မူရာ ၇၇-နှစ်ကျော်ကျော်ရှိပြီဖြစ်၍ ပဲခူးမြို့ ရွှေမော်ခေမေတီကြီး၏တောင်မျက်နှာ ၁-ဖာလုံလောက်အကွာ ဆံတော်တွင်းဟုအမည်တော်သာလျက် ရှိသောကျောင်းတိုင်၌ ဆံတော်တွင်းဆရာတော်ဟူသောအမည်ဖြင့် ရွှေကျင်နိကာယဂိုဏ်းတွင် မဟာနာယက အဖွဲ့ဝင် ထင်ရှားသောဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်လျက်ရှိလေသည်။ ထိုဆံတော်တွင်းဆရာတော်ကြီးသည် မွန်မြတ်တော်မူလှသောစိတ်ဖြင့် အမြင်မှန်မရသေးသူများအတွက် ငဲ့ကွက်သောအမြော်အမြင်ဖြင့် သူတော်စင်တို့ တရားစိတ်ဝင်စားကာ သဒ္ဓါပွား၍အားထုတ်ကြပြီး မဂ်သီး၊ ဖိုလ်သီး၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အမြိုက်အရသာကြီးကို အပြီးတိုင်ခံစားသုံးဆောင်နိုင်ကြပါစေရန် အတန်တန်သော လုံ့လဝီရိယတို့ဖြင့် အခွင့်အားလျော်စွာ စီမံဆောင်ရွက်လျက် အဘက်ဘက်မှ ထက်မြက်လှသောစိတ်ဓာတ်နှင့် အပြတ်အသတ် နောက်ခေတ်၌ ဥဒါန်းမော်ကွန်းတင်လောက်အောင် ရွက်ဆောင်တော်မူခဲ့ပေသောဆရာတော်ဖြစ်၍ ဇေတဝန်အဆက်ဆက် ဆင်းသက်ခဲ့ကြသူယောဂီမှန်သမျှသည် ထိုဆံတော်တွင်းဆရာတော် ဦးကေလာသအရှင်မြတ်ကို ကျေးဇူးများလှသော ဆရာတော်တစ်ပါးအနေ မော်ကွန်းတင်လေးစား၍ကြည်ညိုကြပါရန် သဘောမှန်နှင့်တိုက်တွန်းတောင်းပန်အပ်ပါသည်။ (ဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး သထုံမြို့၌သောင်တင်တည်ရှိခြင်းနှင့် သထုံဇေတဝန်ကျောင်တိုက်ကြီး ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာခြင်းသည် ထိုဆံတော်တွင်းဆရာတော်ဦးကေလာသအရှင်မြတ်ကြီး၏ စွမ်းဆောင်ကြိုးစားမှုပင် အမှန်ဖြစ်ပါသည်။)

တရားဌာနကြီးမှ ဝမ်းနည်းစွာထွက်ခွာပုံ

ဦးကေလာသသည် ဆန္ဒတော်အစွမ်းအားဖြင့် မနေမနား ဇေတဝန်တရားဌာနကြီးကိုပြီးစီးအောင် တည်ထောင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်အရ အပ္ပမာဒခေါ် ဝိပဿနာတရားများကို ဝင်ရောက်အားထုတ်ပြီး နီးစပ်သူတပည့်ကြီးငယ်တို့အားလည်း အနည်းနည်းဖြင့်ဆွဲဆောင်တိုက်တွန်းကာ နှစ်ဝါမျှကာလ ကြာခဲ့သော် မင်းကွန်းဆရာတော်လည်း နေထိုင်ရေးနှင့်ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးများပါ အဆင်ပြေစွာနေရာတကျ ရှိပြီဖြစ်၍ မိမိလည်း ကျန်းမာရေးနှင့်မပြည့်စုံဘဲဖြစ်ကာ သထုံဇေတဝန်တရားဌာနကြီးမှ ဝမ်းနည်းစွာထွက်ခွာခဲ့ပြီး မိမိ၏မွေးဖွားရာဇာတိပဲခူးသို့ ပြန်ခဲ့လေသည်။ ထိုဦးကေလာသဆရာတော်သည် ရောက်ရာဌာနတိုင်း၌ မိမိဉာဏ်အမြင်သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ပြီးသော သတိပဋ္ဌာန် အပ္ပမာဒခေါ် ဝိပဿနာတရားများကို ဟောကြားဆုံးမလျက် အချက်ကျကျနည်းပေးလမ်းပြပြလုပ်ခဲ့ရုံမက ကျမ်းစာများကိုပင် စီရင်ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

(ထိုဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီး ရေးသားစီရင်တော်မူသော ဓမ္မအရသာကျမ်း စာစောင်ကိုမကြာမီ ဖတ်ရှု တွေ့မြင်ကြရပါလိမ့်မည်)

မူလမင်းကွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ

မဟာစည်ဆရာတော် နည်းခံပုံ

ယခုအခါ မဟာစည်ဆရာတော်ဟု ထင်ရှားကျော်စောလျက်ရှိသော ရန်ကုန်ဟာမစ်တစ်လမ်း သာသနာ့ရိပ်သာရှိ မထေရ်ကြီးသည် ၁၂၉၃-ခုနှစ်က မော်လမြိုင်မြို့ တောင်ပိုင်းကလေးတိုက်ကျောင်း၌ တိုက်ကျောင်းဆရာတော်ကြီး၏လက်ထောက်အဖြစ်ဖြင့် ပရိယတ္တိစာပေပို့ချနေသည့် ရဟန်း ၈-ဝါရ ဓမ္မာစရိယ ဦးသောဘနပင်ဖြစ်၏။ ၎င်းဦးသောဘနသည် ပရိယတ္တိလုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေရာမှ ပဋိပတ္တိ လုပ်ငန်းကိုလည်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးအားထုတ်လိုသောကြောင့် မိမိနှင့်သမာဆန္ဒတူမျှသော ဦးတေဇဝန္တ ခေါ် သီတင်းသုံးဖော်ရဟန်းတစ်ပါးနှင့်အတူ သပိတ်တစ်လုံးသင်္ကန်းသုံးထည်မျှဖြင့် တရားကျင့်နည်းကို စုံစမ်းရှာဖွေရန် မိမိ၏နေမြဲ မော်လမြိုင်မှ ထွက်လာခဲ့၏။

ဆရာတော်ထံရောက်ပြီ

ဇင်းကျိုက်တောင်၊ ကေလာသမြသပိတ်တောင်နှင့် ရွှေရောင်ပြတောင် ဘုန်းတော်ကြီးဦးအုန်းခိုင်၏ ဌာနစသည်တို့၌ စုံစမ်းခဲ့ပြီးနောက် သထုံမြို့မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်သည် သတိပဋ္ဌာန်သုတ်ပါဠိတော် နည်းဖြင့် လက်တွေ့တရားအားထုတ်ပုံကိုဟောပြောနေကြောင်း ကြားသိရသဖြင့် ဦးသောဘနက ဤသို့စဉ်းစား မိ၏။ သတိပဋ္ဌာန်သုတ်ပါဠိ အဋ္ဌကထာဋီကာကို ငါတို့လည်း ကောင်းကောင်းလေ့လာထားပြီးပင်ဖြစ်၏။ သို့သော် မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီးမှာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ပေ။ ပိဋကတ်ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ကောင်းကောင်းတတ်ကျွမ်းသည့်ပြင် တရားကိုလည်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးထားပြီးဖြစ်ပေသည်။ တပည့် ရာထောင်များစွာတို့အားလည်း လက်တွေ့ညွှန်ပြဟောကြားနေသော ဆရာတော်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီးထံမှာ နည်းနိဿယု၍ အားထုတ်သင့်သည်ဟု စဉ်းစားကြံစည်ပြီးလျှင် ရွှေရောင်ပြဦးအုန်းခိုင်၏ဌာနမှသထုံသို့ ခြေကျင်လျှောက်၍ ၂-ရက်တိုင်တိုင်လာခဲ့၏။ ၁၂၉၃ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၅-ရက်နေ့မှာ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံသို့ ရောက်လာ၏။ ထိုနေ့မှာပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်း သဖြင့် ဆရာတော်ဘုန်းကြီးက ညဉ့်ဦးယံ ၇-နာရီလောက်မှာ အောက်ပါပါဠိကို မူတည်ပြီးလျှင် တစ်ပိုဒ်စီ တစ်ပိုဒ်စီ အနက်အဓိပ္ပါယ်ပြန်ကာ ရှုမှတ်ပုံကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို ပေးတော်မူ၏။

နေတ္တိပါဠိ (၁၉)

သတောဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေတိ၊ တေန၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-သုခ ဝိဟာရတ္ထံ အတိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သဃံာဠိပတ္တံ စီဝရဓာရဏေ အသိတေ ဝိတေ ခါယိတေ သာယိတေ ဥစ္စာရပဿာဝကဓမ္မ ဂတေ ဌိတေ နိသန္ဓေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှိဘာဝေ သတေန သမ္ပဇာနေ န ဝိဟာတဗ္ဗံ။

မြန်မာပြန်

အထက်ပါ ပါဠိကို မြန်မာပြန်လျှင် သံသရာဘေးကိုရှုသောသူ (ရဟန်း)သည် အမှတ်ရလျက် ကျင့်သွားရာ၏ဟူရာ၌ (အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဤသို့သိအပ်၏)။ သံသရာဘေးကို ရှုသော ထိုသူ (ရဟန်း)သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် (ရဟန္တာဖြစ်လျက်) ချမ်းသာစွာနေခြင်းအကျိုးငှာ ရှေ့သို့သွားလျှင် နောက်သို့ဆုတ်လျှင်၊ တည့်တည့်ကြည့်လျှင်၊ စောင်းငဲ့၍ကြည့်လျှင်၊ လက်ခြေတို့ကိုကွေးလျှင်၊ ဆန့်လျှင်၊ သင်္ကန်းသပိတ်ကို ကိုင်ယူသုံးစွဲလျှင်၊ စားလျှင်၊ သောက်လျှင်၊ ခဲလျှင်၊ လျက်လျှင်၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စွန့်လျှင်၊ သွားလျှင်၊ ရပ်လျှင်၊ ထိုင်လျှင်၊ အိပ်လျှင်၊ နိုးလျှင်၊ ပြောဆိုလျှင်၊ ဆိတ်ဆိတ်နေလျှင်၊ အမှတ်ရလျက် မှန်စွာသိ၍နေရာ၏ ဟု ဖြစ်ပေသည်။

လက်တွေ့ဖြစ်ပေသည်

အထက်ပါပါဠိကို တစ်ပိုဒ်စီရှင်းလင်းလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးနေသည်မှာ တစ်နာရီခန့်အချိန်ကြာ၏။ ထိုသို့ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးနေသည်ကို နာယူနေသောဦးသောဘနသည် “ဆရာတော်ဘုရားကြီး ယခုပြောပြနေသည်မှာ စာတွေ့သဘောမဟုတ်၊ ကိုယ်တိုင်ကျင့်သုံးထားသည့်လက်တွေ့သဘော ဖြစ်ပေသည်”ဟု နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် သဘောကျသွား၏။

ဝိပဿနာ၏ စလယ်ဆုံး

ထို့ကြောင့် ဦးသောဘနသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးညွှန်ပြတော်မူလိုက်သည့်အတိုင်း ထိုည၌မှစ၍ မပြတ်မစဲရှိရှိသေသေ ရှုမှတ်အားထုတ်လျက်နေခဲ့၏။ သို့သော်လည်း အားထုတ်ခါစ ရက်အနည်းငယ်အတွင်း၌ “သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်းစသည်ကို ရှုမှတ်ရသည်မှာ ဝိပဿနာ၏ အစပိုင်း အခြေခံလောက်သာ စဖြစ်မည်။ နောက်တစ်ဆင့်တက်၍ အားထုတ်ရန်နည်းသစ်များကိုလည်း ပေးလိမ့်ဦးမည်”ဟု ထင်မြင်မျှော်လင့်လျက်ရှိခဲ့၏။ ထို့နောက် အတော်အသင့်အားထုတ်မိသောအခါကျမှ ကောင်းကောင်းသဘောပေါက်လာပေသည်။ ထိုအခါမှာ “သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်းစသော ကိုယ်အမူအရာတိုင်းကို သိအောင် မပြတ်ရှုမှတ်ခြင်း၊ စိတ်အမူအရာတိုင်းကို ရှုမှတ်ခြင်းမှာ အစမျှသာမဟုတ်၊ အမှန်အားဖြင့်မူကား

ဖြစ်ပေါ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်ဟူသမျှကို အမှန်အတိုင်းပိုင်းခြား၍သိနေသောကြောင့် ဝိပဿနာ၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၊ သုံးပါးလုံးပင် ဖြစ်ပေသည်။ တခြားနည်းဖြင့် ပြောင်းလဲပြုပြင်၍ အားထုတ်ရန်မလိုတော့ပြီ” ဟု သဘောပေါက်လာပေသည်။

နတ်ဗြဟ္မာတွေဖြစ်သော်လည်း

ထိုအကြောင်းကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးအားလျှောက်ထားသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ထို ထင်မြင်ချက်အတိုင်းပင်ဟုတ်မှန်ကြောင်း မိန့်တော်မူပြီးလျှင် လူသာမန်ကိုမဆိုထားဘိ နတ်တွေဗြဟ္မာတွေပင် ဖြစ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားထံမှ သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်နည်းကိုမရလျှင် ရုပ်နာမ်သဘောတရားတွေကို အမှန်အတိုင်းမသိနိုင်ကြောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားထံမှ သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်နည်းကိုရပြီး ဒီနည်းအတိုင်းရှုမှတ်ကြမှ သာလျှင် ရုပ်နာမ်သဘောတရားတွေကို အမှန်အတိုင်းသိမြင်လျက် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြရကြောင်း စသည်ဖြင့် ရှင်းလင်းမိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

ဗောဇ္ဈင်အစွမ်း ရောဂါကင်းသည်

ဦးသောဘနသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ၌နည်းခံယူ၍ နေ့ရောညဉ့်ပါ မပြတ်မစဲရှုမှတ်အားထုတ် နေသည်မှာ ၁၂၉၄-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၆-ရက်အထိ ၄-လခန့်ကြာသွားသည်။ ထို ၄-လအတွင်းမှာ စကားပြောစရာ အရေးကြီးသောအကြောင်းထူးမရှိသည့်အတွက် စကားတစ်ခွန်းမျှမပြောရဘဲ မပြတ်အားထုတ် ရသောရက်များလည်း များစွာပင်ရှိသည်။ မအိပ်မနေအားထုတ်သောရက်များ၊ နေ့လုံးပေါက်စင်္ကြံလျှောက်လျက် အားထုတ်သောရက်များလည်းရှိသည်။ ထိုသို့ ပြင်းထန်စွာအားထုတ်သော်လည်း၊ ထို ၄-လအတွင်းမှာ နေမကောင်းထိုင်မသာ မကျန်းမာခြင်းဆိုလျှင် တစ်စုံတစ်ရာအနည်းငယ်မျှပင် မဖြစ်ပေ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် နှာစေးခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်းမျှပင်မဖြစ်ပေ။ ထိုသို့ရောဂါတစ်စုံတစ်ရာမျှမဖြစ်သည်ကို အံ့ဩသောကြောင့် လျှောက်ထားကြည့်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “တရားအားထုတ်နေသူမှာ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေဖြစ်ပွားနေ ကြောင်း၊ ထိုဗောဇ္ဈင်တရားတွေက ဖြစ်ပြီးသောရောဂါကိုတောင်မှ ပျောက်စေနိုင်ကြောင်း၊ ထိုဗောဇ္ဈင်တရားများ ၏အစွမ်းကြောင့် ရောဂါတစ်စုံတစ်ရာမျှမဖြစ်ဘဲ၊ ကင်းနေသည်ဟု မှတ်ယူအပ်ကြောင်း” စသည်များကို မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

အဓိပ္ပါယ်ဆွဲလျှင် လွဲတတ်သည်

ထို ၄-လအတွင်း၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီး တရားဟောသည်ကို လေးငါးကြိမ်မျှနာကြားရသည်။ တရားဟောပုံမှာ၊ သုတ်ပါဠိတော်တစ်ခုခုကိုမူတည်၍ ထိုပါဠိကိုအနက်မြန်မာပြန်ပြီးလျှင် အဓိပ္ပါယ်ကို ပြောပြသွားသည်။ အဓိပ္ပါယ်ပြောခြင်းမှာ အနက်မြန်မာပြန်မှ ပါဠိကိုနုတ်၍ မြန်မာသက်သက်ပြောသွားခြင်း

မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ အပိုထပ်မံထည့်သွင်းပြောချက်ဟူ၍ များစွာမပါပေ။ ဒါလောက်ဆိုလျှင် ပြည့်စုံပြီ။ အနက် အဓိပ္ပါယ်ဆွဲလျှင် လွဲသွားတတ်သည်ဟူ၍လည်း အမိန့်ရှိလိုက်သေး၏။ သို့သော် တရားနာသူတို့မှာ အားထုတ်ဖူးသူချည်းလိုလိုပင်ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟောပြောသောတရားကို အများအားဖြင့် သဘောပေါက်နားလည်ကြဟန်ရှိပေ၏။ ထို့ပြင် သက်ဆိုင်ရာအခန်း၌ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံများနှင့်၊ မင်္ဂလီယဉာဏ်ဖြစ်ပုံတို့ကိုလည်း ထည့်သွင်း၍ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ထိုတရားကိုကြားနားခြင်းဖြင့် မိမိတို့၏ဉာဏ် အဆင့်ကို ယောဂီတို့ကိုယ်တိုင်ပင်သိရမည်ဟူ၍လည်း အမိန့်ရှိသေး၏။

ဦးသောဘန မေးပုံ

အခါတစ်ပါး၌ ဦးသောဘနက မေးလျှောက်သည်မှာ “အရှင်ဘုရားကျမ်းဂန်တို့၌ ပုဗ္ဗေနိဝါဒ အဘိညာဏ်ဖြင့်၊ ရှေးဘဝများ၌ ဖုံးလွှမ်းသောအဝိဇ္ဇာကိုပယ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာမှာ ရှေးဘဝကိုသိနိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါဒအဘိညာဏ်ကိုမရပါ။ ထို့ကြောင့် သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာမှာ ရှေးဘဝများကို ဖုံးလွှမ်းသောအဝိဇ္ဇာ ကျန်ရှိနေသေးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ အဘယ်သို့ မှတ်ယူရပါမည်နည်း”ဟု မင်းကွန်း ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား မေးလျှောက်၏။ ထိုအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “လောကီအဘိညာဏ် များဖြင့် ကိလေသာကိုပယ်သည်မှာ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်မျှသာဖြစ်၍ အမြစ်ပြတ်မငြိမ်းစေနိုင်ကြောင်း။ အရိယာမင်္ဂ ဖြင့်ပယ်မှသာ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြစ်၍ အမြစ်ပြတ်ငြိမ်းစေနိုင်ကြောင်း၊ ရဟန္တာမှာ အဘိညာဏ်ကို မရသော်လည်း အဝိဇ္ဇာကို အရဟတ္တမဂ်က သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့်ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာအားလုံးပင်ကင်းစင်သည်ဟု ယူအပ်ကြောင်း” စသဖြင့် ရှင်းလင်းမိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

ဦးသောဘနမှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ထံ၌ တစ်နှစ်လောက်ဆက်လက်၍နေရန် ရည်မှန်းထားသော် လည်း မော်လမြိုင်မှတိုက်ကျောင်းဆရာတော်ကြီး အသည်းအသန်မကျန်းမမာဖြစ်သည်ကိုကြားသိရ၍ ၁၂၉၄-ခုနှစ် ဝါဆိုလန်း ၇-ရက်နေ့မှာ မော်လမြိုင်သို့ ပြန်သွားခဲ့ရလေသတည်း။

ငါးသည်မတွေက ပြောင်လှောင်ကြ

မင်းကွန်းဆရာတော်သည် သထုံမြို့တွင် ဇေတဝန်ဟူသော ပဋိပတ်သာသနာပြုဌာနတစ်ခု တည်ထောင် ၍ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်အား အပ္ပမာဒခေါ် ဝိပဿနာအကျင့်တရားများကို ထင်ထင်ရှားရှား ညွှန်ကြားဟောပြ တော်မူသောခေတ်ဦး၌ ယောဂီများတိုးပွားထွန်းကားပြီး အင်အားစုကြီးတစ်ခုဖြစ်မြောက်၍လာသည်ဟု ဆိုရစေမူ၊ တစ်ဖက်မှအတိုက်အခံဝေဖန်လျက်ရှိသူများလည်း မနည်းလှပေ။ အထွေထွေပြောစကားနှင့် အချို့ဆရာတော်များ သည် အမှားဟူ၍တစ်ဖက်သတ်ဒီဂရီချလျက်ရှိကြ၏။ အချို့ဆရာတော်များလည်း အတန်တန်သောကျမ်းဂန်ကို မိမိတို့ဉာဏ်မီသလောက်၊ ချိန်ထောက်လျက်ရှိကြ၏။ ဘာဝနာဉာဏ်သိနှင့်၊ ဒေသနာဉာဏ်အသိချင်း တူကြ

သော်လည်း သဘောအားဖြင့် ကွာခြားလျက်ရှိသည်ကို ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမရိပ်မိကြပေ။ ဒေသနာအတန်တန် ၊ ကျမ်းဂန်လာအားလုံး သိမ်းကြိုးသိစေကာမူ သဘာဝတရားတို့၌ တိကျသောအသိမျိုး မဖြစ်နိုင်၊ ဘာဝနာ ဉာဏ်ကား၊ ဒေသနာနှင့်မဝေဖန်တတ်စေကာမူ တိကျသောအသိမျိုးကို ဖြစ်နိုင်လေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ဒေသနာတော်အရ ပိုင်းခြား၍သိသော်လည်း ပရမတ္ထအရိယာများ၏ပိုင်းခြားသိသောအသိမျိုး မဟုတ်ပေ။ ဒေသနာကျမ်းဂန်ကိုသင်အံ့လေ့ကျက်မှုမရှိ၍ သစ္စာလေးပါးသရုပ်အားဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိသော်လည်း ဝိပဿနာဘာဝနာဉာဏ်အဆင့်ဆင့် မဂ်ဖိုလ်လမ်းပွင့်လျက် လေးချက်သောသစ္စာကို ဟုတ်မှန်စွာပိုင်းခြားသိသူကို ပရမတ္ထအရိယာဟု မည်ပြုသတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်အပ်ပေ၏။ မင်းကွန်းဆရာတော်၏ဘာဝနာဉာဏ်အရာကို ဒေသနာ အဖြာဖြာနှင့်ဝေဖန်ကြသော စာတတ်အကျော်ဆရာတော်ကြီးငယ်တို့သည် အပြောသမားလောကနှင့် အလားတူလျက်ရှိကာ မှတ်နေတာတရားတုံ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ရတဲ့တရားဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မှတ်နေတာဝိပဿနာတုံ့ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤသို့လျှင် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ပြောဆိုကြရုံမကဘဲ အချို့ငါးသည်မတွေ့ကတောင် ငါးကိုအလေးနှင့်ထု၍သတ်ရာ၌ ကိုင်တယ်၊ ထုတယ်၊ သတ်တယ်ဟူ၍ ပြုလုပ်ပြောင်လှောင်ကြသတဲ့။

သာဝကတို့လမ်းစဉ် စံတင်လောက်ပုံ

မျက်မြင်လောကကား တိကျသောအသိမှန်မရသေးက ပြောမှားဆိုမှားဖြစ်တတ်ကြမြဲ ဓမ္မတာ၊ အရာတိုင်းမှာပင် အတိုက်အခံတရားကား ရှိမြဲဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဖြစ်ပေါ်စကလည်း အသီးသီးသောအတိုက်အခံ ဆန့်ကျင့်ဘက် အယူမှားတွေကို အမှန်တရားဘက်မှနေလျက် အထွေထွေပင် တိုက်ဖျက်ခဲ့ရလေသည်။ ဘုရားရှင်၏တပည့်သား၊ သာဝကများလည်း ဘုရားရှင်၏နည်းတူပင် အမှန်တရားကိုမူသေထား၍ ကာကွယ် ကြရသော လမ်းစဉ်ရှိသည်ကို သိရှိနားလည်ခဲ့ပြီးသော မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်သည် သာသနာဝင် သာဝကတို့လမ်းစဉ်ကို စံတင်နည်းယူလျက် အမြင်မှန်မရ၍ ပြောဆိုကြသူများ၏စကားကို ဥပက္ခာထားပြီး တရားတော်အစဉ်ကို အမှန်သိမြင်ကြရန် သည်းခံ၍ဆွဲဆောင်ကယ်တင်ခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓရှင်တော်နှင့် ကောသလရာဇာ

ဤသို့ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်သည် ဘုရားရှင်နှင့်သာဝကများ၏လမ်းစဉ်ကို စံတင်မှုထား၍ သတ္တဝါအများကို ငဲ့ညှာသနားပြီး သာသနာနှင့်တွေ့ကြုံရာ ထိုက်တန်သောအကျိုးတရားများ ခံစားရရှိကြစေလို သောဆန္ဒဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာတရားကျင့်ပုံ အားထုတ်ပုံအလုံးစုံကို သေချာဂနထင်ရှားပေါ်လွင်သောဝေါဟာရများနှင့် ဟောကြားညွှန်ပြ၍လာရာ၊ ရှေးဦးစွာ မင်းကွန်းဂူလေးချောင်၊

အလယ်တောရအနောက်တိုက်၊ ထိုမှတစ်ဖန် မွေးဖွားရာဇာတိ ကန်ကြီးကုန်းရွာ၊ ၎င်းရွာ၌ တစ်ဝါမျှသာ နေထိုင်ပြီး အလယ်တောရအနောက်တိုက်သို့ တစ်ဖန်ပြန်ကြွခဲ့၏။ ထိုနောက် မြို့လှ၌နှစ်ဝါမျှနေ၍ မြို့လှမှ ထိုထိုမြို့ရွာများသို့ တရားဟောလှည့်လည်ခဲ့ပြီး သထုံမြို့သို့ရောက်ရှိကာ တရားဌာနကြီးများပင် တည်ထောင်၍ ဒေသနာနည်းကျကျ ဝိပဿနာအကျင့်သာသနာကို ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ရာ ဆယ်နှစ်ခန့်ကြာပြီဖြစ်၍ တရားခွင်သို့ ဝင်ရောက်အားထုတ်ကြသူများလည်း အရပ်ရပ်မှ လူရောရှင်ပါ များစွာပင်ရှိခဲ့လေပြီ။ ကျေနပ်မှုရသူ ထိုထိုရဟန်းရှင်လူများ၏ပြောကြားတိုက်တွန်းမှုဖြင့် နီးဝေးမြို့ရွာများမှ လာရောက်အားထုတ်ကြသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း မပြတ်မစဲ အနည်းနှင့်အများ ဘုရားပွဲတမျှမစည်ကားလှသော်လည်း အဆက်ကားမပြတ်ခဲ့ပေ။ ဝိမုတ္တိယုဂခေတ်ကာလကလည်း တဖြည်းဖြည်းအရှိန်ကောင်းခဲ့လေပြီ။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခညွှံ့မှ လွတ်လို ထွက်မြောက်လိုသူများလည်း နိုးကြားပွင့်လင်းကာ နည်းမှန်၊ လမ်းမှန်၊ ဆရာမှန် မတွေ့သေးသူများလည်း လွတ်မြောက်ရန်လမ်းစကို ရှာကြံစုံစမ်းကြပြီး တွေ့ကြုံရာရာ ဆရာအသီးသီးထံ ဆည်းကပ်နည်းခံပါသော် လည်း၊ အလိုမပြီး အချည်းနှီးသာဖြစ်ကြရ၏။ အမှန်ကားနည်းပါး အမှားတွေများနေပြီး ရသေ့၊ ရဟန်း အချို့ကလည်း တရားရောင်ပြလျက် ဝင့်ဝါသောဟိတ်ဟန်တို့ဖြင့် ကြံဖန်သွေးဆောင်ကာ တစ်နည်းတစ်လမ်း အားဖြင့် စားပေါက်ထွင်သူတွေသာပေါများပြီး (ရောင်တော်ပြန်နှင့်ရောလွတ်)ဆိုသောစကားကဲ့သို့ အချို့တစ်တွေ သည် အမှန်ကိုပင်အမှားထင်ကာ ပြောမှားဆိုမှား ပြစ်မှားကြလေသည်။ ဂေါတမဗုဒ္ဓဖြစ်ပေါ်စကလည်း တိတ္ထိဆရာတွေက အသီးသီးငါဘုရားသူဘုရားနှင့် ဘုရားတွေပေါများကာ တပည့်သားတွေနှင့် တရား လမ်းစဉ်တွေပြုလုပ်ကာ သရုပ်ဆောင်ဗန်းပြ၍ ဟောကြပြောကြဆွဲဆောင်ကြ၍ လောကလူတွေ ထွေထွေ ဝေဖန်ရခက်ချိန်၌ ဗုဒ္ဓရှင်တော်နှင့်ကောသလမဟာရာဇာတို့ အစဦးတွေ့ကြရာ ကောသလမဟာရာဇာက ဗုဒ္ဓရှင်တော်ကို မေးမြန်းသည်ကား “အသင်ကော လောက၌ ဗုဒ္ဓဟူသောအမည်ကို ခံယူပါသလော။ ဟူသောအမေးကိုမေးသတဲ့၊ ဤသို့သောမေးချက်ကိုထောက်ဆသော် ကောသလမင်းမြတ်သည် လောက၌ ဗုဒ္ဓတွေပေါများနေ၍ ဘယ်ဟာကိုဗုဒ္ဓအစစ်ဟု ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ရန်မလွယ်ကူလှ၍ မေးသောလက္ခဏာဖြစ်ဟန် တူ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရှင်တော်က ကောသလမဟာရာဇာကို ငါသာလျှင် ဗုဒ္ဓအစစ်ဟု ထုတ်ပြမိန့်တော်မူသည် ကိုပင် ကောသလမင်းမှာ ကောင်းစွာယုံကြည်ဟန်မတူ။ ထို့ကြောင့် ကောသလမင်းမြတ်သည် ဗုဒ္ဓကိုတွေ့ရ ပါသော်လည်း၊ အစဦးအကြိမ်၌ လေးစားမှုမရှိဘဲ သာမန်မျှဆက်ဆံခဲ့ပေ၏။ ဤနည်းတူပင် မင်းကွန်းဇေတဝန် ဆရာတော်ကြီးသည် သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ပဋိပတ်သာသနာအစအဦးပြုချိန်၌ ဆရာရှင်အသီးသီးများ၏ ဝါဒနည်းတွေများနေသောကြောင့် အမှန်ပါဟု တာဝန်ခံထုတ်ပြသည်ကိုပင် စိတ်ဝင်စားသူယုံကြည်သူက နည်းပါး၍ အပြစ်စကားပြောကြားသူတွေသာ များခဲ့ပေသည်။

မင်းကွန်းဆရာတော်၏ သာသနာရေးလမ်းစဉ်

ဗုဒ္ဓသာသနာ၌နေသူ ရဟန်းကောင်း၊ ရဟန်းမြတ်များအား စာပေကျမ်းဂန်များကို သင်ကြားဆောင်ရွက် ရသော ဂန္ထရုရကိစ္စ သံသရာဝဋ်မှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း နည်းကောင်းလမ်းမှန်ဖြစ်သော ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကျင့်ဆောင်ရသော ဝိပဿနာရကိစ္စ ဤကိစ္စနှစ်ပါးကိုသာ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည်အားလျော်စွာ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်သည် အထက်ပါ ရဟန်းကောင်း၊ ရဟန်းမြတ်များ မုချမှန်စွာပြုကျင့်ဆောင်ရွက်ရ သော ဂန္ထရုနှင့်ဝိပဿနာရနှစ်ဖြာကို ရှေးခေတ်မဟာထေရ်ရှင်မြတ်ကြီးများနှင့် အလားတူစံချိန်မီ တည်ကြည် ခိုင်မြဲလှသော တိကျမှန်ကန်သည့် သာသနာရေးလမ်းစဉ်ကို ဦးလည်မသုန် ကျင့်ဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ကိုယ်တော်တိုင်ကျင့်ဆောင်အပ်သော မွန်မြတ်သည့် သာသနာရေးလမ်းစဉ်ကိုလည်း မှီခိုသူတပည့်အားလုံးပင် လိုက်နာကျင့်သုံးရန် တိကျစွာ အားမနာတမ်းညွှန်ကြားပြသဆုံးမသွန်သင်ခဲ့လေသည်။ သာသနာထမ်း ရဟန်းဘဝနှင့်အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ကျင့်သုံးအပ်ကျင့်သုံးထိုက်သော မွန်မြတ်သည့် ဂန္ထရုရ ဝိပဿနာရနှစ်ဝသော သာသနာရေးလမ်းစဉ်ကို တစ်နည်းအားဖြင့် ပရိယတ်ပဋိပတ် နှစ်ရပ်သောသာသနာ ရေးလမ်းစဉ်ကို ကျေးဇူးရှင်ဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီးနည်းတူ အားလုံးကျင့်ဆောင်တော်မူကြမည်ဆိုသော် ဤဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး စည်ပင်ပြန့်ပွားမည်ကို မည်သည့်ဘာသာသာသနာနှင့်မျှ ယှဉ်ပြိုင်စွမ်းဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်ဟု ဤစာရေးသူထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။ ဗုဒ္ဓ၏သာသနာတော်ကို ဗုဒ္ဓ၏သားတော်ဖြစ်ကြသော သံဃာတော်များကသာ တိကျမှန်ကန်စွာစောင့်ထိန်းရန် တာဝန်ရှိသည်ကိုဆင်ခြင်မိကြကာ ရဟန်းတော်မှန်သမျှ မိမိတို့၏တာဝန်ကို မိမိတို့ကျေပွန်စွာရွက်ဆောင်ကြလျက် အထက်ထက်က နောင်တော်ဖြစ်ကြသော မဟာထေရ် များ၏လမ်းစဉ်ကို ရိုသေလေးစားစွာလိုက်နာကျင့်သုံးကြရန် ယခုအချိန်၌ အမှန်ပင်လိုအပ်ပြီဖြစ်လေသည်။

မင်းကွန်းဌာန ပြန်ကြွခြင်း

ပြဆိုအပ်ခဲ့သောအခြင်းအရာများဖြင့် မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓသာသနာ အင်အားနည်း လာချိန်၌ ထည်းထည်းမတ်မတ်တန့်ရပ်တည်လာသည့်အလား ဖြစ်ထွန်းပေါ်ထွက်ကာ ဖြောင့်မှန်သော သာသနာရေးလမ်းစဉ်ကို ရှေးရဟန္တာမဟာထေရ်မြတ်ကြီးများကိုမူထား၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း လေးစား ဆောင်ရွက်လျက် သက်ဆိုင်ရာတပည့်များကိုလည်း ညွှန်ကြားဆုံးမလျက် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီးနှင့် ကြုံကြိုက်ရသောအချိန်ဝယ် ဘုရားရှင်၏အလိုတော်ကျ မဂ်ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အကျိုးတရားထူးများနှင့် တွေ့ကြုံခံစားရရှိကြပါစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ မနေမနား စိတ်အားထက်သန်စွာ ထိုထိုမြို့ရွာများသို့ လှည့်လည် ကြွရောက်ပြီး သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ဖြင့် အပ္ပမာဒအလုပ်ခွင်သို့ ပို့တင်ချီးမြှောက်ခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံး၌ ဤသထုံမြို့သို့ရောက်ရှိပြီး သီးခြားတရားဌာနကြီးတည်ထောင်ကာ လာရောက်ကြသော တပည့်ကြီးငယ်တို့အား

သာသနာရေးလမ်းမှန်ကိုညွှန်ပြလျက် သုပွဋိပန္န၊ ဥဇပုဋိပန္န၊ ဉာယပုဋိပန္န၊ သာမိစိပုဋိပန္န စသည်ဖုံဖုံ သံဃာတော်တို့၏ဂုဏ်ကိုစွဲထုံအောင် ဦးဆောင်ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ၁၀-နှစ်ကျော်ကျော်ရောက်ရှိခဲ့ပြီဖြစ်၍ ပဋိပတ် သာသနာရိပ်သို့ ခိုင်ကပ်ရောက်ကြသူများလည်း ရဟန်းရောလူပါ များစွာပေါ်ပေါက်ခဲ့လေပြီ။ စိတ်တော်၌ လည်း ဤမျှလောက်ကာလတိုင်အောင် ထုတ်ဆောင်ဟောကြားညွှန်ပြခဲ့သောနည်းလမ်းများဖြင့် ဖြောင့်တန်းစွာ လိုက်လိုသူများ အမှန်လိုက်နိုင်လောက်ပြီဟူသော တင်းတိမ်မှုဖြစ်ကာ ရဟန်းတော်ဘဝ ၆-ဝါမျှရသေးသော ကာလကဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောဆန္ဒ ပေဋကောပဒေသပါဠိတော်၏အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ မာဂဓဘာသာအဋ္ဌကထာကို စီရင်ရေးသားရန်အချိန်တန်ပြီဟူသောနှလုံးသွင်းဖြင့် မူလဌာနဟောင်းဖြစ်သော မင်းကွန်းဂူလေးချောင် အလယ် တောရအနောက်တိုက်သို့ပြန်ကြွရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ သက်ဆိုင်ရာဒါယကာများအား ပြောကြားအသိပေးက ဖင့်နှေးဖွယ်ဖြစ်ချေမည်ဟူသောသဘောမျိုးဖြင့် မည်သူ့ကိုမျှအသိမပေးတော့ဘဲ အထက်အညာသို့ပြန်ရန် မီးရထားဘူတာရုံသို့ ဧကစာယောဂီရဟန်းတော်ပီပီ သပိတ်ကိုလွယ်ချီကာ တစ်ကိုယ်တည်းကြွတော်မူရာ မင်းကြီးဦးဘိုးစသိရှိသဖြင့် ဘူတာရုံသို့သွားရောက်ကာ ပြန်၍ကြွတော်မူရန် အတန်တန်တောင်းပန်လျှောက်ထား သော်လည်း မင်းကွန်းပဲပြန်ရမည်ပင်ဖြစ်သည်ဟုမိန့်တော်မူသောကြောင့် မင်းကြီးကိုယ်တိုင် ကပွိယများ စီစဉ်ကာ လိုက်ပါပို့ဆောင်ရလေတော့သည်။

ပရိယတ်ဘက်တစ်ဆင့်တက်ရန်

ဤသို့ ပေဋကောပဒေသ အဋ္ဌကထာမာဂဓဘာသာကျမ်းကို ရေးသားစီရင်လိုသောစိတ်အကြံဖြင့် သထုံမှပြန်ခဲ့သောဆရာတော်ကြီးသည် မူလနေထိုင်ခဲ့သော မင်းကွန်းဌာနဂူလေးချောင် အလယ်တောရ အနောက်တိုက်တွင် မန္တလေးမြို့မှတပည့်ရင်းဖြစ်ကြသော ပွဲစားကြီးဦးသစ် ပွဲကတော်ဒေါ်ကျော့တို့၏ ကောင်းမှုဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ဧကစာသီတင်းသုံးလျက် ပဋိပတ်ကျင့်ရေးသာသနာကိစ္စများ ညွှန်ကြား ပြသသောလုပ်ငန်းစဉ်ကို ခေတ္တမျှရပ်နားလျက် ပရိယတ်သာသနာရေးဘက်သို့တစ်ဆင့်တက်ရန် ရည်သန်စိစဉ်ခဲ့ လေပြီ။ ဤအချိန်တိုင်အောင်ပင် ဆရာတော်ကြီးသည် ဂန္ထရုရနှင့် ဝိပဿနာရုရခေါ် နှစ်ဝသောသာသနာတော်ကို အစွမ်းထက်ထက်နှင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ရှေးဦးစွာသော ဂန္ထရုရကျမ်းဂန်များကိုသင်ကြားပို့ချရာ၌ အများတကာ မယှဉ်သာအောင် ထူးခြားစွာပေါက်မြောက်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ဝိပဿနာရုရအကျင့်သာသနာကို လေးစား ကာ မနေမနား တစ်ပါးတည်းဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ခိုင်ကပ်၍ နှစ်လရှည်စွာကြိုးစားအားထုတ်လေရာ ဘာဝနာ အလျောက် ဉာဏ်စဉ်ရောက်၌ ထွင်းဖောက်ထင်ထင် သိမြင်သောအခြေသို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုမှနောက်၌ မိမိသိမြင်ရရှိသောတရားထူးများကို တစ်ပါးသူများလည်း အလားတူရရှိသိမြင်ကြစေလိုသော မေတ္တာစိတ်ဓာတ် ဖြင့် မိမိဌာနနှင့်တကွ အရပ်ရပ်သို့ကြွရောက်ကာ ချီးမြှောက်ကယ်မသောအားဖြင့် တရားပွဲများဆင်နွှဲရုံမကဘဲ

တရားဌာနကြီးများကိုပါ သီးခြားထူးထောင်ဖွင့်လှစ်ကာ လာလာသမျှသောတပည့်များအား အကျင့်တရားတည်း ဟူသော သာသနာရေးလက်ဆောင်ကောင်းများ ပေးဝေဖြန့်ချိခဲ့လေသည်။ ဤသို့သောကျေးဇူးရှင်ကြီး၏ သာသနာရေးလမ်းစဉ်ကြီးကို နည်းမှီတုယူကာ သိသာနု သိသာအဝဝ၊ အရှင်ကောင်းတို့ မတိမ်းစောင်း လိုက်နာကျင့်ဆောင်နိုင်ကြပေစဟု ရည်ညွှန်းတောင့်တကာ အတ္ထုပ္ပတ်ဤစာကို ဒုတိယကဏ္ဍဟု သတ်မှတ် ပိုင်းခြားလိုက်ရပါသတည်း။

ဒုတိယပိုင်းပြီးပြီ။

တတိယပိုင်း

ပေဋကောပဒေသ အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီး

ရေးသားပုံ

ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးသည် သထုံမြို့၌ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ အပ္ပမာဒတရားများ ဟောကြား ညွှန်ပြခဲ့ရာ ၇-နှစ်ကျော်ကျော် ၈-နှစ်ခန့်လောက် အချိန်ကာလကြာရှိခဲ့ပြီဖြစ်၍ အရွယ်တော်အားဖြင့်လည်း ထည်ဝါခန့်ညားလေးစားထိုက်သော ၅၀-ရွယ်ကျော်ခဲ့ပြီ။ မူလကပင် ရေးသားစီရင်လိုခြင်း၊ ဆန္ဒတော်စိတ်ရင်း ဖြစ်ခဲ့သော ပေဋကောပဒေသအဋ္ဌကထာကျမ်းကိုရေးသားရန် အချိန်တန်ပြီဟူသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သထုံမြို့မှ ထွက်ခဲ့ပြီး မိမိ၏နေရင်းဌာနဖြစ်သော မင်းကွန်းဂူလေးချောင်သို့ရောက်ရှိကာ မန္တလေးမြို့သူရဲဈေးမှ တပည့်ဦး တပည့်ရင်းဖြစ်ကြသော ပွဲစားကြီးဦးသစ်၊ ပွဲကတော်ဒေါ်ကျော့တို့ စေတနာအလျောက် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း အပ်သော ၁၀-ပေပတ်လည်ရှိ အိပ်ခန်း၌ ပေ-၂၀ခန့်ရှည်သော စင်္ကြံကပ်လျက်ရှိသော တစ်ထပ်ကျောင်းငယ် လေး၌ ပတ်ဝန်းကျင်မှ လူနေဌာနမနီးကပ်လှသော ချောင်ကျကျတောလယ်၌ တစ်ကိုယ်တည်းသီးတင်းသုံး လျက်ရှိလေသည်။ (ဤသို့တစ်ပါးတည်းသီးတင်းသုံးလျက် အဋ္ဌကထာရေးရန် ရည်သန်၍နေသော ကျောင်း လေးကား ရွှေမြင်တင်တောင်ခြေအရပ် မင်းကွန်းဌာနအနောက်ဆုံးကျသော ဇေတဝန်ချောင်နှင့် မဲဇေလီ ကန်ကြီးတို့၏အလယ်၌ ယခုတိုင်တည်ရှိလျက် သိတလုံးချောင်ဇေတဝန်ကျောင်းဟု ဆိုင်းဘုတ်များ ကပ်လျက် ရှိရာ ဤစာရေးသူ၏မျက်မြင်ပင်တွေ့ရှိခဲ့ရပေ၏။

ပေဋကောပါဠိနှုတ်ရဆောင်လျက်

ဤသို့ ပေဋကောပဒေသအဋ္ဌကထာ ပါဠိဘာသာအားဖြင့်ရေးသားစီရင်ရန်ရည်သန်လျက် ချောင်ကျကျ တောအရပ်သို့ တစ်ပါးတည်းခိုဝင်ကပ်ရောက်၍နေသော ကျေးဇူးရှင်ကြီးသည် မိမိရေးသားစီရင်လိုသော အဋ္ဌကထာကျမ်း၏ ပေဋကောပဒေသပါဠိတော်ကျမ်းရင်းကို နှုတ်၍အရဆောင်လျက် ပိဋကတ်သုံးသွယ်၊ နိကာယ်ငါးဖြာအဏ္ဏဝါကို ဖန်ခါထပ်ထပ်ထက်အောက်စပ်မျှ ကူးခပ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ကြည့်ရှုတော်မူခြင်း၊ အဋ္ဌကထာဋီကာမြားမြောင်၊ တောသုံးထောင်ကိုလည်း ခေါက်ပြန်တုံ့နှင်း ချဉ်းနှင်းဝင်ရောက် ထွင်းဖောက် တန်တန် ဖန်ဖန်ထပ်ထပ် သုံးသပ်တော်မူခြင်း၊ အနု၊ မဓု၊ ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဍိ ကျမ်းစုံညှိ၍ သိသိညက်ကျေ နောက်မွေ့လေ့လာတော်မူပြီးလျှင် အဘိဉာဏ် ၆-ပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၍ ဘုရားရှင်က အကျဉ်းမျှဟောပြသောအရာကို အကျယ်ချဲ့ထွင်ကာဟောစွမ်းနိုင်သောအရာဝယ် အမွန်ဆုံးအမြတ်ဆုံးဟူ၍

ဘုရားရှင်၏ဧတဒဂ်ဘွဲ့ထူးဖြင့်ချီးကျူးမှုကို ခံယူရရှိပေသော မဟာသာဝကထိပ်သီး ရှင်မဟာကစ္ဆာဗညား မထေရ်ကြီး၏ သိပ်သည်းကျနဟောပြောတော်မူခဲ့သော ပေဋကောပဒေသပါဠိတော်၏အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ ပါဠိ ဘာသာအဋ္ဌကထာကျမ်းကို နက်နဲစွာထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ဂမ္ဘီရဉာဏ်ရှင်တို့သည်သာလျှင် သက်ဝင်တော်မူနိုင်သည်ဖြစ်၍ နာရဒတွင်မည် ငါမထေရ်သည် အဋ္ဌကထာကျမ်းကိုဖွင့်ဆိုခြင်းငှာ အကယ်၍ တည်း ခဲလည်းခဲယဉ်းလှပေ၏။ ထိုသို့ပင်ခဲယဉ်းစေကာမူ ရှေးအရှင်မြတ်တို့၏အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ သာသနာ သုံးရပ် ဘုရားရှင်ဟောတော်မူအပ်သော ပိဋကတ်တို့သည် ထင်ရှားတည်ရှိလျက်ပင် ဖြစ်ပေ၏။ သင်္ဂါယနာ ၃-ရပ် ရှေးဆရာမြတ်တို့၏ဝိနိစ္ဆယမဟာပဒေသဥပဒေနည်းနိဿည်းတို့သည်လည်း ထင်ရှားတည်ရှိလျက်ပင် ဖြစ်ပေ၏။ ထိုသို့ရှိကြလေသောကြောင့် ပါဠိဝိနိစ္ဆယမဟာပဒေသဥပဒေနည်းနိဿည်းတို့ကို အမှီတကဲ သဟဲပြုကာ နိကာယ် ၅-ရပ်သို့လည်းသက်ဝင်ချဉ်းကပ်ပြီး နေတ္တိနည်းတို့နှင့်လည်းနှီးနှောစေပေ၍ ယထာသတ္တိ စွမ်းဉာဏ်ရှိသလောက်ပင် စင်ကြယ်လှစွာ အယူတစ်ပါးတို့နှင့်မရောနှောစေဘဲ သိမ်မွေ့နက်နဲခက်ခဲသော အဆုံးအဖြတ်ရှိသော မဟာဝိဟာရဝါသီမထေရ်မြတ်တို့၏အယူဝါဒနှင့် သင့်လျော်ညီညွတ်စေလျက် အဋ္ဌကထာ နိဿည်းဥပဒေနည်းကို ထင်စွာကျနဖော်ထုတ်ပြကာ ပေဋကောပဒေသပါဠိဘာသာ အဋ္ဌကထာကျမ်းကို ရေးသားစီရင်ပေအံ့ဟုဝန်ခံချက်ပြုပြီးလျှင် ပါဠိတော်မြတ်၏အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာပါဠိဘာသာကျမ်းကို ကြိုးပမ်းသမ္မုပြုစီရင်လေတော့သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤပေဋကောပဒေသအဋ္ဌကထာကျမ်းကိုရေးသားစီရင်ရာ၌ နှုတ်ထဲတွင်အာဂုံဆောင် ၍ရေးသားစီရင်ခဲ့ရာ လေးနှစ်ခန့်ကာလတိုင်ပင် နှုတ်တွင်ဆောင်လျက် မနှစ်သက်ရာ ပုဒ်-ပါဠိအက္ခရာဝါကျများ ကိုပါ သုတ်သင်ရှင်းလင်းစင်ကြယ်စေရန် အဖန်ဖန်စိစစ်တော်မူခဲ့ပြီး စိတ်တိုင်းကျအလိုပြည့်ဝမှ စာရွက်ပေါ်တင်၍ စီရင်ရေးခဲ့သည်ဟု ဤစာရေးသူအား ကျေးဇူးရှင်အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်ကြီးကိုယ်တိုင် မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေ သည်။ ပြိုင်ဘက်တုဘက်နှိုင်းယှဉ်ဘက်ကား ရှာမှရှားဖြစ်တော်မူသော ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီး၏ဝီရိယနှင့် ဉာဏ်စွမ်းတော်ကို ထုတ်ဖော်ပြောပြမဆုံးနိုင်အောင် အနန္တဂုဏ်တော်ရှင်ကြီးဖြစ်ပါပေသည်။ ဤအဋ္ဌကထာ ကျမ်းကြီး ပြီးစီးသောကောဇာသက္ကရာဇ်ကား၊ ၁၂၈၆-ခုဖြစ်၏။ ပုံရိုက်ပြီးစီးသောခုမှာကား ၁၂၈၈-ခု ဖြစ်၍ ရေးသားကာလနှင့်ပြီးစီးသောကာလမှာလေးနှစ်ခန့်ကြာ၍ သက်တော် ၅၂-နှစ်လောက်မှစ၍ ရေးသား စီရင်သည်ဟု တွက်ချေချပါသည်။ ၎င်းကျမ်းကိုရေးရာ၌ ပါဠိဆရာဦးဘိုးခသည် မင်းကုံးကျောက်စာမူကို ကူးပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ရပေ၏။

ပေဋကောအဋ္ဌကထာပုံနှိပ်ခြင်း

ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးသည် မနစ်မဆုတ်မယုတ်သော လုံ့လဥဿဟဖြင့် လူသာမန်တို့ပြုနိုင်ဖို့ဝေးစွ ကြံစည်တွေးဆရုံမျှသော်မှခဲယဉ်းလှပေသော ပေဋကောပဒေသအဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးကို အံ့ချီးဖွယ်ရာတင့်တယ်စွာပင် အောင်မြင်ပြီးစီးမှုကို တပည့်ရင်း ပဲနွယ်ကုန်းမြို့မှ မြေပိုင်ရှင်ကုန်သည် ဦးဘိုးဟန်၊ ဒေါ်မူန့်တို့ ကောင်းမွန်စွာ

ကြားသိကြသဖြင့် ဝမ်းမြောက်လှစွာ ဆရာတော်ထံသို့လာရောက်ကြပြီး ဤအဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးကို သာသနာတော် အခွန်ရှည်ကြာကာလပတ်လုံး တည်ရှိကျန်ရစ်စေရန်ရည်သန်၍ ဆရာတော်ကြီးထံ စက်တင်ပုံနှိပ်ရန် ခွင့်ပန်လျှောက်ထားကြသည်ကို ခွင့်ပြုတော်မူသဖြင့် ဦးဘိုဟန်-ဒေါ်မူန့်တို့နှင့်တကွ၊ သား-ကိုစော-မနုတို့က ကုန်ကျဖွယ်အတန်တန် တာဝန်ခံပြုလုပ်ကြပြီး ၎င်းအဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးကို မန္တလေးမြို့ ရတနာသိဒ္ဓိပိဋကတ် စက်ပုံနှိပ်တိုက်၌ရိုက်နှိပ်၍ ပြီးစီးအောင်မြင်ကာ မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်နီးစပ်ရာတိုင်းပြည်များသို့ပါ ဖြန့်ချိဝေငှခဲ့လေသည်။

ကျောက်ထက်အက္ခရာတင်ရန် တောင်းပန်ခြင်း

ဤသို့ ပေဋကောပဒေသ အဋ္ဌကထာပါဠိကျမ်းကြီးကို စာမျက်နှာ ၄၁၇-မျက်နှာရှိ၍ လေးနှစ်ခန့်ကြာမျှ စိတ်တိုင်းကျ စိစစ်ဝေဖန် အတန်တန်သုတ်သင်ပြင်ဆင်၍ စက်တင်ပုံရိုက်ပြီး အသီးသီးသောတိုင်းပြည်မြို့ရွာများသို့ဝေငှရာ ထိုထိုပညာရှင်များ ထင်ရှားတွေ့မြင်ဖတ်ရှုကြရသဖြင့် ထိုပေဋကောပဒေသ အဋ္ဌကထာပါဠိဘာသာကျမ်းကြီးကို အံ့ချီးဖွယ်ရာအဖြာဖြာသောဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံလျက်ရှိပုံကို ပညာရှင်အပေါင်းတို့၏ ကောင်းချီးနုမော် သာဓုခေါ်ကြသည်ကို မန္တလေးတောင် ရသေ့ကြီးဦးခန္တီကြားသိတွေ့ရှိသောကြောင့် မြန်မာပြည်ဖွားရဟန်တော်တစ်ပါး၏စွမ်းအားဉာဏ်ရှိ ဝီရိယ၊ ဇွဲ၊ ထူးကဲမွန်မြတ်ဂုဏ်သကတ်တို့ကို မှတ်တမ်းတင်အပ်သည်လျော်စွာ သာသနာငါးထောင်တိုင်အောင်ပတ်လုံး၊ မပျက်မပြုန်းတည်ရှိနိုင်စေရန်ရည်သန်၍ ကျမ်းပြုဆရာတော်ထံ ကျောက်စာထွင်းလုပ်တင်ထားရန် လျှောက်ထားခွင့်ပန်၍ ခွင့်ပြုချက်ရကာ ဝမ်းမြောက်လှပါသောရသေ့ဦးခန္တီသည် မိမိ၏စေတနာအလျောက် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သောကျောက်ပြားထက်၌ အက္ခရာတင်ရန် ကောင်းမှုရှင်တာဝန်ပြုပြီး သီပေါဘုရင်၏ကောင်းမှု စန္ဒာမုနိဘုရား၌ ၂၈-ချပ်မျှသော ကျောက်ချပ်များပေါ်ဝယ် အက္ခရာရေးတင်၍ စိုက်ထူခဲ့လေသည်။

ပေဋကောပဒေသအဋ္ဌကထာ၏နိဿယ မြန်မာပြန် ရေးသားရန် ထပ်မံ၍တောင်းပန်ခြင်း

ပျဉ်းမနားမြို့မှ ဆရာကျယ်ဆိုသောဒါယကာတစ်ယောက်သည် ၈-ရပ်သော ပုစ္ဆာပြဿနာများကို စီစဉ်ကာ ရှေးဦးစွာ လယ်တီဆရာတော်ကြီးအားမေးလျှောက်ထားခဲ့၏။ သို့ပါသော်လည်း လယ်တီဆရာတော်ကြီးသည် မေးလျှောက်သောပုစ္ဆာပြဿနာများကို ဖြေကြားတော်မမူဘဲရှောင်လွှဲ၍ဥပက္ခာထားခဲ့ပေ၏။ ပျဉ်းမနားဆရာကျယ်သည် သီလိရေးနှင့်မေးလျှောက်ထားသော မိမိ၏ပုစ္ဆာပြဿနာကို ဖြေကြားတော်မမူသည်ကို လိုအင်ဆန္ဒနှင့်မပြည့်ဝခဲ့သဖြင့် မတင်မကျဖြစ်ကာ ကာလအတော်ကြာခဲ့၍ မင်းကွန်းဆရာတော်ဟု

ထက်အောက်တစ်ခွင် ထင်ရှားကျော်ကြား၍လာရာ ထိုမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်အား ၈-ရပ်သော ပုစ္ဆာပြဿနာများကိုမေးလျှောက်ရန် ထပ်မံ၍ကြံစည်ကာ မိတ်ဆွေရင်းဖြစ်သူ သထုံမြို့အရေးပိုင်မင်း မြန်မာ ပညာရှိကြီးဦးကျော်ဒွန်းထံစုံစမ်းကာ ၈-ရပ်သောပုစ္ဆာပြဿနာကို မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်အား လျှောက်ထားမေးမြန်းလေတော့သည်။ ဤသို့မေးမြန်းလျှောက်သော်လည်း လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး နည်းတူ ရှောင်လွှဲသောအားဖြင့်လျစ်လျူထားခဲ့ရာ အရေးပိုင်ဒါယကာကြီးဦးကျော်ဒွန်းသည် အကြောင်းရင်းမှန် အတန်အတန်တို့ဖြင့် ဝေနေယျများကို ငဲ့ညှာထောက်ထားသနားသောအားဖြင့် ဖြေကြားချီးမြှင့်တော်မူပါရန် ရိုသေစွာထပ်မံ၍ တောင်းပန်အပ်သောကြောင့် သဇ္ဇေတောဝိဓိဿဇ္ဇနာကျမ်းကို ဖြေဆိုရေးသားတော်မူခဲ့ လေသည်။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်မှ

ထိုနောက် ပျဉ်းမနားမြို့ဆရာကျယ်၏ ၈-ရပ်သောပုစ္ဆာပြဿနာကို စုံလင်စွာဖြေကြားပါသော်လည်း သိမ်မွေ့နက်နဲခက်ခဲသောအရာများကို အကျဉ်းမျှဖြေကြားရာ အများနားလည်ရန်မလွယ်လှ၍ အမြို့မြို့အရွာရွာမှ ယောဂီတပည့်များက အကျယ်ဝေဖန်၍ဖြေကြားဖွင့်ဆိုရန် ထပ်မံ၍တောင်းပန်ကြလေသောကြောင့် တပည့်များ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်ကိုမူထား၍ အားထုတ်အပ်သောအစီအရင်ကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်မှ ဉာဏကထာကိုထုတ်ဆောင်၍ အနက်ပေးသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အစဉ်ကိုပြသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အားထုတ်ပုံကိုပြသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပုံကို ပြသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သက်ဆိုင်ရာ ကျမ်းဂန်ကိုပါထုတ်ဆောင်၍ အကျယ်အားဖြင့်ပေါ်လွင်စွာဖော်ပြသော အာရမ္မာဝိဓိဓိဿဇ္ဇနာကျမ်းကို ရေးသား လေသည်။

တောလေးဆယ်အဖွင့်ကျမ်း

ထိုမှနောက် ရေတာရှည်မြို့မှ တပည့်ဒါယကာမောင်ဗျော့၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်ဖြင့် နည်းပြဝိပဿနာ အနိစ္စတော၊ ဒုက္ခတောစသော တောလေးဆယ် (ဝိပဿနာလေးဆယ်) အကျယ်ဖွင့်ဆိုအပ် သောအစီအရင်ကို တရားအားထုတ်သူယောဂီအများ ထင်ရှားသိလွယ်စေရန် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်နှင့်တကွ သက်ဆိုင်ရာထိုထိုကျမ်းဂန်တို့မှထုတ်နုတ်၍ အနိစ္စထင်ချက်နှင့်မဂ်ဝင်ပုံ၊ ဒုက္ခထင်ချက်နှင့်မဂ်ဝင်ပုံ၊ အနတ္တ ထင်ချက်နှင့်မဂ်ဝင်ပုံ အလုံးစုံတို့ကို အကျယ်ဝေဖန်ကာရေးသားစီရင်ခဲ့သော (တောလေးဆယ်ဖွင့်ကျမ်း) ဤသို့လျှင် သတ္တဝါများကို ငဲ့ညှာသောအားဖြင့် အများ၏ချမ်းသာရေးကို ရှေးရှုတော်မူကာအဘက်ဘက်မှ ကယ်တင်ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

ဆိတ်ငြိမ်ရာတောအရပ်သို့

ဆိတ်ငြိမ်သောတောအရပ် တစ်ကိုယ်တည်းချဉ်းကပ်ကာ ယောဂီမှန်စွာတို့၏အလေ့အလာ ဓမ္မတာလမ်းစဉ်ကို စံတင်ဖွယ်ရှေ့ဆောင်လျက်ရှိသော ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီး၏ဆင်ခြင်စဉ်းစားမိပုံကား အောက်မြန်မာပြည်သထုံမြို့၌ ဥတုသပွာယညီမျှသဖြင့် အမြဲနေထိုင်ရန်သင့်သောဌာန ဖြစ်ပေ၏။ (နေထိုင်ရန်လည်း ရည်ရွယ်ဟန်တူ၏။) သို့သော် ဤမင်းကွန်းဌာနကား မိမျိုးဖမျိုးမှ ရိုးရာဆင်းသက်ခဲ့ပြီး မွေးဖွားရာဌာနလည်း ဖြစ်၊ ဤဌာနမှာပင် သာသနာတော်ထမ်းရဟန်းဘဝသို့ရောက်ရှိရုံမျှမက ပရိယတ်ဓမ္မက္ခန္ဓာအတန်တန်ကို အမှန်ပိုင်ပိုင်ဆုံးခန်းတိုင်ရောက်ရှိသော သာသနာမူလအခြေရခဲ့သောဌာနလည်းဖြစ်၏။ ပဋိပတ်ကျင့်ရေး၌လည်း နည်းပေးညွှန်ပြ ဤဌာနမှရရှိခဲ့သဖြင့် လုံ့လမှန်စွာအားထုတ်ခဲ့ရာ ပဋိပေလေ့လှပိုင်ပိုင်လက်ကိုင်ရရှိ ထူးထွေသော အသိဉာဏ်များပင်၊ ဤဌာနမှမုချမှန်စွာရရှိခဲ့ရာ မစွန့်အပ်၊ မစွန့်ထိုက်သောဌာန၏အဖြစ်ကို စိတ်အစဉ်ဆင်ခြင်မိလေသည်။ ဤသို့ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာဆင်ခြင်မိကာ ဒါယကာအပေါင်းတို့အားအကြောင်းပြ၍ ဤဌာန၌ အစဉ်မပြတ်သိမှတ်အပ်သော ဌာနတစ်ခုအဖြစ်နှင့်တည်ရှိရန် ကျောင်းကန်များခိုင်ခံ့စွာ တည်ဆောက်ကြရန် ရည်ညွှန်း၍မိန့်လေသော် အလိုက်သိစွာသောတပည့်ဒါယကာများက တိုက်ခံကျောင်းတစ်ဆောင် တည်ထောင်ရန်အင်အားစုရာ မော်လမြိုင်မြို့မှသီလရှင်ဆရာကြီးဒေါ်ကုသလခေါင်းဆောင်ပါဝင်သော ကောင်းမှုရှင်များ၊ သထုံမြို့မှဒေါ်ကျော်တီ၊ ဒေါ်ခန္တီ၊ မင်းကြီးဦးဘိုးစတို့ခေါင်းဆောင်ပါဝင်သောကောင်းမှုရှင်များ၊ ဒိုက်ဦးမှ ဒေါ်ကွန်ခေါင်းဆောင်သော ကောင်းမှုရှင်များ၊ ပဲခူးကုန်းမြို့မှဦးဘိုးဟန်၊ ဒေါ်မူန့်တို့က အရင်းခံပြုလုပ်၍ ၁၂၈၈-ခုနှစ်လောက်၌ ဇေတဝန်ချောင်အမည်နှင့် တိုက်ခံကျောင်းတစ်ဆောင်၊ တပည့်အများစုပေါင်းပါဝင်သော ကောင်းမှုရှင်များတာဝန်ယူကာ ဆောက်လုပ်စီမံကြလေသည်။ ဤသို့ကျောင်းသစ်၊ ချောင်သစ်၊ တည်ထောင်ဆောက်လုပ်ရာ၌ ယခုမင်းကွန်းဇေတဝန်ချောင်၌ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော ဘုန်းကြီးဦးပါမောက္ခသည် အထွေထွေကိစ္စ၌ပါဝင်လျက် စီမံဆောင်ရွက်ရလေ၏။ ကျောင်းသစ်၊ချောင်သစ်တည်ထောင်လျက်ရှိစဉ် အမြင်တစ်မျိုးနှင့်လူဆိုးတစ်စုက ဝါကပ်ချိန်(ဝါတွင်းအခါ)၌ ကပ္ပိယများနေထိုင်ရာသို့ ဓားပြများလာ၍ တိုက်ခိုက်ကြသတဲ့။ ထိုအခါ ဆရာတော်အားစိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ကာ ဝါမှထ၍(ဝါကျွတ်၍) တန်ဆောင်မုန်းလလောက်၌ ယခုဇေတဝန်ချောင်၌ရှိသောဦးပါမောက္ခအား စောင့်ရှောက်စီမံရန်အမိန့်ချခဲ့ပြီး သထုံမြို့သို့ကြွခဲ့လေသည်။

ဤသို့အနှောင့်အယှက်ဘေးမှ ကင်းဝေးရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သထုံမြို့သို့ထွက်လာခဲ့သော ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးသည် အမြို့မြို့တွင် ကမ္ဘာဌာနဌာနအဖြစ်နှင့်တည်ကြသော မြို့ရွာဌာနများမှ ကမ္ဘာဌာနတရားပြဆရာတည်ရှိစေရန်ရည်ရွယ်ကာ သက်ဆိုင်ရာတပည့်များထံသို့ ကမ္ဘာဌာနဆရာပြုလုပ်လိုသူ ရဟန်းတော်တစ်ပါးစီ မိမိတို့မြို့ရွာမှ သဘောကျနှစ်သက်ရာပုဂ္ဂိုလ်များကို မင်းကွန်းဌာနသို့ စေလွှတ်ပို့ဆောင်ပေးရမည်ဟု အမိန့်တော်ချမှတ်ကာ မင်းကွန်းဌာနမှ ဇေတဝန်ချောင်သစ်၊ ကျောင်းသစ်ပြီးပြီဟုသိသောအချိန်၌ သထုံမှ

မင်းကွန်းသို့တစ်ဖန် ကြွတော်မူခဲ့လေသည်။

ဤသို့ သထုံမြို့မှချမှတ်ခဲ့သောအမိန့်စာအရ ထိုထိုမြို့ရွာဌာနများမှ ပို့ရောက်ကြသော တပည့်များကား (၁) လက်ပံတန်းမြို့မှ ဦးပညာဇောတ၊ (၂) ဒိုက်ဦးမှ ဦးဝိသုဒ္ဓ၊ (၃)မော်လမြိုင်မြို့မှ ဦးပညာဝံသ၊ (၄) ရွှေတောင်မြို့မှ ဦးတေဝေန္တစသော ဒေသကိုယ်စားလှယ်ဆရာတော်များအသီးသီး မင်းကွန်းဇေတဝန်ချောင်သစ်၊ ကျောင်းသစ်သို့ ကောင်းမွန်စွာဆိုက်ရောက်ကြလေသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မိမိသင့်လျော်ရာ ဧကစာကျောင်းငယ်လေး၌သီတင်းသုံးလျက် အမြို့မြို့မှကြွရောက်၍လာကြသော ရဟန်းတော်များအား တိုက်ခံဆောက်လုပ်ထားသောကျောင်းသစ်၌နေထိုင်စေကာ ၄-လတိုင်တိုင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမှစ၍ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတိုင်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာဖြစ်နည်းပြသင်ကြားပို့ချသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၏နိဿယများကိုလည်း သဘာဝနည်းကျကျ ယထာဘူတပို့ချခဲ့သဖြင့် နိဿယများကိုပါမူသေရေးသား၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ နိဿယသစ်ဟူသောအမည်ဖြင့် စက်တင်ပုံနှိပ်ကာ တိုင်းပြည်သို့ဖြန့်ဝေခဲ့လေသည်။ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ နိဿယသစ်ကား တရားပြဆရာများအတွက် အားထားမှီခိုလောက်သောကျမ်းကြီးဖြစ်၏။

သထုံကြွပြီ

ဤသို့ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ချောင်သစ်ကျောင်းသစ်တည်ဆောက်ကာ တပည့်ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများ၏ကုသိုလ်စေတနာကို ငဲ့ညှာသောအားဖြင့် ကျေနပ်စွာရှိကြစေလိုသောသဘောဖြင့် ချောင်သစ်၊ ကျောင်းသစ်၌ တပည့်ရဟန်းတော်များနှင့်လာရောက်ကာနေထိုင်သီတင်းသုံးလျက် ဆရာဖြစ်သင်တန်းခေါ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာကို ကောင်းမွန်စွာသင်ကြားပို့ချခဲ့ပေ၏။ ၎င်းဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာဝါအပြီး၌ လက်ပံတန်း၊ ရွှေတောင်၊ မော်လမြိုင်မြို့များမှ ဒေသကိုယ်စားလှယ် ဆရာတော်များအသီးသီးပြန်ကြွတော်မူကြပြီး ဆရာတော်ကြီးလည်း ၁၂၈၉-ခုနှစ် ဝါကပ်ချိန်နီးပြီဖြစ်၍ နယုန်လလောက်၌ ဒိုက်ဦးမှဒေသကိုယ်စားလှယ်ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓိကို ပစ္စာသမဏပြုလုပ်ကာ သထုံမြို့သို့ ကြွတော်မူခဲ့လေသည်။

နိဿယ ၃-တွဲရေးပုံ

ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးသည် ဆန္ဒတော်အလျောက် ချီးမြှောက်လိုသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အထက် မင်းကွန်းသို့ကြွရောက်ပြီး အသီးသီးသောဒေသကိုယ်စားလှယ်ရဟန်းတော်တပည့်များအား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ စာဝါများကို ပဋိပတ်နည်းပြပို့ချခဲ့ပြီး ၁၂၈၉-ခုနှစ်နယုန်လလောက်၌ အောက်ပြည်သထုံသို့ပြန်ခဲ့၍ ရှေးယခင် အခါက မောင်းထောင်ကူဆရာတော်၊ ချမ်းသာကြီးဆရာတော် ရသေ့ကြီးဦးခန္တီတို့ တောင်းပန်အပ်သော မိမိရေးသားသော ပေဋကောပဒေသအဋ္ဌကထာကို မြန်မာပြန်နိဿယရေးသားစီရင်တော်မူရာ ၁၂၉၀-ပြည့်နှစ်

တော်သလင်းလဆန်း ၉-ရက်နေ့ နံနက် ၉-နာရီအချိန်၌ ပေဋုကောပဒေသအဋ္ဌကထာ မြန်မာပြန်နိဿယ ပထမတွဲကျမ်းကြီးကို ကောင်းမွန်စွာအောင်မြင်ပြီးစီးခဲ့လေသည်။ ထိုမှနောက် အထွေထွေကိစ္စများပေါ်ပေါက်၍ နှောင့်နှေးခဲ့ရာ ပေဋုကောပဒေသအဋ္ဌကထာ မြန်မာပြန်နိဿယဒုတိယတွဲကျမ်းကြီးကိုမူ ၁၂၉၈-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူး လဆန်း ၆-ရက်နေ့၊ နာရီပြန် ၄-ချက်တီးအချိန်၌ စီရင်ရေးသား၍ ကောင်းမွန်စွာပြီးစီးအောင်မြင်ခဲ့သဖြင့် ပေဋုကောပဒေသအဋ္ဌကထာကို နိဿယမြန်မာပြန်ရေးသားရာ အားလုံးပင်ပြီးဆုံးအောင်မြင်လေသည်။

ဤတွင် ပေဋုကောပဒေသအဋ္ဌကထာနိဿယ ပ-ဒု-တ ၃-တွဲရေး၍ပြီး၏။

နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်ဒေသနာ

သထုံမြို့တွင် ဇေတဝန်ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ထောင်စအချိန်၌ စက်ရှင်မင်းကြီး ဦးဘိုးစသည် မိမိတပည့်များနှင့်လာရောက်ကာ ကျောင်းအရာမအတွင်း၌ အမြင်မတော်ရှုပ်ပွေလျက်ရှိသော သစ်ပင်ငယ်နှင့်ချုံနွယ်များကို နေ့စဉ်နေ့စဉ်ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းသုတ်သင်ခြင်းပြုလုပ်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဓမ္မပဒပါဠိတော်လာ။

ဝန်ဆိန္ဒထမာရက္ခံ ၊ ဝနတောဇာယတေဘယံ။

ဆေတွာဝန်ဝနထဉ္ဇ ၊ နိဗ္ဗာနာဟောထဘိက္ခဝေါ။

ဟူသော ဘုရား၏အဆုံးအမကိုမူထား၍ ယောဂီတပည့်များမှတ်ထားနာယူ လွယ်ကူနိုင်စေရန် ရည်သန်ပြီး တစ်နည်းအားဖြင့် တရားအားထုတ်သူများ မှတ်သားနိုင်စေရန်ရည်သန်၍ သဘောမှန်များကို ပိုင်းခြားဝေဖန်ထားသော နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်ဒေသနာကျမ်းကို ရေးသားသည်။ (ဤနိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်ဒေသနာကျမ်း သည် မြန်မာစကားများဖြင့် ထင်ထင်ရှားရှားသုံးနှုန်းဖော်ပြထားသဖြင့် အလွန်တရာမှတ်သားဖွယ်ကောင်း လှပေ၏။)

ဝိနိစ္ဆယ သမူဟ

ဘုရားရှင်၏တပည့်သားသံဃာတော်များအတွက် မဟာကရုဏာတော်သက်သက်နှင့် ပညတ်ချက်များ ဖြစ်သော ဝိနည်းဒေသနာတော်လာ ကာလိက ၄-ပါးကို ကွဲကွဲပြားပြားခွဲခြားဝေဖန်ကာ ရောထွေးမှုမဖြစ်စေရန် ရည်သန်ပြီး အသီးသီးသောကျမ်းဂန်ပါဠိ အဋ္ဌကထာဋီကာများမှ သက်ဆိုင်ရာထုတ်နုတ်ဖော်ပြလျက် ပညာရှင် များ နှစ်သက်ဖွယ်တင့်တယ်စွာ သတိပစ္စယေခေါ် ဝိနိစ္ဆယသမူဟကျမ်းကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေးသားတော်မူအပ် သည်။

မိလိန္ဒပဉ္စာ အဋ္ဌကထာရေးပုံ

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ နေတစ်ဆူ၊ လတစ်ဆူအလားထင်ရှားလျက် ယခုတိုင်ပင် သက်တော် ထင်ရှားတည်ရှိနေပေသော မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သထုံမြို့ မင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးထံသို့ ကိုယ်တိုင်တော်လာရောက်၍ မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော်အတွက် အဋ္ဌကထာအဖွင့်သံပဏ္ဍနာကို ရေးပြုစီရင်တော်မူရန် တောင်းပန်အပ်သောကြောင့် ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် သက်တော် ၇၀-ပြည့်နှစ်အချိန်၌စတင်၍ ရေးသားတော်မူခဲ့ရာ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၃-ခုနှစ်၌ စာမျက်နှာ ၅၀၅-မျက်နှာရှိ မိလိန္ဒပဉ္စာအဋ္ဌကထာ ပါဠိဘာသာကျမ်းကြီးသည် ကောင်းမွန်စွာအောင်မြင်ပြီးစီးခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ပင် မိလိန္ဒပဉ္စာအဋ္ဌကထာ ပါဠိဘာသာကျမ်းကြီး အံ့ချီးဖွယ်ရာ ပြီးစီးအောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း မြန်မာပြည်နှင့်တကွ တိုင်းပြည်အများပင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးနှင့် အပြီးတိုင်တွေ့ကြုံနေကြသောကြောင့် စာအုပ်အဖြစ် စက်တင်ပုံရိုက်ခြင်းမပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပဲ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးမြောက်၍ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၀-ခုနှစ်လောက်မှ အင်းစိန်မြို့ ပဋိပတ္တိသာသနနဂ္ဂဟ အသင်းကြီးကတာဝန်ယူ၍ ပုံရိုက်ထုတ်ဆောင်ကာ တိုင်းပြည်သို့ဝေငှခဲ့လေသည်။ ဤသို့ မိလိန္ဒပဉ္စာ အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးကို ရိုက်နှိပ်ပြီးစီး၍ တိုင်းပြည်သို့ဝေငှခဲ့ရာ၌ ၎င်းအဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးတွင် ပါဝင် လျက်ရှိသော ဘိက္ခုနီအရာနှင့်ကထိန်အရာတို့ကို ထိုထိုဆရာတို့အလိုမကျဖြစ်ကာ ရှုပ်ထွေးသောပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်၍လာသဖြင့် ဤသို့ အလိုဆန္ဒမတူကြဘဲ ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိသော မိလိန္ဒပဉ္စာအဋ္ဌကထာ၌ပါသော ကထိန်ခန်းများ၏နိဿယမြန်မာပြန်ကို ကိုယ်တိုင်တော်ရေးကာ ကထိန်ခန်းဆိုင်ရာ ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော်လာ ကထိန်ကဏ္ဍကနိဿယ ပရိဝါပါဠိတော်လာ ကထိန်ဘေဒနိဿယများကိုပါ ရေးသားစီရင်ကာ တပေါင်းတည်းပြုလုပ်၍ (ကထိန်နိဿယ)ဟူသောကျမ်းအနေနှင့် ရိုက်နှိပ်ကာ တိုင်းပြည်သို့ထုတ်ဝေတင်ပြခဲ့လေသည်။

ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်ကျမ်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်လာ အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်များကို ရှေးဦးစွာ ကိုယ်တိုင် လေ့လာကြိုးစားပြီး အပြီးတိုင်ယုံကြည်စိတ်ချကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ရ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး အသီးသီးသော တပည့်ကြီးငယ်တို့အား အမြိုက်အရသာဝေငှလိုသောဆန္ဒဖြင့် တရားခွင်မှထွက်ခဲ့သော ၁၂၇၀-ပြည့်နှစ် အချိန်လောက်မှစတင်၍ မိမိ၏ဉာဏ်မြင်အရ ဟောပြသွန်သင်ကျင့်စဉ်လုပ်ငန်းကို အမြဲတမ်းညွှန်ပြခဲ့သော အကျင့်တရားများကို ယုံမှားကင်းလောက်အောင် နောင်အစဉ်မိမိပင်မရှိသော်လည်း ဤသည့်ကျမ်းကြီးက အပြီးတိုင်ပင် ခိုင်ခိုင်မတ်မတ်တန်ရပ်တည်နေမည် မမှားထင်ရှားသောသက်သေခံအားဖြင့် တည်ရစ်စေလိုသော ဆန္ဒများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လေသောကြောင့် တရားယောဂီအားလုံးတို့၏ဆရာအလား အမြင်မှန်ကိုပြသောအားဖြင့် ပရိယတ်နှင့်ပဋိပတ်နှစ်ရပ်ကိုတွဲစပ်၍ သက်ဆိုင်ရာပါဠိသုတ်ပုဒ်များနှင့်တကွ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ မဟာဋီကာ

တို့နှင့်ကိုက်ညီစွာ သဘာဝဓမ္မတို့ကို ဝိပဿနာဘာဝနာဉာဏ် ထင်ပုံ-မြင်ပုံ-သိပုံ-မှတ်ပုံ-ရှုပုံ-ကိလေသာပယ်ပုံ- ကိလေသာကိုပယ်သော ကိစ္စပြီးဆုံးပုံ၊ ဘာဝနာနှင့်ပြည့်စုံပုံ၊ ဘာဝနာပြီးဆုံးပုံ အလုံးစုံအကုန်အစင်ပါဝင်သော နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်အစ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်နှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တိုင်အောင် ဝေဖန်ပိုင်းခြားသိနားလည်ရန် ပေါ်လွင်စွာစီရင်ရေးသားခဲ့ရာ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၄-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်နေ့၊ နာရီပြန် ၄-ချက်တီးအချိန်၌ ကောင်းမွန်စွာအောင်မြင်ပြီးစီး၍ ၁၃၁၀-နှစ်၌ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ယောဂီများနှင့် တရားနည်းပြဆရာများ၏ ခိုင်ခံ့သောအမှီကောင်းကြီးသဖွယ် တင့်တယ်စွာတည်ရှိခဲ့ပါပေသည်။

ဖလသမာပတ်စာတမ်း

ယခုခေတ်အခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ဖိုလ်ဝင်စားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ထိုထိုမြို့ရွာများမှ လာရောက်ပြီး ဆရာတော်ကြီးထံလျှောက်ထားကြသည်ကိုအကြောင်းပြု၍ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ထိုထို ကျမ်းဂန်များမှထုတ်နုတ်ပြီး သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာအရိယာပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှတို့၏ ဖိုလ်ဝင်စားပုံ သာမညဝိသေသနှစ်ပါးခွဲခြား၍ ဖလသမာပတ်စာတမ်းကို ရေးသားစီရင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဤသို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဒေသနာအရပ်ရပ်မှထုတ်နုတ်၍ မှတ်သားဖွယ်ရာအဖြာဖြာသော ကျမ်းစာ များကိုရေးသားတော်မူခဲ့ရာ ဤဖလသမာပတ်ကျမ်းစာသည် နောက်ဆုံးနိဂုံးအုပ်အနေကျမ်းဖြစ်၍ ဆရာတော် လည်း ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၄-ခုနှစ် သက်တော် ၈၄-နှစ်အရဖြစ်ကာ ထိုမှနောက်ကာလ၌ ကျမ်းရေးသားမှု မပြုလုပ်တော့ပေ။ ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိစာရေးသားသူသည် ဖလသမာပတ်ကျမ်းစာကို ဆရာတော်ကြီး၏အမိန့်အတိုင်း ရေးသားခဲ့ရလေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍နောက်ကာလများ၌ အားအင်တော်လည်းယုတ်လျော့ကာ မိမိ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအတွက် ဆက်လက်၍ကြိုးစားတော်မူရာ လောကမှုရေးရာအားလုံးကို နှလုံးသွင်းတော် မမူတော့ဘဲ။

ဘာရာဟမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ၊ ဘာရဟာရောစပုဂ္ဂလော။

ဘာရာဒါနံ ဒုက္ခံလောကေ ၊ ဘာရနိက္ခေပနံသုခံ။

ဟူ၍ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မိန့်မှာတော်မူသည်နှင့်အညီ ရုပ်ခန္ဓာပေါ်၌အာဒီနဝဉာဏ်စဉ်ကျရောက်ကာ ခန္ဓာဝန်၏ လောကကို ဒုက္ခဟုပိုင်းခြားလျက် နေ့ရက်မပြတ်ရှုမှတ်၍နေသော ဝိပဿနာလုံးသွင်းဖြင့် နောက်ဆုံး ကြိုးစားတော်မူသည်ကို ဤစာရေးသူ နေ့စဉ်မပြတ် ဆည်းကပ်ဝတ်ပြုရသဖြင့် မျက်မြင်ပင်တွေ့ရှိရလေသည်။ ကျေးဇူးရှင်ကြီး၏နောက်ဆုံးအချိန် ခန္ဓာဝန်ကိုရွက်ဆောင်နေရသော ၈၅-နှစ်နှင့် ၈၆-နှစ်၊ နှစ်နှစ်မျှကာလအတွင်း လောကီကိစ္စအဝဝကို လုံးဝငဲ့ကွက်တော်မမူဘဲ စွန့်လွှတ်တော်မူပြီး အမြဲမကွာဝိပဿနာယှဉ်လျက် ကျိန်းစက်မှု ကိုသော်မှ ပဓာနမပြုဘဲ မျှတနိုင်ရုံသောအာဟာရဖြင့်သာမျှတကာ ပဓာနအလုပ် ကိစ္စပြီးအားထုတ်သော လက္ခဏာကို မျက်ဝါးထင်းထင်တွေ့မြင်လေသည်။

တစ်ခါသော် အမြဲမှန်စွာသီတင်းသုံးရာ ကျောင်း၏အောက်ထပ်မှ တစ်ကိုယ်တည်း အထက်ထပ်သို့ ကြွခိုက်၊ လှေကားထစ်အစဉ်အားဖြင့် အထက်ပိုင်းလောက်မှကျခဲ့ရာ အောက်ဆုံးကြမ်းပြင်သို့ရောက်သော်လည်း နာကျင်မှုကိုပမာဏမပြုဘဲ လဲကျရာမှထ၍ ထပ်မံပြီးတက်ခဲ့လေသည်။ တစ်နေ့သော် အမြဲမှန်စွာ ဝတ်ထား၍ လမ်းလျှောက်စဉ် အားအင်တော်ယိမ်းနွဲ့၍ လဲကျခဲ့ပေ၏။ ဝတ်ပြုသူတို့က ကူမ၍ထူထည်ကိုပင် ဖယ်ရှား တားမြစ်ကာ အားယူ၍ထခဲ့လေသည်။ ထံနီးကပ်လျက် နေ့မပျက်စောင့်ရှောက်သူရှိသော်လည်း ခန္ဓာဝန်ကိစ္စ အဝဝ၏ပြုဖွယ်ရာများကို ကိုယ်တော်တိုင်နိုင်လောက်ရာများ အခြားသူပြုလုပ်ရန်ခွင့်မပြုဘဲ ကိုယ်တိုင်ပင် ပြုလုပ်လေသည်။ ထိုထိုစားဖွယ်သောက်ဖွယ်အသွယ်သွယ်ကို ရွေးချယ်တယ်မရှိ၊ ပကတိ ပေါ်ပေါက်လာသည် ကိုပင် မျှညီရုံမျှသုံးဆောင်ကာ ရောက်လာသူများကစကားရှာ၍ ကောင်းဆိုးနှစ်ဖြာမေးလျှောက်လာကြသော် လည်း ကောင်းသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဆိုးသည်ဟူ၍လည်းကောင်း ဖြေကြားတော်မမူဘဲ လျစ်လျူအနေ “စားနေကျမို့ စားရတာပဲ” ဟု ဤမျှသာ ဖြေလေသည်။ ထွေထွေလာလာစကားရှာ၍ မေးလျှောက်ကြသည်များ ကိုကား လားလားမျှမဖြေ တုဏှိဘောသဘောတော်အနေ ဆိတ်ဆိတ်သာရှိလေသည်။ တစ်ချိန်သောအခါ ရန်ကုန်မြို့မှလာသော ဆေးဆရာကြီးဆရာကြွယ်က ဆေးဝါးခါတ်စာများသုံးဆောင်မှီဝဲတော်မူရန် လျှောက်ထား ရာ “တို့ ဘာဆေးမှ မစားဘူး” ဟူ၍ မိန့်ဆိုတော်မူသတံ့။ စောင့်ရှောက်သူတပည့်များ၏ ဝတ်နိဗဒ်အသွယ်သွယ် ပြုဖွယ်ရန်လျှောက်ထားသော်လည်း လက်ခံတော်မမူခဲ့ပေ။ အခြေအနေအရ စောင့်ရှောက်သူတပည့်များက အလိုက်ကြည့်ကာ ကူညီစောင့်ရှောက်ကြရလေသည်။

ဤသို့လျှင် နေ့ရှည်လများ ခန္ဓာဝန်ကိုထမ်းဆောင်၍နေရသော ကျေးရှင်ဆရာတော်ကြီးကား တရွေ့ တရွေ့နှင့် နေ့မပြတ်ရွက်ဆောင်ရသော ခန္ဓာဝန်ကြီးကို ငြီးငွေ့ဖွယ်လက္ခဏာရှိပုံကို တွေ့ရှိရပေ၏။ နောက်ပိုင်းရက်များ၌ ဆွမ်းအာဟာရများကိုလုံးဝဖြတ်ကာ နို့အာဟာရများနှင့်သာ မျှတစွာနေခဲ့လေ၏။ ထိုအချိန်များ၌ အဖူးအမြော်ကန်တော့လာရောက်ကြသူတပည့်များအား “တို့သေခါနီးပြီ” ဟူ၍ မိန့်တော်မူလေ ရှိ၏။ ၁၃၁၆-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လလောက်၌ မော်လမြိုင်မြို့မှတပည့်ရင်းဖြစ်သူ သီလရှင်ဆရာကြီး ဒေါ်ကုသလသည် မိမိ၏တပည့်များနှင့် ကန်တော့ရန်လာရောက်ကြရာ “တို့ ဒီနှစ်-မလွန်တော့ဘူး” ဟု ပုံသေနည်းမိန့်တော်မူသည်ကို ထိုဆရာမကြီးဒေါ်ကုသလသည် မော်လမြိုင်သို့ပြန်အရောက်၌ ဆရာတော်ကြီး အားရည်မှန်း၍ ခေါင်းသေတ္တာစီမံပြီး ထိုနှစ် တပို့တွဲလ၊ တပေါင်းလများ၌ သထုံမြို့သို့လာရောက်ကာ နောက်ဆုံးပြုစုဖူးမြော်သောသဘောနှင့် နေထိုင်ဆည်းကပ်လေတော့သည်။

ဘဝခန္ဓာဆုံးချိန်

ဘုံ-၃၁ ဖြစ်ကြများစွာ သတ္တဝါမှန်သမျှတို့သည် ခန္ဓာဝန်ဒုက္ခမှ မလွတ်နိုင်ကြဘဲ အမြဲလျှင် ထမ်းဆောင်ကြကာ တစ်ရံတစ်ခါ၌ ဇာတိဒုက္ခနှင့်တွေ့ကြုံကြရ၏။ တစ်ရံတစ်ခါ၌ ဗျာဓိနှင့်၊ တစ်ရံတစ်ခါ၌ မရဏနှင့်၊ အဝဝသောဒုက္ခတို့ကို တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုးမရိုးနိုင်အောင်ပင် ခန္ဓာအစဉ်မှာ အမြဲပင်

တွေ့ကြုံကြရလေသည်။ ထိုတွင် ခန္ဓာဝန်အပြည့်စားရရှိကြသော ပဉ္စဝေါကာရဘုံသားများအား ခန္ဓာဝန် ငါးခုကို ကျပ်ပြည့်တင်းပြည့် မူတင်းပဲတင်းလျော့ခြင်းမရှိ တိတိကျကျပင်ထမ်းဆောင်ကြရလျက် ရက်၊ လ၊ နှစ် အဆင့်ဆင့်အားဖြင့်ရွှေ့ပြောင်းကာ သံသရာနယ်တစ်လျှောက် ရောက်မဆုံးလှည့်လည်နေကြရသည် ကား သူရောငါပါသတ္တဝါအားလုံးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့သောသတ္တဝါအများတွင် စာရင်းပါဝင်လျက်ရှိပေ သော ကျေးဇူးရှင်မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအားလည်း၊ အများနည်းတူပင် ခန္ဓာဝန်လက်ရှိ ကျပ်ပြည့်ပင်ဖြစ်နေရာ နေ့စဉ်အမျှ ကြီးလေးလှသောဒုက္ခနှင့် တွေ့ကြုံလျက်သားရှိနေလေသည်။ အရာရာ ကိစ္စများ၌ ဒုက္ခဟုဆင်ခြင်ကာ ဆွမ်းစသောအာဟာရများကိုပင် တာဝန်တစ်ခုထင်၍ မျှတရုံသာမှီဝဲကာ ထွေထွေရာရာစားနေကျများကိုပင် ပယ်ရှားခဲ့ပေသည်။ ဤနည်းသာလျှင် နေ့ရက်အစဉ်အားဖြင့် ၆-လခန့် ကြာရှိသော် ပကတိအသွေးအသားတော်များသည် အံ့ချီးဖွယ်ရာ မျက်နှာတော်အသွင် ကြည်လင်တောက်ထွန်း လပြည့်ဝန်းသို့ ပရွန်းလက်ဝေ ကိုယ်ရေအသား ပြည်ထွားသန့်စင် နေလုလင်နယ် ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း ရှုမခန်းအောင် ကျက်သရေတော်ကိုဆောင်လျက်ရှိပေသော ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးအား ဝပ်တွားခယ ဖူးမြင်ရသူရှင်လူအများတို့ အားမရ၊ တင်းမတိမ်ရှိကြသဖြင့် ၁၃၁၆-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၃-ရက်နေ့၊ ၁၀-နာရီခန့်အချိန်၌ ဖူးမြင်ရသူရှင်လူအများ အားရပါးရဖူးကြစေရန် ရည်သန်စူးစိုက်ခါတ်ပုံများကူးရိုက်၍ ဦးခိုက်ပူဇော် ယခုတိုင်ဖူးမြော်ကြရလေသည်။

ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရွန်းပတင့်တယ် ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းလှသော ခန္ဓာတော် ရူပကာယ ကို ထိုက်ကြသူဖူးမြော်ရအောင် ရည်ဆောင်တမ်းမှန်း၍ တပေါင်းလဆန်း ၃-ရက်နေ့၌ ခါတ်ပုံများကူးရိုက်ပြီး ရက်၊ လအစဉ် မတင်မကြာ သုံးဖြာဘုံထဲ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကျော်လွှဲလွန်မြောက် တစ်ခါရောက်က တစ်ခေါက် မပြန်သည့် ပြည်နိဗ္ဗာန်သီဝံနန်းကို ကြွမြန်းရန်အချိန်ကား အလွန်လျှင်နီးကပ်၍လာရာ ဤစာရေးသူသည် နေ့ရောညပါအမြဲမကွာ တွဲထူကူမရသော အစောင့်အရှောက်တာဝန်ယူလျက် နေရလေသည်။ ဆရာတော် ကြီး၏ အိပ်ရာဝင်အိပ်ရာထ ဖေးကာမကာတွဲထူရပေ၏။ သင်းပိုင်ဧကသီနှစ်မျိုးလုံးပင် ပြုပြင်တင်လွှမ်းပေးရ၏။ ခါးမခိုင်၍ယိုင်နွဲ့ကာ ထိုင်တဲ့အခါမှာလည်း နောက်ကျောမှဖေးမ၍နေရ၏။ ကုဋီအတက်အဆင်း သန့်သက် ရေများကိုလည်း အမြဲမှန်စွာ သုတ်သင်ခဲ့ရလေသည်။ ဤနည်းလျှင် နေ့စဉ်ရက်ဆက်မပျက်မြဲစွာ စောင့်ရှောက် ခဲ့ရာ တပေါင်းလဆုတ် ၆-ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းအိပ်ရာမှအထ၌ ခါတိုင်းနှင့်မတူ အမူတော်ထူးခြားပုံကား အင်အားတော်လုံးဝမပါသော ထမူမျိုးဖြင့် ဖေးမသူ၏အားအင်စုသာဖြစ်ခဲ့၍ ရပ်တည်ရာ၌လည်း ဤစာရေးသူ၏ ပခုံးနှစ်ဖက်၌ လက်နှစ်ဖက်တင်လျက် ခေါင်းတော်သည်လည်း ထူထောင်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ဝိုင်လျက်သာဖြစ်နေရာ သက်ဆိုင်ရာဒါယကာများထံသို့ ဆရာတော်ကြီးကား ဤပုံဤနည်းဖြင့် အခြေအနေပြောင်းလွဲနေ၍ ဆေးဆရာ များကိုပါ အသင့်ခေါ်ဆောင်လာကြပါရန် ဤစာရေးသူသည်ပင် အကြောင်းကြားခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ အကြောင်းကြားစာရရှိကြသူ ဒါယကာများ ဆရာဝန်များပါခေါ်၍လာကြလေသည်။ ဆရာဝန်များစမ်းသပ်ကြည့်ရှုကြရာ တပေါင်းလဆုတ် ၆-ရက်နေ့၌ အဖျားဒီဂရီ-၁၀၀ ရှိနေ၍ တစ်ဦးသော ဆရာဝန်က အူရောင်ဟူ၍၊ တစ်ဦးသောဆရာဝန်က တိုက်ဖျိုက်ဟူ၍ အနာနာမည်ပေးကြ၏။ ထိုဆရာဝန်နှစ်ဦးလုံးပင် ကုသခဲ့ရာ ၇-ရက်နေ့၌ မူလဒီဂရီ၌ပင်ဖြစ်၍ ၈-ရက်နေ့၌ အနည်းငယ်မျှတိုးတက်လာပြီး ၉-ရက်နေ့၌ ဒီဂရီသည် ၁၀၂-ကျော်တက်၍ အပူပြင်းထန်ခဲ့လေသည်။ ၎င်းနေ့၌ အာဟာရများကို လုံးဝမသွင်းကြတော့ပေ။ ခန္ဓာဝန်လေးစွန့်လွှတ်ရေးကို အစဉ်တွေးလျက် သဥပါဒိသေသသဘောမှ အနုပါဒိသေသသို့မြန်းကြွရန် အလွန်နီးကပ်ခဲ့လေပြီ။ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးကား တစ်ခုတည်းသောအာရုံသို့သာ စူးစိုက်ပုံရလျက်၊ ကျရောက်ဆဲဝေဒနာများကို လျစ်လျူသဘောအနေ အထွေထွေတွေ့မြင်ရသော်လည်း မေးမြန်းမှုကားမရှိခဲ့ပေ။ ဝေဒနာ၏ခံခက်ပုံကိုလည်း နှုတ်တော်ဟူ၍ထုတ်ဖော်ပြကာ တစ်လုံးတစ်ပါဒမျှ ပြောကြားတော်မမူသည့်ပြင် ညည်းညူသံ ညည်းညူမှုကိုသော်မှ မကြားရှိရပေ။ မျက်နှာတော်အခြေအနေလည်း ဣန္ဒြေရရ သုခနှင့်တွေ့ကြုံသလို ပြုံးသယောင်ယောင် ကြည်လင်သောအသွင်ကိုဆောင်လျက် နှစ်သက်ဟန် အမူပြ၍ ခံသာသောကိစ္စ တွေ့မြင်သူထင်ရပြီး အစဉ်မကျသောဒီဂရီလည်း ၉-ရက်နေ့နေ့ကုန်တိုင်၊ ၁၀၂ ဒီဂရီခိုင်ခိုင်ကြီးတည်ခဲ့ရာ ၉-ရက်နေ့ည ၁၀-နာရီခွဲအချိန်၌ အပူချိန်အားလုံးရပ်သိမ်း၍အေးငြိမ်းသော အသားတော်တို့လည်း ရှေးအခါကောင်းစဉ်ကအသွင် အားအင်တော်မှာလည်း ပြည့်ဝ၍လာသည့်အတူ မထူမကူ အလိုတော်အလျောက် အထက်တစ်ပိုင်းထောင်ကာထ၍ ကြည်လင်စွာသော မျက်နှာအသွင်ဖြင့် ရှေးယခင်ကအမူအရာကို ကောင်းမွန်စွာတွေ့ရှိကြရပေသည်။

ထိုစဉ်အခါက အနား၌ ဤစာရေးသူနှင့်လူဒါယကာကြီးဦးအုန်းဖေ၊ တောင်ငူမှဘုန်းကြီးဦးဝိလာသပါ စောင့်ရှောက်လျက်ရှိကြရာ၊ ဒါယကာကြီးဦးအုန်းဖေက ဆရာတော်ကျန်းမာလာပြီး အသက်ရာကျော်ရှည်လိမ့်မည်ဟု ထုတ်ဖော်၍ပြောခဲ့လေသည်။ သို့သော် အလိုအလျောက် ထ၍ထိုင်သောအချိန်သည် ၁-နာရီဝက်မျှ ကြာသော် ပြန်၍လှဲရန်တောင်းပန်လျှောက်ထားသည့်အတွက် လှဲခဲ့ရာ မထသောအိပ်ခြင်းမျိုးဖြစ်ကာ နာရီပြန် ၃-ချက်တီးလောက်အချိန်မှစ၍ သလိပ်များလှုပ်ရှားထကြွကာ ၉-နာရီခန့်အချိန်ယူကာထခဲ့သော သလိပ်များသည် မငြိမ်တော့ဘဲကဲတက်ကာ နောက်ဆုံးအချိန်အထိ သလိပ်သံများဆူလျက်သာရှိလေသည်။ အင်း... လာရောက်ဖူးမြင်ကြသူများ အထူးရင်လေးခဲ့ကြပြီး ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ အစွမ်းကုန်ထုတ်၍ တစ်မဟုတ်ချင်း ပျောက်ကင်းနိုင်ရန် အတန်တန်ကြံစည်ဆဲရှိကြပေ၏။ လူထုပရိသတ်ကား ကျောင်းနှင့်မဆုံဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအချိန်၌ ရန်ကုန်မှမင်းကွန်းဆရာတော်လည်း တပည့်ရဟန်းတော်များနှင့်လူဒါယကာများပါ တစ်နာရီခန့်အချိန်စော၍ ရောက်လာကြပေ၏။ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးကား သလိပ်များလျက် အမောတက်ခဲ့လေပြီ။ မျက်စိတော် နှစ်ဖက်မှာလည်း တစ်ချက်တစ်ချက် လှန်လျက်ကြည့်ရာ လွန်စွာမှကြည်လင်သော မျက်လုံးတော်များကို

ဖူးမြင်တွေ့ရှိကြရပေ၏။

ဤစာရေးသူကား အမောတက်၍ အာတော်၊ လျှာတော်၊ နှုတ်ခမ်းတော်များ ခြောက်နေသည်ကို ရေကြည်ပေါက်ကလေးများ ဝှမ်းဖတ်နှင့်ယူကာ အသာအယာချလျက် နှုတ်ခမ်းတော်များကိုလည်း ရေကြည်ရေအေးလေးများနှင့်တို့ဆွတ်ကာ ဓမ္မတာလမ်းစဉ်ကို မကျော်လွန်နိုင်ကြသော ခန္ဓာဝန်ဆောင် သတ္တဝါအများပင် ဤနည်းလျှင်တွေ့ကြုံရမည်ကား ယုံမှားဖွယ်မရှိပေဟု မျက်မြင်တွေ့ရှိနေရသော ကျေးဇူးရှင်ကြီးအားမူထား၍ တရားယူမိလေသည်။ အစဉ်မပြတ်အထပ်ထပ် အရပ်လေးမျက်နှာမှ လာရောက်ကြသူတပည့်ရင်းများ အစားစားသောပရိသတ်များကား များသည်ထက်များခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်ကား မင်းကွန်းသာသနာဝင်၌မော်ကွန်းတင်ရန်ဖြစ်သော ၁၃၁၆-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၁၀-ရက် သောကြာနေ့ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ထိုနေ့ ၁၂-နာရီ မွန်းတည့်မတ်တုံ ပူရှိန်ဆုံအချိန်၌ ပျံလွန်တော်မူလေသည်။

ဓမ္မတာလမ်းစဉ်ကို ကျော်လွန်သော ရုပ်ကလာပ်တော်

ပြည်နိဗ္ဗူအောင်နန်းသို့ ကြွမြန်းတော်မူပေသော ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ကျန်ရှိခဲ့သော ဥတုဇရပ်ကလာပ်တော်၏ သဘာဝတရား အများလမ်းစဉ်နှင့်မတူ ထူးခြားလျက် တင့်တယ်စွာတည်ရှိပုံကား ခန္ဓာနိဗ္ဗာန်သို့ ကြွဝင်တော်မူသောနေ့၌ ရုပ်အရေတော်အသွင်သည် ဖြူဖွေးကြည်လင် သန့်စင်သောနံ့သာရည် တင်ထားသကဲ့သို့မခြားပင်တူလှသော အဆင်းတော်အရောင်ကိုဆောင်လျက် နောက်တစ်ရက်၌ ဝင်းဝင်းမှည့်မှည့် မူလပင်ကိုရှိသော ပကတိအရောင်သို့ပြောင်းခဲ့လေသည်။ ၃-ရက်၌တစ်မျိုး၊ ၄-ရက်၌ တစ်ဖုံ၊ ၅-ရက်၌ မယွင်းဝါဝင်းသောအဆင်းတို့နှင့် မြင်သူတိုင်းတင့်တယ်ခဲ့ပြီး ၆-ရက်၊ ၇-ရက်၊ ၈-ရက်၊ ၉-ရက် မပျက်မှန်စွာ ရက်များမှာတွင် နီရောင်၊ ပြာရောင်၊ ညိုမှောင်ရောင် အခန်းခန်းတို့နှင့် အဆန်းတကြယ်တင့်တယ်တော်မူလျက် ကျိန်းစက်နေဟန် ဖောက်ပြန်ရိုးဓမ္မတာကိုကျော်လွန်ကာ ဖောင်းပွပုပ်ရိခြင်းမရှိ၊ ပကတိအသားအသွေးတော် များကိုဆောင်လျက် နေ့ရက်များစွာတည်နေတော်မူပေသည်။ ပုံတော်၌ပါသောအတိုင်း ဟုတ်မှန်သော အခြင်းအရာကို များစွာသောရဟန်းရှင်လူခပ်သိမ်းသောပြည်သူတို့ ဖူးတွေ့ကြရပါသည်။

(မှတ်ချက်။ ။ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥတုဇရပ်ကလာပ်တော်ကို ခိုင်မြဲရန်အနေမျိုး နှင့်ဆေးထိုးခြင်း၊ ဝမ်းခွဲ၍ထုတ်ယူခြင်း၊ ပြဒါးသွင်းခြင်း၊ အလျှင်းပင်မပြုလုပ်ကြပါ။ ပကတိအတိုင်းသာ ထားရှိသည်ကို ဤစာရေးသူလက်ပူးလက်ကြပ် အမြဲကပ်ကာ အလောင်းတော်ကိုတာဝန်ယူ၍ စောင့်ခဲ့သူဖြစ်၍ ရဲရဲကြီးဝန်ခံပါသည်။)

မူလမင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးအလောင်းအား အဖူးလာသောမြေ

ကျေးဇူးရှင် မူလမင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ဥတုဇရပ်ကလာပ်တော်ကို အများ၏ဆန္ဒအရ တန်ခူးလပြည့်နေ့၌ နောက်ဆုံးပူဇော်ရက်သာမုနီဠနသဘင်ကို ဆင်ယင်ကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ကြ လေသည်။ ထိုရက်မတိုင်မီ အလီလီသော ဟိုမှဒီမှလာရောက်ဖူးမြော်ကြသူများလည်း နေ့ညမစဲ ရှိခဲ့လေပြီ။

သူ့ထက်ငါ အလှအယက်ဖြစ်ကာ အဝင်အထွက်များကိုပင် ပိုင်းခြားကန့်သတ်၍ အစီအစဉ်ပြုလုပ်ပေးရပေ၏။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ဈာပနရက်နီးကပ်လေ လူထုပရိသတ်များပြည့်ကျပ်လေ၊ အထွေထွေ အဝင်အထွက် ရှုပ်လျက်ရှိစဉ် တန်ခူးလဆန်း ၁၃-ရက်နေ့ နေ့လည် တစ်နာရီ ၂၅-မိနစ်အချိန်၌ အလောင်းတော်ရုပ်ကလာပ် ထားရှိရာ သလွန်တော်၏ဝဲယာ၌ လူအများဖူးမြော်လျက်ရှိစဉ် ၅-ပေခန့်ရှည်လျားသော မြွေတစ်ကောင်သည် တောင်အရပ်မှတက်လာကာ လူများ၏အကြား၌တိုးဝင်လျက် အလောင်းတော်ရှိရာဘက်သို့ ဦးလှည့်ကာ တောင်စွန်းဇွဲဂလာရွာမှ ဒါယကာကြီးဦးပန်းဆိုသူ၏နောက်ကျောဘက်မှနေ၍ ပခုံးပေါ်မှကျော်တက်ရန် အားယူသော်လည်း ဦးခေါင်းပြန်ရုပ်ကာ ပေါင်ပေါ်မှဣန္ဒြေရရပင် အလောင်းတော်ရှိရာ စင်မြင့်သလွန်ထက်သို့ တက်ရောက်ကာ အလောင်းတော်၏ခြေရင်းမှာရပ်တည်လျက် ခေါင်းလည်တညိတ်တညိတ်နှင့် ဦးနှိမ်၍ချလေ သည်။ ဤအခြင်းအရာများကို ရဟန်းရှင်လူအများပင်တွေ့မြင်ရုံမျှမက ဓာတ်ပုံဆရာထံသို့ သွားရောက် ခေါ်ယူကာ ဓာတ်ပုံဆရာသည် မြွေဖူးမြော်ပုံများစွာကို ရိုက်ကူးခဲ့လေသည်။ ဤအတ္ထုပ္ပတ်တွင် ပါဝင်သောပုံကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ မြွေသတ္တဝါသည်ပင် လူများနည်းတူအခွင့်ကောင်းယူ၍ ဖူးမြော်လာသည်ကား ထူးခြားသော အံ့ဖွယ်ရာလက္ခဏာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ အလောင်းတော်ကို ဖူးမြော်သောမြွေသည် ၁နာရီ မိနစ် ၂၅ခန့်မှတက်လာပြီး ၂နာရီမိနစ် ၅၀ခန့်မျှကြာခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်၌ တစ်ခဲနက်သောလူထုကြီး သည် အလောင်းတော်ရုပ်ကလာပ်ကို ဖူးမြော်ရန်ထက် မြွေကိုသာအာရုံကျလျက် သူ့ထက်ငါအလှအယက် တိုးတော့ကာ ကြည့်ရှုကြသည်ကို ပြော၍ပင်ယုံနိုင်ဖွယ်မရှိ၊ ကြိတ်ကြိတ်တိုးစည်းကားလျက် ရှိလေသည်။ ဤသို့လျှင် ရုပ်ကလာပ်အလောင်းတော်ကို မြွေဖူးမြော်လာသည်ဟူသောသတင်းကား အဆင့်ဆင့်ပြောကြသဖြင့် ပြန့်ပွားခဲ့လေပြီ။

ထူးဆန်းသော မြွေသတ္တဝါ

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ရုပ်ကလာပ်အလောင်းတော်သည် မပုပ်မသိုး ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မှကျော်လွန်ကာ အတော်ပင်ထူးဆန်းနေစဉ် လူတွေ့လူမြင်သော်မှမခံဝံ့သော မြွေသတ္တဝါသည်ပင် အသက်စွန့်ကာ လူများ၏ အကြား၌အတင်းဝင်ရောက်ပြီး အလောင်းတော်ရှိရာသို့အဖူးမြော်လာခဲ့သည်ကို လူအများက အံ့တစ်ပါးအနေနှင့် ကြည့်ရှုကာ တွေးတောဆင်ခြင်ကြပြီး မှန်းကာရမ်းကာ မိမိတို့ထင်မြင်ရာကို အစဉ်မကွာပြောဆိုနေကြသည်ကား အချို့မြွေစစ်မဟုတ် သရုပ်ဆောင်၍လာသောသတ္တဝါဟူ၍လည်းကောင်း၊ အချို့ကားမြွေတိရစ္ဆာန်အစာရှာရာ ဦးတည့်ရာဝင်တာပေါ့ဟူ၍လည်းကောင်းပြောဆိုကြသည်ကို ရန်ကုန်မှလာသောသီလရှင်တစ်ဦးကကြားသိပြီး စိတ်အကြံဖြစ်ကာ အများပြောစကားကို အမှားအမှန်ဧကန်သိရန် ငါအဓိဋ္ဌာန်ကြည့်မည်ဟုစိတ်ဖြစ်ပြီး ရုပ်ကလာပ်အလောင်းတော်၏ခြေရင်း၌ ဣန္ဒြေရရကောင်းမွန်စွာထိုင်လျက် “ရုပ်ကလာပ်အလောင်းတော်ပေါ်၌

ယခုတိုင်ပင် မလှုပ်မရှား ဖဲမသွားဘဲ ထင်ရှားမျက်မြင်တွေ့ရှိသော အသင်မြေသတ္တဝါသည် မြေရိုးရိုး ဟုတ်ခဲ့သော် ရိုးရိုးမျှသာနေလျက် မရိုးသားသောမြေဖြစ်ခဲ့သော် (တန်ခိုးရှင်များမြေအသွင်ယူ၍ဖူးမြော်လာခဲ့ သည်ရှိသော်) အဓိဋ္ဌာန်သူအားထင်ရှားသောအမူအရာပြစေလိုပါသည်” ဟု (အဓိဋ္ဌာန်သူသီလရှင်၏နှုတ်ထွက်မှာ တန်ခိုးရှင်မြေဖြစ်သော် အလောင်းတော်မှဆင်း၍ မိမိအားရစ်ပတ်ပြီး ဦး၃-ကြိမ် အလောင်းတော်ကိုညွတ်၍ ပြပါဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုသတဲ့) အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ထိုင်နေလေသည်။ ၎င်းသီလရှင်နှင့်အတူ အဖော်သီလရှင်နှစ်ကျိပ် ကျော်ခန့်လည်း အနီးအပါး၌ထိုင်လျက်ရှိကြလေသည်။ ထိုအချိန်၌ တည်ငြိမ်လျက်ရှိသောမြေသတ္တဝါသည် မနေသာတော့ဘဲ သီလရှင်များရှိရာဘက်သို့ဦးလှည့်ကာသက်ဆင်းခဲ့လေသော် အဓိဋ္ဌာန်ပြုသောသီလရှင်သည် အဓိဋ္ဌာန်အားလျော်စွာထိုင်လျက်ရှိသော်လည်း ၂၀-ကျော်သောအဖော်သီလရှင်များကား ကြောက်အားနှင့်ထ၍ ပြေးကြလေသည်။ မြေသတ္တဝါသည် အဓိဋ္ဌာန်ပြုသူသီလရှင်၏ဝဲ-ယာ၊ ရှေ့-နောက် တစ်ပတ်လောက်လှည့် ရစ်ကာ အလောင်းတော်ရှိရာသို့ပြန်တက်၍ ဦး၃-ကြိမ်ချကာ နေမြဲတိုင်းသာတည်နေလေတော့သည်။ ၎င်းမြေ၏ထူးဆန်းပုံကား ကျောက်ကုန်း၌အညိုရောင်သန်း၍ နံဘေးနှစ်ဖက်၌ အကွက်အကွက်ဆက်စပ်သော အပြောက်ငယ်လေးများနှင့် ငွေရောင်၊ ရွှေရောင်၊ မြရောင်၊ ဖန်ရောင်ရောလျက် ပြောင်လက်သောအကွက်များ ဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်သောအဆင်းများနှင့် တင့်တယ်လှပသောမြေသတ္တဝါတစ်မျိုးဖြစ်လေသည်။

မြေသတ္တဝါသည် ထိုနေ့ ၂-နာရီ ၄၅-မိနစ်ခန့်၌ အလောင်းတော်ရုပ်ကလာပ်ဆင်ယင်၍ထားအပ်သော ကြာကလပ်ပေါ်မှဆင်းခဲ့ပြီး လှည်းဘီးများတပ်ဆင်ထားသောတလားယာဉ်ပေါ်သို့ ကူးတက်သွားသည်ကို လူအများဝိုင်းအုံ၍ကြည့်ရှုကြလေသည်။ အချို့လူများမှာ မြေတက်ရာတလားပေါ်သို့ တက်၍ရှာသော်လည်း မတွေ့ရတော့ပေ။ တန်ခူးလဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ ညနေ၄-နာရီအချိန်ခန့်၌ ရုပ်ကလာပ်အလောင်းတော်ကို စံကျောင်းပေါ်မှပင့်ယူကာ လှည်းဘီးများတပ်ဆင်ထားသောတလားယာဉ်ပေါ်သို့တင်ကြလေသည်။ နေရာတကျ တင်၍ပြီးသော် လူအများတလားပေးမှ အားလုံးဆင်း၍ ပြီးသောအချိန်၌ယခင်တစ်ရက်မှ ကြိုတင်၍တက်နေသောမြေသတ္တဝါသည် လူအများတက်စဉ်ကမတွေ့မြင်ရသော်လည်း လူအားလုံးဆင်း၍ ပြီးသောအချိန်၌ ပေါ်ထွက်လာပြီး အလောင်းတော်ရုပ်ကလာပ်၏မျက်နှာရှိရာအနီးသို့ ချဉ်းကပ်၍ အလောင်းတော်၏တောင်ဘက်ဘေးမှနေပြီး အထက်ပိုင်းကိုယ်တစ်ဝက်ခန့်ထောင်လျက် မျက်နှာတော် တည့်တည့်ကိုရှုကြည့်ကာ နောင်အခါမြင်ရတော့မည်မဟုတ်ဟုသရုပ်ပြသော အမူအရာမျိုးဖြင့် ခေါင်းလည်တော် တညိတ်ညိတ်နှင့်ဦးတင်ကာ ဖူးမြင်သောပမာကဲ့သို့ အခါခါယိမ်းနွဲ့လျက်နေသည်ကို ဤစာရေးသူနှင့်တကွ အများ၏ရှေ့၌ အားလုံးမျက်မြင်ဖြစ်ကြပါသည်။ (မြေသတ္တဝါ၏ပုံဟန်ကား ဝမ်းနည်းကြေကွဲလှစွာ နောက်ဆုံး ဖူးမြော်ကော်ရော်ပူဇော်သော လက္ခဏာပုံဟန် အမှန်ပင်တူလှပါပေ၏။)

လူထုအုံကြွ၍အော်ဟစ်တောင်းပန်ပုံ

၁၃၁၆-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ ညနေ ၄-နာရီအချိန်ခန့်၌ အလောင်းတော် ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ပုံတွင်ပါရှိသော ဘုံဆောင် ၃-ခုပေါက်လျက်ရှိသည့် လှည်းလေးဘီးတပ်ဆင်ထားသော တလားပေါ်သို့ တင်ပြီး တလား၏ပတ်ဝန်းကျင်မြေပြင်၌ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ ခပ်သိမ်းသောဖူးမြော်သူတို့ကား မြေကြီးပင် ညွတ်ခမန်းမျှရှိကြလေသည်။ နောက်တစ်နေ့ဖြစ်သော တန်ခူးလဆန်း ၁၅-ရက်လပြည့်နေ့ကား မီးသဂြိုဟ်ရန်နောက်ဆုံးရက်ပင်ဖြစ်၏။ ထိုနေ့မိုးလင်းစမှစ၍ အလှအယက်တိုးဝေ့ပြီးလာရောက်သူ လူထု ပရိသတ်ကြီးကား ပေ-၁၀၀ခန့်ကျယ်ပြန့်သောဧည့်ခံမဏ္ဍပ်နှင့် ဆယ်ဧကကျော်ကျော်မျှရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီး ၌ သစ်ပင်ကြီးငယ်များ၏အရိပ်ပါမကျန် ပြည့်လျှံခဲ့လေပြီ။ လာနေသူများလည်း မနည်းလှသေးပေ။ အထွေထွေ နေထိုင်ရန် မလုံမလောက်ပြည့်ကျပ်၍ မတ်ရပ်ပင်နေထိုင်ကြရပေ၏။ အရပ်ဝေးမှကြိုတင်ရောက်ရှိသော သံဃာတော်များ နေထိုင်ရန်မလုံလောက်၍ ပြည်တော်သာကျောင်းကြီး၌နေထိုင်ခွင့်ရရန် မေတ္တာရပ်ရလေသည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသောပရိသတ်ကြီးလည်း အပြည့်ကျပ်လျက်ရှိပေ၏။ အလောင်းတော်ကို မီးသဂြိုဟ်ရန် ဦးစွာစီမံထားသောလောင်တိုက်နေရာသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး၏အတွင်းအင်္ဂါထောင့်အရပ်ဖြစ်၏။ နေ့လည်နာရီပြန် ၂-ချက်တီးအချိန်၌ အလောင်းတော်ကိုမီးသဂြိုဟ်ရန် အချိန်ကန့်သတ်ထားပေ၏။ ထိုအချိန်၌မီးသဂြိုဟ်ရေး၊ မသဂြိုဟ်ရေး ရှုပ်ထွေးသောအတိုက်အခံအရေးဆိုလျက်ရှိကြ၏။ နောက်ဆုံးအချိန် နာရီပြန် ၂-ချက်ကားတီးခဲ့လေပြီ။ ရန်ကုန်မြို့မှအလယ်တောရဆရာတော်ကြီး၊ ၎င်းမြို့ဗန်ဂါလီဆရာတော်ကြီး၊ ၎င်းမြို့ကျောင်းတော်ရာဆရာတော်ကြီးများဦးဆောင်ပြီး ရုပ်ကလာပ်အလောင်းတော်ကြီးကို လောင်တိုက်ခေါ် နံ့သာထင်းပုံရှိရာသို့ ထောင်သောင်းမကများပြားလှသော ပရိသတ်လူထုကြီးများဖြင့် လှည်း ၄-ဘီးတပ်ဆင်၍ ထားသော တလားယာဉ်ဖြင့် က၊ ခုန်၊ တီးမှုတ်မှုစသော နစ္စ-ဂီတ လုံးဝမပါ၊ ဖြည်းညင်းသာယာစွာ ဆွဲဆောင်ပို့ယူကြကာ အစဉ်အလာထုံးတမ်းအားလျော်စွာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်အလောင်း တော်ကို နံ့သာထင်းပုံထက်သို့တင်လျက် အလယ်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီးက လူထုအများအား မိန့်ကြားတော်မူသည်ကား ငါတို့နှင့်တကွအများပင် ကုသိုလ်ထူးလို့ဖူးတွေ့ရတာ ၂၁-ရက်တိုင်တိုင်မပုပ်မသိုးဘဲ တစ်မျိုးအားဖြင့်တင့်တယ်လျက် ကျိန်းစက်နေဟန် ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိ၊ ပကတိသော အသွေးအသားတော်တို့နှင့် ခိုင်မြဲပါလှသောဆရာတော်ဘုရားကြီးအား နောက်ဆုံးပူဇော်သောအားဖြင့် ဖူးကြဖူးကြဟု ရင်ထုမနာသော အသံတော်တို့ဖြင့်မိန့်ဆိုကာ မျက်ရည်တော်လည်ရှာလေတော့သည်။ ထိုအချိန်၌ “ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်အလောင်းတော်ကို မီးသဂြိုဟ်ပါနှင့်ဘုရား၊ မီးသဂြိုဟ်ပါနှင့်ဘုရား” ဟု လူထုပရိသတ်အများ၏ ထပ်မနားတစ်ခဲနက်အော်ဟစ်ကြသံကား လူ့ပြည်မျှမကနတ်ပြည်ကပင်ကြားမည်ဟုထင်ရပေ၏။ ဤသို့ လူထုပရိသတ်က တစ်ခဲနက်ဟစ်အော်တောင်းပန်ကြသောကြောင့် ဈာပနကိစ္စမှု (မီးသဂြိုဟ်မှု)မပြုကြတော့ဘဲ

အလောင်းတော်ရုပ်ကလာပ်ကို နံ့သာထင်းပုံပေါ်မှ တစ်ဖန်ပြန်၍ပင့်ဆောင်ကာ အသက်ထက်ဆုံးသီတင်းသုံး
တော်မူသွားသော ကျောင်းတော်သို့အရောက် ပင့်ဆောင်ကြလေတော့သည်။

ဤသို့အများ၏ဆန္ဒအရ မီးသဂြိုဟ်ရန်သဘောမတူကြ၍ ရုပ်ကလာပ်တော်ကို စံကျောင်းပေါ်သို့
တစ်ဖန်ပြန်၍ ပင့်ဆောင်ပြီးထားရှိရာ အမြို့မြို့အရွာရွာမှ လာရောက်ဖူးမြော်ကြသူများလည်း နေ့စဉ်ရက်ဆက်
ပြည့်လျက်ပင်ဖြစ်ပေ၏။ ဥတုဇရပ်ကလာပ်တော်သည် ၂၁-ရက်မျှကျော်ခဲ့သော်လည်း၊ မပုပ်မသိုးဒွါရပေါက်များ
မှပင် အပုပ်ရည်စီးဆင်းခြင်းမရှိ ပကတိသောအသားတော်များလည်း ကြုံလှီခြင်းမရှိ၊ ပြည့်လျက်သာ
တင်းမာခဲ့လေသည်။ ခြေဖဝါးလက်ဖဝါးတော်များမှ အသားတော်များလည်းနီမြန်းကာ သွေးခြည်ဥရောင်ဖြင့်
တင်းမာ၍ခြောက်ခဲ့ပေ၏။ ရင်ဝတော် (ရင်ချိုင့်တော်)အလယ်တည့်တည့်မှ နီမြန်းလျက်ကြာနီဖူးပမာဏ
သဏ္ဍာန် ထင်ရှားစွာဖူးရောင်လျက်ရှိပေ၏။ ၎င်းလက္ခဏာကို သထုံမြို့သူဒေါ်ခင်တင့်အမည်ရှိသော
ဒါယိကာမကြီးတစ်ယောက်က အလောင်းတော်ရုပ်ကလာပ်စောင့်လျက်ရှိသော ဤစာရေးသူအား လျှောက်ထား
ပြောကြားသည်ကား အရှင်ဘုရား ဤရင်ချိုင့်တော်အနီဖုမှာ ဓာတ်တော်တွေစုနေဟန်တူတယ်ဟု သူ၏
ဉာဏ်အထင်အတွေးပေါက်၍ လျှောက်ထားသော လက္ခဏာရ၏။ ဤနည်းလျှင် ရုပ်ကလာပ်တော်တစ်ခုလုံးမှာ
ပြည့်လျက်ရှိသောအသားတော်များဖြင့် တောင့်တင်းခိုင်မာ၍လာရာ ကိုင်လိုသူကိုင်၊ ခေါက်လိုသူခေါက်၊
တောက်တောက်သံမြည်လောက်အောင် ခြောက်မာ၍လာလေသည်။

ထိုသို့ပင် တစ်နေ့တစ်ခြားတင်းမာ၍လာခဲ့သဖြင့် ဖူးမြင်ရသူအများ အံ့တစ်ပါးဖြစ်ခဲ့သော်လည်း
ခေတ်နှင့်လည်းမလျော်၊ (ထိုအချိန်၌သူပုန်များ သထုံခရိုင်၌ အတော်ပင်လှုပ်ရှားလျက်ရှိရာ ဈာပနပွဲ၌စစ်တပ်မှ
တာဝန်ယူ၍ ကူညီစောင့်ရှောက်နေရပေ၏။ ကာလကြာရှည်သော် ဤစောင့်ရှောက်သူများလည်း တာဝန်ယူ
နိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ) ရှေးသူတော်စင်တို့ ထားရှိရိုးလည်းထုံးမရှိ၊ သာသနာတော်ဝင်၌ထားရှိသော အစဉ်လည်း
မတွေ့မြင်၊ ဘုရားရှင်နှင့်ရှေးသာဝကများ၏လမ်းစဉ်အရ မီးသဂြိုဟ်ရန် နောက်တစ်ဖန်တိုင်ပင်ညီညွတ်ကာ
ကဆုန်လဆန်း ၈-ရက်နေ့ နံနက် ၇-နာရီအချိန်၌ ဈာပနမီးသဂြိုဟ်ပွဲဆင်မည်ဟု အချိန်ကိုသတ်မှတ်ကြလေ
သည်။ ဤသို့နောက်ထပ်၍ မီးသဂြိုဟ်မည်ဟူသောဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရန်ကုန်လူထုများကြားသိရာ ကဆုန်
လဆန်း ၇-ရက်နေ့ နံနက် ၇-နာရီအချိန်ခန့်၌ ရန်ကုန်မြို့မှ သမ္မတဟောင်း လူမျိုးစုလွှတ်တော်နာယကကြီး
စပ်ရွှေသိုက်နှင့်တကွ အဖွဲ့သားတစ်စုတို့ရောက်ရှိလာကာ အလောင်းတော်ရုပ်ကလာပ်ကို မှန်ခေါင်းတော်ဖွင့်ပြီး
ဖူးမြော်၍ကိုင်တွယ်ကြည့်ကြရာ တင်းမာလျက်ရှိနေသောအသားတော်များကား ခေါက်ကြည့်လျှင်
တောက်တောက်မြည်ဖြစ်နေကြောင်းကိုသိကြ၍ မီးသဂြိုဟ်မှုမပြုကြရန် အတိုက်အခံပြုလုပ်ကြကာ နေ့လယ်
၁-နာရီအချိန်၌ အစည်းအဝေးတစ်ဖန်ပြုလုပ်ရန် ချိန်းဆိုကြပြန်လေသည်။

ထိုနေ့နံနက်ပိုင်းက မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး၏ အထက်တန်းတပည့်ကြီးဖြစ်သော မိတ္ထီလာ

တောင်ပုလုဆရာတော်သည် နောက်ပါတပည့်သံဃာတော်များနှင့် လူဒါယကာများပါ ကြွရောက်လာခဲ့လေသည်။ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရန်အချိန်နီးကပ်ပြီဖြစ်၍ လူထုပရိသတ်လည်းအတော်စုံစုံ စုရုံးမိကြသောအခါ၌ အထက်ကောင်းကင်ဝဠာခွင်မှ အစဉ်ထစ်ချုန်းတအုံးအုံးမြည်ဟည်း မိုးကြီးသည်ထန်စွာရွာချခဲ့လေသည်။ ထိုသို့မိုးရွာတုန်းပင် မဆုံးနိုင်သောအချေအတင်တို့ဖြင့် မီးသဂြိုဟ်မှု အတိုက်အခံမဲ့ခွဲကြရာ နောက်ဆုံးတွင် မီးသဂြိုဟ်ရန်ဘက်မှနိုင်မဲထွက်ခဲ့ပြီး၊ ၈-ရက်နေ့ နံနက် ၇-နာရီအချိန်၌ မီးသဂြိုဟ်မည်ဟူသော မဲနိုင်မှုကြေညာကာ နောက်နေ့ဖြစ်သော ၁၃၁၇-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း ၈-ရက်နေ့ နံနက် ၇-နာရီအချိန်၌ ကြိုတင်စီမံထားသော နံ့သာထင်းပုံထက်သို့ ရုပ်ကလာပ်အလောင်းတော်ကို ရဟန်းရောလူပါ များစွာသောလူထုပရိသတ်များဖြင့် ပင့်ဆောင်တင်ရှိကာ မီးသဂြိုဟ်ကြလေသည်။

သဘာဝကျလှသော ဈာပနမီးပုံကြီး

လူများစုဆန္ဒသဘောကျ မီးသဂြိုဟ်ကြရာ ထူးဆန်းလှသော ရှုမြင်သူအဝဝ သဘာဝကျလှသော ဈာပနမီးပုံကြီးပတ်လည်၌ အရပ်ရှစ်မျက်နှာမှကြွလာကြသော ရဟန်းတော်အများနှင့် လူထုပရိသတ်ကြီးကား အပြည့်သားတည်ရှိနေလေသည်။ ထူးခြားသောလက္ခဏာကား လူထုများစွာ ဝန်းရံကာလျက်ရှိသော အလောင်းတော်ကို မီးသဂြိုဟ်သောမီးပုံကြီးသည် အညော်အသင်းနံခြင်းမရှိဘဲ အလောင်းတော်မှာလည်း ကုန်းကွတွန့်လိမ်မှုမတွေ့ရ၊ မူလထားရှိတိုင်းသာလျှင် ယိမ်းယိုင်ခြင်းမရှိ၊ ခိုင်ခိုင်တောင့်တင်း အလျှင်းပင် မရွေ့လျားဘဲ မီးစွဲ၍လောင်ကျွမ်းလေသည်။ မီးပုံကြီးအတွင်းမှထွင်းဖောက်၍တက်လာသော ပြောင်တဝင်းဝင်းနှင့် အရောင်အဆင်းတို့ကား ထူးထူးဆန်းဆန်း အံ့မခန်းလှပသော ဖြူရောင်၊ ပြာရောင်၊ ဝါရောင်၊ ညိုရောင်၊ ခိုရောင်၊ စိမ်းရောင်၊ နီမြန်းသောအရောင်တွေ ရောယှက်လျက်ထွက်လာလေရာ ကြည်နူးကြေကွဲ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ အဖြာဖြာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော တိမ်တောင်တိမ်ခဲကြီးပမာ ပန်းချီဆရာများသော်မှ ပုံတူရေးကူးရန် မလွယ်လှသော သဘာဝကျသည့် ဈာပနမီးပုံကြီး၏ ရှုမငြီးတင့်တယ်ဟန်ကို ဤစာရေးသူနှင့် အများ၏မျက်မြင်အားလုံးကုန်ပင် တွေ့မြင်ကြရလေသည်။

သာသနာအကျိုးဆောင်ရွက်ပုံ

ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တော်မူပေသော မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပထမအရွယ် ကျောင်းသားငယ်ဘဝမှစတင်၍ ဆရာအရှင်မြတ်တို့၏ ညွှန်ပြအပ်သောလမ်းစဉ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူယဉ်ကျေးတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ အနည်းငယ်ကြီးရင့်လာသောအချိန်၌ သာသနာတော်သို့ဝင်ရောက်နိုင်သော သာမဏေရှင်ဘဝနှင့် ရဟန်းတော်ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ပရိယတ်သာသနာတော်ကို ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ဟုခေါ်ဆို

လောက်အောင် စွမ်းဆောင်သင်ယူခဲ့၍ ၃၇-နှစ်အရွယ်တော်၌ ပရိယတ်သင်ယူပို့ချမှုလမ်းစဉ်မှ ဖဲထွက်ကာ ပဋိပတ်သာသနာခေါ်အကျင့် (အားထုတ်မှု) လမ်းစဉ်သို့ခိုဝင်ခဲ့ပြီး ထန်သည်းသောဝီရိယဖြင့် နှစ်ရှည်လများ ကြိုးစားခဲ့ရာ ၃-နှစ်တာကာလကြာသော် လျော်စွာထွင်းဖောက် စွမ်းမြောက်ဉာဏ်ရှင် သဘာဝလမ်းစဉ်ကို အမြင်မှန်ရခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်မှစတင်၍ မယဉ်ကျေးသေးသော (အမြင်မှန်မရကြသေးသော) ပုဂ္ဂိုလ်အစားစား တို့အား သနားလှသောစိတ်ဓာတ်ဖြင့် တစ်ရပ်မှတစ်ရပ်သို့ရွှေ့ပြောင်းကာ အကျင့်သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူပုံကား ရှေးဦးစွာမင်းကွန်းဂူလေးချောင်ဇေတဝန်ဌာန၊ ထိုနောက်မွေးဖွားရာဇာတိ ကန်ကြီးကုန်းရွာ၊ ထိုနောက်ဂူလေးချောင်ဇေတဝန်ဌာနသို့ပြန်ရောက်ပြီး များမကြာမီမြို့လှမှတပည့်များ၏ လာရောက်ပင့်မှုကြောင့် မြို့လှဌာန၌ ၂-ဝါမျှသီတင်းသုံးကာ အမြို့မြို့အရွာရွာသို့ အကျင့်သာသနာရေးကို အားပေးသောအနေဖြင့် မရွံ့မကြောက် ခဲပေါက်-ထုတ်ပစ် ဖြစ်လိုရာဖြစ် မဆုတ်နစ်သော ဇွဲသတ္တိနှင့် တည့်တည့်မတ်မတ်ကြီး မနေမနားဟောကြားခဲ့ပေ၏။ ထို့နောက် သထုံမြို့သို့ရောက်၍ သီးခြားတရားဌာနကြီး ကိုပါ တည်ထောင်ပြီး အသီးသီးတပည့်ကြီးငယ်တို့ကို နှစ်ရှည်လများအကျင့်တရားကို လေးစားကျင့်ဆောင်ရန် အတန်တန်တိုက်တွန်းသောအားဖြင့် ညွှန်ကြားဆုံးမခဲ့လေသည်။

ဤသို့ အမွန်ဦးစွာအကျင့်သာသနာကို မှန်စွာအဟုတ် မဆုတ်မနစ် အစစ်တရားဟောကြားလင့်ကစား အများ၏ လိုအင်အလွဲဟုမှတ်ထင်၍ အဆင်မတည့်သောစကားများဖြင့် ပြောမှားဆိုမှားစွပ်စွဲကြသည်များကို တစ်ခဲနက်ပြီးသောကျောက်တောင်ကြီးကို ထန်သီးပြင်းစွာတိုက်ခတ်လာသောလေမုန်တိုင်းသည် ယိုင်လဲခြင်း ငှာမစွမ်းရာသို့ ထို့အတူလျှင် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကျောက်တောင်ကြီးပမာ သည်းခံကာ ဘေးရန်ပေါလှသော သံသရာ၊ (ရှင်၊ လူ၊ ရဟန်း)တောမှ အဖော်မမှီးတစ်ကိုယ်တည်း လှည့်လည်ဝင်ရောက် လျက် မကြောက်မထိတ်ခြသေ့စိတ်ဖြင့် မဂ်သီးဖိုလ်သီး အမှန်သီးနိုင်သော မဂ်မျိုးစေ့၊ ဖိုလ်မျိုးစေ့တည်းဟူသော ဝိပဿနာကုသိုလ်မျိုးစေ့များကို သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော တောင်းမှထုတ်ယူကာ သင့်လျော်ရာမြေကွက်နှင့် တူသောဝေနေယျများအပေါ်၌ စိုက်သောအားဖြင့် ဟောကြားညွှန်ပြခဲ့လေသည်။

နည်းယူဖွယ်များ

ရှေးဦးစွာ မွန်မြတ်သောအသိဉာဏ်များကို ရှာကြံရရှိပြီး ကြွင်းကျန်သူများကိုလည်း မိမိနည်းတူရရှိ ကြစေလိုသောသဘောဖြင့် တရားဌာနများကိုတည်ထောင်ကာ ဦးဆောင်ပြုလုပ်သောသာသနာရေးလမ်းစဉ်သည် ယောဂီရဟန်းတော်များအတွက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်ကိုက်ညီသော အဆောက်အအုံတည်ရာ ဌာနများသာ တွေ့ရှိရ၏။ တည်ထောင်နေထိုင်သော တိုက်တာအဆောက်အအုံများသည် (ဂဟပတိ)ကုဋီမျှသာဖြစ်ကြ၏။ (လှူသူဒါယကာပိုင်-ဟူလို) မြေနေရာနှင့်ကျောင်းအဆောက်အအုံများကို ဘုန်းကြီးပိုင်မပြုလုပ်ခဲ့ပေ။

သာသနာမြေ (ဝတ္ထကမြေ) အဖြစ်နှင့်သာ တည်ရှိစေခဲ့၏။ ပေါ်ပေါက်ရောက်ရှိ (ရရှိ)သော ပစ္စည်းလာဘ်များကို လည်း တိုက်တွင်းရှိ အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော သေနာသနအသုံးဆောင်အဖြစ် ထားရှိပေ၏။ ဆရာတော်ကြီးအား လာရောက်လှူကြသော ကျောင်းတိုက်နှင့်ကျောင်းသင်္ကန်းစသောဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ကိုယ်ပိုင်အဖြစ် အလှူမခံခဲ့ပေ။ ဆည်းကပ်နေထိုင်သူ ရဟန်းတော်များလည်း ကြီးငယ်မရွေး အားလုံးဆွမ်းခံဝတ်ရှိစေရ၏။ စာသင်စာချနှင့် ထိန်းကျောင်းရသော ကျောင်းသားငယ်ရှင်ငယ်များကို လက်ခံခြင်းမရှိ၊ ရှင်ပြုရဟန်းခံကိစ္စများ ကျောင်းတိုက်၌ ပြုလုပ်ခွင့်မပြုခဲ့။ (မြန်မာပြည်၌ ဒုလ္လဘဟုခေါ်တွင်လျက်ရှိသော) ခေတ္တမျှရဟန်းဘဝရမှု (ပြုမှု)ကို လုံးဝခွင့်မပြုခဲ့။ သဒ္ဓါအလျောက် လာရောက်နေထိုင်သူအားလုံး တိတ်ဆိတ်စွာနေထိုင်ရ၏။ ကျား၊ မ ပရိသတ်များတိုက်တာ၌ အမြဲခေတ္တ ၂-မျိုးလုံးပင် ထွေးရောယှက်တင် ဆက်ဆံခြင်းမပြုရ၊ ကျား၊ မ များနေထိုင်ရန် သီးခြားခွဲထားလေသည်။

ထိုသို့လာရောက်နေထိုင်သူများကိုလည်း တရားအားထုတ်သူယောဂီများသာ ဖြစ်စေရ၏။ ရဟန်းတော် များ၌ ဆိုင်ရာဝိနည်းတော်လာ သိက္ခာပုဒ်များကို ကောင်းစားနားလည်သိရှိသူများကိုသာ လက်ခံတော်မူ၏။ (ဤ၌ ဒွေမာတိကာကို နှုတ်တက်အာဂုံဆောင်ရ ပြန်ပြန်နိုင်ရုံမက အနက်အဓိပ္ပါယ်များကိုပါ သင်ကြားဖူးသူများ ဟူလို) ရဟန်းတော်များလာရောက်နေထိုင်ချိန်နီး၌ ဝဋ္ဋာနကံ အပြစ်များမှကင်းလွတ်သန့်ရှင်းစေရန် ပရိဝတ် မာနတ်များကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ဖြစ်စေရ၏။ ဥပုသ်နေ့များ၌ သံဃာလုံလောက်က ပါတိမောက် စောင်လုံးကျွတ် အလှည့်ကျပြု၍ဥပုသ်ပြုရ၏။ ယောဂီနှင့်လျော်ညီစွာ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာများနှင့် ပြည့်စုံစေရ၏။ အရောင်နုဆေးဆိုးသင်္ကန်းများကိုရှောင်ရှား၍ ပိန္နဲရောင်၊ သစ်ခေါက် ရောင်၊ သင်္ကန်းများကိုသာ ဝတ်ရုံရ၏။ တပည့်များအား ဥပုသ်နေ့များ၌ လျော်စွာဩဝါဒပေးကာ ဆုံးမပေ၏။ အကျဉ်းချုံးသောအားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လာ အပ္ပမာဒတရားများနှင့်သာ အမြဲမကွာနေထိုင်ရန် ဆုံးမခဲ့လေသည်။ ဤစာရေးသူ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ဦးစွာရောက်သောအကြိမ်၌ ဩဝါဒါနုသာသနီ မိန့်မြွက်တော်မူသည်ကား ကိုယ့်အခွင့်အရေးကို အမြဲမကွာရအောင် ယူရသည်ဟု မိန့်မြွက်တော်မူသည်ကို ယခုတိုင်ပင်နား၌ပန်ဆင်လျက် ရှိပေ၏။ တိုက်တာ၌ ဥပဒေကျော်လွန်သူများအား အချိန်မဝံ့ထွက်ခွာရပေ၏။ (ဤ၌ အကြောင်းပြဆင်ခြေကန် အယူခံခွင့်မရှိ) ဤသို့ တိတိကျကျယောဂီတပည့်များပင်ဖြစ်လင့်ကစား မညာတမ်း(အားမနာတမ်း) မှန်ကန် သောလမ်းစဉ်ဖြင့် ဆရာပီပီတည်ကြည်စွာ ဆုံးမပဲ့ပြင်ကာ သာသနာရေးလမ်းစဉ်ကို ရှေးနောင်တော်ကြီးများ ကိုမူထား၍ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားခဲ့လေသည်။

ကြုံခဲ့ရခဲ့စွာလှသောလူ့ဘဝတွင် အခွင့်ကောင်းဗုဒ္ဓခေတ်၌ ဘုရားရှင်၏အလိုတော်ကျ မွန်မြတ်သော သုခဟုဆိုအပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှန်နှင့် တွေ့ကြုံခံစားနိုင်ကြစေခြင်းအကျိုးငှာ အမျိုးမျိုးသော အခက်အခဲများနှင့်ရင်ဆိုင်လျက် ထက်မြက်လှသောစိတ်အစဉ်ဖြင့် မယိမ်းမယိုင် ခိုင်မြဲစွာ အကျင့်သာသနာကို

လှည့်လည်၍ညွှန်ပြခဲ့သူကား နောက်ဆုံးသထုံမြို့သို့ရောက်ရှိပြီး တရားဌာနကြီးတည်ဆောက်၍ ရောက်လာ တိုင်းသောတပည့်အများအား (သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်)အကျင့်တရားများကို ၄၅-နှစ်တိုင်တိုင် ယှဉ်ပြိုင်သူမရှိ တစ်ဦးတည်းရှေ့ဆောင်ခဲ့သော ကျေးဇူးရှင်မူလမင်းကွန်းဆရာတော်ပင်ဖြစ်သည်ဟုဆိုက မှားမည်မထင်။ ကျွန်ုပ်တို့၏အဓိပတိ မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးကား သတ္တဝါများ၏ချမ်းသာပွားကြောင်း ကောင်းစွာဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာ၍ ကျင့်ဆောင်တော်မူခဲ့သောလမ်းစဉ်အရ ထင်ရှားလှပေ၏။ ဤသို့လှူပြည်တစ်လွှား ထင်ရှား တော်မူပေသော ဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီးသည် သူ၏ဘဝလမ်းစဉ်အစအဆုံး နိဂုံးချုပ်တော်မူသော်လည်း ညွှန်ပြခဲ့သောလုပ်ငန်းစဉ်များကား ထင်ရှားလျက်ပင်ရှိနေလေသည်။ မြန်မာပြည်မြို့ရွာအရပ်ရပ်၌ ထိုအရှင် မြတ်ကြီးချမှတ်ခဲ့သောလမ်းစဉ်အရ ပဋိပတ်ဌာနများတည်ထောင်ကာ ကျင့်ဆောင်ကြသည်ဟုဆိုက မည်သူမျှ ငြင်းဝံ့ကြမည်မဟုတ်။ ယိုးဒယား၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနှင့်သီဟိုဠ်၊ အိန္ဒိယစသော ပတ်ဝန်းကျင်နိုင်ငံများသို့ သော်မှ ထိုဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီး၏လမ်းစဉ်အရ အကျင့်သာသနာတည်လျက်ရှိသည်ကို ထိုထိုသတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများကပင် ထင်ရှားဖော်ပြကြပေသည်။ ဤသို့လျှင် မြန်မာပြည်နှင့်တကွ နိုင်ငံရပ်ခြားတိုင်း တစ်ပါးများသို့ပင် ဂုဏ်အင်တော်ကြီးမား၍ ကျော်ကြားခဲ့သော ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အပေါင်း ဂုဏ်အင် စုံလင်ပြည့်ဝသောအဖြစ်သနစ်များကို ဤစာရေးသူလိုပုဂ္ဂိုလ်ပါမွှားအစားမျိုးသည် အဘယ်မှာရေးသား နိုင်ပါအံ့နည်း၊ မရေးသားနိုင်သည်ကား အမှန်ပင်ဖြစ်ချေ၏။ သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား အနန္တဂုဏ်အင် ကျေးဇူးတော် အရှင်မြတ်ကြီး၏အတ္ထုပ္ပတ်ဖြစ်စဉ်ကို မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ အစအဆုံးထုတ်ဖော်ခြင်းမရှိခဲ့သောကြောင့် ဤစာရေးသူသည် ၃-နှစ်တာကာလကြာမြင့်စွာဆိုင်းငံ့သော်လည်း ထုတ်ဖော်သူမရှိကြ၍ စွမ်းသမျှသတ္တိနှင့် လွန်ခဲ့သော ၁၃၁၉-ခုနှစ်၊ ဝါတွင်းလောက်ကစတင်၍ စီစဉ်ရေးသားခဲ့ပါသည်။ မိမိသိရှိသမျှသော အခြင်း အရာများနှင့် သက်ဆိုင်သူများထံမှစုံစမ်းရရှိခဲ့သော အဖြစ်သနစ်များကို အတ္ထုပ္ပတ်အားလျော်စွာ စီစဉ်ရေးသား ခဲ့ပါသည်။ ရှေးအခါက ရေးသားဖူးသူ ကျွမ်းကျင်သူမဟုတ်သဖြင့် ပြည့်ဝစုံလင်ဂုဏ်အင်ကြွယ်ဝ ကောင်းမွန် လှသော အစီအစဉ်ဟူ၍ ဝန်မခံရဲပါ။ ထို့ထက်ကောင်းမွန်ဂုဏ်ထယ် တင့်တယ်ကြွယ်ဝပြည့်စုံလှသော အတ္ထုပ္ပတ္တိကြီးမျိုးသည် ခန့်လည်းခန့်ခိုင် ပြိုင်ဆိုင်ဘက်ကင်းနေ၊ လမင်းကြီးအလား ပေါ်ထွက်လာလျှင်မူကား များစွာပင်လိုလားတောင့်တ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာမှန်စွာပင်ဖြစ်ကြမည်ကို ယုံမှားဖွယ်မရှိပါ။

တတိယပိုင်းပြီး၏။

စတုတ္ထပိုင်း

မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး ရေးသားစီရင်ခဲ့သောကျမ်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏-

- ၁။ ပေဋကောပဒေသ အဋ္ဌကထာပါဠိ၊
- ၂။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၏နိဿယ ပထမတွဲ၊
- ၃။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၏နိဿယ ဒုတိယတွဲ၊
- ၄။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၏နိဿယ တတိယတွဲ၊
- ၅။ သဇ္ဇေတာဝိမိ ဝိဿဇ္ဇနာ၊
- ၆။ အာရမ္ဘာဝိမိ ဝိဿဇ္ဇနာ၊
- ၇။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာနိဿယသစ်၊
- ၈။ တောလေးဆယ်ဖွင့်၊
- ၉။ မိလိန္ဒပဉ္စာအဋ္ဌကထာပါဠိ၊
- ၁၀။ နိဗ္ဗာနကထာ (စကားပြေ)
- ၁၁။ နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်ဒေသနာ၊
- ၁၂။ နိဗ္ဗာနစာတမ်း၊
- ၁၃။ သတိပဋ္ဌာနစာတမ်း၊
- ၁၄။ သတိပစ္စယေခေါ် ဝိနိစ္ဆယသမူဟ၊
- ၁၅။ ကထိနဝိနိစ္ဆယ (စကားပြေ)၊
- ၁၆။ ကထိန်နိဿယ၊
- ၁၇။ ဖလသမာပတ်၊
- ၁၈။ မဟာသဋ္ဌာယတနသုတ် နိဿယ၊
- ၁၉။ မူလပရိယာယသုတ် နိဿယ၊
- ၂၀။ ပါဒါပါဒရဟ ဝိနိစ္ဆယ၊
- ၂၁။ ပဋိညာတ ကရဏ ဝိနိစ္ဆယ၊
- ၂၂။ သိမ်ခန်း၊
- ၂၃။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ်ကျမ်းကြီး၊
- ၂၄။ အနုသယဆိုင်ရာ၊
- ၂၅။ အတိရိတ်ပြုပုံအဆုံးအဖြတ်၊

ဤအထက်ပါကျမ်းစာများကို သာသနာတော်အကျိုးကိုသာရည်ရွယ်လျက် ထက်မြက်လှသော

သမ္မာဆန္ဒဝီရိယတော်တို့ဖြင့် စွန့်စွန့်စာစား ရေးသားပြုပြင်စီရင်တော်မူခဲ့ပေသည်။

မူလမင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးအား နည်းပေးလမ်းပြရှေ့ဆောင်ညွှန်ကြားကြသော ဆရာတော်ကြီးများ မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

ပရိယတ်အရာ-မြတ်ဆရာ

မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီးသည် ပရိယတ်အရာတွင် သာသနာရောင်ဝန်း ထွန်းလင်း တောက်ပခိုင်မြဲလှအောင် အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီး ၂-ကျမ်းနှင့်တကွ သဘောခဲကပ် ဝိနိစ္ဆယအရပ်ရပ်အဆုံးအဖြတ် တို့ကို ပိဋကတ်သုံးဖော်ပါဠိတော်နှင့်တကွ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အနု၊ မဓု၊ ယောဇနာ၊ ဂဏ္ဍိစသောကျမ်းဂန် တို့နှင့်နှိုင်းညှိ၍ရေးသားနိုင်ခြင်းသည် ကျောင်းသားအရွယ်ငယ်စဉ်ကစ၍ ၁၄-နှစ်အရ ကိုရင်(သာမဏေ)ဘဝ ရသည်တိုင်အောင် အခြေပြုကျမ်းစာအဖြာဖြာနှင့် နေ့ဝါညဝါများကိုပါ ကျကျနနနည်းနာရရန် သွန်သင် ပြသတော်မူခဲ့ပေသော ကျေးဇူးရှင်စောက်ကျောင်းဆရာတော်။

ထိုမှတစ်ဖြာ သုံးဖြာပိဋကတ်ပါဠိတော်အရပ်ရပ်နှင့်တကွ အဋ္ဌကထာဋီကာကျမ်းစုံစွာတို့ကို အဖုအထစ် အဆစ်မရှိ သိသိညက်ကြေ နောက်မွေ့ကုန်စင် ဉာဏ်၌မြင်အောင် သွန်သင်ပြသပို့ချပေးတော်မူသော မန်ကျီးစု တောရကျောင်း ကိန်းအောင်းမွေ့လျော် စံပျော်တော်မူသော ကျေးဇူးရှင်နောင်တော်ဦးလက္ခဏဆရာတော်။

ထို့ပြင်မှန်စွာ သုံးဖြာပိဋကတ် ပါဠိရပ်တစ်ဖြာ အဋ္ဌကထာဋီကာကျမ်းများစွာတို့၌ သဒ္ဒနယ အတ္ထနယ အဓိပ္ပာယတ္ထ သဘာဝတ္ထ ဝါကျတ္ထတို့ကိုပါ သေချာဂန နည်းအဝဝတို့ကို အဝယဝခွဲစိတ်ချ၍ ယူဆနိုင်လောက် ဉာဏ်စွမ်းရောက်အောင် ရှေ့ဆောင်ညွှန်ပြ သွန်သင်တော်မူပေသော ဦးပုကြီးတောင်ပေါ် မွေ့လျော်ရွှင်ပြုံး သီတင်းသုံးတော်မူသော ကျေးဇူးရှင် ၃-ဂိုဏ်းချုပ် ဦးရာဇိန္ဒဆရာတော်။

ဤသို့ပြဆိုခဲ့သော ကျေးဇူးတော်ဂုဏ် ချီးမကုန်အောင် တန်ဆောင်အလား ပေါ်ထင်ရှားသည့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့သည် နာရဒတွင်မည် ငါမထေရ်အား သုံးပါးသာသနာ ပွင့်လင်းဖြာအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်ရေး အထောက်အပံ့ပေးကြသည့် ကျေးဇူးတော်ရှင် အရှင်မြတ်ကြီးတို့ ဖြစ်ကြပါပေသည်ဟု ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့လေသည်။

ပဋိပတ်အရာ မြတ်ဆရာ

ဗုဒ္ဓအရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူသည်မှ သာသနာဝင်အဆက်ဆက် ဆင်းသက်၍လာခဲ့ရာ နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်ကျော်တိုင်အောင်သောကာလ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်အရ အပွမာဒခေါ်သောအကျင့်တရားများကို ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်းသောလူများစုမှာ ကောင်းစွာလေ့လာပွားများကြကာ ထိုခေတ်ထိုအခါက ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်းသူတို့၏ သန္တာန်ဝယ် အပွမာဒအကျင့်တရားများ အမြဲမပြတ်ကိန်းဝပ်ကွန့်မြူးခဲ့လေသည်ဟု

ထိုထိုအဋ္ဌကထာ ဋီကာများနှင့် သာသနာဝင်၊ မဟာဝင်၊ ဒီပဝင်စသောကျမ်းစာတို့၏အဆိုစကားဖြင့် ထင်ရှားပေါ်လွင်ခဲ့ပေသည်။ ထိုသာသနာတော် နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်ကျော်ခေတ်ကာလက လူအရိယာ၊ ရှင်အရိယာ၊ ရဟန်းအရိယာတို့၏အကြောင်းအရာများကို ထိုထိုကျမ်းစာတို့က ထုတ်ဖော်ပြဆိုခဲ့ကြလေသည်။

ဤသို့ပင် သာသနာတော်နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်ကျော်လောက်ခေတ်တိုင်အောင် သတိပဋ္ဌာန်အပ္ပမာဒ တရားခေတ်စားထွန်းကားခဲ့သော်လည်း ၎င်းမှနောက်ခေတ်များတွင် တဖြည်းဖြည်းနှင့်ကွယ်ပမလောက် ကျင့်ကြံသူနည်းပါးပြီးတိမ်မြုပ်ခဲ့ရာ ကျကျနန နည်းပေးလမ်းပြညွှန်ကြားတတ်သူသော်မှ ရှာမှရှားအဖြစ်မျိုးသို့ ရောက်ရှိကာ အဆက်အစပ်ကွယ်ပမလောက် ရှိခဲ့လေသည်။ သို့သော် လုံးဝကွယ်ပျောက်သည်မဟုတ်ပေ။ ဒေသနာတော်များထင်ရှားလျက် အချို့သူတော်စင်အရှင်မြတ်များ၏သန္တာန်၌ကား ကိန်းဝပ်မပျက် အစဉ်အဆက် တည်လျက်ရှိနေသည်ကို ပြဆိုလတ္တံ့သောအတ္ထုပ္ပတ္တိများဖြင့် ထင်ရှားလှပေသည်။

ကင်းတောရဆရာတော် ဦးခေမာ

ရတနာပုံနေပြည်တော် မန္တလေးရွှေမြို့တော်ကြီးကို အမွန်ဦးစွာတည်ထောင်ဖန်ဆင်းတော်မူသော သေလက္ခရာရဋ္ဌ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် ဘဝရှင်မင်းတုန်းမင်းကြီး၏လက်ထက်တော်အခါဝယ် မင်းကွန်းမြောက် ကင်းတောရ၌သီတင်းသုံးတော်မူသော ကင်းတောရဆရာတော်ဦးခေမာနှင့် သီးလုံးဆရာတော်ဦးစန္ဒိမာ၊ အရှင်မြတ်ကြီးနှစ်ပါးသည် ဒဠိမိတ္တ သန္တိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တ ပိယဘဏိတ အတ္ထက္ခာယိက သဟဓမ္မိကသမဂ္ဂ သမ္မောဒမာန် ချစ်ကျွမ်းတဝင် အကျိုးလိုလားကြသော အထူးမိတ်ဆွေများဖြစ်ကာ ရဟန်းငယ်ဘဝမှစ၍ နမောဂိုဏ်းတို့၌ ပိဋကတ်အကျော်ဆရာတော်များထံတွင် ပရိယတ်စာများ ကောင်းမွန်စွာ သင်ကြားတတ်မြောက် ကြသူများဖြစ်ကြလေသည်။

အပ္ပမာဒဝိဟာရီ

ထိုအရှင်မြတ်နှစ်ပါးတွင် သီးလုံးဆရာတော်အရှင်စန္ဒိမာသည် ပရိယတ်ကျမ်းစာများသင်ကြားမှုကိစ္စ ပြီးဆုံးခဲ့၍ သီးလုံးဂိုဏ်းတွင်စာပေများပို့ချလျက်ရှိရာ တစ်စတစ်စနာမည်ကြီးကာ တစ်ဂိုဏ်းလုံး၏အကြီးအမှူး ဦးစီးခေါင်းဆောင်ဖြစ်၍ မင်းတုန်းဘုရင်မင်းမြတ်၏အလေးပြုချီးမြှောက်မှုကိုရရှိကာ သီးလုံးဂိုဏ်းတွင် အထူးပင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသောဆရာတော်တစ်ပါးဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ကင်းတောရဆရာတော်ဦးခေမာအရှင်မြတ်ကား ပရိယတ်ကျမ်းစာများသင်ကြားပြီးနောက် ပဋိပတ်အကျင့်ဖြစ်သော ဘာဝနာတရားများနှင့်သာမေ့လျော်ကာ အပ္ပမာဒဝိဟာရီပီပီစစ်စစ် ဧကစာရီအဖြစ်ဖြင့် မင်းကွန်းမြောက်ကင်းတောရ၌သာ သီတင်းသုံးတော်မူလျက် သမဏကိစ္စကိုသာ ကြိုးစားအားထုတ်တော်မူလေသဖြင့် သဘောကျကျေနပ်လောက်သော အသိဉာဏ်ရရှိ၍

(အဘိညာဏ်သမာပတ်သို့ပင် ရောက်ရှိတော်မူသတဲ့) ထိုအခြင်းအရာကို နောက်ပိုင်းဆိုလတ္တံ့သော စကားများဖြင့် သိရလတ္တံ့။

ပညာသင်ဘက် သီတင်းသုံးဖော်

ထိုကင်းတောရဆရာတော် ဦးခေမာအရှင်မြတ်သည် ပညာသင်ဘက်သီတင်းသုံးဖော် ချစ်ကျွမ်း ဝင်သူဖြစ်သည်အားလျော်စွာ လောကုတ္တရာတရားများကို မိမိနှင့်အလားတူ ထိုးထွင်းသိရှိစေလိုသောဆန္ဒဖြင့် သီးလုံးဆရာတော်ထံသို့ ကင်းတောရမှ ညနေချမ်းအချိန်တိုင်း မကြာမကြာသွားရောက်၍ ချစ်ကျွမ်းဝင်စကား များပြောဆိုလေ့ရှိရာ တစ်နေ့သော်ကား ကင်းတောရဆရာတော်သည် သီးလုံးဆရာတော်အား “ဆရာတော်ကဲ့သို့ မင်းဆရာအဖြစ်ဖြင့် သာသနာတော်တွင် ဂန္ထရုရမျှနှင့်တော့ မသေဝံ့သေးကြောင်း” ဖြင့် ပညာရှင်များ၏ ဆုံးမစကားမိန့်ကြားတော်မူသတဲ့၊ ဤသို့လျှင် ကင်းတောရဆရာတော်သည် သီးလုံးဆရာတော်ထံ မကြာမကြာ သွားရောက်ပြီး တစ်ရံတစ်ခါ လောကုတ္တရာအသိဉာဏ်နှင့်စပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားများ၊ တစ်ရံတစ်ခါ ဈာန်တရားများ သမထဝိပဿနာနှင့်သက်ဆိုင်ရာ သိပုံ၊ မြင်ပုံ၊ ထင်ပုံ၊ အာရုံပြုပုံများကို သတိပေးသော အနေနှင့် အကြောင်းရှာပြောကြားလေ့ရှိပေသည်။ ဤသို့ သမထဈာန်နှင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန် ၏သဘောများကိုပြောကြားရာတွင် သီးလုံးဆရာတော်က ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများနှင့်ညီညွတ်သော အသိအမြင်များသာလျှင် ဟုတ်မှန်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကျမ်းဂန်များအရ များစွာသောနည်းတို့ဖြင့် ဝေဖန် လျှောက်ထားလေရာ ကင်းတောရဆရာတော်က ပြန်ကြားမိန့်သည်မှာ အရှင်ဘုရား အားထုတ်ရာ၌ထင်မြင် ပိုင်းခြားပုံမှာ မိမိသိရှိသောကျမ်းဂန်များအဆိုနှင့် တိုက်ရိုက်မညီနိုင်ပေ၊ ကျမ်းဂန်ဟူသည် ပုဂ္ဂိုလ်အစားစား၊ စရိုက်အစားစား၊ ဉာဏ်အစားစားတို့နှင့် သင့်လျော်သောယေဘုယျနည်းကိုသာ ဖွင့်ဆိုရေးသားကြပါသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းပင် ဉာဏ်အားထင်မြင်ပုံအားလုံး ညီညွတ်ကြမည်မထင်၊ ကျမ်းဂန်လာအားလုံးနှင့်မညီက ဈာန် မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်၊ မရထိုက်၊ မဖြစ်ဟူ၍ တစ်ထစ်ချမဆုံးဖြတ်အပ်ပါဟု ပြန်ကြားမိန့်လေသည်။

ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူပုံ

ထိုမှနောက် ကင်းတောရဆရာတော်သည် သီးလုံးဆရာတော်ထံရောက်ရှိသော်လည်း ရှေးကလို စကားများများမပြောကြားတော့ဘဲ သီးလုံးဆရာတော်၏ပြောစကားကိုသာ အချို့ဝန်ခံ၍ သဘောကျရှိခဲ့၏။ သီးလုံးဆရာတော်က ကျမ်းဂန်နှင့်ကိုက်ညီစေမှုသာပဓာနဖြစ်၍ လက်တွေ့မှာပဓာနမဟုတ်ပါဟုမိန့်လေရာ၊ ကင်းတောရဆရာတော်က လက်တွေ့ကိုယ်သိမရရှိသေးသူတိုင်း ဤလိုပြောကြမြဲဖြစ်လေသည်။ ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်အမှန်ကိုရပါက လက်တွေ့လုပ်ငန်းနှင့်စာသဘော တစ်ဖြောင့်တည်းတစ်ပြေးတည်း အလုံးစုံမညီညွတ်ရာ၌

အပြစ်မဟုတ်ပါဟု ပြန်ကြားမိန့်လေသည်။ ဤသို့ နောက်ဆုံးစကားလျှောက်ကြားပြီးနောက်ပြန်ရာ သီးလုံး ဆရာတော်လိုက်ပို့နေကျဌာနသို့အရောက် နောက်မှလိုက်ပို့ရာ ကျောင်းမှလွန်မြောက်၍ တောစပ်သို့အရောက် တွင် ကင်းတောရဆရာတော်က ပြောကြားသည်မှာ၊ “သီးလုံးဆရာတော် ကောင်းမြတ်သောလုံ့လ၊ မြဲမြံသော သတိတရားနှင့် သာသနာတော်တွင် ဉာဏ်ယှဉ်၍ နေရစ်ပေတော့” ဟု နောက်ဆုံးစကားပြောကြားပြီး သင်္ကန်းတော်ကို ခါတွက်လျက် အထက်ကောင်းကင်သို့ ကြွတက်ပြီး၊ “ငါ့ရှင်နေရစ်ပေတော့” ဟုပြောကြားကာ၊ ကောင်းကင်ခရီးမှကြွသွားတော်မူပြီး ၎င်းည အရုဏ်တက်အချိန်လောက်တွင် ကင်းတောရဆရာတော် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူလေသည်။

ငေးမော၍နေရစ်ရပုံ

သီးလုံးဆရာတော်သည် လိုက်ပို့ရာဌာနမှ ကောင်းမွန်စွာနေရစ်ပေတော့ဟုမိန့်ကြား၍ ကောင်းကင်ခရီးမှ ကြွသွားဖဲခွာရာအရပ်မှ အငေးသားရပ်ပြီး နောက်ထပ်တွေ့ရဦးနှင့် မျှော်ကိုးမှန်းဆတမ်းတလျက်သာ ငေးမော ၍ နေရစ်ရှာလေ၏။ ၎င်းနောက် မကြာမီပင် သီးလုံးဆရာတော်ကြီး၏တပည့်သာမဏေ ကိုရင်ကိုင်းသည် ဆရာတော်ကြီးလိုက်ပို့ရာ ကြန့်ကြာသည့်အတွက် စိတ်ဝိတက်မကင်းဖြစ်ကာ နောက်ထပ်၍လိုက်ရာ ဆရာတော်မှာ အငေးသားရပ်လျက်တည်နေသည်ကိုတွေ့မြင်၍ ဆရာတော်ဘုရားဟုလျှောက်ခေါ်တော့မှ သတိရ၍ပြန်ခဲ့လေသည်။ ၎င်းညတွင်ပင် သီးလုံးဆရာတော်ကြီးသည် နောင်တတစ်ဖန်ဖြစ်ကာ တမ်းတ ညည်းတွားသည်မှာ (သီးလုံး သီးလုံးနဲ့ ဘာအသုံးမှမကျဘဲ၊ ကိုခေမာတို့များ၊ သာသနာတော်နှင့်ကြုံကြိုက်ကျိုး နပ်ပါပေသည်)ဟု မြည်ယောင်တမ်းတ၍နေသည်ကို အနီးနေကိုရင်ကိုင်းကြား၍ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ပါလဲဘုရားဟုလျှောက်ထားရာ နင်တို့နှင့်အရာမဟုတ်ဟု မိန့်တော်မူလိုက်လေသည်။

ကောင်းကင်ခရီးမှ ကြွသွားခြင်း

ထိုနေ့နံနက်သို့ရောက်သောအခါ ကင်းတောရဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူပြီဟူသောအကြောင်းကို ကြားသိတော်မူရာ သီးလုံးဆရာတော်ကိုယ်တိုင်ကြွရောက်၍ သဂြိုဟ်ခြင်းဈာပနကိစ္စ ၇-ရက်အတွင်းပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်တော်မူပြီးလျှင် သီးလုံးကျောင်းတိုက်သို့ပြန်ကြွတော်မူ၍ ရှေးနှင့်မတူ အမူတော်ကိုယ်နေ ပြောင်း သည်ကို အကြောင်းသိရိပ်မိသော ကိုရင်ကိုင်းကား ကင်းတောရဆရာတော်ကြီး၏ အထွေထွေအခြင်းအရာများ ကို အကြိမ်ကြိမ်မေးလျှောက်ရာ သီးလုံးဆရာတော်ကြီးက ဤသို့မိန့်လေသည်။ ကိုခေမာကို ပို့နေကျနေရာသို့ လိုက်ပို့ရာ ငါ့ရှေ့မှာပင် သင်္ကန်းကိုခါတွက်၍အထက်ကောင်းကင်သို့တက်ပြီး ငါ့ရှင်နေရစ်ပေတော့ဟုဆို၍ ကောင်းကင်ခရီးမှကြွသွားလေသည်ဟု သာမဏေကိုရင်ကိုင်းကို မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

အဘိညာဏ်ရဆရာတော်

ထိုကင်းတောရဆရာတော်ကြီး၏သန္တာန်တွင်လည်း အပ္ပမာဒတရား အမြဲမပြတ်ပွားလျက် တရားနှင့် မွေ့လျော်သော အဘိညာဏ်ရဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးဟု ကျော်စောထင်ရှားသောမူခွဲလေသည်။

ထိပ်ခေါင်တင်မင်းဆရာ

သီးလုံးဂိုဏ်းတွင် ထိပ်ခေါင်တင်မင်းဆရာတစ်ပါးဟု ကျော်ကြားထင်ရှားတော်မူပေသော သီးလုံး ဆရာတော်ဦးစန္ဒိမာအရှင်မြတ်သည် ကင်းတောရဆရာတော်ဦးခေမာ၏အကြောင်းခြင်းရာများကို မိမိ၏ မျက်မှောက်ထင်ထင် တွေ့မြင်သိရှိရသောအချိန်မှစ၍ သတိတော်ရကာ ဂန္ဓဂူရအဝဝသောစာချမှုနှင့် နဝကမ္မ ကိစ္စများကိုလျစ်လျူရှုထားပြီး သင့်တော်ရာတောနေရာအရပ်၌ လျောက်ပတ်မျှတဖွယ်သော နေရာဌာန၊ အလုပ်အကျွေး ကပ္ပိယ၊ လူသူတော် (ဘိုးသူတော်)နှင့်သာ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ ဧကစာရီအဖြစ်ဖြင့် သမဏကိစ္စ ဘာဝနာမှုကိုသာ အာရုံပြုလျက် နေ့ညမကွာကြီးစားအားထုတ်တော်မူရာ ပါရမီကူထောက် ဉာဏ်စွမ်းမြောက်ပြီး ဝမ်းမြောက်နှစ်သက် ကျေနပ်ချက်ရရှိကာ ကျမ်းဂန်အလိုအဆိုနှင့်ညီစွာ သဘာဝလက္ခဏာတို့ကို အသိအထင် အမြင်မှန်ပေါ်ပေါက်၍ အဘိညာဏ်သမာပတ်သို့ပင် ရောက်ရှိတော်မူခဲ့လေသတံ့။ (အဘိညာဏ်သမာပတ်သို့ ရောက်တော်မူဟန်ကို ဆိုလတ္တံ့သောစကားများဖြင့် ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။)

နှုတ်ပိတ်စကား မိန့်ကြားပုံ

အခါတစ်ပါး ပူအိုက်လှသောနေ့ဥတုရာသီတွင် ဉာဏ်အခါလသာခိုက် ကျောင်းနှင့်အတော်ဝေးလှသော ရေကန်သို့ ကပ္ပိယလူသူတော်ချီးရန်သွားရာ ရေကန်သို့အရောက်တွင် သီးလုံးဆရာတော်ကြီး ရေသုံးသစ် တော်မူနေသည်ကို ရုတ်တရက်တွေ့မြင်လိုက်ရာ အံ့အားသင့်လျက် ဆင်ခြင်စဉ်းစားမိသည်မှာ ဉာဏ်အခါကာလ၌ ဤမျှဝေးကွာလှသောရေကန်သို့ အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်သောဆရာတော်ကြီးသည် ဘယ်ခရီးဖြင့် ဘယ်နည်းနှင့်ကြွ ရောက်တော်မူနေနှင့်သနည်းဟု စဉ်းစားတွေးတောလျက်ရှိစဉ် ရေသုံးသစ်တော်မူပြီးသော ဆရာတော်ကြီးက ဟဲ့ ... သူတော်၊ ဤအကြောင်းအရာများကို ငါအသက်ရှည်သမျှပတ်လုံး မည်သူ့ကိုမျှမသိစေနှင့်၊ မပြောလေနှင့် ဟု နှုတ်ပိတ်စကားမိန့်ကြားတော်မူပြီး ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံကြွတော်မူလေသည်။ ဤအခြင်းအရာများကို ဆရာတော်ကြီးပျံလွန်တော်မူပြီးမှ ကပ္ပိယလူသူတော်က ထုတ်ဖော်၍ပြောသဖြင့် အများသိရှိကြသတံ့။

ဈာန်သမာပတ်ရောက်ခြင်း

ဤသီးလုံးဆရာတော်ကြီး၏သန္တာန်တော်မှာလည်း သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ အပ္ပမာဒခေါ်သော အကျင့် တရားများ အမြဲမပြတ်ကိန်းဝပ်တော်မူသဖြင့် ဈာန်သမာပတ်သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူသော ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးဟု သိရလေသည်။

အနာဂါမိဖိုလ်တိုင်အောင်

အခါတစ်ပါး ရှိန်းမကားရွာတွင် သိမ်သမုတ်ရန်ကိစ္စအတွက် မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ မင်းကွန်းစသော ဌာနများမှ ရာဇဂုရုတံဆိပ်တော်ရမရ ဆရာတော်များကိုပင့်ဖိတ်၍ အသီးသီးဆရာတော်များကြွရောက်တော် မူကြပြီး သိမ်သမုတ်ရန်စုဝေးမိကြသောအခါ သံဃာတော်အရှင်မြတ်များက သီးလုံးဆရာတော်ကြီးအား ရှင်လူပရိသတ်အားလုံးကို တရားဟောချီးမြှင့်တော်မူရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ရာ သီးလုံးဆရာတော်ကြီးက တရားမဟောမီ စကားပလ္လင်ခံအနေ မိန့်တော်မူလေသည်မှာ တရားဟောရာ၌ မိမိသဘောကျ အားထုတ်နေကျ နှလုံးသွင်းလျက်ရှိသောတရားများကိုသာ ဟောမည်ဟုဝန်ခံတော်မူပြီး အနာဂါမိဖိုလ်တိုင်အောင် ဝိပဿနာ ရှုပုံ၊ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ၊ မဂ်ဖိုလ်သို့ဆိုက်ရောက်ပုံ၊ ဖလသမာပတ်ဝင်စားပုံများကိုပါ ကျနကုန်စင်အောင် ဟောပြ တော်မူသတုံ။

သင်္ဂဇာဆရာတော်ဦးအဂ္ဂ

ဤသို့ မဂ်ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်စပ်သောတရားတော်မြတ်ကို သီးလုံးဆရာတော်ကြီးဟောပြ၍ ကြားနာရသူ ရဟန်းရှင်လူခပ်သိမ်းသူတို့ ကြည်ဖြူဝမ်းမြောက်ကြလျက် ကျမ်းဂန်တတ်အကျော် ဆရာတော်ကြီးများပင် အံ့ဩဖွယ်ရာ သိမ်မွေ့နက်နဲခက်ခဲကြောင်းသိရှိတော်မူကြ၍ ထိုသံဃာတော်အများတွင် သင်္ဂဇာဆရာတော် ဦးအဂ္ဂက သီးလုံးဆရာတော်ကြီးအား ယခုဆရာတော်ဘုရားဟောကြားတော်မူသည့် တရားတော်အတိုင်း ကျမ်းဂန်ရေးသား၍ ဖြန့်ဖြူးဝေငှတော်မူပါလျှင် သာသနာတော်မှာ လွန်စွာကျေးဇူးများဖွယ်ရှိမည်ဖြစ်ပါသည် ဘုရားဟုလျှောက်ထားရာ သီးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဦးအဂ္ဂရေး-ပြောမှု၊ ဟောမှု၊ ကျင့်ကြံမှုကတော့ ကိုယ်သဘောကျသောအတိုင်း ဟောနိုင်၊ ပြောနိုင်၊ ကျင့်ကြံနိုင်ကြလေသည်။ ကျမ်းဂန်ရေးသားမှုကတော့ မလွယ်လှဘူး။ ကျမ်းဂန်ရေးသားလျှင် သူတစ်ပါးကျမ်းဂန်နှင့် တူညီစေရသည်။ မတူညီ၍ ဝိဝါဒဖြစ်နေကြ ပါလျှင် ငါတို့ရှိခိုက်မှာ နားလည်အောင် ဖြေရှင်းဟောပြနိုင်သော်လည်း မကြာမီ ငါတို့ကသေကြရလိမ့်မည်။ ထိုအခါတွင် ထူးထွေသောအရာများ၌ ငြင်းခုံမှုဖြစ်ပွားနေရစ်ကြမည်ကို စိုးရိမ်ရမည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူသတုံ။

အလယ်တောရဆရာတော်

ဤသို့သီးလုံးဆရာတော်ကြီး ဟောကြားတော်မူသောတရားတော်ကို မှတ်သားနာယူကြသော တပည့် အများတွင် တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်သော အလယ်တောရဆရာတော်ဦးမဇ္ဈိသာသည်လည်း တစ်ပါးသော နဝကမ္မကိစ္စများကိုကြောင့်ကြမပြုလျစ်လျူရှုလျက် သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်လာရှိသောအတိုင်း ပဋိပတ် အကျင့်မြတ် အပ္ပမာဒတရားများ၌သာ ကြောင့်ကြစိုက်၍ နေ့၊ ညမကွာ အားထုတ်လာခဲ့ရာ ထိုအလယ်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း သဘောကျကျေနပ်လောက်သော ဉာဏ်အမြင်မှန် ရခဲ့လေသည်။ မင်းကွန်း ဌာနတစ်ရပ်လုံးမှ ထိုအလယ်တောရဆရာတော်ဦးမဇ္ဈိသာကို အနာဂါမိဆရာတော်ကြီးဟူ၍ ယုံကြည်လေးစား၍

အားထားလျက် နှစ်သက်ကော်ရော် ပူဇော်ဆည်းကပ်ကြလေသည်။ (မှတ်ချက်) ။ အလယ်တောရ ဆရာတော် ဦးမဉ္ဇူသာမှာ သီးလုံးဆရာတော်ကြီး၏ ကိုရင်ကျောင်းသားဘဝ ငယ်စဉ်မှစ၍ နောက်လိုက်မကွာ တပည့်ရင်းချာ ဖြစ်သတဲ့။

ယခုပြဆိုခဲ့သော ကင်းတောရဆရာတော်၊ သီးလုံးဆရာတော်၊ အလယ်တောရဆရာတော်၊ ဤဆရာတော်ကြီး ၃-ပါးတို့သည် နာရဒတွင်မည် ငါမထေရ်အား ပဋိပတ်လမ်းစ ကျင့်နည်းရအောင် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့ကြသဖြင့် သာမဏလုပ်ငန်း ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် ပဋိဝေဓသို့ရောက်လေအောင် ပို့ဆောင်တော် မူကြပေသော ကျေးဇူးတော်ရှင်အရှင်မြတ်ကြီးများ ဖြစ်ကြပါပေသည်ဟုလည်း ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ညွှန်ပြတော်မူလေသည်။

ဤတွင် ဆရာစဉ်ဆက် စကားရပ်ပြီး၏။

ပရိယတ် ပဋိပတ်

သာသနာတော်ရောင် ထွန်းပြောင်စေခဲ့သော မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော် အရှင်မြတ်ကြီးကား ပြည်ထောင်စုမြန်မာအစိုးရနှင့် လူထုအားလုံးကပင် ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးဟု ယုံကြည်သက်ဝင်ခင်မင်လေးစား ပြုကြသော ဗုဒ္ဓမတညုခေါ်မူ ဧကန်အမှန်ဖြစ်သော ဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီးပင်ဖြစ်ပါပေသည်။ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် နှစ်ရပ်သောသာသနာတော်ရောင် ထွန်းပြောင်စေခဲ့သည်မှာ သက်တော်လေးဆယ်အရွယ်တော်မှစ၍ အထက်အောက်မြန်မာပြည်ကိုလှည့်လည်လျက် နေ့ရက်ရှည်စွာ အမြို့မြို့အရွာရွာသို့သွားရောက်ပြီး သတ္တဝါ အများ ချမ်းသာရာချမ်းသာကြောင်း နည်းပေးလမ်းပြဆုံးမတော်မူခဲ့သည်မှာ အရွယ်တော် ၈၅-နှစ်တိုင်တိုင် ဖြစ်၍ သာသနာပြုခဲ့သောနှစ်ကာလအားဖြင့် ၄၅-နှစ်မျှကာလပတ်လုံး ပရိယတ်အရာတွင်လည်း အဋ္ဌကထာ ကျမ်းကြီး ၂-ကျမ်းနှင့်တကွ များလှစွာသော သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာအဖြာဖြာကို လျော်စွာခွဲဝေ သိရှိကြပါစေလိုသော သမ္မာဆန္ဒဝီရိယဖြင့် သာသနာအရောင် ထွန်းပြောင်စေခဲ့ရမျှမက ပဋိပတ်အကျင့် သာသနာတော်မြတ်ကြီးကိုလည်း နိဿည်းကျန သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ အပ္ပမာဒတရားများကို နေ့ညမကွာ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း အားထုတ်လျက်နှင့် တပည့်အများကိုလည်း ညွှန်ကြားပြသသောအားဖြင့် သာသနာအရောင် ထွန်းပြောင်စေခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ကြီးထံ နိဿည်းခံတပည့်များ

၄၅-နှစ်မျှကာလပတ်လုံး သာသနာတော်အရောင် ထွန်းပြောင်စေခဲ့ရာတွင် လာရောက်မှီခိုကြသော တပည့်ရင်းချာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

- (၁) ဦးကေလာသ ဆရာတော်၊ ဆံတော်တွင်းကျောင်းတိုက်၊ ပဲခူး။ (မှတ်ချက်) ၎င်း ဆံတော်တွင်း

ဆရာတော်သည် ယခုအချိန်တွင် သက်တော် ၇၇-နှစ်ရှိပြီဖြစ်၍ လက်ဦးတပည့်ကြီး အရင်းနှီးဆုံးဖြစ်၍ လေးစားသောတပည့်ကြီးလည်းဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

- (၂) ဦးဝိသုဒ္ဓိဆရာတော်၊ ရန်ကုန်မင်းကွန်းဌာနနှင့် အင်းစိန်မင်းကွန်းဌာန ဆရာတော်ဖြစ်ပါသည်။
- (၃) မဟာစည်ဆရာတော် ဦးသောဘန၊ ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော်ဖြစ်ပါသည်။
- (၄) ရွှေဂူဆရာတော် ဦးဝဏ္ဏ၊ သထုံသာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော်။
- (၅) တော်ပုလုဆရာတော် ဦးနန္ဒိယ၊ မိတ္ထီလာတောင်ပုလု ကမ္ဘာအေးစေတီဆရာတော် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆရာတော်ကား အထက်မြန်မာပြည်တွင် ရဟန္တာအသွင် အလွန်ထင်ရှားသော ဆရာတော်ဖြစ်လေသည်။
- (၆) ဦးနရိန္ဒဆရာတော်၊ ခံတောချောင်းဦးမြို့။
- (၇) ဦးပဏ္ဍိတဆရာတော်၊ ကမ်းရင်တောရ မြစ်ကွေ့မြို့။ (မကွေး)
- (၈) ဦးဇောတိကဆရာတော်၊ ကျီးတော တောင်ငူမြို့။
- (၉) ဦးသုန္ဒရဆရာတော်၊ ရွှေပြေသာရိပ်သာ ပျော်ဘွယ်မြို့။
- (၁၀) ဦးပဏ္ဍဝဆရာတော်၊ မြို့ပေါက်ဝသတိပဋ္ဌာန်တိုက်၊ မော်လမြိုင်။

၎င်းအထက်ပါ ဆရာတော်ကြီး ၁၀-ပါးသည် ကျေးဇူးရှင် မူလမင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးထံတွင် နိဿိသျှည်းခံ တပည့်များဖြစ်ကြကာ ယခုတိုင်ပင် မိမိတို့၏ဌာနအသီးသီးတွင် နည်းပြဆရာတော်ကြီးများအဖြစ်ဖြင့် ပဋိပတ်သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို အမြဲမကွာ ထွန်းလင်းတောက်ပစေလျက်ရှိကြသော သက်တော်ရွယ်တော် ၅၀-ကျော်မှစ၍ ၇၇-နှစ်ကျော် ဆရာတော်ကြီးများဖြစ်ကြလေသည်။

ရဟန်းတော်များနည်းတူ ကိုယ်ကျင့်သာသနာတော်ကို ထူထောင်အားပေးခဲ့ကြသော လူဒါယကာ တပည့်ကြီးများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပေ၏။

- (၁) ဦးစံဒွန်း၊ ဗိုလ်တဲကုန်းကမ္မဌာနတိုက်၊ မြို့လှမြို့။
- (၂) ဦးချစ်အောင်၊ ပျော်ဘွယ်(လူပြန်တော်)၊ ၎င်းဆရာကြီးက သတိပဋ္ဌာနဒီပနီကျမ်းကို လုပ်နည်းပြ၍ ရေးသားခဲ့၏။
- (၃) ဦးထွန်း၊ (လူပြန်တော်)၊ မြို့လှမြို့၊ ၎င်းဆရာကြီးကား ရှေးအခါက လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်၊ လယ်တီ ဦးနန္ဒိယပင်ဖြစ်၏။ သတိပဋ္ဌာန်ရှုဖွယ်ကျမ်း ရေးသားစီရင်ခဲ့လေသည်။
- (၄) ဦးမြတ်ကျော်၊ (လူပြန်တော်)၊ ရန်ကုန် ကမာရွတ်၊ ၎င်းဆရာကြီးကား ရှေးအခါက ရွှေကျင်ဓမ္မကထိက ဦးပဏ္ဍိဓမ္မပင် ဖြစ်၏။ ဝိပဿနာလက်စွဲကျမ်းမှစ၍ အရိယမဂ္ဂဒီပနီကျမ်း ဆုံးသည်တိုင်အောင် ဝိပဿနာအရာ များစွာသောကျမ်းများ စီရင်ရေးသားခဲ့လေသည်။

သီလရှင်ဆရာကြီးဒေါ်ကုသလ

ထိုသီလရှင်ဆရာကြီးဒေါ်ကုသလကား ၁၂၇၁-ခုနှစ်လောက်က မင်းကွန်းဂူကလေးချောင်တွင် ဆရာတော်ကြီးထံ အဦးစ (လူဝတ်ကြောင်ဘဝနှင့်) နည်းခံသူတပည့်ဖြစ်ခဲ့၏။ တရားတော်ကို ယုံကြည်လေး မြတ်ပြီး သီလရှင်အဖြစ်သို့ပြောင်းကာ ရဟန်းတော်များနည်းတူ တရားဌာနထူထောင်လျက် အသီးသီးသော တပည့်များအား တရားဆရာလုပ်ကာ သာသနာပြုခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၃၀-ကျော် ၄၀-နီးပါးမျှရှိခဲ့၍ ရဟန်းတော်အများပင် ၎င်းဆရာကြီးထံ နည်းခံအားထုတ်ခဲ့ကြလေသည်။ မော်လမြိုင်မြို့တွင် ဆရာကြီး ဒေါ်ကုသလမှာ လူသိများ ဂုဏ်ရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်၍ အကျင့်သာသနာဘက်တွင် အလွန်ထင်ပေါ်ခဲ့သော သီလရှင်ဆရာကြီးဖြစ်လေသည်။

နောက်ဆုံးတပည့်

ဤစာရေးသူကား မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်အများတွင် နောက်ဆုံး သထုံမြို့မင်းကွန်းဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်တွင်ကျန်ရှိလျက် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်အသွယ်သွယ်ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ သော တပည့်ရင်းဖြစ်လေသည်။

ယခုပြဆိုခဲ့သောတပည့်များမှကြွင်းကျန်လျက် မြို့နယ်အရပ်ရပ်တွင်ရောက်ရှိနေကြသော တပည့်ရင်းဖျား များမှာ ထုတ်ဖော်၍ကုန်နိုင်ဖွယ်မရှိလောက်အောင်ပင် များပြားလှပေသည်။

သာသနာတစ်ဝက်-မင်းကောင်းတစ်ဆက်

ရှေးပဝေဏီအခါကပင် မြန်မာပြည်တွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှား အသုံးများခဲ့သော တဘောင်စကားသည်ကား “သာသနာတစ်ဝက်-မင်းကောင်းတစ်ဆက်” ဟူသော တဘောင်စကားပင် ဖြစ်လေသည်။ ထို တဘောင်စကား အရ ဤစာရေးသူ၏ယူဆချက်ကိုဖော်ပြရသော် မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအတွက် ပေါ်ထွက် လာသော တဘောင်စကားဟူ၍ ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။ အကြောင်းသော်ကား သာသနာတစ်ဝက်ဟူသော နှစ်ပေါင်းငါးထောင်၏တစ်ဝက် ၂၅၀၀-ခေတ်အခါကိုဆိုလိုမည်ဖြစ်ရာ ယခုအချိန်အခါသည် ထို ၂၅၀၀-သော ခေတ်အခါတစ်ဝက်နှင့် ကြုံလျက်ရှိနေပါပြီ။

မင်းကောင်းတစ်ဆက်ဟူသောစကားမှာ အများနှင့်ဆက်ဆံလျက်ရှိရာ ယူလိုရာကို မိမိတို့သဘော အလျောက် ယူနိုင်ဖွယ်ရှိသည်ဖြစ်ပေ၏။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏သာသနာတော်တစ်ဝက်မှန်စွာ ၂၅၀၀-ပြည့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်နေရာ ဤစာရေးသူ၏သဘောအရ ထုတ်ဖော်ဝေဖန်ရသော် လွန်ခဲ့သော ၃-နှစ်ခန့်အချိန်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူလေပြီးသော သထုံမြို့ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏အဖြစ်သနစ်နှင့် တစ်ထပ်တည်း ကိုက်ညီနေပါသဖြင့် ထိုမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်အတွက် သက်သက်ပေါ်ထွက်လာခဲ့သော တဘောင် စကားဟူ၍ ယူဆလိုပါသည်။

တစ်ထပ်တည်း ကိုက်ညီပုံ

အရှင်မြတ်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဂေါတမ၏သာသနာတော် ၂၅၀၀-မပြည့်မီနှစ်ပေါင်း ၄၀-ကျော် အချိန်မှစ၍ အထက်အောက်မြန်မာပြည်နှင့်တကွ ယိုးဒယား၊ အင်ဒိုချိုင်းနား၊ အိန္ဒိယပြည်များတိုင်အောင် နှစ်ပေါင်းများစွာက တိမ်မြုပ်ငုပ်ကွယ်ကာ ထင်ရှားခြင်းမရှိခဲ့သော အပ္ပမာဒ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ကို ပေါ်လွင် ထင်ရှားလာအောင် မွန်မြတ်လှသောစိတ်ထားဖြင့် မနေမနားကြိုးစာတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုအရှင်မြတ်ကြီး၏ စွန့်စားမှုကြောင့်သာ သာသနာရောင် ထွန်းပြောင်တောက်ပခဲ့သည်မှာ ယခုအခါတွင် မျက်မြင်ဖြစ်နေပေသည်။ အပ္ပမာဒအကျင့်လမ်းစဉ်ကြီးက မြို့နယ်အသီးသီးတွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားပြလျက်ရှိလေသည်။

ထိုဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီးသည် ဤသို့သော အပ္ပမာဒအကျင့်လမ်းစဉ်မျှသာ ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်မဟုတ်ဘဲ ပရိယတ်ကျမ်းဂန်များတွင်လည်း မယှဉ်သာအောင် ရှေးယခင်က မြန်မာပြည် သာသနာဝင်တွင်လည်းမယှဉ်သာအောင် ရှေးယခင်က မြန်မာပြည်သာသနာဝင်တွင် အလျှင်းမဖြစ်ပေါ်ဖူးခဲ့သော ဗုဒ္ဓမတညုခေါ်ပြုလောက်သော အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီး ၂-ကျမ်းကိုပင် စီရင်ရေးသားတော်မူနိုင်ခဲ့သော စွမ်းဉာဏ် အရှိ အဓိပတိထိပ်ခေါင်တင် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

အင်္ဂါရှစ်တန် ဂုဏ်ပေါင်းလျှံ၍ နိဗ္ဗာန်တစ်မျိုး ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာနှင့် ဖြာဖြာပြည့်ကြွယ် တင့်တယ်တော်မူလှပသော ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်ကြီး၏ အံ့ချီးဖွယ်ရာမယှဉ်သာအောင် နှစ်ဖြာရှုနေ့ညမကွာ ကျင့်ဆောင်တော်မူခဲ့သဖြင့် နောက်ဆုံးအချိန်တွင် ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးဟူ၍ မြန်မာ့တိုင်းဘောင် ပြည်ထောင်စု အစိုးရနှင့် လူထုအများကပင် သက်ဝင်ယုံကြည်ကာ အဖြာဖြာသောပူဇော်ခြင်းမျိုးတို့ဖြင့် ဝပ်လျှိုးကော်ရော် ဖူးမြော်လာရောက်ကြသည်မှာ ဤစာရေးသူ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်အခါတွင် ဘုရင်းရှင်၏သာသနာတော်တစ်ဝက်ရှိပြီဖြစ်၍ မင်းကွန်းဇေတဝန် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီး၏မွန်မြတ်သောစိတ်ထားဖြင့် အကောင်းဆုံးသော သာသနာလမ်းသစ် အပ္ပမာဒအကျင့် မြတ်ကို နှစ်ပေါင်း ၄၅-နှစ်ကျော်ကာလပတ်လုံး သာသနာတစ်ဝက်နီးအချိန်မှစတင်၍ သာသနာတော် ၂၅၀၀-ကျော်သည်တိုင်အောင် တန်ဆောင်တိုင်ကြီးပမာ ဝဲယာရှေ့နောက်ထက်အောက်ဒေါင့်တန်းဟူသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာ အရောင်လင်းလျက် ကောင်းခြင်းလက္ခဏာပြည့်စုံစွာသော အပ္ပမာဒလမ်းစဉ်ကို တိတိကျကျ ဦးဆောင်ညွှန်ပြကာ နောက်ဆုံးတွင် ခန္ဓာဝန်ကိုစွန့်လွှတ်တော်မူသဖြင့် သာသနာတစ်ဝက်အချိန်တွင် မင်းကွန်းဇေတဝန်အရှင်မြတ်ကြီးသည် အကောင်းဆုံးသော နိဗ္ဗာန်သွားလမ်းခရီးငြမ်းကို ကြိုးပမ်းဆောင်စွမ်း တော်မူခဲ့သည်မှာ ပြည်ထောင်စုကြီးတွင်မျှမကဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်နိုင်ငံများသို့ပင် သာသနာတော်ရောင် ထွန်းပြောင် တောက်ပစေခဲ့သည်ကို အများ၏ရှေ့တွင် မျက်မြင်ထင်ရှားတွေ့မြင်ကြလေသောကြောင့် (သာသနာတစ်ဝက်၊ မင်းကောင်းတစ်ဆက်)ဟုပေါ်ထွက်ခဲ့သော တဘောင်စကားမှာ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အတွက်ဖြစ်သင့်မည်ဟု ယူဆမိပေသည်။ အချို့သူများကား သာသနာတစ်ဝက်မင်းကွန်းတစ်ဆက်ဟူ၍ပင် ဆိုရိုးပြုကြသည်ကို ကြားရပါသည်။

ရှေးအရှင်မြတ်တို့၏ တေးထပ်

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော သာသနာတစ်ဝက် မင်းကောင်းတစ်ဆက်ဟူသော စကားနှင့်လျော်ညီစွာ နေမြင်-လမြင် ရှေးအရှင်မြတ်တို့ စီစဉ်ရေးသားထားတော်မူခဲ့ကြသော တေးထပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

သာသနာတစ်ဝက် နင်းလူပေါ့၊ ဖက်ကင်းတုဇာနည်၊ မောဂ္ဂလိနာဂသီလို မဟာထေရ်ပေါ်ဖို့၊ ဘုန်း၊ ကံ၊ ဉာဏ်၊ သမ္ဘာဖြူပါလို့၊ ပါရဂိုအရှင်၊ ဝရဇိန်မြတ်အာဝုဇ်ကဲ့သို့ ယထာဘုတ်စူးရှဉာဏ်မြင်၊ သောင်းဒီပ တိုက်ဘွေစွန်ဝယ်၊ မြတ်ရေစင် ဖျန်းဆွတ်လို့၊ ပန်ညွတ်ဆု အောင်လံထောင်၊ လွင့်ပေါ့မဂ်ဖောင်၊ လိုက်လိုကြ ရှုမှတ်ဆောင်၊ ပညာရောင်မှောင်ခွင်း၊ အာဏာစက် တခြားနှောင်လျှင်၊ ဘုရားတောင် ခေါ်ထိုက်ကဲ့လေး။

ဤ အထက်ပါတေးထပ်သည် ရှေးယခင်နှစ်ပေါင်းများစွာက နေ၊ လအသွင် လောကီလောကုတ္တရာ တို့၌ တတ်ကျွမ်းနားလည်ထင်ရှားတော်မူကြသော ပညာရှင်အပေါင်းတို့ စီကုံးရေးသားထားသည့် တေးထပ်ပင် ဖြစ်ပေ၏။ လွန်ခဲ့သော ၃-နှစ်ကျော်အချိန်က သထုံမြို့တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူလေပြီးသော ကျေးဇူးရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာကြီး၏အတွက် ရေးသားထားချက်ဟု (ဆိုရပေမည်) ဆိုရန်သင့်ပေ၏။

မှတ်ချက်။ ။ ကျေးဇူးရှင် မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏အဖြစ်သနစ်ကို အတ္ထုပ္ပတ္တိအားလျော်စွာ ပါဝင်သင့်ရာများကိုသာ ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့ရာ ကြွင်းကျန်သောအရာများကား ရေးသား၍ပင် ဆုံးနိုင်ဖွယ်မထင်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဤမျှနှင့် အပြီးအဆုံး နိဂုံးခါးပတ် လတ်စသတ်လိုက်ရပါ သတည်း။

(စတုတ္ထပိုင်းပြီး၏)

**ကျေးဇူးရှင် မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးကို ပုံစံပြု၍
သံဝေဂယူရန်ရစနာ ဂါထာပါဠိနှင့် အနက်များ**

**(က) ဧဝံ အနိစ္စတံ ဇေဋ္ဌိံ ၊ ဥတွာ ဒုရဘိ သမ္ဘဝံ။
တံပတ္တံ၊ ဝါယမေ ဓီရော၊ ယံနိစ္စံ အမတံ ပဒံ။**

ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဇေဋ္ဌိံ၊ မျက်နှာကြီးငယ်ပျိုအိုရွယ်နှင့်၊ မျိုးနွယ်နိမ့်မြင့်၊ သင့်မသင့်ကို၊ ထောက်ချင့်
မစာ၊ ယုတ်မာစွာထသော။ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ၊ ကိလေသာဝန်၊ တဏှာညွှန်၌ ကျွန်ုပ်တို့၊ ဖော်ယူလွန်မြောက်
နိုင်ခဲ့စွာထသော။ အနိစ္စတံ၊ ဖြစ်တုံပျက်တုံ၊ သုံးပါးဘုံ၌၊ တသုံလဲလဲ၊ အမြဲမရှိသောအဖြစ်ကို။ ဥတွာ၊
ဟုတ်တိုင်းတိတိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်၊ သိမြင်ကြ၍။ နိစ္စံ၊ ဖရိုဖရဲ၊ မပြုမကွဲဘဲ၊ အမြဲတည်သော။ အမတံ၊
ခန္ဓာပျက်ကြွေ၊ သေလွန်ခြင်းကင်းသော။ ယံပဒံ၊ အကြင်အသင်္ခတဓာတ်၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော တရားမြတ်သည်။
အတ္ထိ၊ ထင်ရှားပကတိအမှန်ပင်ရှိ၏။ တံပဒံ၊ ထိုအသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော တရားမြတ်သို့။ ပတ္တံ၊
ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ရောက်စိမ့်သောငှာ။ ဓီရော၊ သံသရာဝန်ကို၊ လွန်စွာကြောက်ငြောင်း၊ သံဝေလောင်း၍
ဉာဏ်ကောင်းသိမြင်၊ ပညာရှင်သည်၊ ဝါယမေ-ဝါယမေယျ၊ လုံ့လကြိုးကုတ်၊ အားထုတ်ရာ၏။ (ဝါ)
အားထုတ်လေလော့။

**(ခ) တာဒိသောပိမဟာစေရော၊ သဒ္ဓမ္မဒီပဇေလိတော။
မရဏဿဝသံဝတော၊ မာဒိသေသုကထာဝကာ။**

သဒ္ဓမ္မဒီပဇေလိတော၊ သီလ-သမာဓိ-ပညာ-သိက္ခာသုံးရပ်၊ တမျဉ်းခပ်၍၊ သတ်မှတ်ပိုင်းခြား၊
သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော ဆီမီးတန်ဆောင်ကို လှူဘောင်နတ်ထီး ထိန်ငြီးပြောင်ပြောင် ညှိထောင်
ထွန်းပ အလင်းရအောင် ပြတော်မူခဲ့ပေထသော။ တာဒိသောပိ၊ သို့စင်ကလောက်၊ ဂုဏ်ရောင်တောက်၍၊
ထက်အောက်တစ်လွှား နေလအလားသို့ ထင်ရှားပေါ်လွင် အကြင်သို့သဘောရှိတော်မူထသော။ မဟာစေရော၊
မင်းကွန်းဇေတဝန်ကောင်းချီးမွန်၍ ပြန်လွန်ကျော်ကြား ရဟန္တာသခင် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်။
အတ္ထိ၊ လူသိနတ်ကြား ဇေမ္မုတစ်လွှား၌ အထင်အရှားပင်ရှိခဲ့ပေ၏။ တာဒိသောပိ၊ သို့စင်ကလောက်
ဂုဏ်ရောင်တောက်၍ ထက်အောက်တစ်လွှား နေလအလားသို့ ထင်ရှားပေါ်လွင် ထိုကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်
ဘုရားကြီးသော်မှလည်း။ မရဏဿ၊ သုံးဆယ့်တစ်ခရိုင် ခွင်လုံးဆိုင်၍ စိုးပိုင်ချဉ်းနင်း ရှင်သေမင်း၏။
ဝသံ၊ အို၊ နာ၊ သေချက် လက်နက်ထိမှန် မတွန်းလှန်နိုင် လက်မှိုင့်ချကာ မရဏသန် သူ့နိုင်ငံသို့။
ဂတော၊ အက္ခောဘဏီစစ်လုံးချီ၍ ယှဉ်မှီပြိုင်ကာ တိုက်ချင်ပါငြား လူသားမဟုတ် သမုတ်ခေါ်သွင်း
သေခြင်းရိုးရာ ဓမ္မတာသဘော တလောတတ်၍ လွတ်ထွက်နိုင်စေ၊ ရွှေငွေရတနာ ဥစ္စာအမျိုးမျိုး

လက်ဆောင်ထိုး၍ တံစိုးနှံသ လွတ်ပါရကြောင်း ခယောင်တောင်းလည်း၊ အကြောင်းမဲ့မျိုး လွတ်ရိုးမှန်စွာ ဓမ္မတာသဘာဝ မဟုတ်လှ၍ လက်ချင်းမှိုင်း၊ စစ်လုံးယိုင်၍၊ မကြံနိုင်ဘဲ မလွဲသာလှ ဪ ... လိုက်ပါ တော်မူရ ရှာသေး၏တကား။ မာဒိသေသု၊ သီလ သမာဓိ နှမ်းပါးချိ၍ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာလည်း၊ ဗလာအရှင်း၊ လွတ်ကင်းကြသူ၊ ငါသို့သော သူတို့သော်မူကား။ ကထာဝ၊ မရဏာသနင်း ရှင်သေမင်းက မေ့ခြင်းကြီးစွာ၊ မေ့ကာရှောင်ကွင်း၊ မခေါ်ခြင်းကြောင့်၊ သေခြင်းဓမ္မ လွတ်ရပေတယ်။ ယုံဖွယ်မှတ်သား၊ ဆိုစရာစကားသည်သာလျှင်ကား၊ ဘယ်မှာတမီ ကြံဖန်ကြည့်က၊ ရှိပါအံ့နည်း၊ မရိသန္တိယေဝ၊ မုချပုံသေ၊ မြဲမနေရ သေကြရကုန်လိမ့်မည်သာလျှင်တည်း။

(ဂ) အမှေပိ ဘောန္တော မရဏသတိ ဘာဝေမ

ဘောန္တော၊ အို-ရှင်လူအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့။ အမှေပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ မရဏသတိ၊ သေချည့် သေချည့် မြဲမရှိဟု စွဲသိမှတ်သား မရဏသတိတရားကို။ ဘာဝေမ၊ ပြုလုနီးပါး ကမ်းပါးကြီး၌ အားနည်းသစ်ပင် တရားတင်၍ ဆင်ခြင်တွေးဆ ပွားများကြပါကုန်စို့။

(ဃ) အဒ္ဓေါဝါ ဝတ ဘော သင်္ခါရာ

ဘော၊ ဝိပဿနာ ရှုကာမှတ်ဆဲ ပျက်သည့်ထဲမှာ သူပဲငါပဲ ရှာလဲမရ အခေါ်မျှသာ ရှိတာထင်လင်း အိုမိတ်ဆွေရင်းတို့။ သင်္ခါရာ၊ ကံ စိတ် ၂ ဟာ ရာဇာဘုရင် သူ့အရှင်တို့ ပြုပြင်ကုန်ကြ အာဏာပြုလျှင် ဘယ်ကနတ်လူ ဘယ်သူတန်တန် ငြင်းဆန်ပယ်ခွာ မရပါဘဲ ဘာသာသူတိုင်း ဖြစ်ချင်တိုင်းသာ ဖြစ်နေရာ ကြသော သင်္ခါရတရား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည်။ အဒ္ဓေါဝါဝတ၊ အကြိတ်အခဲမရှိဘဲမို့ မခိုင်မြဲတဲ့ တရားတွေပါ တကား။

(င) အနိစ္စာ ဝတ ဘော သင်္ခါရာ

ဘော၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ညီညာဖြောင့်စင်း အိုမိတ်ဆွေတစ်သင်းတို့။ သင်္ခါရာ၊ ကံ စိတ် ၂ ဟာ လေးဖြာကြောင်းရင်း စီမံခြင်းကို အပြင်းအထန် ငြင်းဆန်မရ ခံနေကြရကုန်သော သင်္ခါရတရား ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးတို့သည်။ အနိစ္စာဝတ၊ ဖြစ်လာလျှင် ပျက်မလွဲဟာမို့၊ ဪ ... မမြဲတဲ့တရားတွေပါတကား။

(စ) အသုခါ ဝတ ဘော သင်္ခါရာ

ဘော၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာကို ယုံကြည်ကိုးစား ဝဋ်တရားမှ လွတ်သွားလိုချင် အို-တရားရှင်တို့။ သင်္ခါရာ-အဝိဇ္ဇာမှန် အကြောင်းခံကြောင့် ဖြစ်လာပျက်ငြား ပုညာဘိစသော သင်္ခါရတရားများသည်။ အသုခါဝတ၊ ချမ်းသာကြီးထင် သုခပင်ဟု သွင်သွင်ယူဆ ခံစား၍မဝကြသော်လည်း မုချမှန်စွာ ရှုမြင်ပါက ဒုက္ခကိုယ်စား ဪ - သုခတု တရားများသာ ဖြစ်ကုန်လေစွတကား။

(ဆ) ဒုက္ခာ ဝတ ဘော သင်္ခါရာ

ဘော၊ ကရုဏာ၏ အာရုံဖြစ်ထိုက်ကုန်လျက် ရတနာသုံးပါး လွန်ကိုးစားသည့် တိုင်းမရှိသတ္တဝါဝင် အိုဓမ္မသဟာယ သူတော်စင်တို့။ သင်္ခါရာ၊ ဥပါဒ် ဋီ ဘင် အစဉ်မကွာ နှိပ်စက်ရာသည့် တေဘူမက ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့သည်။ ဒုက္ခာဝတ အကြောင်းကံဆုံ ပေါင်းပြန်ကြုံ၍ ဖြစ်လာပါက ပျက်ခဏဖြင့် အစဉ်မကင်း နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် အံမယ်-အလိုလေး တနိုင်ဝေးစွ ထက်မြက်ရကား ဪ -အဆင်းရဲကြီး ဆင်းရဲလေကုန် စွတကား။

(ဇ) အသာရာ ဝတ ဘော သင်္ခါရာ

ဘော၊ မမြဲဆင်းရဲ ငါပဲအတ္တ ရှာမရသည့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး အို-မိတ်ဆွေများတို့ သင်္ခါရာ အကြောင်းစုံစွာ ပေါင်းဆုံကာမျှ ဖြစ်လာကြငြား သင်္ခါရတရား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည်။ အသာရာဝတ၊ အထည်ဝတ္ထု ဘာတစ်ခုမျှ ပြု၍မရ ပျက်လွယ်ကြသဖြင့် ဪ အနှစ်သာရမရှိတဲ့ တရားတွေပါတကား။

(ဈ) အနတ္တာ ဝတ ဘော သင်္ခါရာ

ဘော၊ မြတ်စွာဘုရား မြှောက်စားချီးပ ဓမ္မအဓမ္မ ရကြပေသည့် မိတ်ဆွေတစ်သင်း အို-သားချင်းတို့။ သင်္ခါရာ ဖြစ်ကပျက်ကုန် ဓလေ့ဘုံမို့ တွေ့ကြုံများပြား သင်္ခါရာတရား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည်။ အနတ္တာ ဝတ၊ ကိုယ့်သဘောလည်း နည်းနည်းမှမလိုက်၊ ကိုယ့်အကြိုက်လည်း နည်းနည်းမှမပါ၊ ဪ-သူ့ဘာသာသူ ဖြစ်၍ သူ့ဘာသာသူ ပျက်ကြတဲ့ တရားတွေပါတကား။

သထုံမြို့

မူလမင်းကွန်း ဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဂုဏ်တော်ဘွဲ့-ပိုဒ်စုံရတု

သာသနာ့ရောင်ခြည်-ထိန်ထိန်ကြည်တည့်၊ ပြည်ပြည်တဝှမ်း၊ ဂုဏ်ရောင်လွှမ်းအောင်၊ မြင့်လျှမ်း
 ဇာနည်၊ မင်းကွန်းထေရ်ကား၊ ဉာဏ်ရည်လွန်ထူး၊ ကွန့်ကွန့်မြူးလျက်၊ ကြည်နူးထက်သန်၊ ပဋိဘာန်ဖြင့်၊
 ကျမ်းဂန်ပိဋကတ်၊ ဘက်ကမ်းခပ်သား၊ တတ်မြောက်သိမြင်၊ ထို့အပြင်လည်း၊ ဝဋ်စဉ်သံသာ၊ ငြိမ်းအေးရာကို၊
 ဉာဏ်မှာရွှင်မြေ့၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့၍၊ မူးမေ့နေငြား၊ ရှင်လူများအား၊ သနားဆုံးမ၊ နည်းညွှန်ပြလျက်၊
 “မြို့လှ” နာမာ၊ နဂရာဝယ်၊ လေးဖြာယာပထ၊ နှစ်-ဝါကျအောင်၊ ထူးစွာရွှင်ပြုံး၊ သီတင်းသုံးလျက်၊
 တင့်ဆုံးထွဋ်ခေါင်၊ တရားရောင်ကို၊ ထွန်းပြောင်ထိန်လင်း၊ နံ့စေခြင်းဖြင့်၊ ရှင်ရင်းသာသနာ၊ ပြုစုပါသည်။
 တေဇာစန်းကြွသည်-ဘုရား။ ။

သာသနာ့ရောင်ခြည်-ဉာဏ်ထူးကြည်တည့်၊ ထို-ဤဓမ္မ၊ ပဓာနဟု၊ ဗုဒ္ဓမိန့်မှန်၊ သတိပဋ္ဌာန်ကို၊
 နည်းမှန်ရေးဦး၊ တရားထူးဖြင့်၊ ကြည်နူးတင့်ဆုံး၊ အကျဉ်းချုံးလျက်၊ မိန့်ထုံးနယ၊ သြဝါဒကား၊ ဒွါရခြောက်စုံ၊
 ခြောက်အာရုံနှင့်၊ တွေ့ကြုံကာလ၊ ရှုမှတ်ကြလော့၊ လေးဝဏ္ဏရိယာ၊ ထို့နည်းသာပင်၊ မြဲစွာသတိ၊ မြတ်ဝီရိနှင့်၊
 စွမ်းရှိကြီးကုတ်၊ လွန်အားထုတ်က၊ မုချတကယ်၊ သံသာနယ်မှာ၊ လွတ်ဖွယ်လမ်းစဉ်၊ ဉာဏ်ဝယ်မြင်ဟု၊
 ကြည်လင်မိန့်မှတ်၊ နည်းအမြတ်ကို၊ ပေးအပ်လုံးစုံ၊ သတင်းဂုဏ်ကြောင့်၊ သုံးဘုံရှိငြား၊ နတ်လူများတို့၊
 ပြန့်ပွားသဒ္ဓါ၊ တိုးတက်ပါသည်။ ဝေဖြာလန်းလှသည်-ဘုရား။ ။

သာသနာ့အောင်စည် - ဆော်ယွန်းလည်တည့်၊ ရွယ်ရည်ကိစ္စ၊ မြတ်ကမ္မဖြင့်၊ သုဝဏ္ဏဘုံ၊
 မြို့သထုံဝယ်၊ လုံးစံသာသနာ၊ ထိန်စေပါလျက်၊ များစွာသောတု၊ မှီငြမ်းပြုဖို့၊ နယုပဒေ၊ စုံလှပေသည့်၊
 ထူးထွေအံ့ဩ၊ “ပေဋကော” တည့်၊ ပြန့်ပြောနယ၊ မိလိန္ဒဟု၊ အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းနှစ်ဖြာနှင့်၊ များစွာပေါယာယ်၊
 ကျမ်းသွယ်သွယ်ကို၊ ပြည့်ကြွယ်သာရ၊ ရေးစီပြလျက်၊ မောဟမှောင်ခွင်း၊ ထိန်ထိန်လင်းအောင်၊ နေမင်းပမာ၊
 သာသနာတွင် ဂုဏ်ဝါပြည့်ကြွယ်၊ လွန်တင့်တယ်လည်း၊ ရှစ်ဆယ်ဇီဝ၊ စွန်းသတ္တမူ၊ သိဿမဟေ၊
 များဝေနေအား၊ ရှောင်သွေစွန့်ခွာ၊ ဇာတ်သိမ်းပါသည်။ ခေမာမြန်းကြွသည်-ဘုရား။ ။